

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BÂKÎ DÎVÂNÎ

Hazırlayan

Prof. Dr. Sabahattin KÜÇÜK

©

T. C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜTÜPHANELER VE YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3143

KÜLTÜR ESERLERİ

426

ISBN 978-975-17-3350-4

www.kulturturizm.gov.tr[e-posta: yayimlar@kulturturizm.gov.tr](mailto:yayimlar@kulturturizm.gov.tr)

[Bu kitap internet ortamında ilk kez yayımlanmaktadır.](#)

KASİDELER

- 1 -

Kasîde berây-ı Sultân Süleymân Hân

‘aleyhi’r-rahmetü ve’l-gufrân

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Hengâm-ı şeb ki küngüre-i kaşr-ı âsmân
Zeyn olmuş idi şu lenüp şem’-i ahterân
- 2 Hayl-i kevâkib içre yanup meş’al-i kamer
Sahn-ı semâda rûşen idi râh-ı keh-keşân
- 3 Dest urmuş idi kilik-i şihâba debîr-i çarh
Tugrâ-nüvîs-i hükm-i Hudâvend-i ins ü cân
- 4 Bezm-i felekde urmuş idi Zühre sâza çeng
‘Ayş u safâda hurrem ü handân u şâdmân
- 5 Bu çarh-ı çenberîde tutup devr usûlini
Deffâf-ı mihr kılmış idi çihresin nihân
- 6 Bir tûğ-i zer-nişân ile girmişdi ‘arsaya
Şemşîr-bâz-ı ma reke-i sahn-ı âsmân
- 7 Tedbîr-i mu’zamât-ı umûr-ı cihân içün
Yakmışdı şem’-i fikreti Bircîs-i nükte-dân
- 8 Bâlâ-yı çarh-ı heftüme Keyvân-ı kühne-sâl
Oturmuş idi niteki Hindû-yı pîl-bân
- 9 Âyâ bu zîb ü zînet-i ‘âlem nedür diyü
‘İbret göziyle nâzır iken dehre nâ-gehân
- 10 Etrâfa saldı şa’şâsın gûşe gûşe mihr
Oldı ufukda mühr-i Süleymân gibi ‘ayân
- 11 Kıldı bu hâli dîde-i ‘ibret müşâhade
Tuydı bu sırrı ‘âkıbetü’l-emr gûş-ı cân
- 12 Kim bu nizâmı virmedi ‘âlem sarâyına
İllâ ki yümn-i devlet-i Şâh-ı cihân-sitân
- 13 Bâlâ-nişîn-i meşned-i şâhân-ı tâc-dâr
Vâlâ-nişân-ı ma reke-i arsa-i Keyân
- 14 Cemşîd-i ‘ayş ü işret ü Dârâ-yı dâr u gîr
Kisrî-i ‘adl ü re’fet ü İskender-i zamân

- 15 Sultân-ı şark u garb şehenşâh-ı bahr u ber
Dârâ-yı dehr Şâh Süleymân-ı kâm-rân
- 16 Ol şeh-süvâr-ı memleket-i ‘adl ü dâd kim
Atı öñince olsa revâ husrevân revân
- 17 Ser-keşlik itdi emrine beñzer peleng-i çarh
Zencîr ile getürdi yine keh-keşân keşân
- 18 Sâhib-vücûd-ı memleket-i lutf u cûd o kim
Mebzûl h^vân-ı lutfına mahsûl-i bahr u kân
- 19 Müştâk bûy-ı hulkına ‘attâr-ı nev-bahâr
Muhtâc dest-i himmetine h^vâce-i hazân
- 20 Devrûñde kimse cevri-i sitemgerden inlemez
Bî-şer’ ider iderse eger çeng ü ney figân
- 21 ‘Adluñ katında cevri ü sitem dâd-ı Keykubâd
Hişmuñ yanında lutf u kerem kahr-ı Kahramân
- 22 Lerzende görse havfuñ ile teb tutar sanur
Bağlar şihâb gerden-i gerdûna rîsmân
- 23 Tîguñ ‘adem diyârına rûşen tarîkdur
A dâ-yı dîni turma kılıçdan geçür hemân
- 24 Deryâ-misâl ‘askerüñ içre ‘alemlerüñ
Feth ü zafer sefinesine açdı bâdbân
- 25 Minkârına dilerse alur çarhı dânevâr
‘Ankâ-yı Kâf-ı kadrüñe bir tu medür cihân
- 26 Çevgân urupdur aña ezel dest-i himmetüñ
Ol dem bu dem-durur ki döner gûy-ı âsmân
- 27 Bâg-ı senâ vü gülşen-i medhûñde mûrg-i dil
Bu nazm-ı rûh-bahşı okur su gibi revân
- 28 Cân olmayaydı ol dehen ey şûh-ı dil-sitân
Niçün olurdu cân gibi ya dîdeden nihân
- 29 Ruhsârüñ üzre turralar olmuş girih girih
Gûyâ Hicâza bağladılar Şâmiyân miyân
- 30 Görsün nihâl-i serv-i sanavber-hırâmuñı
Ayruk çemende beslemesün bâgbân bân
- 31 La lûñ hayâli hokka-i hâtırda var iken
Yâkût-ı nâba olmamış idi mekân kân

- 32 Bârîk-bîn olanlar ider kaşlarıñ hayâl
Dendâduñı tasavvur ider tab'-ı hurde-dân
- 33 Mesken şeh-i mahabbetüñe tahtgâh-ı dil
Menzil hayâl-i la lüñe halvet-sarây-ı cân
- 34 Kıldı sücûd haddüñe karşı gül ü semen
İtdi kıyâm kâmetüñe serv-i bûstân
- 35 Tutdı cihânı pertev-i hüsnüñ güneş gibi
Toldı sadâ-yı aşkuñ ile kâh-ı Kün fe-kân
- 36 Eflâke çıkdı velvele-i 'arsa-i zemîn
İndi zemîne gulgule-i âsmâniyân
- 37 Bâkî-sıfat ne bülbül-i rengîn-edâ gele
Ne ola tal'atüñ gibi ferhunde gülsitân
- 38 Hüsnüñ güliyle bâg-ı cihân gülşen-i İrem
Her sû hezâr bülbül ü sad gûne dâstân
- 39 Dergâh-ı Hakka yüz tatalum ber-mezîd ola
Câh u celâl-i saltanat u baht-ı câvidân
- 40 Tâ şem'-i âfitâb-ı cihân-tâba subh-dem
Devrân ufukda vaz'ide bir sim şem'dân
- 41 Şem'-i bekâñı bâd-ı fenâdan nigâh ide
Dâmân-ı avn u 'ismet-i dârende-i cihân
- 42 Bezmünde baht sâkî vü ikbâl hem-nişîn
Câm-ı sipihr sâgar-ı pûlâd-ı zer-nişân

- 2 -

**Der-tehniye-i kudûm-i Sultân Süleymân Hân
ez sefer-i huçeste-eser**

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 İtdi şehri şeref-i makdem-i Sultân-ı cihân
Reşk-i bâg-ı İrem ü gayret-i gülzâr-ı cinân

- 2 Şâdmân oldu bu gün devr-i kühen-şâl yine
Vuslat-ı Yûsuf ile niteki pîr-i Ken'ân
- 3 Rûşen oldu açılup dîde-i Ya'kûb-ı emel
Demidür menzil-i 'işret ola Beytü'l-ahzân
- 4 Ol zamân irdi ki biñ şevk ile tâvûs-ı neşât
İde sahn-ı harem-i bâg-ı cihânda cevân
- 5 Mehçe-i râyet-i mansûr-ı cihân-efrûzı
Matla -ı subh-ı zaferden yine oldu tâbân
- 6 Umaruz kim bulına Ka'be-i maksûda vüsûl
Geçdi çün devlet ile yirlü yirine erkân
- 7 Devlet ikbâl kılup eyledi tâlî' yârî
Hâsılı üstümüze döndi sipihr-i gerdân
- 8 Nice dem derd ile dem-beste kalup gonca-sıfat
Bagrumuz delmiş idi mihnet-i hâr-ı hicrân
- 9 Hamdü li'llâh visâl-i Şeh-i ferhunde-hısâl
Kalbümüz açdı yine niteki verd-i handân
- 10 Güher-i kân-ı kerem nakd-i hayât-ı âlem
Rûhdur cismi cihân milketine hükmi revân
- 11 Hâfiz-ı dîn-i kavî hâmî-i şer'-i Nebevî
Tâyî'-i emr-i Hudâ tâbî'-i nass-ı Kur'ân
- 12 Husrev-i Cem-azamet dâver-i Hâkân-satvet
Belki eñ kem kulı Cem'abd-i hakîri Hâkân
- 13 Dâver-i devr-i zamân Şâh Süleymân ol kim
Yüz sürer pâ-yi semendine mülûk-i devrân
- 14 Şâh-ı Cemşîd-haşem Husrev-i hurşîd-âlem
Ser ü ser-dâr-ı ser-efrâz-ı selâtîn-i zamân
- 15 Hâk-i râhı güher-i tâc-ı selâtîn-i cihân
Ayağı topragıdur sürme-i ayn-ı âyân
- 16 Tâc-dârân-ı cihân sâye-nişîn-i âlemi
Ser-firâzân-ı memâlik yolına ser-bâzân
- 17 Güher-i tâcı ziyâsıyla memâlik rûşen
Hançer-i 'adli cilâsıyla cihân pür-leme'ân
- 18 Harem-i kadrine bir günbed-i zerkâr felek
Aña bir tâk-ı murassa' kemer-i kâh-keşân

- 19 Âteş-i şû'le-i şemşîr-i cihân-tâbından
Küfr ü ilhâd kütüb-hânesin itdi sûzân
- 20 Tâcdârâ başına teng ola tâc-ı Dârâ
Hidmet-i hâk-i derûñ bilmez ise rif'at-i şân
- 21 Felek-i saltanatuñ seb'a-i seyyâresidür
Kâmkârâ o yedi ser-alem-i nûr-efşân
- 22 Eyledi leşger-i mansûruñ o bayraklar ile
Vâdî-i nusret ü deşt-i zaferi lâlesitân
- 23 Gâzîler pây-i semendin yine hınnâladılar
Hûn-ı a dayı o dem k'eylediler seyl-i revân
- 24 Tûp idüp kellelerin 'arsada tîguñ dâyim
Düşmen-i dîni bu üslûba kılur ser-gerdân
- 25 Ser-i a'dâñı boyar kana dem-â-dem kılıcuñ
Anlara halk anuñ'çün didiler sürh-serân
- 26 Lutf-ı Hakk ile bu gün oldu eyâ kân-ı kerem
Bir nice fazl senüñ şân-ı şerîfüñde 'ayân
- 27 'Adl ü dâd-ı 'Ömer ü sıdk u safâ-yı Sıddîk
'İlm ü 'irfân-ı 'Alî hilm ü hayâ-yı 'Osmân
- 28 Saña Kısırîyi 'adâletde mu'âdil tutsam
Fazladur sende olan devlet-i dîn ü îmân
- 29 Ravza-i dîn ü çemenzâr-ı şerî'at olalı
Matar-ı lutfuñ ile milket-i Rûm âbâdân
- 30 Menzil-i zendeka vü mecma'-ı ilhâd olalı
Sarsar-ı kahruñ ile hitta-i 'Îrân vîrân
- 31 Mahv olupdur ser-i şemşîr-i cihân-gîruñ ile
Levh-i âlemde olan nakş-ı dalâl u tugyân
- 32 Halk râhatda sehâb-ı keremüñ feyzinden
Belî uyhu getürür tab'a hevâ-yı bârân
- 33 Bâreka'llâh zehî Pâdişeh-i 'âdil kim
Şarkdan garba degin buldı cihân emn ü emân
- 34 Levhaşa'llâh zehî saltanat-ı kâhire kim
Kâfdan Kâfa cihân cümle mutî'-i fermân
- 35 'Arsa-i medh ü senânuñ bulımaz pâyânın
Peyk-i endîşe eger biñ yıl olursa pûyân

- 36 Oldı vasf-ı suhan-ârâñ ile şî' r-i Bâkî
Rif'at-i pâyede hem-sâye-i nazm-ı Selmân
- 37 İrdi Selmâna sözi şî' ri kemâlin buldı
Lutfuña kaldı eyâ husrev-i sâhib-dîvân
- 38 Bahr-i nazm içre bu gün dürr-i girân-mâye iken
Hâk-i zilletde kalupdur nitekim gevher-i kân
- 39 Hâkden kaldur eyâ dâver-i dîn-perver kim
Nushadur cümle ser-â-pây Hadîs ü Kur'ân
- 40 Serverâ devr-i felekden yine şekvâmuz var
Tapuñâ 'arz idelüm ruhsat olursa el-ân
- 41 Muktedâ-yı 'ulemâ Hazret-i Kâdî-zâde
Ma'din-i fazl u hüner menba'-ı 'ilm ü 'irfân
- 42 Ol zamân kim birisin medrese-i 'âliyenüñ
Eyledüñ aña kemâl-i keremüñden ihsân
- 43 Bu tarîkuñ nice yıl künc-i medârisde yatup
Elemin çekmiş iken her birümüz nice zamân
- 44 Şeref-i hidmetine yüz süre geldük gûyâ
Cûylar kim olalar tâlib-i bahr-i 'ummân
- 45 'Arsa-i bahse girüp cevherümüz 'arz itdük
Tîgveş her birümüz şimdi kalupdur 'uryân
- 46 Zillet ü mihnet ile şimdi tamâm üç yıldur
Yaturuz zâviye-i hücrede bî-nâm u nişân
- 47 İrdiler pâye-i a'lâyâ ser-â-ser emsâl
Buldılar mertebe-i 'âliye cümle akrân
- 48 Ne revâdur fuzalâ kala kîbâb altında
Kim görüpdür k'ola deryâyı habâb içre nihân
- 49 Mihnet-i fakr belâ gayret-i akrân müşkil
Fukarâ bendelerüñ arada deng ü hayrân
- 50 Bir yıl emrüñle binâ hidmetine nâzır olup
Gördük ol maslahat-ı hayrı bi-kadri'l-imkân
- 51 Bu fakîr anda turup hidmete meşgûl oldum
İtmeyüp zerrece sa'yinde kusûr u noksân
- 52 Hâsılı cûd u kerem vakti irişdi şimdi
Lutfuña nâzıruz ey Pâdişeh-ı âli-şân

- 53 Sûz-ı dilden bu kadar yanmaz idüm hidmetüñe
Câna kâr eylemese âteş-i dâg-ı hirmân
- 54 Merhamet mevsimi ihsân demidür sultânım
Lutf kıl her ne ise devletüñe lâıyk olan
- 55 Bezl ile az ola mı nî met-i cûd u keremüñ
Yimeden eksile mi h^vân-ı Halîlü'r-Rahmân
- 56 Serverâ tevsen-i eyyâm katı ser-keşdür
Aña lutf eyle iñen eyleme irhâ-yı inân
- 57 Emr-i âlî yine dergâh-ı mu' allâñuñdur
Hele biz eyleyelüm vâkî -i ahvâli beyân
- 58 Zehre-i çûn u çirâ kimsede yokdur hâşâ
Südde-i devletüñüñdür yine bâkî fermân
- 59 Her seher tâ ki nücûm üzre niyâm-ı şebden
Çıkara tîg-i cihân-gîrini mihr-i rahşân
- 60 Kılıcuñ üstün ola niteki tîg-i hûrşîd
Sâye-i saltanatuñda ola âsûde cihân

- 3 -

Der-medh-i Dîvân-ı belâgat-unvân-ı Sultân Süleymân Hân

Fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün

- 1 Hat-ı müşgfâmuñla ey gonca-i ter
Şekerdür o lebler mümessek mükerrer
- 2 Ne zîbâ yaraşmış o leblerle dendân
Ne hûb imtizâc eylemiş şîr ü şekker
- 3 Göñül nakdini aldı ayyâr-ı gamzeñ
Gamuñdan virüp câna dârû-yı hüş-ber
- 4 Egerçi ser-âmed geçer şâh-ı sünbül
Mu anber saçuñla kaçan ola hem-ser
- 5 Tolar bûy-ı müşgîn-i zülfüñle âlem
Döner nâfe-i miske çarh-ı müdevver
- 6 Meger çîn-i zülfüñde pinhân olupdur
Gubâr-ı der-i şehryâr-ı muzaffer
- 7 Cihân-ı kerem Hân Süleymân-ı Gâzî
Şeh-i âsmân-taht u hûrşîd-efser

- 8 Hudâvend-i kâmil şehenşâh-ı âdil
Cihân-dâr-ı mukbil şeh-i dâd-güster
- 9 Vücûd-ı şerîfiyle dünyâ müşerref
Zamîr-i münîriyle âlem münevver
- 10 O Şâh-ı felek-kadr kim dergehine
Mülûk-i cihân bende âlem musahhar
- 11 Rikâbında kürsî gerek tâc-ı Kistrâ
Ola şol zamân kim süvâr-ı tek-âver
- 12 Mülûk-i zamâne öñince revâne
Rikâb-ı hümâyûnda Hâkân u Kayser
- 13 Ne yaña buyursa revâdur getürmek
Devâtın Aristû silâhın Sikender
- 14 Eger peyk olurlarsa lâyük öñince
İnüp tâc-ı zerrîn ile heft ahter
- 15 Saçar bezme nûrî döker rezme nârı
O tâc-ı murassa' o tîg-i mücevher
- 16 Hat-ı nazm-ı pâki çemenzâr-ı cennet
Elinde kalem çeşme-i âb-ı Kevser
- 17 Buhâr-ı bahûrıyla âlem dimâğın
Kılupdur mu attar o kilik-i mu anber
- 18 Zamân-ı kitâbetde kilik ü mürekkeb
Elinde olur var ise ûd u anber
- 19 Nazar ehline mîl-i kuhlü'l-cevâhir
Reg-i cân-ı bed-h^vâha nebtîz ü nişter
- 20 Nesîm-i revân-bahş-ı subh-ı safâdan
Suhan gülşeninde hirâman sanavber
- 21 O güftâr-ı mevzûn u reftâr-ı dil-keş
O sîmâ-yı matbu u bâlâ-yı hoş-ter
- 22 Selâtîne dîvân olur çünki lâzım
N'ola kılsa tertîb-i dîvân u defter
- 23 Debîr-i felek yazmaga vâridâtın
Eşî'a getürmişdür altun kalemler
- 24 Yazınmaga mânend-i nazm-ı Süreyyâ
Varaklar zer-efşân ider çarh-ı ahdar

- 25 Yanar şem'-i Nâhid öñinde şihâbuñ
Çeker her gice subha dek cedvel-i zer
- 26 Aña cild-i garrâ müzehheb mutallâ
Meh-i âlem-ârâ vü hûrşîd-i enver
- 27 Suhan matla'ından güneş gibi togsun
Kosunlar şerîf adını genc-i gevher
- 28 Fesâhat gülistânı içre dem-â-dem
Su gibi revân ide bülbüller ezber
- 29 Senâsında Bâkî-sıfat ola âciz
Hezârân ola ândelîb-i suhanver
- 30 Du â idelüm rûy-ı ikbâl u bahtı
Dem-â-dem ola gül gibi tâze vü ter
- 31 İlâhî be-âb-ı ruh-ı âl-i Ahmed
Be-nûr-ı cebîn-i mübîn-i Peyem-ber
- 32 Be-dîn-i güzîn-i Nebiyy-i mükerrem
Be-rûh-ı revân-ı Rasûl-i mutahhar
- 33 Ümîdin revâ eyle ömrin ziyâde
Mühimmin müheyyâ murâdın müyesser

- 4 -

Der-imzâ'-i Dîvân-ı Sultân Süleymân Hân

Mefâ'îlün mefâ'îlün fa'ûlün

- 1 Cihân-ı ma' delet kân-ı mürüvvet
Penâh-ı mülk ü millet nusratü'd-dîn
- 2 Şeh-i âdil Süleymân Hân-ı Gâzî
Mu'izzü'd-devle sultânü's-selâtîn
- 3 Ne hoş kıldı görüñ âsâr-ı lutfi
Cihân-ı sûret ü ma'nâyı tezyîn
- 4 Virüp fazl u kemâli husrevâne
Ma'ânî mülkine tertîb ü âyîn
- 5 Yine nazm eylemiş bir 'ikd-ı gevher
İder biñ kerre Hassân görse tahsîn
- 6 Misâl-i hurde-i pîrûze hattı
Mücellâ safhası bir levh-i sîmîn

- 7 Ya hod zîbâ ter ü tâze benefşe
Der-âgûş eylemiş gül-berg-i nesrîn
- 8 Beyâzı gurre-i subh-ı sa'âdet
Sevâdı sürme-i çeşm-i cihân-bîn
- 9 Sevâd-ı hatt içinde noktalardan
Şeb-i târîk içinde şekl-i Pervîn
- 10 Egerçi noktadur sûretde anlar
Velî ma nâ yüzinde hâl-i müşğîn
- 11 Edâsı Selsebîl-i bâg-ı Rıdvân
Hurûfî ravzadan gelmiş reyâhîn
- 12 Ne deryâdur bu şî rūñ bahri yâ Rab
Ki andan kâ'inât olmuş güher-çîn
- 13 Nice nâzükdür ol şî r-i şeker-bâr
Leb-i dil-ber gibi şîrîn ü rengîn
- 14 Pes-i âyîne-i tab'ından itdi
Yine tûtî-sıfat Bâkîye telkîn
- 15 Şikâr itmek nedür ma nâ hümâsın
Bulınsa tab'-ı şâhî gibi şâhîn
- 16 Kemâlin añlayup bir bir öñinde
Komışlar yüz yire şâhân-ı pîşîn
- 17 Cihânda geydügince şâh-ı encüm
Zümürürd tahtı üzre tâc-ı zerrîn
- 18 Hudâ virsün serîr-i saltanatda
Sa'âdet tâcı birle 'izz ü temkîn
- 19 Belâlardan emîn olsun cihânda
Îlâhî izzetüñ hakkıçün âmîn

- 5 -

Der-cülûs-ı Sultân Selîm Hân

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Bi-hamdi'llâh şeref buldı yine mülk-i Süleymânî
Cülûs itdi sa'âdet tahtına İskender-i sâñî
- 2 Togup gün gibi zerrîn tâc ile burc-ı sa'âdetden
Yitişdi şarkdan garba ziyâ-yı 'adl u ihsânı

- 3 Beşâretler zemîne âsmânuñ gözleri aydın
Cihânı rûşen itdi pertev-i envâr-ı Yezdânî
- 4 Perî gözden nihân olmak ne mümkindür zamânında
Cihânı şöyle nûrânî kılupdur rûy-ı rahşânî
- 5 Metâ'-ı ma'rifet geldi revâcın buldugı demler
Zer-efşân eylesün nergisler evrâk-ı gülistânî
- 6 Biraz uyhu yüzün görsün felekde dîde-i encüm
Ki çeşm-i baht-ı bî-dârı yiter dehrüñ nigejbânî
- 7 Hudâvend-i cihân sultân-ı 'âdil şâh-ı deryâ-dil
Ser-efrâz u serîr-efrûz-ı tâc u taht-ı sultânî
- 8 Penâh-ı dîn ü devlet pâdişâh-ı âsmân-rif'at
Cenâb-ı Şeh Selîm ibni Süleymân Hân-ı 'Osmânî
- 9 Şehenşâh-ı hümayûn-tâlî' u ferhunde-tal' atdur
Cihân-ı saltanatda ol sa'âdet tahtınuñ hânı
- 10 Elinde Hazret-i Dâvûduñ âhendür ki mûm oldu
Ziyâ-bahş olsa âfâka n'ola şemşîr-i bürrânî
- 11 Su gibi nâr-ı kahrından erir bir demde Rûyîn-ten
Tokınsa şu le-i şemşîri nerm eyler Nerîmânî
- 12 İner Seyf âyeti gibi ser-i a'dâya şemşîri
Hadîs-i tîg-i pulâdın nice şerh ide Kirmânî
- 13 'Alevlerdür duhân içre görünür tîgler gûyâ
Ne dem gerd-i siyâhı rezmgâhı kılza zulmânî
- 14 İderler reh-nümâlıklar 'adem mülkine a'dâya
Guzâtuñ ellerinde nîzeler şem'-i şebistânî
- 15 Müselles gösterür dâyim temâşâ eylesen elde
Meger kim pâre-i elmâsdur câm-ı dırahşânî
- 16 Hudâvendâ sen ol çâpük-süvâr-ı mülk ü devletsin
Ki rahş-ı himmetüñ evvel kademde aldı meydânı
- 17 Semenderveş semendüñ yanar od içre atar kendin
Su gibi akıdur degse şîrâr-ı na'li sindânı
- 18 Felekler farkına basdı kadem devründe fazl ehli
Nice pâ-mâl ide dünyâ-yı fânî ehl-i 'îrfânı
- 19 Kef-i cûduñ keremler kim kılupdur ehl-i 'îrfâna
Ol ihsanı gül ü nesrîne kılmaz ebr-i nîsânî

- 20 Sehâ resminde haddinden tecâvüz eylemez deryâ
Kef-i cûduñ taşırğatmaz kerem vaktinde ‘ummânı
- 21 Perîşân itmedi devrûñde hergiz kimseyi kimse
Meger meclisde yârân-ı safâ gül-berg-i handânı
- 22 Kafâdâr oldılar şîr ü peleng âhûya sahrâda
İderler şol kadar şimdi ri’âyet hakk-ı cîrânı
- 23 Felek gırbâl ile zer buldı dirler hâk-i râhuñda
Miyân-ı hâlede seyr eyleyenler mâh-ı tâbânı
- 24 Aña her gûşeden bir ta’ne taşın kondururlardı
Niğînüñle mu ârız görseler mühr-i Süleymânı
- 25 Sabâ gibi güzâr itdüm seher gülzâr-ı medhûñde
Bu ebyâtı terennüm kıldı bir mürğ-i hoş-elhânî
- 26 Nihâl-i hoş-hırâmuñdur cihân gülzârınuñ bânı
Müsellemdür saña âyîn ü üslûb-ı cihânbânî
- 27 Cünûnın gördiler cûlar nihâl-i sîm-sîmâñâ
Gümüñ zencîr ile bend itdiler serv-i hırâmânı
- 28 Gedâ-yı âsitânüñ âsmâna ser-fürû kılmaz
Begenmez hâsılı kemter kuluñ eyvân-ı Keyvânı
- 29 Senâ-h’ânüñ olurdu mâh-ı Ken’ân tal’atuñ görse
Saña Yûsuf diyeydi iller aña Yûsuf-ı sâñî
- 30 Getür câm-ı sürûr-encâmı ey sâkî yiter çekdük
Cefâ-yı devr-i gerdûnı belâ-yı çarh-ı gerdânı
- 31 Benem ol ‘âşık-ı şûrîde kim turmaz revân eyler
Dilinden Âb-ı hayvânı gözinden dürr-i galtânı
- 32 Zuhûr itdi Zahîrûñ sırrı tab’-ı nükte-dânumda
Akıtdı kendüye şî’rüm revân-ı pâk-i Selmânı
- 33 Belâgat kûsın urdum husrevâne heft kişverde
Suhan menşûrına çekdüm bu gün tugrâ-yı Hâkânî
- 34 Egerçi pîr-i dâñadur gönül fenn-i belâgatda
Velî olmaz debistân-ı senâñuñ tıfl-ı nâ-dânı
- 35 Nisâr-ı şâha lâyıık mümkün olsa bir güher bulmak
Kazardum tîşe-i endîşe birle kân-ı imkânı
- 36 Du’â-yı devlet-i şâh-ı cihâna başla ey Bâkî
Hudâ pâyende kılsun tâc u taht-ı zıll-ı Yezdânı

- 37 Zümürüd tahtına çıkdukça şâh-ı leşker-i encüm
Cihanı efser-i zerrîn ile kıldukça nûrânî
- 38 Ser-efrâz ol serîr-i saltanatda gün gibi dâyim
Münevver kılsun ikbâlûñ bu nüh firûze eyvânı
- 39 Ziyâ-bahş ol rikâbuñ şu lesinden mâh u hûrşîde
Semend-i bahtuñ itsün arsa-i âlemde cevânî

- 6 -

**Der-medh-i Sultân Murâd Hân ‘aleyhi’r-rahmetü ve’l-gufrân
berây-ı tehniye-i kudûm-ı ciger-gûşe-i Şâh-ı ‘Acem**

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

- 1 Râh-ı çeşmümden dile tâb-ı ruh-ı cânân gelür
Hâne-i câna ziyâ-yı mihr-i nûr-efşân gelür
- 2 Vasl-ı yâra cân ile oldur hırîdâr oldugum
Gelse biñ nakd-i revâne bir demi erzân gelür
- 3 Bâğbân-ı gülşen-i ‘aşkuñ olan ‘âşıklara
Dâğı gül dûd-ı kebûdı sünbül ü reyhân gelür
- 4 Nûş-ı cân eyler göñül cem’iyyet-i hâtır bulur
Târmâr eyler yine ol gözleri mestân gelür
- 5 Câm-ı gül-gûn nûş ider hûn-âbe-i eşkin döker
Beñzine bir pâre ‘âşık derdmendüñ kan gelür
- 6 Senden ayrılmak katı müşkil belâdur dûstum
Yoluña ölmek egerçi ‘âşika âsân gelür
- 7 Bulsa câm-ı la’l-i cân-bahş-ı lebûñden cür’a hâk
Hâk içinde mürde-i sad-sâle cisme cân gelür
- 8 Sâdıkam cândan baña ‘aşkuñ ‘azîz oldu disem
Sanma girçek ‘âşikuñdan dûstum yalan gelür
- 9 Cânuma canlar katar gelse peyâm-ı vasl-ı yâr
San nesîm-i lutf-ı şâhenşâh-ı âlî-şân gelür
- 10 Hân Murâd ol kâ’inâtuñ kible-i ikbâlî kim
Ka’be-i dergâhına şâhân u dervîşân gelür
- 11 Şehr-i dârü’l-mülk-i ‘adlin seyr iden âriflere
Hıttâ-i mâ mûre-i âlem dih-i vîrân gelür

- 12 ‘Âleme çekdi simât-ı nî met-i bî-minnetin
Şâhlar şeh-zâdeler dergâhına mihmân gelür
- 13 Âsitânı hâkini kıldı Kırım hânı konak
İrte bir gün seyr idüñ hâkân-ı Türkistân gelür
- 14 Bir hatâ zann eyleyüp ebrûların çîn eylese
Cân atar dergâhına Fagfûr ile Hâkân gelür
- 15 Perçem-i tûğından irdükçe Frengistâna tâb
Sâye-i serv-i bülend-i kaddin özler bân gelür
- 16 Şâdmân olsun ‘Acemler gözleri aydın yine
Mîr Haydar nûr-ı çeşm-i husrev-i Îrân gelür
- 17 Kanı ol gelmez diyü bahs eyleyen câhilceler
Hak budur kim ‘âkîle anlar katı nâ-dân gelür
- 18 El süvâr oldı kümeýt-i hâmeye şimden girü
Sanma Bâkî gibi şâhâ fâris-i meydân gelür
- 19 Şimdi gûş-ı cân ile diñler cihân eş’ârımı
Medhüñ itsem bir yire mecmû’-ı ins ü cân gelür
- 20 Okudukça na tuñı her gûşeden gûş itmege
Cân-ı Selmân rûh-ı pâk-i Hazret-i Hassân gelür
- 21 Bî-nihâyet lutfuñâ lâyıık edâ mümkün degül
Gerçi ma nâ hâtıra bî-hadd ü bî-pâyân gelür
- 22 ‘Arsa-i sîmîn-i subh üstinde dâ’im gûy-ı zer
Tâ ham-ı çevgân-ı gerdûn içre ser-gerdân gelür
- 23 Hasm-ı gerden-keş izüñ tozına kılsun ser-fürû
Ser-fürû kılmazsa bir gün kellesi galtân gelür

- 7 -

Bahâriyye der-medh-i Sultân Murâd Hân

‘aleyhi’r-rahmetü ve’l-gufrân

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

- 1 Micmer-i zerrîn-i mihri çarh gerdân eyledi
‘Ûd u ‘anber kıymetin bûy-ı gül erzân eyledi
- 2 Bûlbûl-i şûrîde-dil kıldı niyâz-ı âşıkân

- Gonca-i gannâc nâz-ı nâzenînân eyledi
- 3 Çıkdı bir yirden sadâ vü sît-ı mürğân-ı çemen
Gûyiyâ etfâl-i mekteb hatm-i Kur'ân eyledi
- 4 Mehd-i gülzâr üzre geldi dâye-i ebr-i bahâr
Tıfl-ı gonca agzın açdı meyl-i pistân eyledi
- 5 Tagılup cünd-i şitâ feth oldı mülk-i bâg u râg
Leşker-i ebr-i bahârî tîr-bârân eyledi
- 6 'İrkinı kat' eyledi cünd-i şitânuñ nev-bahâr
Berg-i sûsen hizmet-i şemşîr-i bürrân eyledi
- 7 Nevbet-i sûr u sürûr oldı tonandı her nihâl
Nahl-bend-i nev-bahâr eşkâl u elvân eyledi
- 8 Nev-'arûs-ı gül gibi pîrâhen-i âl üstine
Lâle dürr-i jaleden gûy-ı girîbân eyledi
- 9 Her yaña mektûb uçurdı bâd-ı nev-rûzî yine
Berg-i nesrîni kebûter gibi perrân eyledi
- 10 Jâle kıldı her kenârı sâhil-i bahr-i 'Aden
Lâle hâk-i gülşeni kân-ı Bedahşân eyledi
- 11 Zülf-i dil-ber bendine düşmiş gibi âşüfte-hâl
Sünbül-i miskîn 'aceb kendin perîşân eyledi
- 12 Lâle çâk-i pîrehen gösterdi gül çînî kabâ
Bülbül-i şûrîde hây u hûy-ı mestân eyledi
- 13 Yakdılar nergisleri etrafa saçıldı şîrâr
Bâd âteş-bâzlar gibi gül-efşân eyledi
- 14 Lâle hâven yakdı sûsen âsmânîler yine
Şâh-ı gül taht-ı zümür-rûd üzre seyrân eyledi
- 15 Tutdı etrâfın benefşe mülk-i Mısra döndi bâg
Sandılar seyr eyleyenler Nîl tугyân eyledi
- 16 Devr-i gül sanmañ cihânı böyle tezyîn eyleyen
Yümn-i ikbâl-i Hudâvend-i cihânân eyledi
- 17 Şâh-ı 'âdil Hân Murâd ol kim nesîm-i 'adl ile
Lutfi bâg-ı 'âlemi reşk-i gülistân eyledi
- 18 'Âlemi gül gibi handân itdi devr-i devleti
Ahd-i 'adli i tidâl-i mâh-ı nîsan eyledi
- 19 Zûr-ı dest-i devleti gürz-i girân-ı satveti

- Düşmen üzre hamle-i Sâm u Nerîmân eyledi
- 20 Sillesiyile kendüye geldi şecâ'at lâ-cerem
Düşmen-i dîne hücum-ı şîr-i garrân eyledi
- 21 Tâ'atinde bağlayup mânend-i Keyhusrev kemer
Hâkim-i Îrân kabûl-i pend-i pîrân eyledi
- 22 'Abd-i Memlûkî gibi hâk-i cenâbı hıdmetin
Seyyid-i sâhib-velâyet Hân-ı Gılân eyledi
- 23 Turmadı çekdi Sıfâhân semtine bâd-ı sabâ
Hâk-i payın sürme-i eşraf u a'yân eyledi
- 24 Bâkîye ez'âfin ihsân eyledi eltâf-ı şâh
Ol kerem kim Şeh Selîm ü Hân Süleymân eyledi
- 25 Anlar itdi hâkden eflâke gerçi ser-firâz
Menzilin şâh-ı cihân eyvân-ı Keyvân eyledi
- 26 Hıdmet-i hâk-i cenâbından gelen kadr ü şeref
Ser-firâz-ı ehl-i dil mümtâz-ı akrân eyledi
- 27 Husrevâ sen serveri ol şâh-ı şâhân eyleyen
Ben kuluñ erbâb-ı tab'a mîr-i mîrân eyledi
- 28 Şeb-çerâğ-ı zulmet-i zulm eyledi şemşîrûñi
Çarh-ı gerdân tîguñ elmâsın dirahşân eyledi
- 29 Matla'-ı subh-ı zaferden şâhid-i nusret yüzün
Gün gibi âyîne-i tîguñ nümâyân eyledi
- 30 Cümle yek-dildür du â-yı devletüñde kâ'inât
Halk ikbâl-i cenâb-ı pâk-i Yezdân eyledi
- 32 Secdegâh itsün cihâna hâk-i dergâhuñ o kim
Âsitânuñ kible-i ikbâl-i şâhân eyledi

- 8 -

- Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
- 1 Dökilmiş zülf-i müşgâsâ o kadd-i dil-sitân üzre
Döşenmiş sâye-i Tûbâ bihişt-i câvidân üzre
- 2 Ten-i pâkî 'arak-rîz olmuş ol serv-i gül-endâmuñ
Dökilmiş katre-i şeb-nem nihâl-i ergavân üzre

- 3 Gören bezm-i mahabbetde vücûdum nahl-i gül sandı
Ser-â-pâ taze dâgumdan bu cism-i nâ-tevân üzre
- 4 Hamâ'il gibi dâ'im dâg-ı derdüm âşık-ı bî-dil
Kosun baş üstine dirse n'ola va'llâhi cân üzre
- 5 İzâr-ı nâzenînin pür-gubâr-ı müşg-i Çîn itmiş
Yüz urmuş hâk-i pâ-y-ı husrev-i sâhib-kırân üzre
- 6 Harîm-i cân u dilde tâb-ı hüsnüñden nişân virdi
Safâ-yı tal'at-ı nev-rûz bâg u bûstân üzre
- 7 Göñül bâg-ı cihânda ârzû-yı berg-i 'ayş eyler
Felek mahz-ı hayât-ı bî-sebâta imtinân üzre
- 8 Cihân-ı ma' delet kân-ı mürüvvet Hân Murâd ol kim
Vücûdı sâye-i lutf-ı İlâhîdür cihân üzre
- 9 Nişân-ı baht u devlet gevher-i kân-ı sa'âdetdür
Gubâr-ı na'l-i esbi tâc-ı fark-ı husrevân üzre
- 10 Dili dürr-i ma'ârifden kefi bezl-i 'avârifden
Dem-â-dem eyler isbât-ı fazîlet bahr u kân üzre
- 11 Memâlik zıll-ı rif'atde halâ'ik h'âb-ı râhatde
Cihân âsûde 'adlinde zamân emn ü emân üzre
- 12 Zamâne âteş urdı hırmen-i a'dâ-yı bed-kîşe
Düşelden şu le-i şemşîri Azerbâycân üzre
- 13 Hirâsân oldı a'yân-ı Horâsân gözlerin açdı
Sabâ gerd-i siyâhın sürmesiyle İsfahân üzre
- 14 Dilerse akıdur âb-ı revânı hâk-i Tebrîze
Dilerse hâk-i Tebrîzi döker âb-ı revân üzre
- 15 Du'â-yı devletinden soñra vâcib saña ey Bâkî
Tevekküldür Hudâvend-i zemîn ü âsmân üzre

- 9 -

Der-tehniye-i cülûs-ı Sultân Mehmed Hân

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Minnet Cenâb-ı Hakka dem-â-dem hezâr-bâr
Fasl-ı şitâda bâg-ı cihân buldı nev-bahâr

- 2 Gün gibi tâc-ı devlet-i şâhî tulû' idüp
Kevn ü mekâna virdi ziyâ âfitâbvâr
- 3 Hürşîd gibi pertev-i cûd u sehâ ile
Rûy-ı zemîne saçdı zer-i kâmilü'l- ayâr
- 4 Kıldı zemîni berf gibi nakdi sîme gark
În âm-ı 'âm-ı şâh-ı cevân-merd-i bahtyâr
- 5 Deryâ-yı keffi mevc-i 'atâ urdı şöyle kim
Yek-bâr sîm-i nâb ile zeyn oldı her kenâr
- 6 Berg-i gül-i sefidî yolup bâgbân-ı çarh
Mânend-i berf yollarına eyledi nisâr
- 7 Allâh ki dökdi saçdı felek halka varını
Şükrâne-i cemâl-i cihân-bân-ı şehryâr
- 8 Ol âsitânı kible-i ikbâl u baht olan
Sultân Mehmed a'zam-ı şâhân-ı tâcdâr
- 9 Farkında tâc-ı devlet ü ikbâl ser-firâz
Tahtında taht-ı 'izzet ü baht eyler iftihâr
- 10 Dârâ revâ ki gâşiyenin ala dûşına
Lâyık budur ki ola Sikender rikâbdâr
- 11 'İlmi katında bahre niçün dinile muhît
Hilmi yanında kûha neden nisbet-i vekâr
- 12 Nusret yüzini oldı nümâyende 'âleme
Âyîneveş elinde o şemşîr-i âbdâr
- 13 Hâlî degüldi zelzeleden 'arsa-i zemîn
Evvel kademde virdi cihân mülkine karâr
- 14 Saff-ı gazâda râyet-i ikbâlî pâ-y-merd
Rûz-ı vegâda kabza-i şemşîri destyâr
- 15 Eyler hücumı düşmen-i dîne 'Alî-sıfat
Şemşîr-i hûn-feşânı kılur kâr-ı Zülfekâr
- 16 Şîr-i jeyâna pençe salar gâh-ı hışm u kîn
Bebr-i yabâna karşı varur vakt-i kârzâr
- 17 'Ahdi zamânı emn ü emân-ı cihâniyân
Şâh-ı huçeste-tâli u ferhunde-rûzgâr
- 18 Devrân basît-i hâke niçün saldı ferş-i sîm

- Devrinde tâ ki ırmeye bir hâtıra gubâr
- 19 Dâg-ı vefâ vü mihri gönülde şigüfte gül
Tîr-i hadengi cân-ı ‘adûda şikeste hâr
- 20 Bâkî du ‘âcî pîr kuluñ geldi husrevâ
Eyler cenâb-ı hazretüñe ‘arz-ı iftikâr
- 21 Mevrûsdur cenâbuña memlûk tapuña
Lâyık degül ki devr-i zamân ide h^vâr u zâr
- 22 Destinde hâme fazl u belâgat nihâlidür
Medh ü senâ-yı şâh-ı cihân aña berg ü bâr
- 23 Ümmîd o kim du ‘âña ola mûcib-i kabûl
Sûz-ı derûn u derd-i dil ü çeşm-i eşk-bâr
- 24 Her kanda ‘azm iderseñ ola reh-ber ü refîk
Tevfik-i Rabb-i ‘izzet ü te’yid-i Kirdgâr
- 25 Eyyâm-ı ‘ömr ü devlet ü iclâl müstedâm
Bünyâd-ı baht u ‘izzet ü ikbâl üstüvâr

- 10 -

Der-şikâyet ez-rûzgâr-ı gaddâr

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün Fâ ilün

- 1 Kadr-i eşküm ol bilür kim kıymet-i gevher bile
Rûy-ı zerdüm hoş görür şol kim ‘ayâr-ı zer bile
- 2 Nefha-i ‘anber tutar zülfi hamından ‘âlemi
Kanda gitse iki yanında iki micmer bile
- 3 Sâye-i kaddüñde âhum başka sancak çekdügin
Tuydı hep mîr-i livâ belki şeh-i kişver bile
- 4 Sûz-ı ‘aşkuñdan dimâgum şol kadar âşüfte kim
Mey degül âsûde kılmaz dârû-yı hüş-ber bile
- 5 Küşte-i şemşîr-i ‘aşkuñ hâkden kaldursalar
Teng ola sahrâ-yı âlem ‘arsa-i mahşer bile
- 6 Cân virür çokdur ser-i kûyuñda kurbân olmaga
Hâzır it şemşîr-i bürrânuñla bir hançer bile
- 7 Tâb-ı dilden ahker-i sûzâna döndi gözlerüm
Bu meseldür kim yanar huşkuñ yanınca ter bile

- 8 İnkisâr-ı bâl ile zehr-i gam itse telhkâm
Şehd şîrîn itmez agzın âşıkun sükker bile
- 9 Bâkıyâ çarh-ı sitemkârun ne çevr itdüklerin
Yek-be-yek arz it ki şâh-ı mâ delet-güster bile
- 10 Hayli demdür hırka rehn-i hâne-i hammârdur
Havfum oldur ki ola dîvân ile defter bile
- 11 Korkaram çâpük-süvâr-ı arsa-i irfân iken
Esb nâ-geh bir gice bî-cev kala ester bile
- 12 Âsitânı hâkine muhtâç mutlak hâs u âm
Yaluñuz kullar degül tahtında sultânlar bile
- 13 Cânına minnet bilür Dârâyı derbân eylese
Hak bu kim Dârâ degül yanınca İskender bile
- 14 Vâsıl olmaz pâye-i na'l-i semend-i kadrine
Efser-i Hâkân degül tâc-ı ser-i Kayser bile
- 15 Eşheb-i zerrîn-sitâm-ı bahtı cevân eylesün
Nüh felek tâ devr ide âfâkı heft ahter bile

- 11 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Leb-i la lin hayâl it gûşe-i uzletde pinhân ol
Dilâ hem kân-ı gevher kıl özüñ hem gevher-i kân ol
- 2 Eger tahsîl-i derd itdünse düş kûy-ı harâbâta
Seni gene itdiler çünkim mukîm-i künc-i vîrân ol
- 3 Tokinsa tîr-i mihnet ger mübâhât ile gögsün ger
Soyıñduñ arsa-i rindâne girdün merd-i meydân ol
- 4 Ko emvâc-ı belâ gelsün nasîbin rüzgâr alsun
Derûnuñ derdini keşf itme sen deryâ-yı ummân ol
- 5 Düşer bir ukdeye gâhî küdüret kesb ider tâli
Gerekse mâh-ı tâbân ol gerek mihr-i dırahşân ol
- 6 Zamâne eylemez hürmet amân virmez dem-i fursat
Gerek dervîş-i dil-rîş ol gerek şâh-ı cihânân ol
- 7 Yüzün ey gonca-leb dürme bize cev eyleyüp turma
Açıl gül gibi handân ol salın serv-i hırâmân ol

- 8 N'ola hûrşîdveş başuñ göge irdiyse hüsn içre
Ser-efrâz-ı cihân ol çâre-sâz-ı derdmendân ol
- 9 Şeref virmez dür ü gevher kemâl olmaz zer ü zîver
Hüner kesb it hüner bahr-i fazîlet kân-ı 'îrfan ol
- 10 Kabâ-yı câh ile âdem geçinsün her kaba câhil
Güher göster güher meydâna gir sen tîg-i 'uryân ol
- 11 Yine rûz-ı visâlinden dem urdı bâd-ı subh ey dil
Kul olduñ nice yıllardur bu gün 'îd irdi kurbân ol
- 12 Dilâ âhuñla yakduñ milket-i Rûmı nedür derdüñ
Gedâ-yı kûy-ı yâr olmak dilerseñ Mısra sultân ol
- 13 İrişdükçe sehergâha münâcât eyle dergâha
Devâm-ı devlet-i şâha du â-gûy u senâ-h^vân ol
- 14 Degülsin medhine kâdir ne deñlü tutsalar mâhir
Gerekse Rûmda Bâkî 'Acem mülkinde Selmân ol

- 1 2 -

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Dil-i sad-çâki ser-i zülf-i perîşâne çeker
Bilür ol mûy gamın her ne ise şâne çeker
- 2 Kim çıkar başa ser-i zülf-i girih-gîrûñ ile
Yine ol silsile çevrin dil-i dîvâne çeker
- 3 Kaşlaruñ бүkdi bilin gerçi kemân-ı 'aşkı
'Âşıkun Rüstem-i Destân ile hasmâne çeker
- 4 Yâre ser kılsa fidâ mûr-sıfat cân-ı za'îf
Pîş-keş pâ-yı melahdur ki Süleymâna çeker
- 5 Ne çeker adını eshâb-ı riyâ ikide bir
Tutalum rind-i gedâ bir iki peymâne çeker
- 6 Sîneme nîzelerin ol müjeler togrıldur
Üstüme hançerin ol gamze-i mestâne çeker
- 7 Mûr-ı endîşe ki peygûle-i gamdur vatanı
Turmayup hâli hayâlin getürür dâne çeker
- 8 Ayagı topragı tâc-ı ser-i eşrâf-ı cihân
Sürme-i hâk-i rehin dîde-i â yâne çeker

- 9 Hûblar tutsa rikâbın yiridür cümle kaçan
Esb-i nâzı felek ol husrev-i hûbâne çeker
- 10 Âb-rûyın gören ol hançer-i âteş-tâbı
Sâde-rû hûb sanur sîne-i uryâne çeker
- 11 Dâmen-i şâhid-i ma nâya biri dest uramaz
Çog olur gerçi ser-i fikri girîbâne çeker
- 12 Ehl-i dil gûşe-i bî-tûşe-i mihnetde yatur
H^vân-ı ihsanı felek merdüm-i nâ-dâne çeker
- 13 Tâli uñla nice bir ceng ü cidal ey Bâkî
Âkıbet kevkeb-i bahtuñ seni dîvâne çeker
- 14 Devlet-i şâh-ı cevân-bahta du â kıl ki seni
Kimse çekmez ilerü himmet-i şâhâne çeker

- 13 -

‘Arz-ı hâl be-südde-i bî-misâl-i Sultân Mehemed Hân

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Cân virürdüm cevher-i cân istese cânân eger
Bezl iderdüm yolına zî-kıymet olsa cân eger
- 2 ‘Îd ü gül hem-sohbet oldu cân-ı zer sundı hilâl
Göklere çıksa yiridür na re-i mestân eger³ Aldanurdum gül-bün-i
ömrüñ yüze güldüğüne
‘Ahdine tursa zamâne dönmese devrân eger
- 4 H^vâr u zâr olmazdı bülbül hâre yâr olmazdı gül
‘Aksine devr itmeyeydi günbed-i gerdân eger
- 5 Aglamazdum zahm-ı hârından bu fânî gülşenüñ
Bir güle baksa hele ol gonca-i handân eger
- 6 Cû u zillet derdidür etfâli giryân eyleyen
Aglamazdı tıfl-ı dil olsa elinde nân eger
- 7 Harc kim bî-dahl ola mevcûd olan nâ-bûd olur
Olsa mâlüñ fi’l-mesel mahsûl-i bahr u kân eger
- 8 Lâ-cerem bir gün zemîn-i huşk olur deryâ-yı Nîl
Menba indan yagmasa bir nice dem bârân eger
- 9 Derd ü mihnet çekme dergâhında ey Bâkî yûri
‘Arz kıl bilmezse hâlüñ hazret-i Sultân eger

- 10 Ol ki hûrşîd-i cihân-tâba zekât-ı zer virür
Kâse-gerdân olsa şehrinde meh-i tâbân eger
- 11 Feyz-i envâr-ı kef-i zer-bahşı besdür 'âleme
Akmaz olsa çeşme-i hûrşîd-i nûr-efşân eger
- 12 Kasr-ı kadrûn âsmân eyler olursa dest-gîr
Himmet-i vâlâ-yı şâhenşâh-ı âlî-şân eger
- 13 Biz gedâ mihmâniyüz lâıyk görürse hükm anuñ
İşiginde nâne muhtâc olduğın mihmân eger
- 14 Gelmeye bir dahı misli dehre biñ sa'y itseler
Heft ahter nûh felek yanınca çâr erkân eger
- 15 Nûh 'ömrin virsün Allâhum hatâdan saklasun
Yıkısa bünyâd-ı sarây-ı 'âlemi tûfân eger

- 14 -

Tehniye-i kudûm-i Sultân Mehemed Hân-ı Gâzî

ez sefer-i huçeste-eser

Mefa'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

- 1 Bi-hamdi'llâh refîk oldu yine tevîk-i Rabbânî
Muzaffer kıldı sultân-ı cevân-baht-ı cihânbânı
- 2 Kudûm-ı şâh ile halkuñ bu gün başına gün togdı
Yine tâb-ı rikâbından cihanı kıldı nûrânî
- 3 Eşî'' a bâl ü per oldu güneş zeyn itdi etrâfın
İrem tâvûsı gibi subh-dem gösterdi cevânı
- 4 Yine ol sancak-ı zerrîn-ser ü sîmîn-kabâ kıldı
Livâ-yı subh-ı nûrânî gibi rûşen bu eyvânı
- 5 Cihân emn ü emân buldı yine şemşîr-i pûlâdın
Belâ Ye'cûcına sedd eyledi İskender-i sâni
- 6 Yıkıldı hân mân-ı bahtı ber-bâd oldu a' dânuñ
Revân oldu nesîm-i feth ile taht-ı Süleymânî
- 7 Bisât-ı emni bast itdi basît-i arza ikbâli
Ne deñlü kılsa ta zîmi felek ol şâha erzânî
- 8 Dür ü gevher nisâr itsün yolına ebr-i bârânî
Ser-â-ser atlas u dîbâ döşetsün mihr-i rahşânî

- 9 Güneşdür tal'atı gûyâ cihândan def' u ref' itdi
Zalâm-i zulm u 'udvânı dalâl-i küfr ü tugyânı
- 10 Şeh-i kişver-sitân Sultân Mehemed Hân-ı Gâzî kim
Adûnuñ ırkını kat'eyledi şemşîr-i bürrânı
- 11 Süleymân gibi haşr oldı livâsı zıllına 'âlem
Ziyâde leşker-i mûr u melahdan âdem oğlanı
- 12 'Adûyı dil-figâr itdi pelengâsâ şikâr itdi
Muhassal âşikâr itdi neberd-i Şîr-i Yezdânı
- 13 Didi Behrâm-ı düşmen-kâm gördi darb-ı şemşîrin
Koluña kuvvet ey rûz-ı vegânuñ Şâh-ı Merdânı
- 14 Süreyyâ sanmañ üstinde görince şîr-i gerdûnı
Atıldı âsmâne kûhsâr-ı kahrı kaplanı
- 15 Elinden ol kadar düşmen yimişdür boz doganı kim
Kızıleldomadan eyvâ kopdı nâ-geh işidüp anı
- 16 Çalındı kûslar tabl u nekâre saldı âvâze
Düğün bayram idi gûyâ guzâta ceng meydânı
- 17 Kimi şemşîr-bâz oldı kimi cân-bâz bu halkuñ
Temâşâ eyleseñ ol günde görseñ hâl-i insânı
- 18 Ser-encâm-ı cadû âhir ne hâle irişür dirken
Hezârân kelleler tûp itdi nâ-geh çarh çevgânı
- 19 Dil-âverler oyunlar oynadı küffâre ol gün kim
Gören bâzîçe-i takdirüñ oldı deng ü hayrânı
- 20 Çıkup yelkenlüler Rûmî siperden bâdbânlarla
Yine gösterdiler cûş u hurûş-ı bahr-i 'ummânı
- 21 Nehengâsâ dil-âverler 'adûyı yutdılar gitdi
'Aceb deryâ imiş hakkâ bu leşkerghâh-ı Osmânî
- 22 Ser-i bî-magz-ı düşmenden fezâda kâseler toldı
Sibâ -ı kûh u deşte kıldılar tertîb-i mihmânî
- 23 Meger kim ugramış gerdûn öñinde seyl-i hûn içre
Şafak sandı şebângeh halk dâmânındaki kanı
- 24 Dem-i a' dâ ile deşt-i cihânı lâle-zâr itdi
Sipâh-ı berk-reftâr-ı Tatârûñ tîr-bârânı
- 25 Hudâvendâ sen ol İskender-i pâkîze-meşrebsin
Akıtdı tab -ı pâküñ ayagina Âb-ı hayvânı

- 26 Ne cünbiş kıldı kim âhir dil-i düşmende yir itdi
Meger gösterdi ol nîze hırâm-ı kadd-i hûbânı
- 27 Misâl-i halka-i zülf-i girih-gîr-i ham-ender-ham
Biri birine koydı tîg-i kahruñ kâfiristânı
- 28 Licâmuñda sitâm olmak yaraşur çarhuñ ecrâmı
Semendüñ sîne-bendinde gül-i zer mâh-ı tâbânı
- 29 Bilürsin anı mürğ-i beyza-i pûlâd-ı nusretdür
‘Aceb mi dâne divşürse elinde tîg-i bürrânı
- 30 Hemân âyîne-i sırr-ı Hudâdur tab’-ı şâhâne
Müberrâ gıll u gışdan kalbi sâf u sâde sultânı
- 31 Mücellâ sînesi âyînedâr-ı şâhid-i gaybî
Musaffâ hâtırî sûret-pezîr-i râz-ı pinhânı
- 32 Hemân oldur niyâzum senden ey Keyhusrev-i sânî
Ki gûş-ı hûşa mengûş eyle dürr-i pend-i pîrânı
- 33 Sikendersin karînûn feylesûfân-ı cihân olsun
Hakîmân-ı zamâne hîçe saymaz şahs-ı nâ-dânı
- 34 Niyaz it Hakka ey Bâkî vücûdın hıfz ide Bârî
Hatâlardan nigehtâr olsun ol Dârâ-yı devrânı
- 35 Hudâvendâ Hudâ ol zât-ı pâke hırz-ı cân olsun
Du â-yı müstecâb-ı tâ’ifân-ı arş-ı Rahmânî
- 36 Belâ gird-âbına salsun ‘adûñı nâ-bedîd itsün
Fenâ deryâsına gark eyleyen Fir’avn u Hâmânı
- 37 Hemîşe feth-i firûzı livânâ iltivâ itsün
Kapuña iltica kılsun cihânuñ hân u hâkânı

- 15 -

Bahâriyye be-nâm-ı Sultân Mehmed Hân-ı Gâzî

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

- 1 Cihân bâgına virði revnak-ı firdevs-i âlâyı
Temâşâ eyle sun -ı Hazret-i Bârî Te’âlâyı
- 2 Uyandur çeşm-i cânı h’âb-ı râhatdan seher-hîz ol
Çemen bülbülleriyle subh-dem zikr eyle Mevlâyı
- 3 Cihâna zîb ü fer virdi yine meşşâta-i kudret
‘Arûs-ı nev gibi ârâyış itdi kühne dünyâyı

- 4 Zamâne hâl-i Hindû-yı benefşe zînetin görsün
Nisâr itsün Sitânbûla Semerkand ü Buhârâyı
- 5 İrişdi hâkden bûy-ı bahûr-ı Meryem eflâke
Mu attar eyledi göklerde dâmân-ı Mesîhâyı
- 6 Gülün pîrâhen-i Yûsuf gibi dâmânı çâk olmuş
Nesîm-i perde-der kıldı meger mekr-i Zelîhâyı
- 7 Ne mümkün dest-res dâmân-ı vasl-ı yâre ey Bâkî
Felek nâ-mihrbân düşmen kâvî dildâr her-câyî
- 8 Talup gavvâs-ı dil kaldı derûn-ı bahr-i hayretde
Sanur arayı arayı bulam ol dürr-i yek-tâyı
- 9 Sözin lû'lû-yı lâlâdan zamâne tutdı zî-kıymet
Neden şâh-ı cihân bî-kıymet eyler böyle lâlâyı
- 10 Mehemmed Hân-ı Gâzî âl-i 'Osmânuñ ser-efrâzı
Cihânuñ kâr-sâzı ol sezâ-yı kâr-fermâyî
- 11 Ziyâ-bahş olsun âfâka cemâl-i 'âlem-efrûzı
Fürûzân eyledükçe tal'at-i nev-rûz dünyâyı

- 16 -

Der-medh-i Sultân Mehemmed Hân-ı Gâzî

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Hüsnuñ ziyâsı pertev-i nûr-ı kıdem gibi
Rûşen cemâlün âyinesi subh-dem gibi
- 2 'Âlem harîm-i hürmet-i kûyuñda muhterem
Vasluñ harâm 'âşîka sayd-ı Harem gibi
- 3 Çeşmüm devât-ı surha dönüp hûn-ı eşk ile
Cismüm boyandı kana ser-â-pâ kalem gibi
- 4 Derdüm hisâba gelmedi kıldum muhâsebe
Göz yaşı dâne dâne dökildi rakam gibi
- 5 Sen sag ol ey visâli hayât-ı cihân olan
Ben bu firâka döymeyem âhir ölem gibi
- 6 Bâkî ne gam penâhuñ ola rûzgârda
Sultân Mehemmed ol şeh-i sâhib-kerem gibi
- 7 Meşhûr bezm-i devlet-i şâh-ı yegânedede
Tab un safa-yı meşreb ile Câm-ı Cem gibi

- 8 Ol şeh-süvâr-ı 'arsa-i ikbâl ü baht kim
Şâhân-ı dehr atı öñince hadem gibi
- 9 Kadr-i bülend ü câh ile mümtâz u ser-firâz
Hayl-i mülûk-i 'âlem içinde 'alem gibi
- 10 Hakdan niyâzum ol ki 'adûsı zamânede
Râhat yirini bulmaya kûy-ı 'adem gibi
- 11 Âsîb-i rûzgâr-ı hazândan emîn ola
Gülzâr-ı 'ömr-i devleti bâg-ı İrem gibi
- 12 Pâ-mâl-i esb-i devleti küffâr-i hâksâr
Hâkân-ı Çîn mutî' ola şâh-ı 'Acem gibi
- 13 Kesr-i 'adû vü feth-i memâlik 'ale'd-devâm
Gürz-i girânı kelle-i düşmende zam gibi

- 17 -

Kasîde-i dîger

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ'îlü fâ' ilün

- 1 Gül meclisinde lâle yine kıldı âşîkâr
Âyîn-i bezm-i 'işret-i Cemşîd-i kâmkâr
- 2 Gül-zâre gel ki cümle cihândan nümûnedür
Sahn-ı çemende hâsıl olur seyr-i her diyâr
- 3 Döndi diyâr-ı Rûma semenlerle sahn-ı bâg
Gûyâ sevâd-ı mülk-i Habeşdür benefşezâr
- 4 Sahrâyı kıldı lâle Bedahşâñ vilâyeti
Gülzârı itdi tâze çemen mülk-i sebzezâr
- 5 Dûlâb kurdı kavs-i kuzah bâg-ı 'âleme
Mîz-âb gibi her yañadan akdî cûybâr
- 6 Çarh oklarını atdı yine gülşene sehâb
Altun göbeklü bir siper-i la l tutdı hâr
- 7 Gösterdi âb 'aks-i gül-i bâgı nitekim
Nusret yüzini âyîne-i tîg-i şehryâr
- 8 Ol kim gubâr-ı dergehine intisâb ile
Eflâke irdi küngüre-i tâc-ı iftihâr9 Mülk-i sühanda nevbetümüz çaldı
rûzgâr
Âfâkı tutdı velvele-i kûs-ı iştihar

- 10 Bâkî ne deñlü sözlerüñ âb-ı revân ise
Akar su gibi yirde gerek rûy-ı i' tizâr
- 11 Kandan gedâ-yı bî-ser ü pâlar senüñ gibi
Kandan edâ-yı medh-i şehenşâh-ı tâcdâr
- 12 Yüz sür Cenâb-ı Hakka niyâz u tazarru' it
Olsun mezîd 'ömr-i Hudâvend-i rûzgâr
- 13 Kadr ü şerefde her gicesi Leyletü'l-berât
Eyyâm-ı 'ömr-i devleti nev-rûz u nev-bahâr

- 18 -

Bahâriyye be-nâm-ı Destûr-ı a'zam 'Alî Paşa

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Rûh-bahş oldu Mesîhâ-sıfat enfâs-ı bahâr
Açdılar dîdelerin h'âb-ı 'ademden ezhâr
- 2 Taze cân buldı cihân irdi nebâtâta hayât
Ellerinde harekât eyleseler serv ü çenâr
- 3 Döşedi yine çemen nat'-ı zümürüdfâmın
Sîm-i hâm olmuş iken ferş-i harîm-i gülzâr
- 4 Yine ferrâş-ı sabâ sahn-ı ribât-ı çemene
Geldi bir kâfile kondurdu yüki cümle bahâr
- 5 Leşker-i ebr çemen mülkine akın saldı
Turma yagmada yine niteki yagı Tâtâr
- 6 Farkına bir nice per takınur altun tellü
Hayl-i ezhâra meger zanbak olupdur serdâr
- 7 Dikdi leşkergeh-i ezhâra sanavber tûgın
Haymeler kurdu yine sahn-ı çemende eşcâr
- 8 Döşedi mihr-i felek yolları dîbâlar ile
İtdi teşrîf çemen mülkini sultân-ı bahâr
- 9 Subh-dem velvele-i nevbet-i şâhî mi degül
Savt-ı mürgân-ı hoş-elhân u sadâ-yı kûhsâr
- 10 Çemen etfâlinüñ uyhuların uçurdu yine
Subh-dem gulgule-i fâhte gül-bâng-i hezâr
- 11 Dâye-i ebr yine goncalaruñ şeb-nemden
Başına akçe dizer niteki etfâl-i sığâr

- 12 Mevsim-i rezm degüldür dem-i bezm irdi diyü
Sûsenüñ hançerini tutdı ser-â-pâ jengâr
- 13 Semenüñ sîne-i sîmînin açup bâd-ı seher
Çözdi gülşende gülüñ dügmelerin nâhun-ı hâr
- 14 Pîrehan berg-i semen gûy-ı girîbân şeb-nem
Gülsitân oldı bu gün bir sanem-i lâle-îzâr
- 15 Zîb ü fer virmek içün rûy-ı arûs-ı çemene
Yâsemen şâne sabâ mâşıta âb âyinedâr
- 16 Dür ü yâkût ile bir nahl-i murassa sandum
Ergavân üzre dökilmiş katerât-ı emtâr
- 17 Şîşe-i çarhda gör bunca murassa nahli
Nice ârâste kılmış yine sun -ı Cebbâr
- 18 Berg-i ezhârı hevâ şöyle çıkardı felege
Pür-kevâkib görünür günbed-i çarh-ı devvâr
- 19 Dem-i İsâ dirilür bûy-ı bahûr-ı Meryem
Açdı zanbak Yed-i Beyzâyı kefi Mûsâvâr
- 20 Zambakuñ goncasıdur bâga gümüş bâzû-bend
Za ferân ile yazılmış aña hatt-ı tûmâr
- 21 Câm-ı zerrîni tolu bâde-i gül-reng itmiş
Gül-i ra nâ seherî kılmag içün def-i humâr
- 22 Dehen-i gonca-i ter dürlü letâ'if söyler
Gülüp açılsa aceb mi gül-i rengîn-ruhsâr
- 23 Güher-i fursatı aldurma sakın devr-i felek
Sîm ü zerle gözüñi boyamasun nergisvâr
- 24 Câm-ı mey katreleri sübha-i mercân olsun
Gelüñüz zerk u riyâdan idelüm istigfâr
- 25 Lâle sahrâyı bu gün kân-ı Bedahşân itdi
Jâle gülzâra nisâr eyledi dürr-i şehvâr
- 26 Dâmenin dürr ü cevâhirle pür itdi gül-i ter
Ki ide hâk-i der-i Hazret-i Paşaya nisâr
- 27 Sâhib-i tûg u kalem mâlik-i câm u hâtem
Âsâf-ı Cem-azamet dâver-i Cemşîd-vekâr
- 28 Âsmân-pâye hümâ-sâye Alî Paşa kim
İremez tâk-i celâline kemend-i efkâr

- 29 Şâh-ı gül neşv ü nemâ bulsa nem-i lutfından
Ola her gonca-i ter bülbül-i şîrîn-güftâr
- 30 Âb u gil müşg ü gül-âb ola çemen sahnında
Bûy-ı hulkıyla güzâr itse nesîm-i eshâr
- 31 Tab'-ı vekkâdın eger âteş-i rahşân görse
Kızara ahker-i sûzân nitekim dâne-i nâr
- 32 Güneşi keff-i zer-efşânına beñzer dir idüm
Almasa mâha 'atâ eyledüğün âhir-ı kâr
- 33 Şöyledür keff-i güher-pâşı yemîn itmek olur
Ki 'atâsından irer bahre gınâ kâne yesâr
- 34 Manzar-ı kasr-ı sa'âdetden anuñ re'yi gibi
Rûy göstermedi bir şâhid-i hurrem-dîdâr
- 35 Bâg-ı cûdında nihâl-i kereminden derilür
Lutf-ı bî-minnetinün mîvelerinden her-bâr
- 36 Manzar-ı himmetinüñ küngüre-i rif'atine
İremez sarsar-ı tûfan-ı fenâ birle gubâr
- 37 İşigi taşı imiş yüz sürecekle hayf diyü
Taşdan taşâ döger başını şimdi enhâr
- 38 Serverâ cânı mı var devletüñ eyyâmında
Sünbülüñ turrasına el uzada şâh-ı çenâr
- 39 Eylemez kimse bu gün kimse elinden nâle
Bezm-i 'işretde meger mutrib elinden evtâr
- 40 Şer'a uymaz n'idelüm nâle vü zâr eyler ise
Gerçi kânûna uyar zemzeme-i mûsikâr
- 41 Geşt iderken çemen-i medh ü senâñı hâtır
Lâyih oldı dile nâ-gâh bu şîr-i hemvâr
- 42 Gül gibi gülşene kılsañ n'ola 'arz-ı dîdâr
Hayli dökildi saçıldı yoluña fasl-ı bahâr
- 43 Reşk-i dendânuñ ile hançere düşdi jâle
Berg-i sûsende gören itdi sanur anı karâr
- 44 Geçemez çenber-i gîsûy-ı girih-gîrûñden
Gerçi kim za'f ile bir kılca kalupdur dil-i zâr
- 45 Turrallar milket-i Çîn nâfe-i müşgîn ol hâl
Gözüñ âhû-yı Hutten gamzelerüñdür Tâtâr

- 46 Dil-i mecrûha şifâ-bahş ruh u la'lüñdür
Gül-be-şekkerle bulur kuvveti tab'-ı bîmâr
- 47 Degme bir gevheri kirpüğine salındurmaz
Görelî la'l-i revân-bahşuñı çeşm-i hûn-bâr
- 48 Koma Bâkî kuluñı cür'a-sıfat ayakda
Dest-gîr ol aña ey dâver-i âlî-mikdâr
- 49 Bâg-ı medhüñde olur cümleye gâlib tenhâ
Bahs için gelse eger bülbül-i hoş-nagme hezâr
- 50 Puhtedür gayrılar eş'ârı velî puhte piyâz
Hâm'anberdür eger hâm ise de bu eş'âr
- 51 Hâm var ise eger micmere-i nazmumda
Dâmen-i lutfuñ anı setr ider ey fahr-i kibâr
- 52 Bahr-i eş'âr yiter ırdı sûtûr emvâcın
Demidür k'ide du'â dürlerini zîb-i kenâr
- 53 Lâlelerle bezene niteki dest ü sahrâ
Nitekim güller ile zeyn ola dest ü destâr
- 54 Nitekim lâlelere şeb-nem olup üftâde
re bülbül-i şeydâ geçine âşık-ı zâr
- 55 Gül gibi hurrem ü handân ola rûy-ı bahtuñ
Sâgar-ı ayşuñ ola lâle-sıfat cevherdâr

Gülle-

- 19 -

Kasîde-i Bâkî berây-ı Destûr-ı ekrem 'Alî Paşa

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Zer ü gevherle kılup zîver-i efser hâtem
Zîb ü zînetde geçer hem-ser-i Kayser hâtem
- 2 Nâm ile tutdı cihân mülkin olursa tân mı
Mâlik-i Câm-ı Cem ü tâc-ı Sikender hâtem
- 3 Meş'al-i mâhdur ol gevher-i şeb-tâb meger
Geçinür çenber-i gerdûn ile hem-ser hâtem
- 4 İdüp elmâsdan âyîne vü zerden şâne
Gösterür halka yine şîve-i duhter hâtem
- 5 Fass-ı pîrûze ne hoş yaraşur anda seyr it
Oldı bir tûtîye gûyâ kafes-i zer hâtem

- 6 Tâ ki bennâ-yı kader yaptı sa'âdet kasrın
Oldı ol tâk-ı felek-rif ate manzar hâtem
- 7 Halkadur devr-i kadeh la'î şarâb-ı gül-gûn
Rind-i mey-h^vâreye hoşdur tolu sâgar hâtem
- 8 Reşk-i la'î leb-i dildâr kurutmış kanın
N'ola ger böyle nahîf olsa vü lâgar hâtem
- 9 Cismine na'î kesüp farkına bir dâg urmuş
Var ise sevdi meger yâr-ı sitemger hâtem
- 10 Vâdî-i aşka düşüp taze cevân sevdi meger
Bükdi kaddin nitekim pîr-i mu ammer hâtem
- 11 Hasret-i la'î leb-i yâr ile tahsîl itmiş
Ten-i lâgar kad-i çenber ruh-ı asfer hâtem
- 12 Nusha yazdursa 'aceb olmaya bâdâm üzre
Teb-i hicrâna 'ilâc eylemek ister hâtem
- 13 Tavk-ı zerrîn takınup yine kazıtmış kaşın
İhtiyâr eylemiş üslûb-ı kalender hâtem
- 14 Bu gülistânda yiter 'ârife bir gül çünkim
Takmur farkına bir dâne gül-i ter hâtem
- 15 Beyza-i tâ'ir-i devletdür o dürr-i şehvâr
Âşiyân şeklini baglarsa n'ola ger hâtem
- 16 Göz kulag oldı ser-â-ser gözedür âfâkı
Bulalı kurb-i vezîr-i şeh-i kişver hâtem
- 17 Gözüñ üstinde kaşuñ var dimedi kimse dahı
İdeli hizmet-i Paşa-yı dil-âver hâtem
- 18 Kerem-i keff-i güher-pâş-ı 'Alî Paşadan
Buldı zerrîn-kemer ü tâc-ı mücevher hâtem
- 19 Eli îhsân u 'atâ mevcin urur deryâdur
Ne 'aceb ger ola gark-ı zer ü zîver hâtem
- 20 Bahr-i eltâf-ı keremdür keff-i gevher-bahşı
N'ola gird-âb-sıfat olsa müdevver hâtem
- 21 Nice deryâ diyemem keff-i güher-rîzine kim
Anda gavvâs-sıfat buldı güherler hâtem
- 22 Var ise necm-i hidâyetdür o fass-ı rûşen
K'olur anuñla nice sâlike reh-ber hâtem

- 23 Burc-ı devletdür eli eylese peydâ ne ‘aceb
Hey’et-i mâh-ı nev ü sûret-i ahter hâtem
- 24 Dür-i sır-âb ile gör gül-bün-i engüştinde
Jâle düşmüş gül-i nesrîne ne beñzer hâtem
- 25 Serverâ mûmlayup ism-i şerîfûñ saklar
Kâ’inâtı ne ‘aceb kılsa musahhar hâtem
- 26 Tavk-ı fermâne çeküp gerden-i teslîmlerin
Nice âzâdeleri eyledi çâker hâtem
- 27 Felek engüşterî-i kadrüne pîrûze nigiñ
Kapladı nâmuñ ile ‘âlemi yek-ser hâtem
- 28 Görinür nakş-ı nigîninde sevâd-ı mührüñ
Devletüñ barmagina mâh-ı münevver hâtem
- 29 Yazdı hoş âyet-i Nûn ve’l-Kalem engüştüñde
Ne midâd istedi ne hâme ne mıstar hâtem
- 30 Şeref-ı nâm-ı şerîfûñden olursa hâlî
Bulmaz ragbet-i halhâl-i kebûter hâtem
- 31 Nâmuñ âfaka salar nefha-i ‘ûd u ‘anber
Meclis-i devletüñe olalı micmer hâtem
- 32 Zâr u ser-geşte-i tâs-ı gam idüp düşmenüñüñ
Pençe-i bahtın ider beste-i şeş-der hâtem
- 33 Dest-i kahruñdan eger sille tokınsa görünür
Dîde-i düşmenüñe halka-i ejder hâtem
- 34 Görür eltâfuñ ile maslahat-ı tîgı kalem
Bitürür kahruñ ile hidmet-i hançer hâtem
- 35 Var ise irdi der-i lutfuña şey’ lillâhe
K’eylemiş kâsesini pür-zer ü gevher hâtem
- 36 Feth-i bâb-ı keremi her ki kapuñdan bilmez
İhtiyâcı eline halka-i her der hâtem
- 37 Şol kadar irdi hedâyâ şeref-i medhüñle
Ki benân-ı kalemüm oldu ser-â-ser hâtem
- 38 Tuhfe-i bezmüñ içün bu gazel-i rengîni
Levh-i zerrîne yazup eylesün ezber hâtem
- 39 Eyleyüp ‘ayş-ı hayâl-i leb-i dil-ber hâtem
Câm-ı zerrîn ile çeksün mey-i ahmer hâtem

- 40 Şekl-i hâl ü dehenüñ hâtem-i pîrûze nigîn
Dostum görmedüm agzuñ gibi hoşter hâtem
- 41 Gerçi nâzûklik ile agzın arar engüştüñ
Dimez ammâ dehenüñ sırrını gizler hâtem
- 42 Ten-i sad-pâre ki şekl-i kafes-i zergerdür
Dâglar dilde olupdur aña yir yir hâtem
- 43 Hasret-i la'î-i lebüñ bagrını pür-hûn itmiş
Dâg yakmaga komış gögsine ahker hâtem
- 44 Anda zehr ola vü tiryâk leb-i dil-berde
Dehen-i yâre kaçan ola ber-â-ber hâtem
- 45 Dehen-i teng-i dil-âvîzüñe beñzer bulsa
Hâl-i müşgîn ile ger hatt-ı mu'anber hâtem
- 46 Düşse âyînesine pertev-i nûr-ı haddüñ
Vire hûrşîd-i cihân-tâb gibi fer hâtem
- 47 Sînemüñ dâğı ile cism-i dü-tâ-yı zerdüm
Kıldı engüşt-i belâda beni bir zer hâtem
- 48 Sararup mihnet ile beñzi kızarmış çeşmi
Var ise baht-ı siyehkâruma aglar hâtem
- 49 La'î-i dildâr gibi ola mı handân yâkût
Dehen-i yâr gibi kanı suhanver hâtem
- 50 Bî-'aded hâtem ile tapuna geldi Bâkî
Ki nice Rûm harâcını deger her hâtem
- 51 Koma ayakda bu masnû' u murassa' nazmı
Elde hoş yaraşur ey Âsaf-ı saf-der hâtem
- 52 Bulımaz dâ'iresin bu güher-i nâ-yâbuñ
İtmesün bir dahı bu devrde zerger hâtem
- 53 Hâtem-i nazma bu gün kimse bu hükmi viremez
Nice müfsidler ider gerçi müzevver hâtem
- 54 Bedel olmaz buña zirâ ki senüñ nâmuñadur
Tutamaz mühr-i Süleymân yirin âher hâtem
- 55 Tâ bu eyvân-ı murassa' kemer-i' âlîde
Taka engüşt-i hilâle meh-i enver hâtem
- 56 Mesned-i sadr-ı vezâretde ser-efrâz olasın
Kıla teslîm şehenşâh-ı muzaffêr hâtem

- 57 Mûmdur mülk-i cihân saña du âm ol ki hemân
 'An-karîb eyleye Allâh müyesser hâtem

- 20 -

Der-sitâyiş-i Kubâd Paşa

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Ne hoş yaraşdı sipihre kevâkib içre hilâl
 Takında pâ yine gûyâ ki cevherî halhâl
- 2 Tulû' idince ufukdan miyân-ı encümde
 Takıldı gerden-i gerdûna sanki 'ikd-ı le'âl
- 3 Çerâg-ı mâha yine bir filori dikdi güneş
 Gören kimesne kenârın meh-i nev itdi hayâl
- 4 Şu sîb şekline girdi şafakda cirm-i kamer
 Güzellenüp ola bir yanı sarı bir yanı al
- 5 Sarındı meh yine bir hûb Yûsufî destâr
 Sokındı farkına bir dâne ince sîm hilâl
- 6 Elinde mutrib-ı çarhuñ ya kurs-ı meh defdür
 Kenâresi görünür pûlunuñ misâl-i hilâl
- 7 Ne hokkadur bu ki altında çarh-ı şu'bede-bâz
 Koyınca mühre-i mihri güm eyledi fi'l-hâl
- 8 Nedür bu kurs-ı nuhâsî ki zerger-i gerdûn
 Salup bu pûteye nâr-ı şafakda eyler kâl
- 9 Ya câm-ı 'işret-i Dârâ ya tâc-ı Kısradur
 Tolaşdurur bu cihânı sipihr olup dellâl
- 10 Kanadı gûşesidür âşiyânedden görünür
 Ferâga vardı meger şâh-bâz-ı zerrîn-bâl
- 11 Ya nûndur görünür âhirında Şa'bânuñ
 Ya râdur ol Ramazân evveline olmuş dâl
- 12 Götürdi perdeyi gözden görindi halka-i der
 Bu gice gök kapusın açdı Bârî-i Mûte'âl
- 13 Gelüñ bu fikri koyalum tereddüd itmeyelüm
 Bu deñlü nesne niçün ola pâ-yı akla 'ikâl
- 14 Hemân bu hançer-i zerrîn-gılâf-ı Paşadur
 Ki tâk-ı arşa asıldı bu şeb hilâl-misâl

- 15 Emir-i şâh-nazar dâver-i bülend-ahter
Vezîr-i hûb-siyer h^vâce-i huçeste-hısâl
- 16 Bülend-himmet-i devrân Kubâd Paşa kim
Hilâl-i çarha mahal meclisinde saff-ı nî'âl
- 17 O kim debîr-i ezel çekdi kilik-i kudretle
Şerîf nâmına tevkî -nâme-i ikbâl
- 18 Revâk-ı manzar-ı dîvânı tâk-ı eyvânı
Hilâl-i burc-i sa'âdet sipihr-i câh u celâl
- 19 Nesebde payesi a' lâ hasebde bî-hem-tâ
Keremde aña ne akrân sehâda ne emsâl
- 20 Sehâda Hâtem-i Tay defterini tayy itdi
Gazâda Seyyid-i Gâzî hikâyetin battâl
- 21 Kef-i cevâdı pür eyler sehâb dâmânın
Sehâb egerçi virür dâmen ile vakt-i nevâl
- 22 Dem-i vegâda çü pây-i semendi deprense
Sipihre lerze düşer arza irişür zilzâl
- 23 Nesîm-i hulkına bir dem karîn olursa eger
Suyı gül-âb ide topragı müşg bâd-ı şimâl
- 24 Misâl-i cûdına 'unvan yazar debîr-i felek
Mürebî-i fuzalâ dest-gîr-i ehl-i kemâl
- 25 Eger ki hil'at-i lutfın kılardı erzânî
Siyâh şâlını terk ide geymeyeydi leyâl
- 26 Kef ile gerçi terâzû-yı 'akla urmuş idüm
Hafîf geldi katı keffe-i sehâb-ı sikâl
- 27 'Atâ-yı kân-ı kefi zer-feşânına nisbet
Nevâl ü feyz-i sehâb-ı sikâl bir miskâl
- 28 Şahâ'if olsa felekler nihâl-i Sidre kalem
Yazılmaya keremi defteri 'ale'l-icmâl
- 29 Şu câmı sundı baña serverâ bu sâkî-i dehr
Şarâbı zehr ile âlûde dârû-yı kattâl
- 30 Şarâb-ı hayret ile şöyle mest ü medhûşam
Ne dest-i 'akla tasarruf ne pây-ı fikre mecâl
- 31 Hemîşe san'at u pîşem dem-â-dem endîşem
Özümlle bahs u cedel yılduzumla ceng ü cidâl

- 32 Kemend-i ‘acz ile olmazdı dest ü pâ beste
Bu bendi geçmese baña zamâne-i muhtâl
- 33 Elüñdedür çü bu gün hall-i müşkilât-ı enâm
Enâmîl-i keremüñ kıl bu ‘ukdeye hallâl
- 34 Sehâb-ı mekremet ü menba’-ı mürüvvetsin
Nem-i sehâñ ile ser-sebz gül-şen-i âmâl
- 35 Bu gülşen içre seni serv-i ser-firâz görüp
Su gibi ayaguna akdı hâtır-ı meyyâl
- 36 Sezâ-yı merhamet ü müstahakk-ı ‘âtıfetem
Nevâl-i fazluñ idersen mahallidür ifzâl
- 37 Boyandı kanlu yaşum şılmedin elüm ale
Ayakda kaldum eyâ ma din-i kerem elüm al
- 38 Tapuña yüz süre geldüm safâ-yı hâtır ile
Zülâl gibi beni gülsitân-ı lutfuña sal
- 39 Dilümde şekker-i şükr-i fevâzıl-ı keremüñ
Tapuña arz ide geldüm ne ise mâ-fi’l-bâl
- 40 Elümde sâgar-ı ‘işret emîr-i meclis idüm
Zamâne olmasa devr-i edânî vü erzâl
- 41 Belâgat içre ben ol şeh-süvâr-ı meydânem
Ki eyledüm şu arâ-yı zamâneyi pâ-mâl
- 42 Benem bu ‘arsada kim rahş-ı tab’ı depredicek
Vücûdı hasm ola pâ-mâl olursa Rüstem-i Zâl
- 43 ‘Aceb degüldür eger olsa nükte-i kalemüm
Ser-i ‘adû-yı bed-endîşe darbet-i kûpâl
- 44 Du âya başla dırâz itme kıssayı Bâkî
Ki fehm olındı muhassal mu ayyen oldı me’âl
- 45 El aç du â-yı kıyâm-ı hıyâm-ı devletine
Yiter uzandı bu denlü tınâb-ı kâl u mekâl
- 46 Hemîşe tâ meh-i rûze gelüp bu devr içre
Riyâzet ile ire peyker-i hilâle hüzâl
- 47 Giceñ şerefde şeb-i Kadr ü gündüzüñ bayram
Nevâl ü ni met ile h’ân-ı ‘ayş mâl-â-mâl

Şitâ'yye be-nâm-ı Müftî'z-zamân Ebu's-su'ûd

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Agardı berf ile yir yir çemende cism-i nihâl
Niteki penbe-i dâg ile sîne-i abdâl
- 2 Zemîne bâd-ı hevâdan çok akçe düşdi yine
Pür itdi dâmen-i sahrâyı toldı ceyb-i cibâl
- 3 Meger ki hokka-i çarhuñ zamâne harrâtı
Döker tırâşesini kûh u deste berf-misâl
- 4 Zemîne dâmen-i ebr ile saçdı sîmi felek
Bu hâleti göricek mâ'il oldı tâze nihâl
- 5 Bu fasl içinde şu kim sabrı kaldı ser-mâye
Olur nihâl-i çemen gibi gark-ı mâl u menâl
- 6 Cihânı berf ile yah tutdı kış kıyâmetdür
'Aceb mi yir yüzine çıksa hep defâ'in-i mâl
- 7 Pür oldı şâhları üzre yahdan âyineler
Garîb sûrete girdi bu fasl içinde gazâl
- 8 Meger ki 'âlem-i 'ulvîde nev-bahâr oldı
Döker şükûfe-i bâdâmı sahn-ı bâga şimâl
- 9 Sevâhil-i çemene çıkdı genc-i bâd-âverd
Yöneldi husrev-i nev-rûza devlet ü ikbal
- 10 Döşendi berf ser-â-pây sahn-ı sahrâya
Agardı rûy-ı zemîn sanki tahta-i remmâl
- 11 Nişân-ı pâ-yı vuhûş u tuyûr sahrâda
Çizildi rîk-i sefid üzre gûyiyâ eşkâl
- 12 Beyâz düşdi hele şekl-i tâli'-i eyyâm
Misâl-i çihre-i baht-ı edîb-i ferruh-fâl
- 13 Ser-i efâzıl-ı âfâk müftî-i 'âlem
Sipîhr-i fazl u kemâl âfitâb-ı câh u celâl
- 14 İmâm-ı saff-ı efâzıl emîr-i hayl-i kirâm
Emîn-i dîn ü düvel h'âce-i huceste-hısâl
- 15 Ebû Hanîfe-i sâni Ebu's-su'ûd ol kim
Fezâ'il içre efâzıl olupdur aña 'ıyâl
- 16 O kim yazılmış ezel tâk-ı bârgâhında
Melâz u melce'-i erbâb-ı fazl u ehl-i kemâl

- 17 Şu deñlü şân-ı şerîfinde var anuñ ' azamet
Ki kendüsin yitürür meclisine gelse celâl
- 18 Durûb-ı tîg-i havâdisden özge bulmadılar
Şolar ki kendülerin aña tutdılar emsâl
- 19 Nücûm içinde Süreyyâ terâzû ile yürür
Ki sâdır olmaya eyyâm-ı devletinde vebâl
- 20 Kemîne-bende-i dîrînenem hudâvendâ
Bu bende cânibini lutfuñ itmesün ihmâl
- 21 Ma'ârif ehline kapundañ irişür ma' rûf
Fezâ'il ehline tapuñdan irişür efzâl
- 22 Kerîm özüñle mükerrem cihânda lutf u kerem
Şerîf aduñla müşerref kabâle-i ikbâl
- 23 'Arûs-ı dehre senâñı benem kılâde kılan
Güher edâ-yı girân-mâye rişte ince hayâl
- 24 Selâset-i kelimâtum safâ-yı eş'ârüm
Akar su gibi kılupdur kulûbı hep meyyâl
- 25 Terâne eylese bülbül çemende güftârüm
Gelüp öñinde zemîn-bûs iderdi âb-ı zülâl
- 26 Velîkin âyine-i tab' -ı safvet-âyînüñ
Bu rûzgârda var sûretinde gerd-i melâl
- 27 Fezâ-yı fakr u felâketde savlecân-ı kazâ
Getürdi gûy-sıfat döne döne başuma hâl
- 28 Hemîşe nergis-i ikbâl u baht h'âb-âlûd
Hemîşe turra-i tâlî' müşevveşü'l-ahvâl
- 29 Nigîn-i baht u sivâr-ı sa'âdet elde degül
Ayakda kodı zamâne niteki zer halhâl
- 30 Hezâr-bâr belâ pûtesinde kâl oldum
Henûz âteş-i mihnetde yok halâsa mecâl
- 31 Du'â-yı devletine kıl 'azîmet ey Bâkî
Murâd neydügi ma'lûm zâhir oldu me'âl
- 32 Hemîşe tâ kıla keff-i direm-feşân-ı sabâ
Şitâda dâmen-i kühsâr u deşti mâl-â-mâl
- 33 Eyâdi-i keremüñ berr ü bahre şâmil ola
Niteki eyleye her cânibe şümûl-i şimâl

- 34 Cihân musahhar-ı fermân ola murâdâtũ
Müyesser eyleye dâ'im Müyessirü'l-a' mâl

- 22 -

Kasîde-i Bâkî berây-ı H'âce-i Sultân Selîm

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Gülşene altun varaklar zeyn idüp bâd-ı hazân
Güiyâ zer-kûblar dükkânı oldu gülsitân
- 2 Rişte-i bârân gümüş tel sîm-keş ebr-i harîf
İki çarha döndiler gûyâ zemîn ü âsmân
- 3 Berg-i bîdi bâgda âb-ı revân üzre görüp
Didiler akmış gılâfindan bu tîg-i zer-nişân
- 4 Reh-güzâr-ı bâga ser-tâ-pâ dökilmiş berg-i zer
Sandum altun tebsiler konmuş simât-ı husrevân
- 5 Bâgda gerdân ider evrâkı sanmañ gird-bâd
İndiler seyyâreler kılmaga seyr-i bûstân
- 6 Perr ü bâl açmış yeşil tûtî iken berg-i çenâr
Zerd olup ser-pençe-i şeh-bâza dönmişdür hemân
- 7 Râygân aldum sanurdı la'l u yâkûtı velî
Şimdi nakd altun sayar turmuş nihâl-i ergavân
- 8 Kanlu yaş dökmiş ruh-ı zerd ü gubâr-âlûdına
Var ise dehrüñ fenâsın aındı mîr-i âşıkân
- 9 Saltanat tâcın geyen âlemde magrûr olmasun
Nice sultân borkin almışdur begüm bâd-ı hazân
- 10 Gerçi merdâne soyındı girdi meydâne dıraht
Geldi kış basdı velîkin virmede asla emân
- 11 Dest-bürd-i sarsarı âhir görüp şâh-ı çenâr
Didi el arkası yirde âferînler pehlevân
- 12 Jâle vü berg-i hazândan pür-zer ü gevher çemen
Gülşene varın nisâr itdi meger deryâ vü kân
- 13 Gevher-i sîr-âb şeb-nem gûşvâr-ı zer varak
Sahn-ı bûstân oldu gûyâ çâr-sûy-ı zer-gerân
- 14 Şöyle beñzer kim hat-ı âyât-ı rahmetdür çemen
Bâd-ı subh itmişdür altun hall ile yir yir nişân

- 15 Bir yeşil garrâ zer-efşân kâğıd olmışdur çemen
Yaraşur yazılsa ger medh-i edîb-i nükte-dân
- 16 H^vâce-i âlî-nazar ser-çeşme-i fazl u hüner
Dâver-i ferhunde-ahter kâm-bahş u kâmrân
- 17 Âfitâb-ı âlem-ârâ-yı sipihr-i fazl o kim
Buldı re'y-i enveri feyziyle nûr u fer cihân
- 18 Ayagı toprakıdur kühl-i cevâhir encüme
Âsitânı hâkidür iklîl-i fark-ı Farkadân
- 19 Rûzgâruñ şiddetinden gülşen-i bahtı masûn
Nitekim bâd-ı hazândan sahn-ı gülzâr-ı cinân
- 20 Safha-i âyîne-i âlem-nümây-ı tab'ına
Cümle-i dünyâ vü mâ-fihâ musavverdür 'ayân
- 21 Râh-ı bâga berg-i zer düşmiş degüldür serverâ
Reh-güzâruñda yüzün ferş itdi mâh-ı âsmân
- 22 Eyleyüpdür feyz-i hûşîd-i kemâl-i sun' ile
Zât-i pâküñ gevherin perverde kân-ı Kün fe-kân
- 23 Meclisüñde kalbi altun gibi sâfî olmayan
Kâl ocagından halâs olmaz kılursañ imtihân
- 24 Âfet-i bâd-ı hazândan tâ ebed mahfûz olur
Bâg-ı dehre hüsn-i tedbîrüñ olursa bâgbân
- 25 Sarsar-ı gam fikrüm evrâkın perîşân eyledi
Çihre-i zerdüm belâdan buldı reng-i za ferân
- 26 Cür'a-i câm-ı belâ-encâm-ı gam bî-hûş idüp
'Âkıbet kıldı humâr-ı derd ü mihnet ser-girân
- 27 Cür'aveş ayakda kodı sâkî-i devrân beni
Dest-gîr ol ey emîr-i meclis-i devr-i zamân
- 28 Himmetüñ şimşâdınüñ şâh-ı bülendi var iken
Kanda yapsun şâh-bâz-ı tab'-ı Bâkî âşiyân
- 29 Destüme alsam kalem nazm-ı bedi'ümle benem
Nîze-bâz-ı 'arsa-i mülk-i mâ'ânî vü beyân
- 30 Ben kemend-endâz-ı meydân-ı belâgat olalı
Halka-i teslîme geçmişdür ser-i gerden-keşân
- 31 Pehlevân-ı 'arsa-i nazmem diyen ferzâneler
Bir iki zâr u zebûnumdur za îf ü nâ-tevân

- 32 Muttasıl şî rûm yazarken hâme turmaz deprenür
Neydür anı gûyiyâ lerzân ider âb-ı revân
- 33 Bâg u bustân içre tâ ola bisât-ı sebzeve
Subh-dem berg-ı hazândan katre-i şeb-nem çekân
- 34 Her seher sahn-ı zümür-rûd-gûn-ı gerdûn üstine
Âfitâb altun tabakdan tâ ola gevher-feşân
- 35 Mesned-i rif'atde genc-efşân-ı ihsân ol müdâm
'Ömr ü devlet pâydâr ikbâl ü 'izzet câvidân

- 23 -

Kasîde-i dîger be-nâm-ı H'âce-i Sultân Selîm Hân

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefa' ilü fâ' ilün

- 1 Hûrşîd öñinde şu' lenenür mâh-ı nev müdâm
Gûyâ ki şem a karşı görünür kenâr-ı câm
- 2 Câm-ı hilâli hep bilece gördiler bu şeb
Halk-ı cihâna kıldı Hudâ rûzeyi harâm
- 3 Kibrîtinî degürdi şafak nârına hilâl
Tâ kim çerâg-ı mâhı yakup ref' ola zalâm
- 4 Mûy-ı sefidî halkasını çarh-ı pîre-zen
İsterdi dahı eyleye halk-ı cihâna dâm
- 5 Çarh-ı 'acûze bağlanup altunlu çenberin
Bir nev- arûs gibi ider nâz ile hırâm
- 6 Yâ nâhunı görindi felek bir pelengdür
K'olmuşdur aña kulle-i kûh-ı cefâ makâm
- 7 Yâ defter-i sipihride re'y-i resîddür
Deyn-i sıyâmı halk edâ itdiler tamâm
- 8 Zerrîn devât mâh-ı nev altun kalem şihâb
Erkâmdur nücûm u felek defter-i sıyâm
- 9 Behrâm eline hançer alup kasd ider ya hod
A dâ-yı dîn ü düşmen-i İslâma intikâm
- 10 Cirm-i kamer hilâl ile 'ayn-ı 'Alî yazar
'İd-i şerîfe irmek içün kadr ü ihtirâm
- 11 Nârencdür sarardı güneşden yanı disem
Olurdu bu mülâhaza hem bir hayâl-i hâm

- 12 İllâ ki mâh-ı 'îda bu sözler ba'îddür
Erbâb-ı 'akl öñinde hakîkat budur kelâm
- 13 Peyk-i zamâne zer teberin dûşına alup
İrgürdi H^vâce hidmetine 'iddan peyâm
- 14 Ol fâzıl-ı zamâne lebîb-i habîb-i halk
Ol 'ârif-i yegâne edîb-i bülend-nâm
- 15 Mihr-i sipihr-i mekremet ol kim cenâbına
Gökden hilâl iki бүkilüp virür selâm
- 16 Devrân içinde aña bu gün mâh-ı nev gibi
Kimdür ki kaddin itmeye vakt-i selâm lââm
- 17 Münkâd emr ü nehyine eshâb-ı i' tibâr
Ednâ işaretine zevi'l-ihtirâm râm
- 18 Envâr-ı mihri birle münevver cebîn-i subh
Enfâs-ı hulkı birle mu attar meşâm-ı şâm
- 19 Şemşîr-i ihtimâmına nisbet kelîl ü künd
Ger tîg-i Kahramân ola ya hod hüsâm-ı Sâm
- 20 Bâzû-yı şa'yı gerden-i maksûda salmadın
Şemşîr-i 'azmi olmadı hem-h^vâbe-i niyâm
- 21 Fazlı fezâsı içre bu eflâk-i bî-karâr
Evc-i hevâda yidi mu'allak döner hamâm
- 22 Bircîs işigi hâkine olurdı çihre-sây
Olmasa ger cibâh-ı efâzıldan izdihâm
- 23 Deryâ-yı 'ilme dür gibi gavvâs olanlara
Virdi zamâne hidmeti silkinde intizâm
- 24 Keff-i yem-i yemîni nem-i cûdın itse feyz
Bârân yirine dürr ü güher yagdurur gamâm
- 25 Gün gibi başı göklere irdi şu kimsenüñ
Kim zerre deñlü eyledi şânında ihtimâm
- 26 Âyînedür ki sûret-i ikbâli gösterür
Sahn-ı sarây-ı devleti ferşinde her ruhâm
- 27 Dehre devâm-ı devletidür gâyetü'l-münâ
Çarha bekâ-yı 'izzetidür müntehe'l-merâm
- 28 Ey H^vâce-i yegâne senüñ âsitânuña
Bâkî kemîne bende geçer kemterîn gulâm

- 29 Hâk-i derûñ sücûdın ider bir fütâdedür
Lutf eyle dest-gîri ol itsün biraz kıyâm
- 30 Ser-rişte-i murâdı n'ola elde bulsa ol
Habl-i metîn-i 'ahdüñe kılmışdur i'tisâm
- 31 Gerdûn-ı dûna eylemez ol 'arz-ı ihtiyâc
Tapuñ tururken eyleye mi minnet-i li'âm
- 32 Hâtem bu devr içinde geleydi cihâna ger
İtmek dilerdi süfre-i cûduñdan igtinâm
- 33 Lutfuñ zülâlin eyle 'atâ teşne-dillere
Ey menba'-ı mekârim ü ser-çeşme-i kirâm
- 34 Hatm oldı söz du'â-yı cemîlün mahallidür
K'ola rahîk-i câm-ı senâ'anberîn hıtâm
- 35 Dürr-i du'âñı zeyn idelüm tâ ki yaraşa
Sâk-ı mesâk-ı midhata halhâl-i ihtişam
- 36 Hemvâre tâ ki edhem-i zerrîn-sitâm-ı çarh
Na'1-i zer ile eyleye bu 'arsada hırâm
- 37 Devrân mutî' u gerdiş-i gerdûn be-kâm-ı dil
Ecrâm râm devlet ü ikbâl müstedâm

- 24 -

Kasîde-i Bâkî berây-ı Mehemed Çelebi

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Urınup farkına bir tâc-ı mücevher sünbül
Oldı iklîm-i çemen tahtına server sünbül
- 2 Şeh-levendâne şikest eyledi tarf-ı külehin
Gögsinüñ dügmelerin çözdü ser-â-ser sünbül
- 3 Oldı gülşen yine bir dil-ber-i müşgîn mergûl
Şol kadar virdi aña zînet ü zîver sünbül
- 4 Çihre gül sîne semen çeşm-i mükehhâl nergis
Hat çemen gonca dehen ca d-ı mu anber sünbül
- 5 Yazdurup müşg ile boynına hamâ'il takdı
Kendüye itmek içün halkı musahhar sünbül
- 6 Sahn-ı gülzâra gelüp eyledi arz-ı dîdâr
Jâlelerden takınup gûşına gevher sünbül

- 7 Beñzer ol bûy-ı dil-âvîz ile mûy-ı yâre
Başlar üzre n'ola ger eyler ise yir sünbül
- 8 Yine gömgök tere batmış çıka geldi çemene
Nev-bahâr irdi diyü virdi haberler sünbül
- 9 Beden-i pâki neden böyle olurdu hoş-bû
Olmasa müşg ü gül-âb ile muhammer sünbül
- 10 Var ise bencileyin 'âşık-ı zâr olmuşdur
Gök gök itmiş döginüp cismini yir yir sünbül
- 11 'Aşk sevdâlarına ugramasa kalmaz idi
Mûy-ı jülîde ile bir ten-i lâgar sünbül
- 12 Yine Fir'avn-ı şitâ ceşşine Mûsâ-mânend
Eyledi elde 'asâsını bir ejder sünbül
- 13 Nev-'arûs-ı çemene mâşitadur fasl-ı bahâr
Kim anuñ hâme-i müşgînine beñzer sünbül
- 14 Sâkıyâ zevrakı sür bâd-ı bahâr esdi yine
Sebzezâr oldu yem-i ahdar u lenger sünbül
- 15 Sahn-ı gülşende yatupdur gice var ise meger
Ki takınmış seherî başına güller sünbül
- 16 Bürüdi kendinüñ etrâfını bâl ü per ile
Yine tâvûs-sıfat cilveler eyler sünbül
- 17 Yine ferrâş-sıfat destine cârûb almış
Ki ide hidmet-i hâk-i der-i dâver sünbül
- 18 Fâzıl-ı dehr Mehemed Çelebi kim eflâk
Bâg-ı fazlında tokuz dânelü bir ter sünbül
- 19 Olamaz reh-güzeri hâkine hem-pâ 'anber
İdemez turrasına kendüyi hem-ser sünbül
- 20 Geldi bir Hindû-yı bî-çâre-sıfat işigüñe
Garazı bu ki kapuñda ola çâker sünbül
- 21 Bâg-ı lutfuñda meh ü mihr iki ahkar nergis
Keremüñ gülşenine sünbüle kemter sünbül
- 22 Bûy-ı hulkuñla güzâr eylemese bâga nesîm
İdemez halk dimâgını mu attar sünbül
- 23 Bulsa bârân-ı sehâñ ile eger neşv ü nemâ
Kad-i bâlâ çeke mânend-i sanavber sünbül

- 24 Ebr-i cûduñdan eger irse nem-i in'âmuñ
Bitüre hâre gül ü lâle vü mermer sünbül
- 25 Ger tokınsa nefes-i lutf u dem-i ihsânuñ
Gidere dûd-ı kebûdı vire âzer sünbül
- 26 Nûr'-bahş olsa eger bâga çerâg-ı lutfuñ
Şem vâr eyleye etrâfi münevver sünbül
- 27 Cür'a-rîz olsa eger gülşene câm-ı keremüñ
Tuta nergis-sıfat elde kadeh-i zer sünbül
- 28 Hâline 'ayn-ı inâyetle nigâh eyler iseñ
Göz açup ide nazar niteki 'abher sünbül
- 29 Bezmüñe gelmek ile bu ne kerâmetdür kim
Dimeye sayf u şitâ bitüre micmer sünbül
- 30 Dâne hat jâle nukat nefha-i müşgîn ma' nâ
Yazdı levh-i çemene bir gazel-i ter sünbül
- 31 Gam-ı gîsûñ ile âşüfte degül ger sünbül
Ne için böyle perîşân olur ekser sünbül
- 32 Var ise turralaruñ bâg-ı cinân şünbülidür
Kopmadı bagdan ol resme mu'anber sünbül
- 33 Goncanuñ cânı mı var öyküne la'l-i lebüñe
Zülfüñe kaç başı var ola ber-â-ber sünbül
- 34 Bâde-i la'lüne hemşîre şarâb-ı gülfâm
Zülf-i müşgîn-i semensâña birâder sünbül
- 35 Hûb olur 'ârızuñ üstinde o hatt-ı müşgîn
Âb-ı nâb içre turur tâze vü hoşter sünbül
- 36 Lâle reşk-i ruh-ı gül-gûnuñ ile pâder-gil
Gam-ı zülfüñle perîşân u mükedder sünbül
- 37 Nice teşbîh idem agzuña bir ebkem gonca
Nice nisbet kılam ol zülfe ber-â-ber sünbül
- 38 Dûdlar çıkdı yanup reşk-i ruhuñ nârına bâg
Câ-be-câ sanma çemende görinenler sünbül
- 39 Ruhlaruñ üzre yatur zülf-i semensâ gûyâ
Gül-i terden idinür kendüye bister sünbül
- 40 Hat-ı müşgîn-i leb-i la'lüne mânend olmaz
Bulsa ger perveriş-i çeşme-i Kevser sünbül

- 41 Yaraşur zülf ü ruhuñ vasfına defter yazsam
Kâgıdı berg-i gül ola hat-ı defter sünbül
- 42 Levh-i hâtırda hatuñ nakşını tasvîr itdüm
Olmadın safha-i gülzâra musavver sünbül
- 43 Nazm-ı eşhâsa kıyâs eyleme Bâkî şî rin
Ola mı her giyeh-i huşke ber-â-ber sünbül
- 44 Gerçi sünbül çoğ olur gülşen-i âlemdür bu
Lîk rengîn ü mutarrâ olamaz her sünbül
- 45 N'ola kadr ü şerefüñ sâl-be-sâl olsa mezîd
Her yıl arturmadadur dâneysi dirler sünbül
- 46 Götürüp tâ ki şehenşâh-ı bahâruñ tûğın
Getüre cünd-i şitâ üstine leşker sünbül
- 47 Ser-i a' dâña taka seng-i melâmet güller
Ola düşmenlerüñ başına şeş-per sünbül

- 25 -

Kasîde-i Bahâriyye be-nâm-ı Kâdî-zâde

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilatün fe' ilün

- 1 Perde-i şâm olıcak mihre nikâb-ı ruhsâr
Zâhir oldı gözüme hey'et-i ebrû-yı nigâr
- 2 Âfitâb üzre meger hâme-i dest-i kudret
Çekdi bir med nitekim hâcib-i rûy-ı dildâr
- 3 Kamerüñ altına yâ safha-i eflâk üzre
Râ yazupdur kalem-i sun' -ı Celîl ü Cebbâr
- 4 Bir güneş yüzlü firâkında felek hasret ile
Var ise hançere düşdi nitekim âşık-ı zâr
- 5 Mevsim-i 'ayş u tarabdur şeb-i 'îd irdi diyü
Mutrib-ı çarh eline aldı meger mûsîkâr
- 6 Gûyiyâ hâzır olur ırte salât-ı 'îda
Dâl tâcın başına geydi sipihr-i gaddâr
- 7 Keh-rübâ sübhasın aldı ele çarh-ı sâlûs
Halka cevır eylemeden ya nî ider istigfâr
- 8 Dehr bir şâh-ı sipend urdı felek micmerine
Meh-i nev sanma şafakda görinen zerd ü nizâr

- 9 Mâhı sayd itmek için bahre şalup kullâbın
Meh-i nev tutdı meger sâhil-i deryâda karâr
- 10 Kara yaklaştı şeb irdi diyü keştî-i hilâl
Bâdbân açmış ider sür at ile 'azm-i kenâr
- 11 Çizmege dâ'ire-i şemse-i mâhı felege
Aldı üstâd-ı zamân destine zerrîn pergâr
- 12 Mâh-ı nev dâm kurup dökdi kevâkib erzen
Umaruz k'ola yine 'ayş u safâ mürği şikâr
- 13 Kodı bir pâre yahı tâs-ı zer-endûda felek
Sıvara tâ Ramazân teşnelerin sakkâvâr
- 14 Eseridür görinen urdı mihekk-i şâma
Satıcak sayrafi-i dehre felek bir dînâr
- 15 Bâmdan düşdi dilâ taşt-ı meh-i nev bu gice
Güft ü gûy ile pür olsa n'ola şehr ü bâzâr
- 16 Urdı çevgân-ı zerî gûy-ı zümür-rüd-gûna
Meh-i 'îd oldu yine tevsen-i gerdûna süvâr
- 17 Kamerî yakalu bir hûb ser-â-ser geydi
Ola tâ bezm-i hudâvende felek hidmetkâr
- 18 Vâriş-i 'ilm-i Nebî Hazret-i Kâdî-zâde
Efzal-i ehl-i zamân eşref-i eşrâf u kibâr
- 19 Füsehâ vü bülegâ bezmine mîr-i meclis
'Ulemâ vü fuzalâ zümresine şâh-süvâr
- 20 Bû 'Alî-hikmet ü Hâtem-kef ü Nu'mân-mezheb
Mustafâ-hulk u Mesîhâ-dem ü Yûsuf-dîdâr
- 21 Mâh-ı nev mîl-i zer almış ele kehhâl-sıfat
İşiginden çeke tâ dîde-i gerdûna gubâr
- 22 Eline girmek için fazla-i h'ân-ı keremi
Meh-i nev destin açar niteki şahs-ı cerrâr
- 23 Sîne-i âyine-sîmâsına beñzerdi eger
Safha-i mâh-ı şeb-efrûzda olmasa gubâr
- 24 Ne 'aceb fazlına nâ-dân eger inkâr itse
İtdi mi Ahmed-i Muhtâra Ebû Cehl ikrâr
- 25 Güneşüñ zerre kadar kadrine noksân gelmez
Eylese nûr-ı cihân-tâbını huffâş inkâr

- 26 Ne şeref câh ile ger olsa zamânen sâbık
Gül-i ter soñra gelür gülşene evvel has u hâr
- 27 Sadr-ı ‘âlîye geçürse n’ola nâ-dânı felek
Dâ’imâ nâkısı a lâya çıkarur mi yâr
- 28 Bir olur mıydı bu gün kıymet-i ehl ü nâ-ehl
Nâkîd-ı çarh eger eylese teşhîs-i ‘ayâr
- 29 Ezelî böyledür âyîn-i sipîhr-i gaddâr
Ki gülün h’âbgehi hâr ola hâruñ gülzâr
- 30 Serverâ mihver-i gerdûn-ı fezâ’il kalemün
Merkez-i himmetün eflâk-ı me ‘âlîye medâr
- 31 Ravza-i ‘ilm-i tarâvetde nem-i hâmeñ ile
Tâzeler gülşen ü bâgı nitekim ebr-i bahâr
- 32 Noktalar kim dökilür hâme-i müşgînünñden
Her biri şâhid-i ma nâya olur hâl-i ‘izâr
- 33 Bir güherdür söz aña tab’-ı şerîfündür kân
‘İlm bir bahrdurur sen aña dürr-i şehvâr
- 34 Kâdî-i mahkeme-i ‘âlem-i bâlâ Bircîs
Müşkilin müftî-i re’yünñden ider istifsâr
- 35 Bu kadar nûrı güneş kandan iderdi tahsîl
Olmasa re’y-i cemîlün yüzine âyinedâr
- 36 Bu fezâ’il ki saña Bâri Te’âlâ virmiş
İtmeyüpdür dahı bir nâkil-i ahbâr ihbâr
- 37 Kelimâtum yirine dürr ü güher nazm itsem
İdemez mertebe-i fazluñı eş âr iş âr
- 38 Rif’atun kasrı sala sath-ı semâya sâye
Eger olursa aña bâni-i lutfuñ mi mâr
- 39 İrdi söz gâyetle Bâkî ne demek lâzımdur
Hâl ma lûm hod ey H’âce-i ‘âlî-mikdâr
- 40 Nitekim her ser-i mâh ola bir altun kandîl
Zîver-i dâ’ire-i çenber-i çarh-ı devvâr
- 41 Mâh-ı nev gibi terakkîde dem-â-dem kadrün
Çeşm-i encüm gibi bahtuñ gözi dâ’im bî-dâr

Der-medâyah-i Kâdî-i Şâm Müftî-zâde-i sâhib-ihtişâm

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Bâga reşk itse revâ ravza-i firdevs-i berîn
Şol kadar zînet ü fer virdi yine Ferverdîn
- 2 İrişür bâd-ı seherden nefehât-ı cennât
Mevsim-i Ürdibihişt irdi bihişt oldu zemîn
- 3 Demidür lâle yaka bezm-i bahâra meş'al
Gonca-i zanbak ola nergise şem'-i bâlîn
- 4 Görinür sahn-ı çemenden yine şâh-ı nergis
Âsmândan nitekim hey'et-i 'ikd-ı Pervîn
- 5 Bâguñ evrâk-ı bahar u katerât-ı şeb-nem
Dâmenin eyledi pür-sim ü zer ü dürr-i semîn
- 6 Nergis-i bâga nazar kıl ne dimekdür bu kim
Câm-ı zerrîn ile 'ayş eyleye bir hâk-nişîn
- 7 Sâhil-i bahr-i 'Adendür meger etrâf-ı çemen
Dest-i mihr anuñ içün oldu bu gün gevher-çîn
- 8 Goncaveş bâg-ı belâda nice bir hâsıl ola
Girih-i hâtır u teşvîş-i dil ü çîn-i cebîn
- 9 Bâga 'azm eyle yûri turma ki sahn-ı gülşen
Cân-fezâdur niteki meclis-i mahdûm-ı güzîn
- 10 Hâsıl-ı 'ömr-i girân-mâye-i Şeyhü'l-islâm
Pertev-i lutf-ı Hudâ nûr-ı hüdâ revnak-ı dîn
- 11 Menba'-ı mekremet ü lutf Mehemed Çelebi
Vâhib-i fazl u 'atâ sâhib-i 'izz ü temkîn
- 12 Bâg-ı kadrinde anuñ sahn-ı sipihr ü encüm
Bir çemendür ki dökilmiş aña berg-i nesrîn
- 13 Kef-i kân hâsiyetinden görüp ihsân nic' olur
Yirlere geçdi hayâdan utanup genc-i defîn
- 14 Def'-i Ye'cûc-ı gama işigidür sedd-i sedîd
Men'-i ceyş-i eleme dergehidür hışn-ı hasîn
- 15 Nisbet olınsa eger fazlına zannum bu kim
Menzil-i vehmdedür mu'tekad-ı ehl-i yakîn
- 16 Defter-i devletine mihver-i eflâk kalem
Hâtem-i kadrine bu günbed-i firûze nigîn

- 17 Kabza-i kudretine kavs kemân-ı Rüstem
Nâvek-i re'yine per şeh-per-i Cibrîl-i emîn
- 18 Meclis-i işretine bâde şafak bâdiye çarh
Nukl encüm meh ü hûrşîd iki câm-ı zerrîn
- 19 Goncaveş tab' pes-i perde-i 'uzletde seher
Sakin olmuşdı ser-efgende vü dil-teng ü gamîn
- 20 Mülhim-i gayb göñül âyinesin karşı tutup
Eyledi tûti-i câna bu kelâmı telkîn
- 21 Ruhûña beñzer idi âyine olsa rengîn
Öykünürdi lebûñe la l olaydı şîrîn
- 22 Secde kıldı göricek mâh kaşuñ mihrâbın
Bilmeyen şöyle hayâl eyledi kim ola cebîn
- 23 Kime kîn itdi yine çîni var ebrûlaruñuñ
Olmış ol çeşm-i gazâlânelerüñ âhû-yı Çîn
- 24 Dil-i âşüfte-sıfat cevri ile pâ-mâl itme
Hindû-yı halka be-gûşuñdur o zülf-i miskîn
- 25 Hûn-ı dil sanma görinenleri müjgânumda
Dîde gülzâr-ı 'izâruñdan olupdur gül-çîn
- 26 Ebr-i nîsân gibi bu kîlk-i güher-bârına
Eyledi gûş-ı cihânı sadef-i dürr-i semîn
- 27 Gerden-i dehre yine silk-i cevâhir takdum
Riştüdür mâ ni-i bârîk ü güher lafz-ı güzîn
- 28 Serverâ şî'r degül nûtk-ı Mesîhâdur bu
Tutalum gayrılar eş ârı ola sihr-i mübîn
- 29 Ne 'aceb ger ola bu nazm-ı revân rûh-efzâ
Ki senüñ midhat-i cân-perverüñe oldu karîn
- 30 Hâsıl ey kân-ı kerem irdi bu gün ol dem kim
Eser-i âtîfet ü lutf zuhûr ide hemîn
- 31 Lâyık-ı devlet ü şâyeste-i ikbâl oldur
Kalmaya Bâkî-i bî-çâre melûl ü gamgîn
- 32 Söz tamâm oldu niyâz eyleyelüm dergâha
İşidüp diye feleklerde melekler âmîn
- 33 Nitekim mâşîta-i dehr 'arûs-ı çemenüñ
Çihresin eyleye ârâyış-i zib ü tezyîn

- 34 Lutf tab 'ehline ola nitekim hâlet-bahş
Çihre-i dil-ber ü şî' r-i ter ü âvâz-ı hazîn
- 35 Hûr-sîmâlar ile şöyle pür olsun haremüñ
Görüp î mânâ gele anı sanem-hâne-i Çîn
- 36 Şöyle eş'âr-ı güher-bâr okına aduña kim
Cân u dilden ide Hassân aña yüz bin tahsîn
- 37 'Andelîbân-ı hoş-elhân-ı gülistân-ı senâ
İdeler medhüñ ile hoş nagamât-ı rengîn

- 27 -

Der-vasf-ı sarây-ı Ferîdûn Beg

Mefa'îlün mefa'îlün mefa'îlün mefâ'îlün

- 1 Te'âla'llâh zehî tâk-ı bülend-i âsmânâsâ
Hezâr ahsent ey burc-ı felek-kadr u semâ-sîmâ
- 2 'Aceb beyt-i musanna' dur bulunmaz degme dîvânda
Ferah-bahş u safâ-güster neşât-engîz ü rûh-efzâ
- 3 İki mısra' iki yanında hoş mevzûn u dil-keşdür
Der-i devlet-sarây-ı dil-güşâ bir matla'-ı garrâ
- 4 Harîm-i hâsa yol virmez açılmaz şahs-ı nâ-dâna
Nigâr-ı pâk-dâmendür münakkaş perdesi gûyâ
- 5 Murassa' câmlarla bir 'aceb şâhâne meclisdür
Düşinde görmedi Cem böyle 'işret-hâne-i zîbâ
- 6 Görüp ol câm-ı gül-rengi seherden eyler âhengi
Sanur güllerle zeyn olmuş kafesdür bülbül-i şeydâ
- 7 Nedür ol gûşe-i bâmındaki âvîzeler dirseñ
O zîbâ turraya bir şânedür kim itdiler peydâ
- 8 Dem-â-dem sîm ü zer micmer kılur ol turraya hem-ser
Duhân-ı 'ûd u 'anberden kemend-i zülf-i müşgâsâ
- 9 Libâs-ı hüsn ile bir şûh-ı sîm-endâma dönmişdür
Der ü dîvârı zeyn olmuş ser-â-ser atlas u dîbâ
- 10 Letâfetde ruhâmı sîm-i hâmı itdi bî-ragbet
Mücellâ mermeri mevcin görenler sandılar hârâ
- 11 İrem bâğı aña nisbet degül bir taşına kıymet
Egerçi kıymeti taş iledür bünyâdı ser-tâ-pâ

- 12 Zülâlinden 'ibâretdür nesîminden kinâyettür
Safâ-yı çeşme-i Kevser hevâ-yı Cennetü'l-me'vâ
- 13 Nice matbû' u mevzûn olmaz ol kasr-ı mu'allâ kim
Aña mi mâr ola tedbir-i sâhib-re'y-i mülk-ârâ
- 14 Cihân-ı himmetüñ bahr-i firâvânı Ferîdûn Beg
Ki üstine habâb olmuş anuñ ol kubbe-i 'ulyâ
- 15 Sütûr-ı nâmesinden mülk ü millet sebzesi hurrem
Sütûn-ı hâmesinden dîn ü devlet haymesi ber-pâ
- 16 Sadeğ gûşın müzeyyen kılmag içün dürr-i lafzından
Kelâmın istimâ' eyler pes-i dîvârdan deryâ
- 17 Dühûl-i meclis-i hâsına ruhsat mümkin olmazsa
Buhârîden gelür diñler hadîsin tâlib-i ma'nâ
- 18 Hezârân mürdeye bir demde lutfuñ tâze cân virdi
Mesîhâ resm ü âyînin muhassal eyledüñ ihyâ
- 19 Cihânda bir kurı adı kalupdur çeşme-i Hızruñ
Sen eylersin bu gün Âb-ı hayât ahkâmını icrâ
- 20 Kef-i cûduñ vücûd iklîmine bir tarh-ı nev saldı
'Îmâret buldı lutfuñla sarây-ı kühne-i dünyâ
- 21 Sipihrüñ nitekim câm-ı zümürüdfâmı devr eyler
Olur 'işret-sarây-ı halk tâ nüh günbed-i hadrâ
- 22 Cihânda sâgar-ı devlet murâduñ üzre devr itsün
Göñül hoşlıkların kılsun müyesser Hazret-i Mevlâ
- 23 Nigehdâruñ Hudâvend-i zemîn ü âsmân olsun
Cihân turdukça âbâd olsun ol tâk-ı felek-fersâ

MUSAMMATLAR

- 1 -

Mersiye-i Sultân Süleymân Hân

'aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân

Mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

- I -

- 1 Ey pâ-y-bend-i dâmgeh-i kayd-ı nâm u neng
Tâ key hevâ-yı meşgale-i dehr-i bî-direng
- 2 Añ ol günü ki âhir olup nev-bahâr-ı 'ömr
Berg-i hazâne dönse gerek rûy-ı lâle-reng
- 3 Âhir mekânun olsa gerek cür'a gibi hâk
Devrân elinden irse gerek câm-ı ayşâ seng
- 4 İnsân odur ki âyîneveş kalbi sâf ola
Sîneñde n'eyler âdem iseñ kîne-i peleng
- 5 'İbret gözinde niceye dek gaflet uyhusı
Yitmez mi saña vâkı a-i Şâh-ı şîr-ceng
- 6 Ol şeh-süvâr-ı mülk-i sa'âdet ki rahşına
Cevlân deminde 'arsa-i âlem gelürdi teng
- 7 Baş egdi âb-ı tîgina küffâr-ı Üngürûs
Şemşîri gevherini pesend eyledi Freng
- 8 Yüz yire kodı lutf ile gül-berg-i ter gibi
Sandûka saldı hâzin-i devrân güher gibi

- II -

- 1 Hakkâ ki zîb ü zînet-i ikbâl ü câh idi
Şâh-ı Sikender-efser ü Dârâ-sipâh idi
- 2 Gerdûn ayagı tozına eylerdi ser-fürû
Dünyâyâ hâk-i bârgehi secdegâh idi
- 3 Kemter gedâyı az 'atâsı kılurdu bay
Bir lutfi çok mürüvveti çok pâdişâh idi
- 4 Hâk-i cenâb-ı hazreti dergâh-ı devleti
Fazl u belâgat ehline ümmîdgâh idi
- 5 Hük-m-i kazâyâ virdi rızâyı egerçi kim
Şâh-ı kazâ-tevân u kader-destgâh idi
- 6 Gerdûn-ı dîna zâr u zebûn oldu sanmañuz
Maksûdı terk-i câh ile kurb-i İlâh idi
- 7 Cân u cihânı gözlerümüz görmese n'ola
Rûşen cemâli âleme hûrşîd ü mâh idi
- 8 Hûrşîde baksa gözleri halkun tola gelür

Zîrâ görince hâtıra ol meh-likâ gelür

- III -

- 1 Döksün sehâb kaddin añup katre katre kan
İtsün nihâl-i nârveni nahl-i ergavân
- 2 Bu acılarla çeşm-i nücüm olsun eşk-bâr
Âfâkı tutsun âteş-i dilden çıkan duhân
- 3 Kılsun kebûd câmelerin âsmân siyâh
Geysün libâs-ı mâtem-i Şâhı bütün cihân
- 4 Yaksun derûn-ı sîne-i ins ü perîde dâg
Nâr-ı firâk-ı Şâh Süleymân-ı kâm-rân
- 5 Kıldı firâz-ı küngüre-i ‘arşı cilvegâh
Lâyık degüldi şânına hakkâ bu hâkdân
- 6 Mürğ-i revânı göklere irdi hü mâ gibi
Kaldı hazîz-i hâkde bir iki üstühân
- 7 Çâpük-süvâr-ı ‘arsa-i kevn ü mekân idi
İkbâl ü ‘izzet olmuş idi yâr ü hem- inân
- 8 Ser-keşlik itdi tevsen-i baht-ı sitîzekâr
Düşdi zemîne sâye-i eltâf-ı Kirdgâr

- IV -

- 1 Olsun gamuñda bencileyin zâr u bî-karâr
Âfâkı gezsün aglayurak ebr-i nev-bahâr
- 2 Tutsun cihânı nâle-i mürğân subh-dem
Güller yolinsun âh u figân eylesün hezâr
- 3 Sünbüllerini mâtem idüp çözsün aglasun
Dâmâne döksün eşk-i firâvânı kûhsâr
- 4 Añdukça bûy-ı hulkuñı derdüñle lâleveş
Olsun derûn-ı nâfe-i müşğ-i Tatar târ
- 5 Gül hasretüñle yollara tutsun kulagını
Nergis gibi kıyâmete dek çeksün intizâr
- 6 Deryâlar itse ‘âlemi çeşm-i güher-feşân
Gelmez vücûda sencileyin dürr-i şâhvâr
- 7 Ey dil bu demde sensin olan baña hem-nefes
Gel nây gibi iñleyelüm bârî zâr zâr
- 8 Âheng-i âh u nâleleri idelüm bülend

Eshâb-ı derdi cûşa getürsün bu heft bend

- V -

- 1 Gün togdı şâh-ı âlem uyanmaz mı h'âbdan
Kılmaz mı cilve hayme-i gerdûn-cenâbdan
- 2 Yollarda kaldı gözlerümüz gelmedi haber
Hâk-i cenâb-ı südde-i devlet-me'âbdan
- 3 Reng-i izârı gitdi yatur kendü huşk-leb
Şol gül gibi ki ayru düşüpdür gül-âbdan
- 4 Gâhî hicâb-ı ebre girür husrevâ felek
Yâd eyledükçe lutfuñı terler hicâbdan
- 5 Tıfl-ı sirişki yirlere girsün du'âm odur
Her kim gamuñdan aglamaya şeyh u şâbdan
- 6 Yansun yakılsun âteş-i hecrüñle âfitâb
Derdüñle kara çullara girsün sehâbdan
- 7 Yâd eylesün hünelerüñi kanlar aglasun
Tîguñ boyınca karaya batsun kırâbdan
- 8 Derd ü gamuñla çâk-i girîbân idüp kalem
Pîrâhenini pârelesün gussadan âlem

- VI -

- 1 Tîguñ içürdi düşmene zahm-ı zebânları
Bahs itmez oldu kimse kesildi lisânları
- 2 Gördi nihâl-i serv-i ser-efrâz-ı nîzeñi
Ser-keşlik adın anmadı bir dahı bânları
- 3 Her kanda bassa pâ-y-ı semendüñ nisâr için
Hânlar yoluñda cümle revân itdi cânları
- 4 Deşt-i fenâda mürğ-i hevâ turmayup konar
Tîguñ Hudâ yolında sebîl itdi kanları
- 5 Şemşîr gibi rûy-ı zemîne taraf taraf
Salduñ demür kuşaklu cihân pehlevânları
- 6 Alduñ hezâr bütkekeyi mescid eyledüñ
Nâkûs yirlerinde okutduñ ezânları
- 7 Âhir çalındı kûs-ı rahîl itdüñ irtihâl
Evvel konaguñ oldu cinân bûstânları
- 8 Minnet Hudâyâ iki cihânda kılup sa'îd

Nâm-ı şerîfün eyledi hem gâzî hem şehîd

- VII -

- 1 Bâkî cemâl-i Pâdişeh-i dil-pezi gör
Mir'ât-i sun'-ı Hazret-i Hayy-i Kadîri gör
- 2 Pîr-i 'Azîz-i Mısr-ı vücûd itdi intikâl
Mîr-i cevân-ı çâpük-i Yûsuf-nazîri gör
- 3 Gün togdı şimdi gâyet irdi sepîde-dem
Ruhsâr-ı hûb-ı husrev-i rûşen-zamîri gör
- 4 Behrâm-ı vakti gûra yitürdi bu saydgâh
Var işigine hidmet-i Şâh Erdşîri gör
- 5 Ber-bâd kıldı taht-ı Süleymânı rûzgâr
Sultân Selîm Hân-ı Sikender-serîri gör
- 6 Vardı peleng-i küh-ı vegâ h^vâb-ı râhate
Kûhsâr-ı kibriyâda turan nerre şîri gör
- 7 Cevlâne gitdi ravzaya tâvûs-ı bâg-ı kuds
Ferr-i hümây-ı evc-i sa âdet-mesîri gör
- 8 İkbâl ü baht-ı husrev-i âfâk müstedâm
Rûh-ı revân-ı şâha Tahiyât ve's-selâm

- VIII -

- 1 Kıldukça şâh-ı âleme Hak fazl u rahmeti
Virsün cihânda Hazret-i Paşaya devleti
- 2 Sâhib-kırân-ı 'arsa-i iklîm-i saltanat
Ol dem ki kıldı mülk-i bekâya 'azîmeti
- 3 Ol cism-i pâki cânı gibi eyledi nihân
Âsûde kıldı hâl-i sipâh u râ'yyeti
- 4 Halk-ı cihâna kırk sekiz gün tuyurmayup
Bir hafta kıldı gayrılar ancak bu hâleti
- 5 Tedbîri gör ki irmedi kimse hayâline
Âsaf cihâna gelse göreydi vezâreti
- 6 Gayret kemerlerini kuşandı kılıç gibi
Aldı Hisârı virdi Hudâ feth ü nusreti
- 7 Râhat yüzini görmedi çalışdı cân ile
Çekdi efendi yolma bu deñlü zahmeti
- 8 Yâ Rab kemâl-i lutfuña kaldı senün hemân

Paşa kuluñ cihânda tamâm itdi hidmeti

- 9 Âsîb-i dehr ü âfet-i devr-i zamânededen
Hıfz u himâyet eyle o sâhib-sa'âdeti
- 10 Dâ'im çerâg-ı devlet ü bahtın münevver it
İki cihânda göñli murâdın müyesser it

- 2 -

Mersiye-i Mihrümâh Sultân

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- I -

- 1 Câ-y-ı âsâyiş olur sanma cihân-ı fânî
Eyleme kasd-ı 'imâret bu harâb eyvânı
- 2 Menzil-i bâr-ı belâ kühne-serâdur dünyâ
Küne-i râhat yiri zann eyleme bu vîrânı
- 3 Felegüñ kasr-ı dil-âvîzine meftûn olma
Nice mîrâsa girüpdür bu sarây-ı fânî
- 4 Düşmen-i ehl-i keremdür felek-i sifle-nevâz
Görüñüz n'itdi o şeh-zâde-i âlî-şânı
- 5 Âb u tâbın giderüp teff-i semûm-ı kahrı
Berg-i nîlûfere döndürdi gül-i handânı
- 6 Kanı ol küngüre-i tâc-ı sa'âdet güheri
Kanı ol bârgeh-i lutf u kerem sultânı
- 7 Kanı ol dürr-i dil-efrûz-ı sehâ deryâsı
Kanı ol gevher-i nâ-yâb-ı mürüvvet kânı
- 8 Mihr ü mâh-ı felek-i baht u sa'âdet Sultân
Şem'-i eyvân-ı serâ-perde-i 'ismet Sultân

- II -

- 1 Ebr-i bârân ki yagar bâg u gülistân üzre
Katreler kim dökilür sünbül ü reyhan üzre
- 2 Cûylar kim tolanur dâmen-i şahrâlarda
Jâleler kim görünür lâle-i Nu mân üzre

- 3 Hep o göz yaşlarıdır akdı bisât-ı arza
Ağlaşur ehl-i semâ Hazret-i Sultân üzre
- 4 Matemin tutsa n'ola âlem-i ulvîde melek
Sâye-i rahmet-i Rahmân idi insân üzre
- 5 Bu fenâ gülşeninüñ hâr u hasından göçürüp
Kurdılar bâr-gehin ravza-i Rıdvân üzre
- 6 Cism-i pâkin götürüp hâkden aldı Rıdvân
Döşedi h^vâbgehin gurfe-i gufrân üzre
- 7 Ser-be-ser salmış idi sâye-i fazl u ihsân
Şeh-per-i âtifeti hayl-i yetîmân üzre
- 8 Aglañ ey hayl-i yetîmân u garîban aglañ
Yâd idüp ni met-i Sultânı firâvân aglañ

-III-

- 1 Âd yaklaştı döşensün yine kasr u dîvân
Çıkup eyvân-ı saâdetde buyursun Sultân
- 2 Der-i dergâhına âzme eylesün eşrâf-ı diyâr
İşigi hâkine yüzler süre gelsün a yân
- 3 Hala Sultân diyü şeh-zâdeler ikbâl itsün
Gelsün ol lutf u kerem kânına şâd u handân
- 4 Âh kim h^vâb u hayâl oldu bu devletler hep
Turmadı aksine devr eyledi çarh-ı gerdan
- 5 Gelüp ahhâb serîniñde seni görmeyicek
Kanı Sultân diyü eflâke irişsün efgân
- 6 Ne hatâ eyledüñ ey tîr-i kec-endâz-ı felek
Merdüm-i dîde-i devrâna tokındı peykân
- 7 Kimse ummazdı bu târîhe degin çak bu kadar
Bî-vefâlık yüzini göstere mir'ât-ı zamân
- 8 Meded Allâh meded âvn ü inayet senden
Bu firak âteşine döymege tâkat senden

-IV-

- 1 Bir yire cem olalum hâtırı mahzûnlar ile
Zâr zâr ağlaşalum dîde-i pür-hûnlar ile
- 2 Gülmenüñ oynamanuñ âlemi gitdi şimdi
Hâlümüz söyleşelüm hâli diger-gûnlar ile

- 3 Şöyle bî-hûş u harâb eyledi efsâne-i gam
Aklumuz başumuza gelmeye efsûnlar ile
- 4 Nakd-i vakt oldu bize eşk-i sefid ü ruh-ı zerd
Derd ü gam tâlibiyüz akçeler altunlar ile
- 5 Ni met-i rahmet-i Rahmâna yitişdi o velî
Biz ciger hûnı yirüz bunda ciger-hûnlar ile
- 6 Kondı sahn-ı çemene ravza-i firdevs içre
Sâyebânlar kurulup çetr-i hümâyûnlar ile
- 7 Kapusunda işigi hidmetin eyler gılmân
Hûriler karşı turur atlas u eksûnlar ile
- 8 Minnet Allâha kemâl-i kerem-i Rabbânî
Eyledi iki cihân devletini erzânî

- V -

- 1 Lâyık-ı magrifet-i Hazret-i Gaffâr olsun
Devlet-i nâ-mütenâhîye sezâvâr olsun
- 2 Hıl'at-i fâhiresi dâmen-i 'afv-i Settâr
Rûh-ı pâkine gıdâ lezzet-i didâr olsun
- 3 Merkad-i pâkin idüp şem'-i hidâyet rûşen
Meşhed-i tâhiri müstagrak-ı envâr olsun
- 4 Âkıbet yokluk imiş kâr-ı cihan ey Bâkî
N'idelüm Şâh-ı cevân-baht-ı cihân var olsun
- 5 Dahı ol duhter-i sa'd-ahter-i pâkize-güher
Çeşm-i Nâhîd gibi rûşen ü bî-dâr olsun
- 6 Âb-rûy-ı vüzerâ Hazret-i Ahmed Paşa
Mazhar-ı lutf-ı Hudâvend-i cihândâr olsun
- 7 Ak gül goncaları gibi güzel körpelerin
Hâr-ı âzârdan Allâh nigehtâr olsun
- 8 Garka-i rahmet ola rûh-ı revân-ı Sultân
Hûriler mûnis ola gülşen-i firdevs mekân

- 3 -

Tercî'-bend berây-ı cülûs-ı Sultân Murâd Hân bin Selîm Hân

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- I -

- 1 Tâli' oldu neyyir-i ikbâl ü devlet subh-dem
Şu'le saldı âleme necm-i hidâyet subh-dem
- 2 Kâ'inâtı kıldı mir'ât-ı cemâl-i Şâhdan
Gark-ı envâr-ı hidâyet Rabb-i izzet subh-dem
- 3 Çokdan eylerdi cemâl-i bâ-kemâlin ârzû
Ber-murâd oldu hele tâc-ı sa'âdet subh-dem
- 4 Şeş cihâtı rûşen itdi tal'atından gün gibi
Buldu zînet çâr-sûy-ı mülk ü millet subh-dem
- 5 Nâ-gehân bir toz kopardı bâd-pây-ı devleti
Rûşen oldu dîde-i a'yân-ı devlet subh-dem
- 6 Nevbet ol Şâh-ı cevân-baht-ı cihânuñdur diyü
Çaldılar eflâkdan kûs-ı beşâret subh-dem
- 7 Âfitâb-ı âlem-ârâ gibi zerrîn tâc ile
Taht-ı sîmîn üzre saldı ferr-i devlet subh-dem
- 8 Sâye-i Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Hân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

- II -

- 1 Tab'ı mir'ât-i cemâl-i cân-fezâ-yı saltanat
Sînesi Âyîne-i âlem-nümây-ı saltanat
- 2 Âsitânı topragından tûtiyâ-yı çeşm-i baht
Hâk-pâyı cevherinden kîmyâ-yı saltanat
- 3 Çeşmesâr-ı sebzezâr-ı devletinden reşhadur
Âb-rûy-ı hançer-i kişver-güşâ-yı saltanat
- 4 Gûşe-i destârına sandum otaga takdılar
Sâye salmış farkına perr-i hümâ-yı saltanat
- 5 Düşmene salınsa tîg-i hûn-feşânı yaraşur
Yiridür olsa hırâmân ol livâ-yı saltanat
- 6 Kim biri bir dil-ber-i zerrîn-külâh-ı bahtdur
Ol biri bir şâhid-i lâ'în-kabâ-yı saltanat
- 7 Kilk-i üstâd-ı kader kılmış bu garrâ matla'
Zînet-i eyvân-ı kasr-ı kibriyâ-yı saltanat
- 8 Sâye-i Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Hân Murâd

Dâver-i devrân mu izz-i saltanat Sultân Murâd

-III-

- 1 Sensin ey çeşm-i çerâg-ı dûdmân-ı ma' delet
Şem'-i nûr-efşân-ı bezm-i hânedân-ı ma' delet
- 2 Hüsn-i re'yün âfitâb-ı bî-zevâl-i mülk ü dîn
Lutf-ı tab un nev-bahâr-ı bi-hazân-ı ma' delet
- 3 Zât-ı pâkûn vasfı dergâh-ı refî'ün ismidür
Âfitâb-ı baht u devlet âsmân-ı ma' delet
- 4 Şeb-çerâg-ı zulmet-i zulm ol vücûd-ı pâkdür
Gevherin hakkâ ki izhâr itdi kân-ı ma' delet
- 5 Sidre vü Tûbâya bağlandı tınâb-ı Kibriyâ
Çarhdan a lâ kuruldı sâyebân-ı ma' delet
- 6 Saltanat menşûrına ism-i şerifün yazdılar
Dahı peydâ olmadın nâm u nişân-ı ma' delet
- 7 Hep bu beyt-i dil-keş üzre bağlanur gûş eylesen
Savt u nakş-ı bülbülân-ı gülsitân-ı ma' delet
- 8 Sâye-i Yezdan penâh-ı dîn ü devlet Hân Murâd
Dâver-i devrân mu izz-i saltanat Sultân Murâd

- I V -

- 1 Şâd olun kim Pâdişâh-ı dâd-güsterdür gelen
Husrev-i âdil şehensâh-ı muzafferdür gelen
- 2 Dâver-i Dârâ-haşem Dârâ-yı İskender-kadem
Husrev-i fermân-revâ-yı heft kişverdür gelen
- 3 Nefha-i müşgîn-nesîm-i hulkı tutdı âlemi
Her taraftan şimdi bûy-ı ûd u anberdür gelen
- 4 Sâhib-i fazl u kemâlün virdi hakkın rûzgâr
Ol kemâl-i fazl-ı Hakdan lutfâ mazhardur gelen
- 5 Devletinde mihnet-i devrândan ey Bâkî ne gam
Hamdû li'llâh Pâdişâh-ı bende-perverdür gelen
- 6 Tab'-ı pâkûn gevherinden feyzin eyler mi dirîg
Nûr-bahş-ı çeşme-i hûrşîd-i enverdür gelen
- 7 Dest-gîr-i ehl-i dil kimdür diyü fâl eyledüm
İşbu beyt-i rûşen ü pâkîze-gevherdür gelen
- 8 Sâye-i Yezdan penâh-ı dîn ü devlet Hân Murâd

Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

- V -

- 1 Gül gibi halkı nesîm-i hulkı handân eylesün
Nev-bahâr-ı 'adli âfâkı gülistân eylesün
- 2 Âsmânuñ gûşe-i bâm-ı zümürüdfâmına
Kadri tâvûsı çıkup gün gibi cevân eylesün
- 3 Kârgâh-ı dîn ü devletde düşen düşvâr işin
Hak Te'âlâ hazreti lutfından âsân eylesün
- 4 Târ-ı zülf ü turra-i hûbân-ı müşgîn-mû gibi
Sâl-i ikbâlin Huda bî-hadd ü pâyan eylesün
- 5 Karşusunda ayagın tursun mülûk el baglasun
Kendü çıksun bârgâh-ı 'adle dîvân eylesün
- 6 Şevket-i İskender ü dârât-ı Dârâ bî-kusûr
Mesnedin şimden girü taht-ı Süleymân eylesün
- 7 Mülk-i Mısra nitekim bir bendesin sultân ider
Bir kulin salsun diyâr-ı Çîne hâkân eylesün
- 8 Sâye-i Yezdân penâh-ı dîn ü devlet Hân Murâd
Dâver-i devrân mu'izz-i saltanat Sultân Murâd

- 4 -

Tahmîs-i gazel-i Sultân Süleymân Hân

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- I -

- 1 Câme-i sıhhat Hudâdan halka bir hıl'at gibi
- 2 Bir libâs-ı fâhir olmaz cisme ol kisvet gibi
- 3 Var iken baht u sa'âdet kuvvet ü kudret gibi
- 4 Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
- 5 Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi

- II -

- 1 Ehl-i vahdet kâ'inâtun 'âkil ü dâ'nâsıdur
- 2 Merd-i fârig 'âlemün mümtâz ü müstesnâsıdur
- 3 Gör ne dir ol kim sözi gûyâ Mesîh enfâsıdur
- 4 Saltanat didükleri ancak cihân gavgâsıdur

5 Olmaya baht u sa'âdet dünyede vahdet gibi

-III-

1 Tâ'at-i Hak mûnis-i bezm-i bekâdur 'âkıbet
 2 Sıhhat-i cân u beden senden cüdâdur 'âkıbet
 3 Bâd-ı sarsardur fenâ 'âlem hebâdur 'âkıbet
 4 Ko bu 'ayş u 'işreti çünkim fenâdur 'âkıbet
 5 Yâr-i bâkî ister iseñ olmaya tâ at gibi

-IV-

1 Âlemi gözden geçürseñ eyleseñ biñ yıl rasad
 2 Devr içinde turmasañ görseñ hezârân nîk ü bed
 3 Her taraftan aksa dünyâ mâlı gelse lâ-yu ad
 4 Olsa kumlar sağışınca 'ömrüe hadd ü 'aded
 5 Gelmeye bu şîşe-i çarh içre bir sâ at gibi

-V-

1 Menzil-i âsâyış-i 'ukbâya isterseñ vüsûl
 2 Hubb-i dünyâdan ferâgat gibi olmaz toğrı yol
 3 Şâdmân erbâb-ı 'uzletdür hemân Bâkî melûl
 4 Ger huzûr itmek dilerseñ ey Muhibbî fârig ol
 5 Olmaya vahdet makâmı gûşe-i 'uzlet gibi

-5-

Tahmîs-i gazel-i Sultân Selîm Hân

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

-I-

1 Ey cemâlûñ pertev-i envâr-ı subh-ı lem-yezel
 2 Berter olsa menzilûñ hûrşîd-i enverden mahal
 3 Sende göstermiş kemâl-i sun'ın Üstâd-ı ezel
 4 Kudretin izhâr idüp Hak Hazreti 'azze ve cel
 5 Cümle hûbân içre sen cânânı kılmış bî-bedel

-II-

1 İşigüñ üftâdesi kemter gedâ mihr-i münîr
 2 Pençe-i hûrşîd-i 'âlem-tâba hüsnüñ dest-gîr

- 3 Her gedâ-yı âsitânuñ bir şeh-i sâhib-serîr
- 4 Mısr-ı dilde şâh olur yüzüñ görüp olan esîr
- 5 Hüsni ey Yûsufdan ahsen ey güzellerden güzel

-III-

- 1 Âşıka yâd-ı lebüñ câm-ı şarâb-ı dil-güşâ
- 2 Câna ol la l-i musaffâdur mey-i bezm-i safâ
- 3 Rûh-bahş olmuş Mesîhâveş o la l-i cân-fezâ
- 4 La l-i mey-gûnûn görüp cân virmeyen kimdür şehâ
- 5 Pes meger âdem degül aklında vardur yâ hâlel

- IV -

- 1 Halka-i zülf-i siyâhuñ ey saçı müşg-i Hutun
- 2 Na l-i şeb-dîz-i hatuñdur dirler erbâb-ı suhan
- 3 Kimdür ol ruhsâre-i gül-gûn ile senden geçen
- 4 Hüsnuñi bir dem gören ey husrev-i şîrîn-dehen
- 5 Âşkuña Ferhâd olup yoluñda cân virse mahal

- V -

- 1 Kaddüñe hıl at biçelden hüsni hayyât-ı kazâ
- 2 Gün gibi yakduñ cihânı ey meh-i zerrîn-kabâ
- 3 Çâk idüpdür gerçi kim sabrum girîbânın cefâ
- 4 Dâmenüñ cevır ile elden koya sanma dil-berâ
- 5 Ol olacak iş degül yakam tutınca tâ ecel

-VI-

- 1 Gözdeki hûn-âbe-i âlüm görüp rahm itmedüñ
- 2 Yollar üzre cism-i pâ-mâlüm görüp rahm itmedüñ
- 3 Bu perîşan olmuş ahvâlüm görüp rahm itmedüñ
- 4 Derdmend-i aşkuñam hâlüm görüp rahm itmedün
- 5 Yol olur dilden dile dirlerdi hod vardur mesel

- VII -

- 1 Bâkıyâ kûy-ı harâbâtı nişîmen kıldugum
- 2 Bezm-i aşkı şem-i âhumla müzeyyen kıldugum
- 3 Ser-nüviştüm hâlidür âfâka rûşen kıldugum

- 4 Ey Selîm ebrû diyüp çeşm üzre mesken kıldugum
5 Alnuma 'aşk ile yazılan yazulardur ezel

- 6 -

Tahmîs-i gazel-i Sultân Selîm Hân

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- I -

- 1 Geşt ü güzâr-ı bâg ne hoşdur nigâr ile
2 Bir nev-resîde gonca-dehen gül- izâr ile
3 Çün tâzelendi gülşen-i 'âlem bahâr ile
4 Hoşdur çemende seyr idelüm tâze yâr ile
5 Tâ düşmenüñ yüregi yana tâze yarıla

- II -

- 1 Erkân-ı 'aşka zerk u riyâdan hâlel virüp
2 Zühhd adın anma tab'a n'idersin kesel virüp
3 Bâg-ı bihişt çünki alınmaz bedel virüp
4 Nakd-i cinân degül mi bu kim devlet el virüp
5 Vasl-ı habîbe fırsat ola nev-bahâr ile

- III -

- 1 Terk eyle zühdi mezheb-i rindân-ı 'aşka gir
2 Nakd-i revânı bir büt-i zibâ-cemâle vir
3 Bir kaç piyâle bâde çeküp deyr-i bâga ir
4 Bülbul kitâbın almış ele pendî bu ki dir
5 Hoşdur piyâle bir sanem-i gül- izâr ile

- IV -

- 1 Hâtır harâb u 'akl müşevveş sen irmeseñ
2 Gülzâr-ı cennet olmaya dil-keş sen irmeseñ
3 Güller çemende görünür âteş sen irmeseñ
4 Ey nev-bahâr-ı hüsn Hızırveş sen irmeseñ
5 Gülşen gözüme dûzah olur intizâr ile

- V -

- 1 Olsun hezâr-ı zâr u dil-efkâr çâkerüñ
2 Kılsun figân u nâleler üftâde-i derüñ
3 Dellâl-i hüsnî mürğ-i çemendür gül-i terüñ

- 4 İncinme âh-ı 'âşıkâ cânâ ki güllerüñ
5 Artar cemâli revnakı âh-ı hezâr ile

- V I -

- 1 Virmiş 'izâr-ı yâra safâ hatt-ı dil-güşâ
2 Yazmış ruhında sûre-i Ve's-şemsi Ve'd-duhâ
3 Bulmuş cemâli âyinesi mâhveş cilâ
4 Mir'ât-ı hüsne sanma keder irişe dilâ
5 Nûr âyeti yazılsa hat-ı müşg-bâr ile

- V I I -

- 1 Seyl-âb gibi saldı belâ leşkeri akın
2 Tîr-i kazâya oldı ber-â-ber ırak yakın
3 Seng-i fenâya çaldı hevâ sabr zevrakın
4 Ta'n itme emr-i Hakka yûri müdde'î sakın
5 Ahvâl-i 'aşk çünki degül ihtiyâr ile

- V I I I -

- 1 Gül gibi şî'r-i Bâkîye bir dem kulaguñ ur
2 Derd-i derûnı bülbül-i şûrîde-hâle sor
3 Gel bir kenâra meclis-i mihr ü vefâyı kur
4 Sun la'l-i cân-fezâyı Selîme şehâ k'olur
5 Yâruñ safâ-yı vuslatı bûs u kenâr ile

- 7 -

Tahmîs-i gazel-i Sultân Murâd Hân

Mefâ'îlün mefa'îlün mefa'îlün mefa'îlün

- I -

- 1 Ne mümkündür nazar bir lahza hüsn-i tal'at-i yâre
2 Degül çünkim müyesser lem'a-i hürşîde nezzâre
3 Gubâr-ı dergehin kühl itmedin çeşm-i güher-bâre
4 Nice tâkat getürsin çeşm-i 'âşık rûy-ı dil-dâre
5 Getürmez tâb çün bir lahza berk-ı tâb-ı envâre

- II -

- 1 Çerâğın şem'-i dâgumdan yakar hûrşîd-i âlem-gerd
2 Ocagın sîne-i germüñ fûrûzân eyler âh-ı serd
3 Ciger pür-zahm-ı hicran şerha şerha cism-i gam-perverd

- 4 Mukîm-i hânkâh-ı 'aşk daldan bu dil-i pür-derd
5 Olur abdâl-ı mihnet bagrı yara cismi sad pâre

- III -

- 1 Hayâlûñ tahtgâhıdur derûn-ı sîne-i rûşen
2 Sezâvâr olmaz ol sadra eger Dârâ eger Behmen
3 Yaraşmaz mesned-i halvet-sarây-ı dilde illâ sen
4 Tefekkür eylemez bir dem göñül efkâr-ı gayrîden
5 Bu dil yâruñ serîridür virilmez yol agyâre

- IV -

- 1 Egerçi tîg-i bî-dâdı derûnum togradı muhkem
2 Akıtdı çeşme-i çeşmüm gamından nice demler dem
3 Dil-i mecrûha şemşîrinden ayru urmadı merhem
4 Ne çâre çâre andandur dil-i bî-çâreye her dem
5 Çü yara uran oldur yine andan merhem ü çâre

- V -

- 1 Marîz-i illet-i 'aşka şarâb-ı la'idür şerbet
2 Bulur câm-ı visâlinden ölümlü hasteler sıhhat
3 Garaz dermân ise Bâkî yûri var derde kıl himmet
4 Murâduñ sözlerinüñ gösterür her harfî bir hikmet
5 Ne hikmet belki 'ibretdür devâdur cümle bîmâre

- 8 -

Tahmîs-i gazel-i Necâtî

- I -

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Râyet-i fitne çeküp ol kad-i dil-cû begler
2 Uşdılar yanına her şûh-ı cefâ-hû begler
3 Bir yire geldi nice gamzesi câdû begler
4 Bir âlây oldı perî şîvelü âhû begler
5 Gözi âhûlaruñ âlâyına yâ Hû begler

- II -

- 1 Kaynadup nâr-ı gam-ı 'aşk ile hûn-ı cigeri
2 Gözlerümden akıdur kendü görünmez o perî
3 Sanmanuz nev -i beşerden gele bu şîveleri

- 4 Bir perî için akar iki gözüm çeşmeleri
5 Sakınuñ bilmiş oluñ ılıdur ol su begler

- I I I -

- 1 Cân yidürseñ eger ol husrev-i şîrîn-dehene
2 Gâlib olsañ reh-i aşkında bu gün Kûh-kene
3 Ne kadar nakd-i revânuñda nisâr olsa yine
4 Bî-vefâlıklar ider yolına cânlar virene
5 ‘Acebâ böyle m’olur dünyede hep bu begler

- I V -

- 1 Pâk-rû tâze-cevâñdur baña cânumdan e’az
2 Gelmedi yanuma zen kısmı meger duhter-i rez
3 Bakmadum atlas u dîbâsına dehrüñ bir kez
4 Raht u bahtum götürü oda urursañ düdmez
5 Bir iki gün beni bu dünyede mahbûb egler

- V -

- 1 Boynuña hîle kemendin biri baglar nâ-gâh
2 Çıkarur togru yoluñdan biri eyler güm-râh
3 Bu belâyâ bulımaz çâre ne dervîş ü ne şâh
4 Kimseye uymasun ulaşmasun Allâh Allâh
5 Zülf-i bî-dîn ile ol gamze-i câdû begler

- VI -

- 1 Bâkıyâ gel ola lum Ka’be-i dil yolına peyk
2 Diyelüm sem’a nidâ iricek âhir Lebbeyk
3 Girelüm râh-ı Hudâyâ diyüp e’s-sa’yü ileyk
4 Ne Necâtî ne güzeller ne selâmün ne ‘aleyk
5 Fâriguz eylemezüz kimseye tapu begler

- 9 -

Muhammes

Mefâ’îlün mefa’îlün mefa’îlün mefâ’îlün

- I -

- 1 Ne hengâm-ı safâ-yı işret-i mül gibi bir dem var
2 Ne sâz-ı mutribâsâ cân-fezây-ı mürde-i gam var
3 Ne mânend-i hayâl-i yâr bezm-i dilde mahrem var

- 4 Ne câm-ı bâde-i gül-gûna beñzer yâr-ı hem-dem var
5 Ne sadr-ı gûşe-i mey-hâne gibi cây-ı hurrem var

- I I -

- 1 Leb-i mey-gûn-ı sâkî yâdına cûş eyleyüp ey dil
2 Ciger hûn-âbesin demdür olursam nûş idüp kanzil
3 Gerekmez 'akla yâr olmak hârâbat ehli ve' l-hâsıl
4 Beni 'ayb eylemeñ dâ'im olursam mest-i lâ-ya'kil
5 Ki bî-hûş olmasam âsûde kılmaz bende bir gam var

- III -

- 1 Beni ol kaşı ya ger atmasa yâbâna tîrâsâ
2 Kesilmez düm yanından bir nazar hançer gibi kat â
3 Dem-i fûrkat degüldür kavl-i muhtâr-ı ulü' l-ârâ
4 Gam-ı hicrânda hâlet var dimişler ehl-i derd ammâ
5 Mülâyim dil-ber-i şûhuñ dem-i vaslında âlem var

- I V -

- 1 Görem diyü seni a'yân-ı erbâb-ı nazar her gün
2 Kapuñdan halka-i der gibi gitmez çeşm-i ter her gün
3 Tolanur peyk-i âhum kûyuñı şâm u seher her gün
4 Ruhuñ bâgın rakîb-i dîv-sîret seyr ider her gün
5 Yüzüñi göremez yıllarca ammâ bunda âdem var

- V -

- 1 Sıyup seng-i havâdis yine câm-ı bezm-i 'uşşâkı
2 Elin çekse kadeh suñmakdan erbâb-ı dile sâkî
3 Perîşân olsa cümle defter-i eş'ârüñ evrâkı
4 Safâ-yı safvet-i tab'un yiter eglence ey Bâkî
5 Bi-hamdi'llâh ne gam yirsin elüñde sâgar-ı Cem var

GAZELLER

ELİF

- 1 -

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

- 1 Hûrşîd-i ruhuñ kendüyi kim göstere cânâ
Minnet mi kalur mihr-i ziyâ-güstere cânâ

- 2 Bir yirde ki pertev sala envâr-ı tecellî
Hâcet mi kalur mihr ü meh-i envere cânâ
- 3 Haşr ide mi bir yirde senûñle beni devrân
Hasret kala mı yogsa dem-i mahşere cânâ
- 4 Sen seng-dilüñ şol ki derûnında yir eyler
‘Âlemde hemân sikke kazar mermere cânâ
- 5 Zer saklamaya gonca-sıfat ‘âkil odur kim
Gül gibi olan nakdi koya sâgare cânâ
- 6 Ben şâh-nazar rind-i cihân aña direm kim
Nergis gibi göz dikmeye sîm ü zere cânâ
- 7 Tûtî gibi hoş nükteler öğretti dehânuñ
Bâkî gibi üstâd-ı suhan-pervere cânâ
- 8 Redd olmaz o leblerden olan turma du’â kıl
Dârâ-yı cihân Şâh-ı Ferîdün-fere cânâ

- 2 -

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

- 1 Ayaklarda kalur sünbül o zülf-i nîm-tâbâsâ
Saçuñla bahs iderse başa çıkmaz müşğ-i nâbâsâ
- 2 Hevâñ içre ezel bir sadme urdı sarsar-ı âhum
Döner dülâb-ı çarh ol dem bu demdür âsiyâbâsâ
- 3 Derûnuñ pür-ma’ârif hem-nişînuñ merd-i ‘ârif kıl
Açılma ey yüzi gül şahs-ı nâ-dâna kitâbâsâ
- 4 Kemânçe şekline girdüm elinde mutrib-i ‘aşkuñ
Keş-â-keşden halâs olmaz dahı sînem rebâbâsâ
- 5 Zer-efşân ol kefi ihsân ile seyr eyle ‘âlemde
Cihân-gerd ü cevân-merd-i cihân ol âfîtabâsâ
- 6 Yüzüm üzre kadem basmaz cefâ vü cevrdan geçmez
Yolında kıldugumdan n’oldı ben cismüm türâbâsâ
- 7 Tutarken câmı nâşî gelse tâc ü günbed altında
Mey-i gül-rengi pinhân eyle ey sûfî habâbâsâ
- 8 Hasûduñ dürd-i derdin çekme ey Bâkî bu bezm içre
Nedîmuñ yâr-ı hoş-meşreb gerek câm-ı şarâbâsâ

- 3 -

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Yâr ışiginde dinildi 'âşık-ı şeydâ baña
Hak dimişler tenzîlü'l-esmâ'ü min savbi's-semâ
- 2 Hâkümi ide sifâl-i sünbül ü reyhân felek
Gitmeye başdan hevâ-yı bûy-ı zülf-i dil-rübâ
- 3 Mülk-i 'ayş u 'işretüñ olsak n'ola İskenderi
Oldı elde câmumuz Âyîne-i âlem-nümâ
- 4 'Aynuma almam zer-i hûrşîd ü dürr-i encümi
Feth olaldan baña bâb-ı genc-i iksîr-i fenâ
- 5 Şi'r ü inşâdan murâdı 'âşık-ı bî-çârenüñ
Arz-ı ihlâs eylemekdür yâre Bâkî ve'd-du'â

- 4 -

Mef'ûlü fâ ilâtü mefâ ilü fâ ilün

- 1 Ey bâr-gâh-ı dil-keş ü eyvân-ı dil-güşâ
Dâmet leke's-sa âdetü ve'l-ızz u ve'l-ulâ
- 2 Câm-ı sarâyüñ olmadan el-hak safâ budur
Âyîne-i Sikender ü Câm-ı cihân-nümâ
- 3 Ümmîd-i hâk-bûs-ı cenâbuñla âsmân
Yıllardurur ki kâmetini eyledi dü-tâ
- 4 Halk-ı cihâna melce' olaldan penâhına
Hûrşîd-i çarh sâye gibi eyler ilticâ
- 5 Rif'atde âsmâna deger âsitânesi
Kıymetde nakd-i encüm irişmez aña bahâ
- 6 Her güşesinde micmere-gerdân nesîm-i subh
Her suffesinde bâd-ı sehergâh itr-sâ

- 5 -

Mef'ûlü mefâ ilü mefâ ilü fa'ülün

- 1 Hüsn ile saña öykünemez çün gül-i ra'nâ
Hüzn ile baña beñzeyemez bülbül-i şeydâ

- 2 Cân almada nâzûkluk ile la' lûne söz yok
Hâlûñ dahı bir dânedurur fîtnede ammâ
- 3 Tugrası berâtuñ yazılır ekseri altun
Rûyuñda kaşuñ zerd olur ise n'ola şâhâ
- 4 Bezm içre sürâhi gibi kan agladugum bu
Sâkî lebûne kan yagı oldu mey-i hamrâ
- 5 İller yiye şeftâlûsını bâg-ı cemâlûñ
Ey sîb-zekan Bâkî nice bir diye eyvâ

- 6 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Nedür bu handeler bu 'işveler bu nâz u istignâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ
- 2 Nedür bu pîç pîç ü çîn çîn ü ham-be-ham kâkûl
Nedür bu turrallar bu halka halka zülf-i müşgâsâ
- 3 Nedür bu 'ârız u hadd ü nedür bu çeşm ü ebrûlar
Nedür bu hâl-i Hindûlar nedür bu habbetü's-sevdâ
- 4 Miyânuñ rişte-i cân mı gümüş âyîne mi sîneñ
Bünâgûşuñla mengûşuñ gül ile jâledür gûyâ
- 5 Vefâ ummaz cefâdan yüz çevürmez Bâkî 'âşıkdur
Niyâz itmek aña cânâ yaraşur saña istingâ

- 7 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'îlû fâ'ilün

- 1 Hûrşîd kim fezâ-yı felekdür mesîr aña
Degmez gedâlar içre işigüñde yir aña
- 2 Takdı hilâl halkasını gûş-ı hidmete
Oldı sipihr bende-i fermân-pezîr aña
- 3 Yüz sürmez idi südde-i devlet-me'âbına
Kul olmayaydı husrev-i gerdûn-serîr aña
- 4 Görmez misâl-i kâmetüñi çeşm-i râst-bîn
Ahvel baka meger ki görenler nazîr aña

- 5 Bâkî suhanda fark-ı sipihre kadem basar
Lutf-ı Hudâ olursa eger dest-gîr aña

- 8 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Gün yüzün 'arz eyledi nev-rûzda ol meh-likâ
Mihir altun kaplu bir âyîne virdi rû-nümâ
- 2 Nev-bahârun nakşına bir savt-ı rengîn bağladı
Başladı sâz u nevâyâ bülbül-i destân-serâ
- 3 Göklere irdi yine gül-bâñg-i mürğ-i hoş-nevâ
Sahn-ı gülşen gördi bir a lâ makâm-ı dîl-güşâ
- 4 Micmer-i gülde nesîm-i subhgâhî 'ûd-sûz
Safha-i gül-zârda bâd-ı bahârî 'itr-sâ
- 5 Leblerin yâd eylese yâruñ lisân-ı hâl ile
Nakl ider şîrîn hikâyet gonca-i rengîn-edâ
- 6 Gûş tutsa şâh-ı gül çıksa libâs-ı âl ile
Kıssa-ı rengîne başlar lâle-i la'îl-kabâ
- 7 Goncaveş câm-ı dîl-i Bâkîyi pür-hûn itdiler
Dem-be-dem zârî kılur gül-zâr-ı bezmüñden cüdâ

- 9 -

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Bilini kuçmadadur ol sanemüñ derd ü belâ
Yogsa 'âşıklara şîrîn lebi hâzır helvâ
- 2 Ser-i zülfiyle hatın örter imiş dirler o şûh
Açmadı kimseye ammâ orayı bâd-ı sabâ
- 3 Âteş urmuş yüzi gül hırmenine ol mâhuñ
Devr-i sâgarda ruhi 'aksini kılmış peydâ
- 4 Kızarıp ruhları gülgûne-i tâb-ı mülden
Şu le-i sâgar-ı mey destine yakmış hınnâ
- 5 Meclis-i meyde leb-i yâre tolaşur dirler
Elüme girmeye mi bir dahı câm-ı sahbâ

- 6 Öykünürdi lebüñe câm-ı mey ammâ dönmiş
Bu gün almışlar ele bir yire gelmiş zurafâ
- 7 Lûle-i hâme ile çeşme-i dilden Bâkî
Eyledi kâ'ide-i Âb-ı hayâtı icrâ

- 10 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Cevr ü cefâña kâ'il olurdum velî şehâ
Mahsûs olaydı ol da cihânda hemân baña
- 2 Sabr u karâr u 'akl alıcı bir perî imiş
Âdem sanurdum ol sanemi gerçi sûretâ
- 3 Bir kez tavâfin itmegi bin 'ömre virmezsin
Ey hâcî saña Ka'be baña kûy-i dil-rübâ
- 4 Evvel vefâya vâ'deler itmişken ey sanem
Cevr itdün âhir eylemedün vâ'deye vefâ
- 5 Vassâfısın o serv-kadün râstı bu kim
Tab'-ı bülend-tarzuña ahsent Bâkıyâ

- 11 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Nev-bahâr irişdi vü gıtdi şitâ
Keyfe yuhyi'l-arza ba de mevtiâ
- 2 Leblerüñde hattun ey şîrîn-dehen
Mûrlar cüllâba düşmiş gûyiyâ
- 3 Yâr agyârı savar düşnâm ile
Def' olur san kim du â ile belâ
- 4 Dest-i mihnetden alınmaya yakam
Ger olursa iki âlem bir yaña
- 5 Eşk-i çeşmüm yâre 'arz itdüm didi
Bâkıyâ mâ'lûm oldu mâ-cerâ

- 12 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Gül-sitân bezm-i şarâb u câm-ı mey güldür baña
Kulkul-i halk-i surâhî savt-ı bülbüldür baña
- 2 ‘Ârızuñda ol iki zülf-i girih-gîrûn senüñ
Suya konmuş iki garrâ tâze sünbüldür baña
- 3 Seng-i bî-dâduñla serde zahm-ı hûnînüm ki var
Gûşe-i destârda rengîn karanfüldür baña
- 4 Mest ü medhûşam veli hâli mey-i engûrdan
La l-i nâbuñ hâleti keyfiyyet-i müldür baña
- 5 Hayder-i Kerrârıyam meydân-ı nazmuñ Bâkıyâ
Nevk-i hâme Zül fekâr u tab’ Döldüldür baña

- 13 -

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

- 1 Ezelden şâh-ı ‘aşkuñ bende-i fermâniyuz cânâ
Mahabbet mülkinün sultân-ı ‘âlî-şâniyuz cânâ
- 2 Sehâb-ı lutfuñ âbın teşne-dillerden dirîg itme
Bu deştüñ bagrı yanmış Lâle-i Nu’ mâniyuz cânâ
- 3 Zamâne bizde gevher sezdügiçün dil-hırâş eyler
Anuñ’çün bagrumuz hündür mâ ârif kâniyuz cânâ
- 4 Mükedder kılmasun gerd-i küdüret çeşme-i cânı
Bilürsin âb-rûy-ı milket-i ‘Osmânîyüz cânâ
- 5 Cihânı câm-ı nazmum şi’r-i Bâkî gibi devr eyler
Bu bezmüñ şimdi biz de Câmî-i devrâniyuz cânâ

- 14 -

Fe’îlâtün mefâ’îlün fe’îlün

- 1 ‘Ârızuñ âb-ı nâbdur gûyâ
Zekanuñ bir habâbdur gûyâ
- 2 Dilde envâr-ı mihr-i ruhsârûñ
Âbda mâh-tâbdur gûyâ
- 3 Nakş-ı hüsn-i hatuñla safha-i dil
Bir musavver kitâbdur gûyâ

- 4 Bezm-i gamda dü çeşm-i pür-hûnum
İki şîşe şarâbdur gûyâ
- 5 Tutdı mihri cihânı ol mâhuñ
Pertev-i âfîtâbdur gûyâ
- 6 Bâkıyâ hâl-i ‘anberîni anuñ
Nâfe-i müşg-i nâbdur gûyâ

-15-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Baña çok cevır itdüğüñ’çün ey sipihr-i bî-vefâ
Âhumuñ dūd-ı kebûdı uydı ulaşdı saña
- 2 Eşkümüñ gevherlerin dizdüm işigi taşına
Yâre ‘arz idem diyü silmiş rakîb-i bed-likâ
- 3 Gömgök itdi sille-i âhum sipihrüñ sûretin
Gök yüzine bak inanmazsañ eger ey meh-likâ
- 4 Gözüme ‘âlem görünmez görmesem ruhsâruñı
‘Ârızuñ mir’âtıdur Âyîne-i âlem-nümâ
- 5 ‘Aks-i hâl-i ‘ârızından sâkî-i gül-çihrenüñ
Lâle-i sîr-âb olur câm-ı şarâb-ı dil-güşâ
- 6 Ruhlaruñ vasfında Bâkî bir gazel nazm itdi kim
Ehl-i diller kodılar adını mir’âtü’s-safâ

-16-

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 ‘Ayn-i ‘Âlî ol iki nergis-i câdûña fidâ
Yâ zülâl-i lebûñe yâ ruh-ı nîkûña fidâ
- 2 Elifî serv gibi bâg-ı mahabbetde bu gün
Kad-i mevzûnuñ ile ol iki bâzûña fidâ
- 3 Lâmı erbâb-ı gamuñ kadd-i dü-tâsı mânend
Zülf-i mergûbuñ ile kâkûl-i hoş-bûña fidâ
- 4 Yâsı her lahza kemânuñ gibi pîçide olup
Gamuñ okları ile ol iki ebrûña fidâ

- 5 Merdüm-i dîde gibi Bâkî kalan noktaları
Ol iki ya kaşuñ altındaki hindûña fidâ

BÂ'

- 17 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ayaguñ topragın özler bulurken gökde yir kevkeb
İşigüñ cânibin gözler zehî 'âlî-nazar kevkeb
- 2 Egerçi gök yüzinde ahter-i ferhunde-fer çokdur
Kanı hâl-i ruhuñ mânendi bir rûşen güher kevkeb
- 3 Ne bilsünler karañuda anuñ göz kıpdugın iller
Gice hâl-i ruhuñla bahs içün gelmiş meger kevkeb
- 4 Ne taşlar başdı seng-endâz-ı âhum deyr-i gerdûna
Düşen altun kayalardur degül vakt-i seher kevkeb
- 5 Mahabbet dâğı yak sînende ferr-i devlet isterseñ
Bilürsin olmaz ey Bâkî sa'âdet-bahş her kevkeb

- 18 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Ey safâ-yı 'ârızuñdan çeşme-i hûrşîde âb
Şu le-i şem -i cemâlüñ nûr-bahş-ı âfitâb
- 2 Gice hüsnüñ şevkine encüm sürûr u sûrda
Çarh âteş-bâzdur gûyâ elinde mâh-tâb
- 3 Sanma şeb-nemdür düşen hecr-i ruhuñda subh-dem
Kubbe-i gerdûn çıkardı tâb-ı âhumla gül-âb
- 4 Hasret-i câm-ı lebüñ şol deñlü te'sîr itdi kim
Kıpkızıl dîvâne mey baş açuk abdâluñ habâb
- 5 Bâde nûş itseñ kenâr-ı câma gelse leblerüñ
Duhter-i rez gûşına gûyâ takarlar la'l-i nâb
- 6 Dehri enfâsuñ mu'attar kıldı ey Bâkî yine
Tîb-i hâtır virdi beñzer ol hıtâb-ı müstetâb

-19-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Olsa zülfi o gül-'izâra nikâb
Olur âşüfte sünbül-i sîr-âb
- 2 Dûd-ı âhum ruhuñ hevâsıyla
Ebr olur yagdurur cihâna gül-âb
- 3 Kân-ı mihr ü mahabbetüñdendür
Güher-i âfitâb-ı âlem-tâb
- 4 Kaddüm ey şeh-süvâr-ı hüsn itdi
Pây-bûsuñ hayâli şekl-i rikâb
- 5 Oldı deryâ-yı eşküme nisbet
Günbed-i çarh-ı nîl-reng habâb
- 6 Gam-ı devrân-ı dünü çekme yüri
Bâkıyâ ol hemîşe mest ü harâb

- 20 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Şöyle olmuş câm-ı aşk-ı yârdan mest ü harâb
Kendüsin dîvârdan dîvâra urmuş âfitâb
- 2 Nâfe kıldı zülf-i müşgînüñ görüp serber-zemîn
Ayaguñ topragına miskînlik itdi müşg-i nâb
- 3 Tokınupdur bâde-i gülgûna çeşm-i rûzgâr
Sâgar üzre sanmañuz peydâ olur yir yir habâb
- 4 Şahne-i devrân n'ola çekse çevürse dem-be-dem
İki kanludur añılmış bâde-i nâb u kebâb
- 5 Derd-i aşkuñ aşık-ı miskîni âhir öldürür
Mestlik pâyâne yitse irişür elbette h'âb
- 6 Bâkîye senden ferâgat virdi ey gerdûn-ı dün
Südde-i devlet-me'âb-ı pâdişâh-ı kâm-yâb

- 21 -

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Tâ'ib itdi nice zamân Tevvâb
Yirümüz oldu mescid ü mihrâb
- 2 Ola kim bâb-ı meykede açıla
Diyelüm yâ Müfettihe'l-ebvâb
- 3 Sûfî kim ider idi meyli aña
Kalbe ger virmese safâ mey-i nâb
- 4 Cümle bîmâra ey tabîb anı vir
Hiç şerbet nemî-resed be-şarâb
- 5 Virdi dil çeşm-i mestüñe Bâkî
Hiç ni met nemî-resed be-kebâb

TÂ'

- 22 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Gül yüzüñ vasfında bülbül kılsa elhânı dürüst
Bâgda bir goncanuñ kalmaz girîbânı dürüst
- 2 Olsa 'irfân ehline cânân olunca şöyle kim
Zülf-i müşgîni şikeste 'ahd ü peymânı dürüst
- 3 Dil-berüñ 'ahdi bütün ammâ vefâsı süst olur
'Âşkuñ gönli şikeste 'ahd ü peymânı dürüst
- 4 Cevşen-i pûlâd-ı çarhı çâk çâk itdüm dahı
Âh-ı âteş-bârumuñ şemşîr-i bürrânı dürüst
- 5 Âteş-i sûz-ı firâkuñ bir harâret virdi kim
Nûş ider bir demde dil deryâ-yı 'ummânı dürüst
- 6 Bâkıyâ fennüñde tutmaz kimse noksânıñ senüñ
Hamdü li'llâh tab' mevzûn 'akl mîzânı dürüst

- 23 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Lâle-hadler kıldılar gül-geşt-i sahrâ semt semt

- Bâg u râgı gezdiler idüp temâşâ semt semt
- 2 ‘Âşık-ı dîdâr-ı pâküñdür meger kim cûylar
Cüst ü cû eyler seni ey serv-i bâlâ semt semt
- 3 Leşker-i gam geldi dil şehrine kondı cavk cavk
Kopdı yir yir fitne vü âşûb u gavgâ semt semt
- 4 Giryeden cûy-ı şirişküm sû-be-sû oldu revân
Yine Kulzüm gibi cûş itdi bu deryâ semt semt
- 5 Bir kadem bas lutf ile gel gül-şene ey serv-kad
Bileler eksükligin her serv-i bâlâ semt semt
- 6 Şi’r-i Bâkî seb’ a-i iklîme oldukça revân
Okınursa yiridür bu nazm-ı garrâ semt semt

- 24 -

- Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilün
- 1 ‘Âlem-i vahdetde ey sâkî bizi mest-i Elest
İtdi ikrâr-ı safâ mey-hânesinde şöyle mest
- 2 Nice Câm-ı Cem nice mir’ât-ı İskender dilâ
Dest-i mihnetden cefâ taşıyla bulmuşdur şikest
- 3 Sûret-i esnâmdan döndi saña itdi sücûd
Râhib-i deyri cemâlün eyledi Yezdân-perest
- 4 Rüstem-i Zâlün tutışdum pençesin burdum idi
Kodı el arkası didi dest ber-bâlâ-yı dest
- 5 Bâkıyâ ser-nahl-bend-i gül-şen-i ebyâtsın
Eyledi nazm-ı bülendün hâsılı Selmânı pest

SÂ’

- 25 -

- Mef’ûlü fâ’ ilâtü mefâ’ ilü fâ’ ilün
- 1 La’ lûñle câm yok yire eyler müdâm bahs
İzhâr-ı hak degülse garaz hod harâm bahs
- 2 Üstâd eline girmedi nâ-puhtedür henûz
Nâzûk tenûñle eylesün sîm-i hâm bahs

- 3 Gül goncasınıñ olmadı mesmû' sözleri
La lûñle gerçi eyledi mâ-lâ-kelâm bahs
- 4 Bûlbûl nevâ-yı nâleme kılmaz mu'âraza
Zîrâ götürmez ey yüzi gül her makâm bahs
- 5 Erbâb-ı aşk ceng ider eshâb-ı zühd ile
Maksûd sensin eyleseler hâs u âm bahs
- 6 Hüsnüñ katında togmaduga döndi her biri
Hûrşîd ü mâh eyler iken subh u şâm bahs
- 7 Bâkî ferîd-i fenn-i suhandur nizâ'ı ko
İlzâm iderler itme sakın iltizâm bahs

- 26 -

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Yaşumuz dökmege ol dürr-i 'Adendür bâ'is
Göñlümüz düşmege ol çâh-ı zekandur bâ'is
- 2 Turra-i tâlî'umuñ böyle perîşanlığına
Yine ol zülf-i pür-âşûb u fitendür bâ'is
- 3 Sünbülün niyyetidür başuma sevdâ getüren
Çekdügüm mihnete göñlümde bitendür bâ'is
- 4 Rûh-ı pâk ol yirün eflâk ola mânend-i Mesîh
Kalmaga hâk-i mezelletde bu tendür bâ'is
- 5 Kafes-i gamda yatur tûti-i tab'-ı Bâkî
Çekdügi kahra anuñ lutf-ı suhandur bâ'is

- 27 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Gubâr-ı hattun olmaz çünki hayrân olmaga bâ'is
Nedür la'l-i lebün çak böyle handân olmaga bâ'is
- 2 Hevâ-yı zülfî kılmışdur seni ey ebr âvâre
Gözün yaşı budur seyl-i firâvân olmaga bâ'is
- 3 Olurken rûz u şeb hem-sâye ol ruhsâr-ı zîbâya
Nedür zülf-i dil-âvîzüñ perîşân olmaga bâ'is
- 4 Yakarlar hep fetîl-i dâg olur destâr ile câme

Budur abdâllar aşkuñda uryân olmaga bâ'is

- 5 Meger başuñ ser-i kûyında tûp olmak hevâsıdur
Dem-â-dem Bâkıyâ koluñda çevgân olmaga bâ'is

- 28 -

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Şöhret-i hüsnüñe erbâb-ı suhandur bâ'is
Revnak-ı bezm-i güle mûrg-i çemendür bâ'is
- 2 Nahl-i zîbâ ile nâzûk tenidür meyle sebep
Ne kad-i serv ne sîmâ-yı semendür bâ'is
- 3 Girye kılsam ne aceb hâk-i rehinden dûram
Hep garîb aglamaga hubb-i vatandur bâ'is
- 4 Perde-i nâleleri çıksa Hüseyinîye n'ola
Dili zar itmege ol vech-i hasendür bâ'is
- 5 Tûtîyi lezzet-i guftârı giriftâr eyler
Derd ü gam çekmege Bâkîye bu fendür bâ'is

- 29 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Gözüm yaşına ol la'l-i leb-i sîr-âb olur bâ'is
Dem-â-dem kana ey sâkî şarâb-ı nâb olur bâ'is
- 2 Semâ'a girse n'ola câm-ı meyden zâhid-i hüşyâr
Ki raks-ı zerreye hurşîd-i âlem-tâb olur bâ'is
- 3 Sürâhî nâlesin artursa n'ola câm-ı sahbâdan
Figân-ı andelîbe çün gül-i sîr-âb olur bâ'is
- 4 Firâk-ı dürr-i dendânuñla cârî gözlerüm yaşı
Bu bahr-i bî-kerâna ol dür-i nâ-yâb olur bâ'is
- 5 Vücûdum hânesin seyle virür Bâkî gözüm yaşı
Fenâ-yı dâr-ı bî-bünyâduma bu âb olur bâ'is

CİM

- 3 0 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Gel ey dil halka-i müşgîn-i zülf-i pür-şikenden geç
Düşersin dâm-ı tezvîre reh-i mekr ü fitenden geç
- 2 Saña cây-ı hırâm ey nahl-i bâlâ gül-şen-i cândur
Nesîm-i nev-bahârî gibi gel sahn-ı çemenden geç
- 3 Neden bu menzil-i hâkîde ârâm ihtiyâr itmek
Senüñ cândur yirüñ ey tîr-i dil-ber sen bedenden geç
- 4 Bu bâzâr içre düşmez dâne-i eşküm gibi gevher
Gel ey cân riştesi şimden girü dürr-i Adenden geç
- 5 Kemend-i zülfi ey Bâkî saña çok bend geçmişdür
Velî sen gamze-i hûn-rîzi cevrin gör geçenden geç

- 3 1 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'îlû fâ'ilün

- 1 Göstermeseydi bâdesini sâgar-ı zücâc
Zevk itmez idi bezm-i safâdan göñül mizâc
- 2 Bî-derd olana eylemede turmadın devâ
Ol cân tabîb hastesine eylemez 'ilâc
- 3 Bir pâre nân-ı huşk ile 'ömrüñ geçerse ger
Açma bu râzı kimseye 'arz itme ihtiyâc
- 4 Mecnûnı gör ki komadı 'aşkını Leylînüñ
Nâmûs u nengi kodı vü terk itdi taht u tâc
- 5 Hayretde kaluram göricek Bâkî nergisi
Bunca zer ile ayagı gûr içre gözi aç

HÂ'

- 3 2 -

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Pür olup devr idicek meclis-i mestânı kadeh
Çarh olur halka-i rindân meh-i tâbânı kadeh

- 2 Felek-i 'işrete bir ahter-i ferhunde iken
Yine Mirrîh-sıfat turma döker kanı kadeh
- 3 Meclis-i mey ki bedenlerle hisâr olmışdur
Şehr-i 'işretdür anuñ âfet-i devrânı kadeh
- 4 Devr-i meclis ki safâ câmi 'inüñ çenberidür
Âb-ı rengîn ile kandîl-i fûrûzânı kadeh
- 5 Yaraşur halka-i rindâna disem ey Bâkî
Hâtem-i Cemdür anuñ la'l-i Bedahşânı kadeh

HÂ'

- 3 3 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün fa'ûlün

- 1 Baña 'arz itmesün mihr-i seher ruh
Degül haddüñ gibi ferhunde ferruh
- 2 Katı açılmasun devründe gonca
İñen 'arz itmesün gül-berg-i ter ruh
- 3 Alınmazdı gönül yâr olmayaydı
Ser-i zülfüñ gibi kec-bâze ger ruh
- 4 Tarâvet kesb ider olsañ 'arahnâk
Olur berg-i semenden tâzeter ruh
- 5 Dil-i Bâkî nice âbâd olur kim
Yıkar ol gamze-i fettân yakar ruh

DÂL

- 3 4 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'îlû fâ'ilün

- 1 İtdi şikâr gönlümi bir şûh-ı şeh-levend
Müjgânı tîr ü kaşı kemân turrası kemend
- 2 Bâzârlarda başladı nahli tonatmaga
Dil bağlayalı kâmet-i zîbâña nahl-bend
- 3 Bu cism-i zerd ü zâr u nizâr ile nice bir
Yanam firâkuñ âteşine nitekim sipend

- 4 Her dûna şâh-ı gül gibi meyl itme dûstum
Düşmez giyâha hem-ser ola serv-i ser-bülend
- 5 Telh-i şarâb-ı gussa-i devrânı def' ider
Şîrîn lebin dehânuma alsam niteki kand
- 6 A' dâ yanuñda hurrem u handân u şâdmân
Bâkî gamuñda zâr u dil-efgâr u derdmend

- 3 5 -

Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fa'ûlün

- 1 Feryâduma irmezse n'ola ol boyı şimşâd
Kûyında feleklerden aşar nâle vü feryâd
- 2 Devrüñde güle niçün olur bende benefşe
Üstine kılıçlar mı tutar sûsen-i âzâd
- 3 Bir gonca benefşe koparup tâcına sokmış
Taglarda külüng atduğı dem başına Ferhâd
- 4 Eşkâl-i vefâ resmi kabûl itmede kalbün
Âyînedür ammâ begüm âyîne-i pûlâd
- 5 'Ahdüñde eger 'âleme bir dahı gelürse
Kullıklar ider sen yüzi hûrşîde Feraşşâd
- 6 İbrâmı gel ey sâkî-i gül-çihre ko sen de
Almışdur olan aklumuz ol şûh-ı perî-zâd
- 7 Rengîn ider evsâf-ı ruhuñ hâme-i Bâkî
Ol sûreti virmez sanemâ nakşına Bih-zâd

- 3 6 -

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Bulmag isterdi 'aşk içinde murâd
Yâr-ı Şîrîn degül midür Ferhâd
- 2 Defter-i fazl u dâniş evrâkın
Sarsar-ı âhum eyledi ber-bâd
- 3 Günbed-i çarh u şu'le-i âhum
Tîg-i elmâs u migfer-i pûlâd
- 4 Şeş-der-i gamda zâr kaldı göñül

Olmadı vuslatuñ kapusı güşâd

- 5 Bâkî hecrüñ gamıyla cân virdi
Dâd ey pâdişâh-ı âlem dâd

- 37 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Leb-i handânuñ ile kılduñ yâd
Eyledüñ mürdelerüñ rûhını şâd
- 2 Beni yâd eyledüñ ihyâ itdüñ
Öldiler gitdiler ammâ hussâd
- 3 Tîg-i hecrüñle ber-â-ber kıldı
Nâvek-i gamzelerüñ zahmı ziyâd
- 4 Yüri ey serv-i ser-efrâz yüri
Kad-i bâlâña irişmez şimsâd
- 5 Kâmetüñ kullugına düşmeyicek
Olmadı serv-i hırâmân âzâd
- 6 Bâkîye emr nedür sultânüm
Saña kul oldu mutî ü münkâd

- 38 -

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Gerdûn-ı dûna 'âkil iseñ kılma i' timâd
Dönsün piyâle Devr-i Kamerden budur murâd
- 2 Sâkî şarâb rûşen imiş çün revân-ı Cem
Câm-ı sabûhı güldürelüm k'ola rûhı şâd
- 3 Sûfî safâ-yı câm ile dilden keder gider
Rindân-ı sîne-sâf ile gel eyleme inâd
- 4 Lâyık budur ki biz kılavuz cürme i' tirâf
Vâbeste-i inâyetidür mebde'ü me'âd
- 5 Fikr-i me'âl ü zikr-i me'âd eylemez gibi
Ol sûret-i salâha giren mebde'-i fesâd

- 6 Bâkî kifâyet eyler işâret efendüñe
Mahlas yerine yazdurasın ahlâsu'l-ibâd

- 39 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Kıldı âfâkı münevver tal'at-ı rahşân-ı 'îd
Halka dîbâlar geyürdi mâh-ı nûr-efşân-ı 'îd
- 2 Câme-i dîbâ ile tâvûs-ı zerrîn-bâldür
Dil-rübâ kim eyler ol refât ile cevân-ı 'îd
- 3 Ayaguñ toziyla vezn itmez birin ehl-i nazar
Toptolu Yûsuf-likâlarla bu gün mîzân-ı 'îd
- 4 Salınur her şâh-ı gül nâzûk nihâl-i ergavân
Bâg-ı cennetden nişan virdi bahâristân-ı 'îd
- 5 Sâkıyâ rıtl-ı girân eksük gerekmez aradan
Yahşı ağırlanmak ister hâsılı mihmân-ı 'îd
- 6 Şimdi tîg-i cevri ile öldürme kurbân olduğum
'İd-ı Edhâ geldüğünde idesin kurbân-ı 'îd
- 7 'Âşıkâ ihsân ise maksûd elüñde dûstüm
Dest-bûsuñdur muhassal Bâkîye ihsân-ı 'îd

- 40 -

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Eylesün la'lini dermân dil-i bîmâra meded
Dûstlar işte ben öldüm bâña bir çâre meded
- 2 Zahm-ı sînemden okuñ pârelerin hep alma
Tursun Allâhı severseñ hele bir pâre meded
- 3 Güher-i câmı yitürdük bizi gam öldürüyor
Sâkıyâ gel bulı vir kanda ise ara meded
- 4 İhtirâz itmedüñüz aldılar elden câmı
Vâkîf itmeñ sakınuñ kimseyi esrâra meded
- 5 Gice tenhâ işigi hâkine yüzler süreyin
Sakınuñ kimse haber virmesün agyâre meded

- 6 Mededüñ kalmadı feryâd u figân eyleyecek
Saña kimden ire ey Bâkî-i bî-çâre meded

- 4 1 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Kûh-ı 'aşkuñda olursam Ferhâd
Acıyup eyleye şîrîn lebi dâd
- 2 Baglar Sünbülede ey meh-rû
Vasf-ı zülfüñdeki şî rüm üstâd
- 3 Dil ceres gibi Hicâz-ı kûyuñ
Yâd idüp turmadın eyler feryâd
- 4 Oñmasun bitmesün ey serv-i revân
Göreyin bâg-ı cihânda şimşâd
- 5 Dâne-i hâl-i siyâh ey Bâkî
Hirmen-i 'ömrümi itdi ber-bâd

- 4 2 -

Fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün

- 1 Ne devrân muvâfık ne tâlî' müsâ'id
Kolin boynuma salmaz ol sîm- sâ'id
- 2 Zamîrin şikest itme erbâb-ı 'aşkuñ
Yine saña râcî' yine saña â'id
- 3 Yiter kirpügüm kûy-ı 'aşkuñda cârûb
Üzilsün kesilsün hemân rîş-i zâhid
- 4 Ferâgat güzel sevmeden tevbe meyden
Zehî re'y-i bâtıl zehî fikr-i fâsid
- 5 Sözüden ne gam Bâkıyâ müdde' inüñ
Sana mâ'il olunca âlemde şâhid

- 4 3 -

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Ey dil gerekse vâsıta-i devlet-i ebed
Olmaz nigâruñ işigi taşı gibi sened
- 2 Nâ-dân elinden alma eger irse destüñe
Şeh-bâz-ı âşiyâne-i devlet yeden bi-yed
- 3 Gösterdi gâh zülfi karasın gehî kaşın
Deryâ-yı hüsn-i dûst 'ayân itdi cezr ü med
- 4 Derd-i mahabbet eylese cismi 'aceb mi zerd
İksîr-i 'aşk-ı pâk ile altun olur cesed
- 5 Âyîne gibi halka mürâ'ilik eylemez
Bâkî safâ-yı hâtır ile geydi bir nemed

- 4 4 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Nâz ile 'âşık kılmazsın dâd
Hey elâ gözlüm elüñden feryâd
- 2 Var ise çekmege her bâr-ı gamuñ
Har gibi oldu rakîbüñ mu tâd
- 3 Yüri ey serv-i ser-efrâz yüri
Kad-i bâlâña irişmez şimşâd
- 4 Bulmasun kimse kusûrum dir iseñ
Eyleme kasr-ı cefâyı bünyâd
- 5 Hâk-i râhuñ ideyin âhumla
Rûzgâr içre gamuñla ber-bâd
- 6 Şî'r-i Bâkîye nazîr olmaz hiç
Fenn-i 'aşk içre olupdur üstâd

ZÂL

- 4 5 -

Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Riyâz-ı hüsnde olmuş o la'l-i nâb lezîz
Cihân içinde bilürsin olur şarâb lezîz
- 2 Dem-i visâlde hoşdur yüzüñ görüp ölmek

- Bahâr günleri olur seherde h^vâb lezîz
- 3 Cefâ-yı yâr ile mu tâd olıncadur müşkil
‘Azâb’ azb olur âhir gelür ‘itâb lezîz
- 4 Ne deñlü şerbet ile yaraşursa her ni’ met
Şarâb-ı telh ile olur begüm kebâb lezîz
- 5 Gazellerüñde lebi vasfin eyle ey Bâkî
Şekerle olsa bilürsin olur hoş-âb lezîz

RÂ’

- 4 6 -

- Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün
- 1 Ruhüñ ey gonca-dehen berg-i gül-i hod-rûdur
Dir gören zülf-i siyehkârüñ için şeb-bûdur
- 2 Ruhlaruñdan ne ‘aceb bûse temennâ kılsam
Ey lebi gonca ‘izâruñ gül-i şeftâlûdur
- 3 Gerçi hâl u hatuñ âşüftesi çokdur ammâ
Beni dîvâne kılan silsile-i gîsûdur
- 4 ‘Âşıkuñ ka r-ı yem-i gussa-i hicrânuñda
Sadef-i dîde-i gam-dîdesi pür-lü’lûdur
- 5 Şol kadar cevri ider oldı baña çarh-ı bed-mihr
Sanki bir dil-ber-i meh-rûy u hilâl-ebrûdur
- 6 N’ola meyi itseler eş âruna erbâb-ı safâ
Bâkıyâ şî r degüldür bu bir akar sudur

- 4 7 -

- Mef’ûlü fâ ilâtü mefâ ilü fâ ilün
- 1 Zülfüñ ki târ-ı eşk-i firâvâne sarmaşur
Sünböldür ol ki rişte-i bârâne sarmaşur
- 2 Hoş geldüñ ey nesîm-i sabâ merhabâ diyü
Bâd-ı bahâra turra-i cânâne sarmaşur
- 3 Göñlin o zülfe beste kılan cân-ı nâ-tevân
Ol riştedür ki deste-i reyhâne sarmaşur

- 4 Zülfüñ gamını vasf idemez bî-hüşân-ı 'aşk
Mânend-i şâne dilleri mestâne sarmaşur
- 5 Meydân-ı 'aşk içinde ölümden kaçan kaçar
Dîvâne dil ki merg ile hasmâne sarmaşur
- 6 Âhum yili çıkardı sipihri hevâlara
Mânend-i gird-bâd ki 'ummâne sarmaşur
- 7 Ol kâmet üzre zülf-i semen-bûya beñzedi
Şol yâsemen ki serv-i hırâmâne sarmaşur
- 8 Pehlûya çekse tîguñi Bâkî safâ bulur
San sâde-rûy dil-ber-i 'uryâne sarmaşur

- 4 8 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Turmaz yanumda hançerini vasf ider nigâr
Ya'nî baña tokındurur ol şûh-ı şîvekâr
- 2 Gâyetde teşne idi göñül âb-ı vasluña
Susuzlığını kesdi o şemşîr-i âbdâr
- 3 Zülfî elinden almaga cân-ı belâ-keşi
Boynın kulagın öpdî girîbân u gûşvâr
- 4 Yâkût u la'li bir birine urdı lebleri
İdüp nisâr sözde nice dürr-i şâhvâr
- 5 Haylî dimâg bağladı 'âlemde Bâkıyâ
Hâl-i nigâra beñzeyeli nâfe-i Tatâr

- 4 9 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Cûybâr-ı vâdî-i gam eşk-i çeşm-i ter yiter
Rûy-ı zerd ol cûybâra berg-i nîlûfer yiter
- 2 Agzı la'lîn hokka yâkût-ı müferrih lebleri
Cevherî terkîb isterseñ leb-i dil-ber yiter
- 3 H'âce ursun başına destâr-ı mermerşâhîyi
Lâubâlî 'âşikuñ farkında bir sâgar yiter

- 4 Pâdişâh-ı aşka besdür gûşe-i külhan serîr
Bister-i sincâb ise maksûd hâkister yiter
- 5 Bâkıyâ meyi eylemez ârâyiş-i dünyâya dil
Rûy-ı zerd ü gevher-i eşküm zer ü zîver yiter

-50-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ruhûñ âteş hat u hâlûñ bahûr-ı misk ü anberdür
Ham-ı zülf-i siyâhuñ halka halka dûd-ı micmerdür
- 2 Benüm dûd-ı kebûd-ı nâr-ı âhum başdan aşmışdur
Senûñ zülf-i siyâhuñ ayaguñla bas ber-â-berdür
- 3 Düşüp ol kadd-i bâlâdan döşenmiş hâk-i râh üzre
Mu anber zülfi gûyâ sâye-i serv ü sanavberdür
- 4 Göñül tîg-i müjeñden yüz çevürmez ey gözi âhû
O bir şemşîr-i bürrâna varur şîr-i dil-âverdür
- 5 Zer-i hâlis gibi rengîn olup gitmekde eş âruñ
Elüñde hâme ey Bâkî meger kibrît-i ahmerdür

-51-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Lâleler bezm-i çemende câm-ı işret gösterür
Devletinde husrev-i gül ayşa ruhsat gösterür
- 2 Mevsim-i gül id ile yâr u musâhib düşdiler
Bir birine iki dil-berdür mahabbet gösterür
- 3 İdgehde varalum dülâba dil-ber seyrine
Görelüm âyîne-i devrân ne sûret gösterür
- 4 Kaddüñe kul olmaga gelmiş dizilmiş karşıña
Servler turmuş çemen sahnında kâmet gösterür
- 5 Âşıkı bî-sabr u ârâm eyleyüp seyyâh ider

Memleket seyr itdürür 'aşkuñ vilâyet gösterür

- 6 Bî-sütûn-ı gamda Bâkî seng-i mihnet kesmede
Şöyle üstâd oldı kim Ferhâda san'at gösterür

- 52 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Nihâl-i kâmetüñ hakkâ 'aceb nahl-i dil-ârâdur
Egerçi kaddüñ a' lâ kâkülüñ a' lâdan a' lâdur
- 2 Çerâg-ı hüsnuñüñ nûrî fûrûg-ı şem' -i kâfûrî
Nigâr-ı 'anberîn-gîsû nihâl-i sîm-sîmâdur
- 3 Beyâz-ı safha-i ruhsâruñ üzre zülf-i pür-çînüñ
Misâlin görmemişdür kimse bir tugrâ-yı garrâdur
- 4 Gedâ-yı bî-ser ü pâyı semend-i nâza çignetme
İñende hüsne magrûr olma sultânum bu dünyâdur
- 5 Kenâr-ı bahr-i nazma yine dürler dizmiş ey Bâkî
Sütûr-ı defter-i şî' rûñ meger emvâc-ı deryâdur

- 53 -

Me'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

- 1 Mihr-i ruhuñla dilde kimüñ tâze dâgı var
Tâb-ı çerâg-ı şems ü kamerden ferâgı var
- 2 Zülfüñ hamında haddüñi hûrşîde virmezin
Şem' i n'ider şu kimse k'anuñ şeb-çerâgı var
- 3 Âh itme na'l-i esbi nişânın görüp dilâ
Şâyed kimesne işide yirüñ kulagı var
- 4 Lâle çemende başı açık kıpkızıl deli
Sevdâ-yı hâl-i yâr ile muhtel dimâgı var
- 5 Câ'm-ı şarâb-ı nâb gibi dil-rübâ kanı
La'îlîn tutagı dür dişi gülgûn yañagı var
- 6 Bâkî gözinden eyle hazer sorma leblerin
Zinhâr gâfıl olma şarâbuñ yasagı var

- 54 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Piyâle husrev-i mülk-i gama tâc-ı Keyânîdür
Hum-ı mey pâdişâh-ı aşka genc-i husrevânîdür
- 2 Dahı Cemşîdi yâd eyler gözinden kan döker meclis
Mey-i gülgûn sirişki câm çeşm-i hûn-feşânıdur
- 3 Leb-â-leb câm-ı dil hûn olsa tañ mı bezm-i fûrkatde
Güzeller aşkına nûş itmek içün dûstgânîdür
- 4 İşigüñde beni ey meh bulur bir gün adû nâ-geh
Kazâ-yı âsmânîdür belâ-yı nâ-gehânîdür
- 5 Bahûr-ı micmer-i hüsn ü bahâdur hâl-i ruhsârûñ
Anuñ ol halka halka turra-i müşgîn duhânıdur
- 6 Çerâgı mâh-ı enverden yakar ol ârız u gerden
Girîbânûñ senüñ bezm-i letâfet şem'dânıdur
- 7 Safâ-yı şî'ir-i Bâki bâ'is-i mihr ü mahabbetdür
Bu Âb-ı zindegânî ol hayât-ı câvidânîdür

- 55 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Açıl bâguñ gül ü nesrîni ol ruhsârı görsünler
Salın serv ü sanavber şîve-i retfârı görsünler
- 2 Kapuñda hâsıl itdi bu devâsuz derdi hep göñlüm
Ne derde mübtelâ oldı dil-i bîmârı görsünler
- 3 Açıldı dâglar sînemde çâk itdüm girîbânım
Mahabbet gül-şeninde açılan gül-nârı görsünler
- 4 Ten-i zârumda pehlûm üstühânı sayılur bir bir
Beni seyr itmeyen ahhâb mûsîkârı görsünler
- 5 Güzeller mihri-bân olmaz demek yañlışdur ey Bâkî
Olur va'llâhi bi'llâhi hemân yalvarı görsünler

- 56 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Zahm-ı sînem ol gözi mekkâre gâyet hoş gelür
Yara açarsam revâdur yâre gâyet hoş gelür
- 2 Tûtiyânuñ minnetin kehhâl kahrın çekmeden
Hâk-pâyûñ dîde-i hûnbâra gâyet hoş gelür
- 3 Eylese cevır ü cefâ mihr ü vefâdur gâyeti
Hak budur kim ‘âşık-ı gam-h^vâra gâyet hoş gelür
- 4 Bir ‘aceb dârü’ş-şifâdur kûyı derd ehline kim
Anda hep nâ-hoş varan bî-çâre gâyet hoş gelür
- 5 Câna râhatdur ser-i kûyuñda âh itdükleri
Ol hevâlar Bâkî-i bimâra gâyet hoş gelür

- 57 -

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Bak câm-ı ‘ayşa âyine-i pür-safâ budur
Gel gör habâb-ı sagarı necm-i hüdâ budur
- 2 La’l-i nigâra cân disem isbâta kâdirin
Erbâb-ı aşk öñinde bu gün müdde’â budur
- 3 Göñlüm akıtdı şimdi beni turmaz agladur
Ol şûh-ı dil-sitân ile hep mâ-cerâ budur
- 4 Dil mûy-ı yâri memleket-i Çîne beñzedür
İller sevâd-ı mülk-i Hutten dir hatâ budur
- 5 Agyâr diñler oldu pes-i perdeden bizi
‘Âlemde ehl-i ‘aşka görünmez belâ budur
- 6 Âheng-i âhı turma hemân eyle ey göñül
Sâz u nevâ-yı ‘aşka münâsib hevâ budur
- 7 Bâkî kelâmı cümleden a’lâ edâ eder
Hakk-ı suhanda hâsıl efendi edâ budur

- 58 -

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

- 1 Cür’adân abdâla gerçi mahzenü’l-esrâdur
Rind-i dürd-âşâma sâgar matla u’l-envâdur

- 2 Gülsitân-ı bezme sâgar gonca-i sîr-âb ise
Âteşîn ruhsârı sâkînüñ de bir gül-nârdur
- 3 Her gedâ-tab' anlamaz âyîn-i Cemdür bezm-i mey
Bunda bir şâhâne tavr u özge 'âlem vardır
- 4 Dâm-ı âgûş içre düşmez ol tezerv-i hoş-hırâm
Dâne-i eşküm egerçi lû'lû-yı şeh-vârdur
- 5 'Aşk ile kaddüñ büküp Zünnûn-ı vakt olsañ yine
Kâm-rân ol kimsedür kim Mâlik-i Dînârdur
- 6 Mihr-i 'âlem-tâb olupdur ol büt-i mehveş bu gün
Aña nisbet mâh-ı enver sûret-i dîvârdur
- 7 Ol sanemden Bâkıyâ bir bûse da'vâ kıl yûri
Söylemezse öp hemân agzın sükût ikrârdur

- 59 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Câmuñ etrâfın kaçan kim seyr ider âvâreler
Çarh-ı mînâfâmı gûyâ devr ider seyyâreler
- 2 Yazamaz ebrûlaruñ râsına beñzer bir hilâl
Mâh-ı tâbân bunca yıllardur misâlin karalar
- 3 Sen meh-i bedrûñ ziyâsın virmek olmaz 'âleme
İttifâkî bir yire cem' olsalar meh-pâreler
- 4 Bir Kul oğlu âfetüñ kûyında kaldı cân u dil
Kapuya çıkmaz görünmez n'eylesün bî-çâreler
- 5 Sâkıyâ gülgûneveş gel bâde-i gülgûnı sür
Lâle-reng olsun kızarsun ol iki ruhsâreler
- 6 Derdine dil zahmınuñ 'aşkuñla dermân eyledüm
Şimdi 'aşkuñ derdine düşdüm bulunmaz çâreler
- 7 Şâh-bâz-ı tab' umuñ pervâzın urmaz kimseler
Çâre ey Bâkî hemân olur öñince varalar

- 60 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 ‘Ârızuñ hûrşîd-i âlem-tâb mâhiyyetlûdür
Anuñ içün hüsnüñ bazarı germiyyetlûdür
- 2 Câme-i dîbâ ile hûrşîd zîbâlanmasun
Şimdi andan hil’at-i hüsnüñ senüñ şöhretlûdür
- 3 Sen tarâvet bâgınuñ bir gonca-i handânısın
Jâle düşmiş tâze gül bir aglamış sûretlûdür
- 4 Hançer-i cânân ecel câmına turmaz su katar
Yolına cân virmek anuñ şol kadar lezzetlûdür
- 5 Yeñmez âb-ı çeşme-i çeşmüm dökinse lezzetin
Şehd-i şîrîn-i mahabbet şol kadar kuvvetlûdür
- 6 Gerçi kim ol gamzeler nâzûk geçerler nâzda
Lîkin anlardan hilâl ebrûlaruñ dikkatlûdür
- 7 Kimyâdur Bâkıyâ hâk-i cenâb-ı mey-fürûş
Âsitânı hidmetinden kaçma bir devletlûdür

- 61 -

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Harf-i gama devât u kalem şekl-i âhdur
Aña mürekkeb âhda dûd-ı siyâhdur
- 2 Nakş-ı hatuñla yazıludur safha-i derûn
Odlara yakma yazug efendi günâhdur
- 3 Haddüñ katında mihr-i felek bir zavalludur
Alnuñ yanında bedr ise bir sır-i mâhdur
- 4 Hum gibi sen de tasfiye-i bâtın it yüri
Dergâh-ı mey-fürûş ulu hânkâhdur
- 5 Na’l u elifler ile göñülde nişân-ı aşk
Tugrâ-yı hükm-i husrev-i âlem-penâhdur
- 6 Sultân-ı aşka bende satar şimdi kendüyi
Bâkî de hak budur ki aceb pâdişâhdur

- 62 -

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Gonca lebüñe 'âşık-ı hûnîn-ciger geçer
Nergis gözüñe bende-i sâhib-nazar geçer
- 2 Bencileyin günin geçirür âh u vâh ile
Sencileyin vefâsuzı her kim sever geçer
- 3 Sakın sakın ki ey kaşı yâ tîr-i âhdan
Ger gök demür olursa felekler deler geçer
- 4 Bu göz ü kaş u gamze vü hâl ü hat ile yâr
Âşûb-ı dehr ü fitne-i Devr-i Kamer geçer
- 5 Her kim ki meyl ider zen-i dünyâyâ Bâkıyâ
Merdâneler içinde anı sanma er geçer

- 6 3 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ne câm-ı bâde-i gülgûna beñzer yâr-i hem-dem var
Ne sadr-ı suffâ-i mey-hâne gibi cây-ı hurrem var
- 2 Beni 'ayb eylemeñ dâ'im olursam mest-i lâ-ya kil
Ki bî-hûş olmasam âsûde kılmaz bende bir gam var
- 3 Gam-ı hicrânda hâlet var dimişler ehl-i derd ammâ
Mülâyim dil-ber-i şûhuñ dem-i vaslında 'âlem var
- 4 Ruhuñ bâgın rakîb-i dîv-sîret seyr ider her gün
Yüzüñi göremez yıllarca ammâ bunda âdem var
- 5 Safâ-yı hâlet-i tab uñ yiter eglence ey Bâkî
Bî-hamdi'llâh ne gam yirsin elüñde sâgar-ı Cem var

- 6 4 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Dem-i vasluñ irişse çeşm-i 'âşıkda bükâ artar
Sular tugyân ider evvel bahâr oldukça mâ artar
- 2 Kıyâs eyler mi Nîl-i Mısra ol Yûsuf-likâ yaşum
Anuñ mikyâsı yokdur turmaz ol mâ dâ'imâ artar
- 3 Bu nûh dülâbı gerdân eyleyen seyl-âb-ı eşkümdür
Yaşum ser-çeşmesinden bahs idersem mâ-cerâ artar

- 4 Sular çağlar tuyûr âvâzesinden kûhsâr inler
Bahar eyyâmıdır şimden girü şît u sadâ artar
- 5 Güzellik burcına bir mâh-ı nevdür ol hilâl-ebrû
Çerâg-ı hüsnine günden güne turmaz ziyâ artar
- 6 Dil-i dervîş-i dil-rîşüñ du â-yı subhgâhından
Belâlar eksilür câh u celâl u kibriyâ artar
- 7 Toyılmaz h^vân-ı ihsâna kanâ 'at gelmez insâna
Kerem gördükçe ey Bâkî gedâlardan recâ artar

- 6 5 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Yüzüñ şems-i duhâ rûz-ı visâlün 'Îd-i Edhâdur
Cemâlünden müzeyyen her taraf 'âlem temâşâdur
- 2 Haremden na' re-i Lebbeyke Lebbeyk irdi eflâke
Ser-i kûyuñda gûyâ nâle-i 'uşşâk-ı şeydâdur
- 3 Göñül hâk-i harîm-i âsitânuñ ârzû eyler
Derûn-ı dilde niyyet âb-ı Zemzemden musaffâdur
- 4 Cenâb-ı Hazrete yüz tut kim oldur kible-i 'ârif
Sücûduñdan garaz zîrâ rızâ-yı Rabb-i a'îlâdur
- 5 İrişsün Ka'be-i kûy-ı rızâña tek dil-i Bâkî
Harîm-i hürmetüñ kurbında kurbân ile irzâdur
- 6 Murâduñ Hân Murâduñ himmetinden kıl recâ ey dil
Kim ol sultân-ı sûret pâdişâh-ı mülk-i ma'nâdur

- 6 6 -

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Cennet-i kûyuña meyl eylese Tûbâ yiridür
Âsitânuñ dilese gökde Mesîhâ yiridür
- 2 Kaddüñüñ cilvegehi sîne-i pür-dâgumdur
Sahn-ı gül-şen nitekim serv-i dil-ârâ yiridür
- 3 Tâze dâgumla ser ü sîne n'ola zeyn olsa
Kûh u dest ey yüzi gül lâle-i hamrâ yiridür

- 4 Âbı hoş hâki hevâ ehline gâyet dil-keş
 Âlemüñ kûy-ı hârâbât bir a lâ yiridür
- 5 Nâm u neng ehli ne bilsün revîş-i rindânı
 Meykede bencileyin âşık-ı şeydâ yiridür
- 6 Cılve-i hüsn-i ruhuñ virdi revâc u revnak
 Arsa-i âleme kim seyr ü temâşâ yiridür
- 7 Vâsf-ı la'lin okı ey hüsn kitâbın okuyan
 Meded Allâhı severseñ katı zîbâ yiridür
- 8 Bâkıyâ tâc-ı Sikender yaraşur farkında
 Ol ki zîr-i kademi bûse-i Dârâ yiridür

- 67 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Mûrg-i dil konmaga bir kâmeti Tûbâ gözedür
 Serv ü şimşâdı begenmez katı a lâ gözedür
- 2 Menzilin bâg-ı İrem kılsalar itmez ârâm
 Ehl-i dil cennet-i kûyûn gibi me'vâ gözedür
- 3 Gamze aslâ gözine kimseyi hîç ildürmez
 Yine dil hastesin ol nergis-i şehlâ gözedür
- 4 Ham-ı ebrûña bakar vasluñ ümîdiyle cihân
 Hasret-i 'îd ile mâh-ı nevi dünyâ gözedür
- 5 Bî-basar fark idemez kanda basar ol âhû
 Yine izi tozını dîde-i bînâ gözedür
- 6 'Âşıkun düşmeni çok bahre dönüpdür yaşı
 İki zevrakdur iki dîdesi deryâ gözedür
- 7 'Ârızun hasreti bir 'ârızadur Bâkîye kim
 Teşne-dil haste yatur iki gözi mâ gözedür

- 68 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Dâg-ı gam nakd-ı dil ü raht-ı revânum gözedür
 Dîdebân oldu meger hâne-i cânım gözedür

- 2 Gamzeler tîg-zen olmışdur ol ebrû kavvâs
Râh-ı aşkı bu gün ol kaşı kemânım gözedür
- 3 Hirmen-i cân u dile âteş urup giñ yirden
Şerer-i âh ile âlûde duhânım gözedür
- 4 Gözeden âlemi müjgânun ile gamzeñdür
Dime ey şâh-ı cihân tîg u sinânım gözedür
- 5 Çeşm-zahm-ı felegi n'eyledi gör ey Bâkî
Dime bir dahı beni şâh-ı cihânım gözedür

- 69 -

Müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 Âb-ı hayât-ı la lûñe ser-çeşme-i cân teşnedür
Sun cür a-i câm-ı lebûñ kim Âb-ı hayvân teşnedür
- 2 Cân la lin eyler ârzû yâr içmek ister kanımı
Yâ Rab ne vâdîdür bu kim cân teşne cânân teşnedür
- 3 Âb-ı zülâl-i vasluña muhtâc tenhâ dil degül
Hâk üzre kalmış huşk-leb deryâ-yı ummân teşnedür
- 4 Bezm-i gamında cân u dil yandı yakıldı sâkıyâ
Depret elüñ sür ayagı meclisde yârân teşnedür
- 5 Cânâ zülâl-i vasluñı agyâr umar uşşâk umar
Âb-ı sehâb-ı rahmete kâfir müselmân teşnedür
- 6 Giryân o Leylîveş n'ola sahrâya salsa Bâkîyi
Mecnûnuñ âb-ı çeşmine hâk-i beyâbân teşnedür

- 70 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Nîzesi cânuma vü nîzesine cân ditrer
Yâr kim togru ola üstine yârân ditrer
- 2 Şöyle sarsar felegi sadme-i bâd-ı âhum
Âleme lerze düşer günbed-i Keyvân ditrer
- 3 Güzer-i eşk-i revânım komadı dilde karâr
Cûybâr içre biten ney gibi her ân ditrer

- 4 Şöyle kıldı ten-i efsürdeyi âh-ı serdüm
Tokınup turduğı dem nâvek-i cânân dıtrer
- 5 Bâkıyâ var ise dil bülbül-i hoş-h^vân dilidür
Şevk ile kılsa kaçan nâle vü efgân dıtrer

- 71 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Künc-i ebrûsın hayâl it gûşe-i gülzârı gör
Halka-i zülfin kıyâs it tabla-i 'attârı gör
- 2 Turralar egnindeki müşğîn zirihler seyrin it
Gamzeler takınduğı şemşîr-i cevherdârı gör
- 3 Bakma çarh-ı ser-keşüñ ol migfer-i pûlâdına
Dilden âhum çekdüğü şemşîr-i âteş-bârı gör
- 4 Seyr-i bâg-ı bezme gel câm-ı mey-i gülgûna bak
Gül-şen-i cennetde açılmış gül-i bî-hârı gör
- 5 Câm içüp hemvâre bî-hûş oldugum ma' zûr tut
Çarh peydâ itdüğü evzâ -ı nâ-hem-vârı gör
- 6 Görme ey zâhid günâhum çoklugın şol 'âlemi
Magfiret deryâsına gark eyleyen Gaffârı gör
- 7 Giceler 'ayş u safâ-yı çeng ü nây olmaz 'aceb
Subh-dem Bâkî derûn-ı dilden istigfârı gör

- 72 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Zülf-i pür-ham çün ruhuñ üzre perişân-hâl olur
Kendüsin cem' idemez ol nice mâh u sâl olur
- 2 Tâb-ı zülfüñle göñül kıldukça âh-ı âteşîn
Dûd-ı dil cevhlân ider tâvûs-ı zerrîn-bâl olur
- 3 Fark-ı serde şekl-i şemşîrûñ yiter perr-i küleng
Bâ-vücûd ol dem ki hûn-ı zahmum içre âl olur
- 4 Añma 'aşk abdâlınuñ râzın helâk eyler seni
Bunlaruñ esrârı ey zâhid katı kattâl olur

- 5 Serde ey Bâkî gam-ı zülf-i hümayûn-fâl var
Sâye-i baht u sa âdet mâye-i ikbâl olur

- 73 -

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Hadden efzûn mihrüm ol nâ-mihrbân bilmezlenür
Hep bilür çok sevdüğüm ammâ hemân bilmezlenür
- 2 Âşinâlık virmeyp bîgâne resmin kullanur
Nâz ider her gördüğince bir zamân bilmezlenür
- 3 İltifât-ı hâl-i dervîşe 'ulüvv-i şân komaz
Hep bilür ahvâli şâh-ı kâm-rân bilmezlenür
- 4 Gamzesi zahm urdugınca la'li dermân itmede
Gerçi kim dil derdin ol âşûb-ı cân bilmezlenür
- 5 Nâz u istignâ ile Bâkîye tokınmaz geçer
Râst gelse yolda ol serv-i revân bilmezlenür

- 74 -

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Terk-i dünyî-i denî halka tedennî görünür
Çeşm-i 'uşşâka ne dünyî vü ne 'ukbî görünür
- 2 Sînesin itse kaçan kân-ı ma'ârif 'ârif
Kılsa her harfe nazar bir nice ma nî görünür
- 3 Pür-hayâl-i ruh-ı ma'şûka iken dîde-i Kays
Neye kim kılsa nazar sûret-i Leylî görünür
- 4 Sîne pür-şu'le-i şevk olsa dil-i Mûsîvâr
Nâr zann eyledüğün nür-ı tecellî görür
- 5 'Âlem-i 'ulve urûc it mele'-i a'lâ gör
Kalma şol pâyede kim anda edânî görünür
- 6 Olamazsın harem-i vaslına mahrem dervîş
Sende mâdâm ki taksîr ü tevânî görünür
- 7 İdeli hâk-i cenâbuñ ruh-ı Bâkîde eser
Baksa âyîne-i idrâke tesellî görünür

- 75 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Kanımı içmege ol âfet-i cânım özenür
Meyl ider ölmege dil rûh-ı revânım özenür
- 2 Tıfıldur pend-i peder diñlemez ol mâh dahı
Şîr-i mâder yirine içmege kanım özenür
- 3 Ârzû eyler imiş bâr-ı belâ çekdügümi
Çekeyin bârî çün ol şûh-ı cihânım özenür
- 4 Pîrlikde bu dü-tâ kaddümi çeng eylemege
Neydügin bilmeyüp ol tâze cevânım özenür
- 5 Derd ü gam kaddümi ham kılssa göñül çekmez elem
Kemer itmek diler ol mûy-miyânım özenür
- 6 Tîr-i âh-ı seherî çekdügüm ister dildâr
Çekeyin n'olsa gerek kaşı kemânım özenür
- 7 Dimez ol husrev-i hûbân-ı cihân ey Bâkî
La l-i şîrînüme Ferhâd-ı zamânım özenür

- 76 -

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Dil ne mihnetden kaçır hergiz ne gamdan incinür
Hecr elinden çekdügi cevır ü sitemden incinür
- 2 Katlûme engüşt-i yâr itsün işaret gam degül
Kangı nâ-dândur o kim hükm-i kalemden incinür
- 3 Olsa kahruñla mukayyed lutfidur ihsânıdır
Yâr eger incinse de mahz-ı keremden incinür
- 4 Kâmeti servin nem-i eşküm ser-efrâz eyledi
N'oldı ol nâzûk-nihâle şimdi nemden incinür
- 5 Gözlerüm yaşını sûfî istemez yem kıldugum

Görmedüm bir böyle hâr 'âlemde yemden incinür

- 6 Hûn-ı eşküm bir zamân âlûde kıldı ışığın
Baña dil-ber Bâkıyâ dahı o demden incinür

- 77 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Hûnî göz ile ol müje vü ebruvânı gör
Tîr ü kemân elinde iki Türkmânı gör
- 2 Hatt-ı siyâh u turra-i 'anber-feşâna bak
Evvel zuhûr-ı fitne-i Âhir-i zamânı gör
- 3 Çekdi kapuñ gedâlıgına 'âkıbet saçuñ
'Ömr-i dırâz u saltanat-ı câvidânı gör
- 4 Aldanma câh u bahtına kalmaz bu rûzgâr
Bâg u bahârı n'eyledi bâd-ı hazânı gör
- 5 Pîrâne-ser elüñde 'asâveş piyâle tut
Nâ-geh tokınsa bâd-ı havâdis tayanı gör
- 6 Zahm-ı hadeng-i âh ile deldüm şu deñlü kim
Kef-gîre döndi günbed-i heft âsmânı gör
- 7 Devrinde kimse görmedi emn ü selâmeti
Uydı zamâne tavrına ol bî-emânı gör
- 8 Bâkî cemâl-i şâha nigâh eyle aç gözüñ
Çeşm ü çerâg-ı dûde-i 'Osmâniyânı gör
- 9 Şâh-i bülend-kevkebe mâh-ı felek-cenâb
Sultân Murâd Hân-ı sipihr-âsitânı gör
- 10 Tîr-i cefâ-yı çarh-ı sitemgerden iñleme
Şemşîr-i 'adl-i husrev-i sâhib-kırânı gör

- 78 -

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

- 1 Dîvân ider vakt-i seher nev-rûz-ı sultânî meger
Devrân ufukdan gösterür taht-ı zümürüd tâc-ı zer
- 2 'Âlem müzeyyen pertev-i hûrşîd-i 'âlem-tâb ile
Nat -ı ser-â-ser saldılar rûy-ı zemîne ser-be-ser

- 3 Fasl-ı şitâda beyza-i sîmîn idi gûy-ı zemîn
Aldı kanadı altına sîmürg-i zerrîn-bâl ü per
- 4 H'âb-ı 'ademden dîde-i ezhârı bî-dâr eyledi
Tahrîk-i bâd-ı subh-dem âvâze-i mürğ-i seher
- 5 Bâkî nisâr-ı makdem-i sultân-ı 'âlî-şân için
Destinde şâh-ı gül tutar la lîn tabak lû'lû-yı ter
- 6 Sultân Murâd-ı tâcver fermân-revâ-yı bahr u ber
Sâhib-kırân-ı dâd-ger şâhenşeh-i 'âlî-nazar
- 7 Destân-sarâ-yı midhati şâh-ı tarabda nagme-sâz
Tâvûs-ı baht u devleti bâm-ı felekde cilveger

- 79 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Kûyûñ gubârı minnetin ehl-i nazar çeker
Kühl-i cilâ zarûretini bî-basar çeker
- 2 Nergis çemende gonca-i la'lüñ safâsına
Taht-ı zümürüd üzre çıkar câm-ı zer çeker
- 3 Dil kişverini ol yürüyişler harâb ider
Kaddüñ nihâli râyet-i feth ü zafer çeker
- 4 Huş u ter ile kânî' olan 'ayş u nûşda
Dünyâ gamını pâdişeh-i bahr u ber çeker
- 5 Seyf-i belâ vü sehm-i kazâyâ siper gerek
Her kim ki tûğ-i fazl u kemân-ı hüner çeker
- 6 Her kim keşîde tutmaya destin o turradan
Zinhâr gaflet eylemesün çok zarâr çeker
- 7 Bâkî-i haste-hâtırı dûr itme dîdeden
Gamzeñden ayru kimsesi yokdur iler çeker

- 80 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Câm-ı şarâb la'l-i lebüñ mübtelâsıdur

- Şol bûseler ki andan alur kan bahâsıdur
- 2 Rişteyle bağlayup lebin ol şûh didi kim
Mihmân-ı h^vân-ı vasluma bu diş kirâsıdur
- 3 Hatt-ı ruhuñ ki dahı hicâb-ı hafâdadur
‘Aşk ehlinüñ efendi görünmez belâsıdur
- 4 Bâlâ-yı ser-nişîmen-i şeh-bâz-ı ‘aşkdur
Farkumda na l sûreti şâhîn yuvasıdur
- 5 Bâkî suhanda saña bu gün hem-cenâh yok
Tab’-ı bülendüñ evc-i belâgat hümâsıdur

- 81 -

- Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün
- 1 Dem-i subh irdi getür bâdeyi sohbet demidür
Mey-i nâb ile pür it sagarı işret demidür
- 2 Yâr ise mahrem-i agyâr göñül hem-dem-i zâr
Gözlerüm kan akıdursa n’ola gayret demidür
- 3 Çok belâ çekdi senüñ çeng-i gamunda dil-i zâr
Nâyveş nâleler eylerse şikâyet demidür
- 4 ‘Aşkuñı saklar idüm sînede ammâ şimdi
Âh idersem beni ‘ayb eyleme fûrkat demidür
- 5 Mihneti dil ser-i zülfinde çeker ey Bâkî
Kâfîristâna düşen kimsede mihnet demidür

- 82 -

- Mefâ ilün mefâ ilün mefâ ilün mefâ ilün
- 1 Göñül her nagme kim çeng-i gamuñda ihtira’ eyler
Koyup elden felekde Zühre sâzın istimâ’ eyler
- 2 Güzeller şevkine sohbetde sûfî çalgusuz oynar
Velî her bilmeyen eyle sanur anı semâ’ eyler
- 3 Yola ‘azm itmiş ol ser-keş baña yâ Hû dimez bir kez
Çeküp atı başın agyâr ile turmuş vedâ’ eyler
- 4 Beni da vâ-yı katlûñden murâduñ baş u cân ise

Yoluña hey benüm ‘ömrüm senüñle kim nizâ’ eyler

- 5 Saçuñ târına peyveste kılursa rişte-i cânı
‘Alâ’ikden geçüp Bâkî cihândan inkıtâ’ eyler

- 83 -

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Dil derdini gamuñla dil-efgâr olan bilür
Bimâr hâlini yine bîmâr olan bilür
- 2 ‘Aşkuñ gamıyla sırrını eşk-i revânumuñ
Cûyâ-yı yâr u ‘âşık-ı dîdâr olan bilür
- 3 Âsîb-i rüzgârı gül-istân-ı dehrde
Sen serv-i gül- izâra hevâdâr olan bilür
- 4 Cân acısını haste-i derd-i firâk olup
Dil-dâde-i nigâr-ı sitemkâr olan bilür
- 5 Sevdâ-yı zülf-i yâr ile Bâkî ne çekdügin
Bend-i kemend-i ‘aşka giriftâr olan bilür

- 84 -

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Gülgûn kabâsı ol sanemüñ sanki lâledür
Cism-i latîfî lâle-i hamrâda jâledür
- 2 Karşumda allar geyüp ol lâle-ruh yine
Gülgûnîlerle ‘aklun alur san piyâledür
- 3 Tâk-ı cefâda manzara-i çeşm-i dil-rübâ
Kûy-i belâda hâne-i câna havâledür
- 4 Sünbül takınmış alnına sanmân o gül- izâr
Çıkmiş külâh-gûşeye târ-ı külâledür
- 5 Kûyuñdan itse ‘azm-i sefer cân-ı mübtelâ
Zâd-ı reh ana gussa vü nâle nevâledür
- 6 Bir bezme mîr-i meclis olupdur göñül k’aña
Bahr-i muhît cür’a vü gerdûn piyâledür
- 7 Bâkî sipihr âhum okına siper tutar

Fark-ı felekde zâhir olan sanma hâledür

- 85 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Hâr-ı gamda 'andelîb eyler figân u zârlar
Goncalarla salınur sahn-ı çemende hârlar
- 2 Bende-i fermân olup gîsû-yı kâfir-kîşüñe
Hidmete bil bağlayupdur ey sanem zünnârlar
- 3 Goncaâsâ kan ile tolmuş göñüller açmagı
Leblerüñden öğrenür var ise şîrînkârlar
- 4 Sünbül-i ter zülfüñüñ Hindî gulâmıdur senüñ
Hâksârıdur gül-i ruhsâruñuñ gülzârlar
- 5 Fûrkatüñde tañ mı şeftâlu dilerse cân u dil
Mîve-i bî-vakt iderler ârzû bîmârlar
- 6 Hâl-i yârüñ müşg bir hûnîn kefen maktûlidür
Âl vâlâya sarupdur sanmañuz 'attârlar
- 7 Hak budur Bâkî nazîr olmaz bu mu'ciz nazmuña
Şî're âgâz itseler şimden girü sehhârlar

- 86 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Gerçi gâyet mestdür ol nergis-i hûn-rîzler
Katı geçkindür velî ol gamze-i ser-tîzler
- 2 Sen yatarsın mesned-i hüsn üzre h'âb-ı nâzda
Halkı uyutmaz figân u nâle-i şeb-hîzler
- 3 Yakdılar dil kişverin cevri ile tâlân itdiler
Dil-berân-ı şûh u şehri-âşûb u şûr-engîzler
- 4 Meclis-i 'aşkuñda çengî Zühre deffâf âfitâb
N'eylesün raks itmesün mi zerre-i nâçîzler

- 5 Gam degül Bâkî iñen açılmasa ol gül-`izâr
Ser-girân olurlar ekser gonca-i nev-hîzler

- 87 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Dil derd-i 'aşk-ı yâr ile bezm-i belâdadur
Kad çeng ü nâle nây u ciger hûnı bâdedür
- 2 Ten hâk-i rehde dîde zülâl-i visâlde
Cân âteş-i firâkda hâtır hevâdadur
- 3 Kuçmak nasîb olur mı miyânuñ kemer gibi
Cânâ niteki hançer-i hicrân aradadur
- 4 Ferzâne-i cihânsın o ruhlarla sen bu gün
Şâhân-ı hüsn atıñ öñince piyâdedür
- 5 Men' eyleme yanuçca sürinsün ko sâyevâr
Bâkî kuluñ da pâdişehüm bir fütâdedür

- 88 -

Müfte'ilün Mefâ'ilün Müfte'ilün Mefâ'ilün

- 1 'Adl ile fasl-ı nev-bahâr Kısırî-i nâmdârdur
Taht-ı zümürürd üzre gül Husrev-i kâmkârdur
- 2 Câm-ı gurûr 'âkıbet 'âlemi görmez eyledi
Nergis-i bâg gûyiyâ Hürmüz-i tâcdârdur
- 3 Pertev-i âfîtâbı gör yollaruñâ düşüp yatur
Ya nî ruhuñ fütâdesi bende-i hâksârdur
- 4 Hâk-i rehüñ sabâ yili 'âşıkâ armagan ider
Hak bu ki ayagun tozu tuhfe-i rûzgârdur
- 5 Mevsim-i gülde Bâkıyâ gül-şene vardugum bu kim
Nagme-i âhı bülbülüñ nâleme sâzkârdur

- 89 -

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Göñül teknil-i fenn-i 'aşk iden üstâd-ı kâmindür
Anuñ yanında kimdür Kûh-ken Mecnûn ne câhildür
- 2 'Îzâr-ı yâre ay ile yanaşdı zülf-i Hindûsı
Velî ayrılmağı yanından anuñ bir nice yıldur
- 3 Sürâhî üstür-i ser-mestdür gerden-firâz olmış
Lebûñ şevki ile câm-ı şarâb-ı nâb kanzildür
- 4 Degül dâg-ı siyehler nüshalardur hırz-ı cân için
Nişân-ı darb-ı tîguñ sînede bend-i hamâ'ildür
- 5 N'ola rahm eylemezse Bâkıyâ ahvâl-i 'uşşâka
Dil-i sengini cânânuñ rakîbe katı mâ'ildür

- 90 -

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Dil beste-i kemend-i ser-i zülf-i yârdur
Cân haste-i kirişme-i çeşm-i nigârdur
- 2 Bir gamze ile lahzada biñ âdem öldürür
Hûnî gözüñ ki âhû-yı merdüm-şikârdur
- 3 Kucmak degül garaz seni dîdârdur murâd
Deryâ-yı iştîyâk begüm bî-kenârdur
- 4 Gird-âb-ı gamda sarsar-ı âhumla fûlk-i dil
Elbette bir kenâra çıkar rûzgârdur
- 5 Bâkî sürûd-i bezm-i tarab-hâne-i hayâl
Savt u sarîr-i hâme-i gevher-nişârdur
- 6 Dil çeşme-i belâgat aña lûledür kalem
Âb-ı zülâli şî'r-i selâset-şî'ârdur

- 91 -

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Kûyuñ yolında nice kez ey mihr-i bî-nazîr
Şeb-rev diyü tutıldı giceyle meh-i münîr
- 2 Hüsnuñ zekâtınuñ eger ey h^vâce-i cemâl
Bir müstehakkın ister iseñ işte ben fakîr

- 3 Fi'1-cümle öykünürdi senüñ gamzeñ okına
İller kanadı ile uçar olmayaydı tîr
- 4 Hatdan zarar ne hüsne yâruñ ki mûrdan
Olmaz nizâm-ı mülk-i Süleyman halel-pezîr
- 5 Bir pâdişâh-ı hüsne kul olduk ki Bâkıyâ
Anuñ esîr-i aşkı olupdur cevân u pîr

- 92 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Tîr-i gam-ı nigâr ile ten yara yaradur
Şemşîr-i cevri-yâr ile dil pâre pâredür
- 2 Öykünse haddüñe ne gam ey âfitâb-ı hüsn
Mâh-ı sipihr kemdür o ne yüzi karadur
- 3 Hâlüñ hayâli hâtır-ı agyârı kıldı cây
Gûyâ karañu gicede rûşen sitâredür
- 4 Eş'ârüm içre vâsf-ı leb-i yâr gûyiyâ
Âb-ı zülâl içinde yatur la l-pâredür
- 5 Çeşm-i hakâret ile nazar kılma dûstum
Uşşâk-ı haste-hâli de Allâh yaradur
- 6 Bâkî derûnum âteşinüñ dûdıdur felek
Mihr-i sipihr âhum odından şirâredür

- 93 -

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Sohbetüñ mübtelâya sıhhat olur
Bir selâmuñ alan selâmet olur
- 2 Câm-ı derdüñle dil huzûr eyler
Râh-ı vasluñla rûh râhat olur
- 3 Kâmetüñ cilvesin dirîg itme
Pâdişehler bülend-himmet olur

- 4 Komadı dilde gill u gış mey-i nâb
Ne güzel hâsiyetlü şerbet olur
- 5 Câm-ı mey sadr-ı meykede kimine
Tâc-ı devlet serîr-i izzet olur
- 6 Mey-i la'î âdeme ziyân itmez
Belki ser-mâye-i saâdet olur
- 7 Gâh rind-i gedâya feyz irişür
Câm-ı mey meş al-i hidâyet olur
- 8 Tâ'at u mâ'siyet ne kim kılsam
Şöyle sanmañ ki bî-irâdet olur
- 9 Dûstdan yek işâret ey Bâkî
Câna sad mûcib-i beşâret olur

- 94 -

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Nişâne sûz-ı dile âhumuñ şirâresidür
Belî belâyı iden âşîka sitâresidür
- 2 Şihâb sanma felekde giceyle zâhir olan
Mahabbet ehlinüñ ol tîg-i âhı yarasıdur
- 3 Sevâd-ı sübha-i sad-dâne şeyh-i sâlûsuñ
Hakîkate nazar olınsa yüzi karasıdur
- 4 İzâr-ı sâdesi üzre san ol ruh-ı rengîn
Görinür âyîneden la'î-i gûşvâresidür
- 5 Hayât bulsa n'ola vâsl-ı yâr ile Bâkî
Dehânı cânı leb-i la'î cânı pâresidür

- 95 -

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

- 1 'Aks-i 'izâruñ dîdede berg-i gül-i ter kendidür
La'lüñ hayâli sînede rûh-ı musavver kendidür
- 2 Şâm-ı gamuñda sâkin-i zulmet-sarây-ı mihnete
Câm-ı sabûhî subh-dem hûrşîd-i enver kendidür
- 3 İbrîk-i zerden sâkıyâ la'î-i müzâbı kıl revân

Altun olur işüñ hemân kibrît-i ahmer kendidür

- 4 Hûbân-ı şehrüñ hoş-teri şîrîn ü nâzûk her yiri
H^vân-ı visâle sükkerî pâlûde-i ter kendidür
- 5 Bî-derd iken dil gûyiyâ bir migfer-i pûlâd idi
Şimdi hadeng-i cevri ile tâc-ı kalender kendidür
- 6 Geh bî-dil ü bî-hûş ider geh mest ü geh medhûş ider
‘Ayyâre-i gamzeñ gamı dârû-yı hûş-ber kendidür
- 7 Kahr-ı zamânuñ zehrini def’ itmez ey Bâkî devâ
İllâ şarâb-ı dil-gûşâ tiryâk-i ekber kendidür

- 96 -

Mef’ûlû fâ’ ilâtü mefâ’ ilü fâ’ ilün

- 1 Şâm-ı firâkuñ âhiri subh-ı visâldür
Mîhr-i münîri pertev-i nûr-ı cemâldür
- 2 ‘Âr itse tañ mı içmege bezm-i Cem içre câm
Her kim segân-ı kûyuñ ile hem-sifâldür
- 3 Bâr-ı gam-ı mahabbeti yüklenme ey göñül
Âhir tahammül etmeyesin ihtimâldür
- 4 Âdâb-ı bezm-i vuslatı pervânedan görüñ
Bûlbûl gibi degüldurur ol ehl-i hâldür
- 5 Reşk itme ‘ömr-i devlet-i dünyâyâ Bâkıyâ
Kim h^vâb-ı gaflet içre hemân bir hayâldür

- 97 -

Mef’ûlû fâ’ ilâtü mefâ’ ilü fâ’ ilün

- 1 Kaddüñ katında kâmet-i şimşâd pest olur
Zülfüñ yanında revnak-ı anber şikest olur
- 2 Tâb-ı ruhuñla la’lün añan ‘aklın aldurur
Şevk ile içse kişi meyi katı mest olur
- 3 Refîâra gelse kâmet-i ‘ar ‘ar-hırâm ile
Bâlâ-yı yâre serv-i çemen zîr-dest olur

- 4 Zinhâr eline âyine virmeñ o kâfirüñ
Zîrâ görince sûretini büt-perest olur
- 5 Bâkî çeker mi bâde-i engûr minnetin
Her kim ki mest-i cür'a-i câm-ı Elest olur

- 98 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 La'lüñ katında kıymet-i gevher şikest olur
Zülfüñ yanında revnak-ı anber şikest olur
- 2 Meclisde la'l-i yâre iñende ezilmesün
Va'llâhi yogsa kelle-i şekker şikest olur
- 3 Başlar yitürse meclis-i aşkuñda gam degül
Bezm-i şarâbda nice sâgar şikest olur
- 4 Seng-i cefâ-yı dehr ile mir'ât-ı dil degül
Câm-ı cihân-nümâ-yı Sikender şikest olur
- 5 Seng-i felâhan ursa eger dest-i rûzgâr
Kandîl-i âfitâb-ı münevver şikest olur
- 6 Şimşâd-ı hoş-hırâmına ol servüñ öykünüp
Reftâre gelse pâ-yı sanavber şikest olur
- 7 Bâkî şikenc-i zülfi gamın yazmag istesem
Tâkat getirmez elde kalemler şikest olur

- 99 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Dil mergzâr-ı mihr ü vefâ mürğ-i zârıdur
Dîdâr-ı yâr hüsn ü bahâ nev-bahârıdur
- 2 Bir âbdur ki akdugı yir lâlezâr olur
Tîgun ki gülsitân-ı safâ cûybârıdur
- 3 Zülfüñ duhân-ı meş'ale-i bezm-i hüsndür
Agzuñ çerâğ-ı lutf u melâhat şîrârıdur

- 4 'Uşşâkı zîr-i hâke iletse n'ola gamuñ
Derd-i mahabbet ehl-i dilüñ yâr-ı gârıdur
- 5 Câm-ı zer ile buldı ziyâ bezm-i devleti
Nergis ki tahtgâh-ı çemen tâcdârıdur
- 6 Çeşm ü çerâg-ı merdüm-i sâhib-nazar yiter
Câm-ı şarâb-ı nâb ki Cem yâdgârıdur
- 7 Bâkî hü mâ-yı evc-i sa'âdet zamânede
Şâhîn bakışlu Şâh Selîmüñ şikârıdur

- 100 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Yıllardurur yoluñda senüñ pây-mâldur
Miskîn zülfüñ ayaga salma vebâldur
- 2 Magrûr olma pâdişehüm hüsn-i sûrete
Bir âfitâbdur ki serî u'z-zevâldur
- 3 Kadd-i bülend ü kâmet-i 'ar'ar-hırâm-ı yâr
Gül-zâr-ı i'tidâlde bitmiş nihâldür
- 4 Mevzûn kaddi şî'r-i bülendüm misâlidür
Nâzûk miyânı anda bir ince hayâldür
- 5 Bâr-ı belâ-yı aşka heves kılma Bâkıyâ
Zîrâ tahammül itmeyesin ihtimâldur

-101 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Dil milketini yakdı hayâl-i dehân-ı yâr
Virdi fenâyâ gösgötürî şehri bir şîrâr
- 2 Çâk itmeyeydi sînemi şemşîr-i cevri yâr
Derd-i derûnum olmaz idi halka âşîkâr
- 3 Kılsun hemîşe anı emân-ı Hudâ nigâh
İtmez nigâh hâlûme gerçi o gamzekâr
- 4 Hakkâ budur ki şimdiye dek râst gelmedüm

Kaddüñ gibi nihâle eyâ serv-i gül-izâr

- 5 Bâkî yanardı tâb-ı teb-i hecr-i yâr ile
Su sepmeyeydi yüregine şîr-i âbdâr

- 102 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Bâg u bahâr-ı gül-şen-i 'âlem hazânludur
Bezm-i safâ hemîşe gül ü ergavânludur
- 2 Der-bend-i gamda beñzedi hakkâ o gamzeler
Reh-zenlere ki elleri tîr ü kemânludur
- 3 Âlûdedür hemîşe dem-i zahm-ı sîneden
Bilmez miyin o gamze-i hûnî ne kanludur
- 4 Devr-i ruhuñda kaldı kamer künc-i hânede
Nâmı egerçi haylî zamândur nişânludur
- 5 Ol lebler ile aş yirer belki kanuma
İmrenmesün dehânı meded iki cânludur
- 6 Bâkî sözini vâsf-ı lebûñ şehd-i nâb ider
Şîrîn kelâmı anuñ içün böyle şânludur

- 103 -

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Cünd-i şitâyı taşâ tutup yine jâleler
Kasd itdiler ki milket-i gülzârı alalar
- 2 Sahn-ı çemende şöyle kırıldı zücâc-ı yah
Seng-i felâhan urdı meger añâ lâleler
- 3 Çözdi çemende turraların sünbül-i tarî
Gûyâ tagıtdı mûyını müşgîn külâleler
- 4 Gül-şende basdı jâleleri kara bagrına
İrdi safâya lâle-i hûnîn piyâleler
- 5 Oldı çemende bâliş-i gonca kenâr-ı hâr
Mürg-i seher iderse n'ola âh u nâleler
- 6 Şâh-ı gül ü nihâl-i semen biri birinüñ

İrdi o dem ki kolını boynına salalar

- 7 Bâkî bu demde hayf ola ehl-i mezâk eger
Künc-i belâ vü gûşe-i mihnetde kalalar

- 104 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Çekdi zencîre beni 'aşkuñ nitekim şîrler
Eşk-i çeşmüm iki yanumdan iki zencîrler
- 2 Na'l kesmiş farkına her biri olmuş sîne-rîş
Nâvek-i müjgânuñuñ efgendesidür tîrler
- 3 Yanına alsun diyü kâfir gözüñ gamzeñ gibi
Girdiler şimdi çelîpâ şekline şemşîrler
- 4 Şu le-i şem'-i cemâli şevkine cem' oldılar
Bir çerâğ idindiler ol nev-cevânı pîrler
- 5İRmege subh-ı visâl-i yâre hergiz çâre yok
Bâkıyâ âfâkı tutdı nâle-i şeb-gîrler

- 105 -

Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fa'ûlün

- 1 'Âşıklara çün derd ü belâ zevk u safâdur
Yâ zevk u safâ derdine düşmek ne belâdur
- 2 Abdâllaruz n'eyleyelüm tâc u kabâyı
Dervîşlerüñ tâcı fenâ başı kabâdur
- 3 Dünyâda çeker mihneti erbâb-ı mahabbet
Ey sûfî bu gün baña ise irte sanâdur
- 4 Bâg-ı tarab u 'ayşa mey-i nâb u dem-i nây
Hakka bu 'aceb hûb u latîf âb u hevâdur
- 5 Geh kulkul-i mey göñlüm açar gâh dem-i nây
Maksûd benüm pâdişehüm hüsn-i edâdur
- 6 'Uşşâk iniler güm güm öter günbed-i gerdûn
Hakkâ bu güzel hûb u safâ-bahş sadâdur

- 7 Bâkî n'ola pervâz-ı bülend itse gazelde
Bâl ü per aña himmet-i yârân-ı safâdur

- 106 -

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

- 1 Cânâne cefâ kılsa n'ola câna safâdur
Agyâr elemin çekdügümüz ya ne belâdur
- 2 Her tâc olamaz fakr u fenâ şâhına ser-tâc
Terk ehlinüñ ey h^vâce biraz başı kabadur
- 3 İzüñ tozına sürdi yüzün âyineveş dil
Maksûd benüm pâdişehüm kesb-i safâdur
- 4 'Aşk ehline şol câmı sunar sâki-i la'lüñ
Kim 'akla cilâ kalbe safâ rûha gıdâdur
- 5 Hep derd ü belâdur güzelüm 'aşk u mahabbet
'Âlemde hemân mihr ü vefâ hüsn-i edâdur
- 6 Va'llâhi gazel söylemeden çokdan usanduk
Maksûd hemân hâside bir pâre ezâdur
- 7 Sâkî mey-i Bâkîyi getür bezme safâ vir
Çün kâr-ı cihân 'âkıbetü'l-emr fenâdur

- 107 -

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Berg-i güliden ruhi ol lâle-'izârun terdür
Nükte fehmi eyle begüm haylîce rengîn yirdür
- 2 Mürg-i dil nagmeleri şevkine gül ruhlarınuñ
Ne safâ-bahş edâlar ne güzel yirlerdür
- 3 'Aynına sanma gubârı ala erbâb-ı nazar
Bizi hayrân iden esrâr-ı leb-i dil-berdür
- 4 Mîve-i vaslına bir kâmeti Tûbâ güzelüñ
Zâhidâ her kim irişdiyse yitişmiş erdür
- 5 Cûy-ı hüsn âbı taşup çıkmış o servüñ biline
Bâkıyâ sanma miyânında turan hançerdür

- 108 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Lebûñe dirler ise gonca-i gül den terdür
Sakın incinme begüm haylice rengîn yirdür
- 2 Dehenüñ tûtî-i şeker-şiken olsa ne 'aceb
Leb-i şîrîn ü hat-ı sebz aña bâl ü perdür
- 3 Zülfine gerçi hemân sünbül-i ter hem-serdür
İkisinden de siyeh kâküli bâlâterdür
- 4 Halka-i zülfi hayâli gözümüzden gitmez
Gûyiyâ çeşm-i alîl üzre siyeh çenberdür
- 5 Dökilen kanlara bak dîde-i giryânından
Düstüm Bâkîye rahm eyleyecek demlerdür

- 109 -

Mef' ulü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Bir ân içinde gamzeñ okı nice kan ider
Dil cân evinde saklayup anı nihân ider
- 2 Kühsâr-ı gamda göz yaşı hecrüñle dem-be-dem
Hâşâk u hârı şâh-ı gül ü ergavân ider
- 3 Hüsnuñ hayâli vasluñ ümîdiyle 'âşîka
Nâr-ı câhîmi gül-şen-i bâg-ı cinân ider
- 4 Sanmañ gönülde saklana râz-ı mahabbeti
Âsâr-ı mihr gün gibi kendin 'ayân ider
- 5 Sen urduguñca tîrûñi sînemden özgeye
Ta n-ı hasûd derd ile kaddüm kemân ider
- 6 Râh-ı vefâda yitüre diyü gamuñ beni
Hûn-âb-ı dîde yollara yir yir nişân ider
- 7 Vaslına cân dilerse dirîg itme Bâkîyâ
Zinhâr gâfil olma seni imtihân ider

- 110 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Nergis üzre berg-i zerd ü jâleler kim vardur
Er çerâgına dizilmiş dirhem ü dînârdur
- 2 Mantıku't-tayr okumaga başladı mürğ-i çemen
Gûşe-i gül-zâr şimdi külbe-i 'Attârdur
- 3 Tutdı başın tîşe-i merge gam-ı Şîrîn ile
Ehl-i 'aşk içre anuñ'çün Kûh-ken serdârdur
- 4 Gevher-i eşküm eriyüp su gibi aksa n'ola
Böyledür ahvâli her kim 'âşık-ı dîdârdur
- 5 Bâkıyâ ol âfitâb-ı 'âlem-ârâ germ olup
Mâhdan garrâ yirüm var dirse vechi vardur

- 111 -

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Bir hüsn dahı bagladı hatdan 'izâr-ı yâr
Etrâf-ı bâğ hûb olur olsa benefsezâr
- 2 Ebr-i bahâr-ı hüsndür ol zülf-i müşğ-bâr
Yagdı 'izârı bâğına hat sanma zînhâr
- 3 Gülzâr-ı hüsni olmaz idi böyle sebzezâr
Akıtmayaydı yaşımı çok çok o gül- 'izâr
- 4 Esdürmeyeydi sarsar-ı âhum cefâ-yı yâr
Mir'ât-ı hüsni olmaz idi böyle pür-gubâr
- 5 Bâkî 'izâr-ı yârda hat sanma görinen
Zerrâtdur ki mihr-i münîr itdi aşıkâr

- 112 -

Fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün fa'ûl

- 1 Ne dem kim gamuñ câna hem-râz olur
Yaşum âh u nâlemle dem-sâz olur
- 2 Ser-i nîzeñe irgüren başını
Cihân halkı içre ser-efrâz olur

- 3 'Ayân itdi bir bir nihân râzumı
Dilâ eşk-i çeşmüm ne gammâz olur
- 4 Nihâl-i cefâ şâhıdur kadd-i yâr
Anuñ mîvesi şîve vü nâz olur
- 5 Çog olmaz bu tarza gazel Bâkıyâ
Güzel söz güherdür güher az olur

- 113 -

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Haremüñ ravza-i cinâne deger
İşigüñ tâk-ı âsmâne deger
- 2 Hançerüñ sînemi delerse eger
Şöyle bir hayr ider ki câna deger
- 3 Oklaruñ sehmi sîneye iricek
Ser-i peykânuñ üstühâne deger
- 4 Zer-i nâb oldı rûy-ı zerd ammâ
Kaçan ol hâk-i asitâne deger
- 5 La'l-i nâb oldı göz yaşı âhir
Bu haber gûş-ı dil-sitâne deger
- 6 Bilüñe yok bedel velî saçuñuñ
Girihin çözseñ ol miyâne deger
- 7 Elüñ ol zülfe degmek ey Bâkî
Hâsılı 'ömr-i câvidâne deger

-114-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Sûz-ı aşkuñla kaçan kim dilden âh u zâr olur
Âh dûd u dûd ebr ü ebr âteş-bâr olur
- 2 Aksa eşküñ dîdeden ol gevher-i nâ-yâb içün
Eşk seyl ü seyl yem yem pür-dür-i şehvâr olur
- 3 Yansa dâg-ı sînem üzre hasret-i haddüñle nâr
Nâr nûr u nûr hûr u hûr pür-envâr olur
- 4 Kûhdan geçse gam-ı zülfüñle âhum sarsarı
Kûh deşt ü deşt bâg u bâg sünbülzâr olur

- 5 Goncaya baksa lebûñsüz çeşm-i Bâkî bir nazar
Gonca berg ü berg hâr u hâr hançerdâr olur

- 115 -

Mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün

- 1 Medhûş-ı câm-ı la'lüñ mestânedür sanurlar
Mest-i şarâb-ı aşkuñ dîvânedür sanurlar
- 2 Cân u cenân-ı şeydâ birle ten-i harâbı
Dîvâneler yatağı vîrânedür sanurlar
- 3 Şöyle fütâde mestem hâk-i der-i mugânda
Görenler âsitân-ı mey-hânedür sanurlar
- 4 Dâg-ı siyehler ile cism-i nizâr u zerdi
Bir bâl ü perri yanmış pervânedür sanurlar
- 5 Zülfüñden ayru Bâkî bir hâl ile yürür kim
Zencîrden boşanmış dîvânedür sanurlar

- 116 -

Mefâ'ilün mefâ'ilün fa'ülün

- 1 Ruhûñ berg-i gül-i sır-âba beñzer
Leb-i la'lüñ şarâb-ı nâba beñzer
- 2 Fûrûg-ı dâg-ı aşkuñ sînem üzre
Şu â-i mihr-i âlem-tâba beñzer
- 3 İşigüñ Mescid-i Aksâya mânend
Yüzüñ kıble kaşuñ mihrâba beñzer
- 4 Ser-i zülf-i siyehkâruñ şeb-i târ
İzâruñ pertevi meh-tâba beñzer
- 5 Cihân efsânedür aldanma Bâkî
Gam u şadî hayâl-i h'âba beñzer

- 117 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Rindler câmuñ habâbâsâ yüzine bakdılar
Mey gibi sâkî-i bezmüñ ayagina akdılar
- 2 Keştî-i sahbâ keş-â-keşden halâs olmaz dahı
Tutdılar kanlu gibi muhkem resenler takdılar
- 3 Raht u bahtın zevrakuñ hışm âteşine yakmaga
Vardılar gammâzlar şâh-ı cihâna çakdılar
- 4 Bir iki mismârına var ise göz dikdüñ diyü
Başına gammâzuñ erbâb-ı zarâfet kakdılar
- 5 Bâkıyâ kılsun mu attar bezm-i âfâkı nesîm
Pâdişâhuñ micmer-i 'adlinde sandal yakdılar

- 118 -

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Sanma iklîm-i tene hâkim olan cânumdur
Sînede tîr-i gam-ı gamze-i cânânumdur
- 2 H^vâb-ı gafletde yatur baht-ı siyâhum ammâ
Giceler âlemi bî-dâr iden efgânumdur
- 3 Görinen encüm-i eflâk degüldür ey meh
Dûd-ı âh-ı şerer-âlûd-ı dil ü cânumdur
- 4 Ney-şeker vâsf-ı lebüñ yazdugum işitdi meger
Ki kemer-beste-i kîlk-i şeker-efşânumdur
- 5 Zâhirâ gerçi gedâ-sûretem ammâ Bâkî
Mahzen-i genc-i ma'ânî dil-i vîrânumdur

-119-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Her kaçan gönlüme fîkr-i 'ârız-ı dil-ber düşer
Gûyiyâ mir'âta 'aks-i pertev-i hâver düşer
- 2 Ger ölürsem hasret-i kaddiyle ol servüñ beni
Bir yire defn eyleñüz kim sâye-i 'ar'ar düşer
- 3 Tañ mı gam öldürse meydân-ı melâmetde beni
Bu neberd-i 'aşkdur anca dil-âverler düşer
- 4 Anuñ için varmazam ben kûyuña giryân olup

Hâk-i rahuñ korkaram cânâ gözümnden ter düşer

- 5 ‘Ârız u ruhsâruñı vasf itse Bâkî her kaçan
Şî’ri ey gül-çihre anuñ böyle rengînter düşer

-120-

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

- 1 Salınan kûyında ol serv-i semen-sîmâ mıdur
Gülşen-i cennetde şâh-ı Sidre vü Tûbâ mıdur
- 2 Zahm-ı sînem içre cânâ kanlu peygânuñ senüñ
Goncada pinhân olan berg-i gül-i ra’nâ mıdur
- 3 Mürde-i derd ü gama cânlar bağışlar cür’ası
Sâkıyâ bi’llâh mey-i hamrâ dem-i ‘Îsâ mıdur
- 4 Agzuñ içre diş midür ya gonca içre jâle mi
Kevkeb-i dürrî midür ya lû’lû-yı lâlâ mıdur
- 5 Bâkî-i dil-hasteye cevri-i firâvân itmeden
Kasduñ öldürmek mi yogsa nâz u istignâ mıdur

-121-

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

- 1 Göñlin alup goncaveş âl ile dil-teng itdiler
Bülbül-i şürîdeye güller ‘aceb reng itdiler
- 2 Kıldı mürgân-ı çemen kadd-i nihâl-i servi ham
Mutrib-i bezm-i bahâra gûyiyâ çeng itdiler
- 3 Cân u dil bahs-i kitâb-ı ‘aşkda bülbülleri
Goncaveş söyletmeyüp dem-beste vü deng itdiler
- 4 Dil derûn-ı sînede la’lûñle kıldı bahs-i ‘aşk
Bir biriyle iki bülbül gûyiyâ ceng itdiler
- 5 Ruhlaruñ medhin ser-âgâz itdi Bâkî bâgda
Düşdiler hep yanına bülbüller âheng itdiler

-122-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Mir'ât-ı gülde hüsn-i dil-efrûz-ı yâri gör
Ruhsâre-i hakîkate âyînedârı gör
- 2 Her nakş u her nigâr ki kılsañ müşâhade
Eltâf-ı sun -ı Hâlik-i Perverdgârı gör
- 3 Dil-beste olma terligine taze goncanuñ
Ol pîrehende cilve kılan gül- izârı gör
- 4 Hâmûş yatma bister-i gafletde subh-dem
Gel mergzâra gulgule-i mûrg-i zârı gör
- 5 Dîvânelik zamânıdur âvâre göñlini
Zencîrlerle zabt idemez cûybârı gör
- 6 Dâg-ı derûn-ı sîne nice tâzelenmesün
Gül hırmenine âteş uran nev-bahârı gör
- 7 Bak sâgar-ı şikeste-i pür-hûn-ı lâleye
Cemşîdden nişâne kalan yâdgârı gör
- 8 Bâkî nesîm gibi sebük-hîz olup seher
Gaflet gözini h'âb-ı girândan uyarı gör
- 9 Seyr ü safâ-yı bâg u gülistan ise garaz
Gülzâr-ı hüsn-i pâdişeh-i kâmkârı gör
- 10 Âsûde zıll-ı râyet-i 'adlinde kâ'inât
Kevn ü mekâna sâye salan şâhsârı gör

-123-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Şâh-ı gülde jâle düşmiş gonca-i ra'nâ mıdur
Şâh elinde yâ murassa sâgar-ı sahbâ mıdur
- 2 Zînet-i bâg u bahâr olmuş nihâl-i ergavân
İdgehde salınur mahbûb-ı müstesnâ mıdur
- 3 Mevc urur bâd-ı seherden sebze-i ter mi 'aceb
Yâ bisât-ı bezm-i 'ayş olmuş yeşil hârâ mıdur
- 4 Su gibi zencîrler tutmaz dil-i dîvâneyi
Hâsılı âvâralık vakti bahâr eyyâmıdur

- 5 Dehre meftûn olma ey Bâkî felek râm oldu tut
Bî-vefâ dünyâ hele ben bildüğüm dünyâ mıdur

-124-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Halka halka zülf kim ol hatt u hâl üstindedür
Şekl-i tugrâdur misâl-i bî-misâl üstindedür
- 2 ‘Ârız-ı gül-gûnuñ üzre hâl-i fettânuñ senüñ
Fitneden hâlî degül her lahza âl üstindedür
- 3 Sâ id-i sâkî ile câm-ı mey-i gül-gûna bak
Bir gül-i sîr-âbdur gûyâ nihâl üstindedür
- 4 Nakş-ı hadd-i lâle-reng ol ‘ârız-ı pâkîzede
Berg-i güldür gûyiyâ âb-ı zülâl üstindedür
- 5 ‘Âşık-ı bî-çâreler bâr-ı belâñ altındadır
Dermend üftâdeler görseñ ne hâl üstindedür
- 6 Mîmdür gûya dehânuñ safha-i mâh üzredür
Sîne beñzer şâne-i zülfüñ ki sâl üstindedür
- 7 Rûy-ı bahtı bedr olur bürc-i şerefde ‘âkıbet
Her ki mâh-ı nev gibi kesb-i kemâl üstindedür
- 8 Çarh yüz döndürmedin gülşende ‘ayş it Bâkıyâ
Sebzeler zîbâ hevâlar i tidâl üstindedür

- 125 -

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Hele ben şöyle kıyâs eylerin ey gayret-i hûr
Kûyuña nisbet ola gülşen-i cennetde kusûr
- 2 Bezm-i hecrüñde müjeñ nişteri mızrâbından
Reg-i cân nâle kılur niteki târ-ı tanbûr
- 3 Leblerüñ mâ’ili kaçmaz hat-ı nev-hâsteden
Gam degül tâlib-i nûş olana nîş-i zenbûr
- 4 Ser-i kûyuñda benüm âh-ı sehergâhlarum
Ne bilür ‘aşk elemin çekmedi ol dahı uyur

- 5 Ruhlaruñ medhini eflâke çıkardı Bâkî
Şevkden toldı bu gün nûr ile Beytü'l-Ma'mûr

-126-

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Göñül almaga gelür şîveye âgâz eyler
Dil-i bî-çâreyi ben'arz idicek nâz eyler
- 2 Ne hü mâ kaydı ser-i zülfî nevâsında baña
Göñül o mertebelerden yüce pervâz eyler
- 3 Kâmet-i nahle göre hâlet-i refât olsa
Yine bu şîveyi ol serv-i ser-efrâz eyler
- 4 Göreyin tur seni bir lahza disem yollarda
Baña ol şûh-ı cihân şîveyi turmaz eyler
- 5 Bend-i zülfinden elem çekme iñen ey Bâkî
Seni ağyardan ol kayd ile mümtâz eyler

-127-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Temâşâgâh-ı 'uşşâk ol cemâl-i 'âlem-ârâdur
Ser-i kûyında 'âlem mest ü şeydâ bir temâşâdur
- 2 Harîf-i sâdedür sâgar velî mey hûb hem-demdûr
Nedîm-i şûhdur bûlbûl gül ammâ meclis-ârâdur
- 3 Tekellefsüz gelür bâd-ı sabâ târâc ider bir gün
Çemen bezminde gûyâ süfre-i gül h'ân-ı yağmâdur
- 4 Hat-ı menşûr-ı devletdür benefşe rind-i mey-h'âra
Çemende şâh-ı sünbûl aña bir tuğrâ-yı garrâdur
- 5 Edâsı hûbdur ma'nâsı ra'nâ şîr-i Bâkînüñ
Aña reşk itdüren erbâb-ı nazmı hep bu ma'nâdur

-128-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ruhun 'aksiyle sahn-ı dîde bâg u gülsitânumdur

- Nihâl-i ser-bülendüñ haylîden hâtır-nişânumdur
- 2 Göñül iñler gamuñdan dem-be-dem rûh-ı revân aglar
Bu bâguñ çeşmesârı hep benüm eşk-i revânumdur
- 3 Temâşâ-yı gül ü gülşende ârâm eylemez cânım
Ser-i kûyında cânânıñ garaz ârâm-ı cânımdur
- 4 Şîrâr-ı nâr-ı âhumla sipihrüñ tâs-ı pûlâdı
Döner her şeb belâ bezminde câm-ı zer-nişânumdur
- 5 Yaşum deryâdur ey Bâkî içinde şâh-ı mercânı
Hayâl-i nahl-i bâlâ-yı nihâl-i ergavânumdur

-129-

- Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
- 1 Kûyuñ gedâsı oldı dil-i mübtelâyı gör
Sevdâ-yı mülk ü saltanat eyler gedâyı gör
- 2 Var ey Hutende hâli gibi misk olur diyen
Sahrâ-yı Çîni geşt ü güzâr it Hatâyı gör
- 3 Peşmîne geydi egnine zülfüñden aldı el
Göklerde uçdı âhir efendi hümâyı gör
- 4 Âyînenüñ safâsı nedür sûreti nedür
Mir'ât-ı hüsn-i yâre nazar kıl safâyı gör
- 5 Ey mübtelâ-yı şîve-i bâlâ-yı yâr olan
Sevdâ-yı zülfi başuña düşsün belâyı gör
- 6 Mağrûr idüñ vefâsına bir şûhuñ ey göñül
Rüsvây-ı âlem eyledi şimdi cefâyı gör
- 7 Gögsin gererdi zühd ile Bâkî bu 'arsada
Nâ-geh tokındı tîr-i mahabbet kazâyı gör

-130-

- Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
- 1 İrdi nesîm-i ma' delet-i kisrî-i bahâr

- Zencîr-i ‘adl çekdi çemenzâra cûy-bâr
- 2 Sildi gubâr-ı gussayı dilden nesîm-i subh
İrdi yitişdi himmet-i merdân-ı rûzgâr
- 3 Güller siperler ile üleşdi fîloriyi
Mülk-i şitâyı gâret idüp leşker-i bahâr
- 4 Eflâk devr-i dâ’im ile turmayup sular
Neşv ü nemâda tâze vü ter sahn-ı sebzezâr
- 5 Meydâna girdi şevk ile şemşîr-bâz-ı berk
Çok akçe saçdı üstine ebr-i güher-nisâr
- 6 Bir kîse içre lâle bu gün bezm-i bâğda
Gayb itdi jâle beyzâların hokka-bâzvâr
- 7 Güller safâda hurrem u handân u şâdmân
Bülbül belâda bencileyin zâr u bî-karâr
- 8 Arz itdi beñzer âyîne-i gülde ‘aksini
Rûy-ı arûs-ı baht-ı şehenşâh-ı kâm-kâr
- 9 Bâkî bu şi’ri safha-i çarh-ı berîne yaz
Görsün felekde söz nic’olur hasm-ı nâbekâr

-131-

- Fe’ ilâtün fe’ ilâtün fe’ ilâtün fe’ ilün
- 1 Bâd şol dem ki gubâr-ı reh-i cânân getürür
Nazar-ı ehl-i dile kühl-i Sıfâhân getürür
- 2 Göricek mu’cize-i nakşını sûretger-i Çîn
Götürüp hâme-sıfat barmagın îmân getürür
- 3 Çihresinden lebi yâdıyla gelür dil gûyâ
Şarkdan h’âce gelür la’l-i Bedahşân getürür
- 4 Eşk-i hasret yüzümüz âl ider añdukça lebin
Mey-i gül-gûn içerüz beñzümüze kan getürür
- 5 Zülfî endîşesine varma sakın ey Bâkî
Anda mecmu’ ileden ‘aklı perîşan getürür

-132-

- Mefâ’ ilün mefâ’ ilün fa’ ulün
- 1 Cemâlün âfitâbından alup nûr

- Meh-i tâbâna döndi câm-ı billûr
- 2 Sürâhî hem-nişînüñ hem-demüñ câm
Niçün ben cür a gibi atılam dûr
- 3 Cemâlüñ şevkine döymez gönüller
Tecellî tâbına sabr eylemez Tûr
- 4 Gehî vuslatda âşık gâh mehcûr
Bu dünyâdur gehî mâtem gehî sûr
- 5 Saçuñ zencîri sevdâsında Bâkî
Begüm dîvânedür dîvâne ma zûr

- 133 -

- Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün
- 1 Biñ mübtelâyı mihnet ile her dem öldürür
Dil-ber mülâyim olmayıcak âdem öldürür
- 2 Genc-i visâl tâlibini ejdehâ-sıfat
Ol halka halka zülf-i ham-ender-ham öldürür
- 3 Çeşmüñ şu resme âşıkı gamzeñle katl ider
Bir nâ-tevânı tîg ile şan Rüstem öldürür
- 4 Tursun yirinde gamze-i kattâl-i hûn-feşân
Başdan belâlu âşıkı ol perçem öldürür
- 5 Bâkî peleng-i kûh-ı gamuñ pençesindedür
Lutfuñ meded yitişmez ise bir dem öldürür

- 134 -

- Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün
- 1 Cûy-ı fenâyı halk birer ikişer geçer
Bahr-i belâdan ehl-i tecerrüd yüzer geçer
- 2 Reşk-i zülâl-i hançeri halkuñ bilin bükür
Şehr-i dile gelince hezârân kemer geçer
- 3 Irmaz gözini sâgar-ı meyden habâbvâr
Her rûzgâr-dîde ki sâhib-nazar geçer
- 4 Yollarda görse agladugum baña taş atar
Gâhî bu çeşm-i eşk-feşânı siler geçer

- 5 Halk-ı cihânı nakşına eyler firîfte
Nakkâş-ı rûzgâr 'aceb rengler geçer
- 6 Geçmez tenâ'umından o kim bezm-i 'âlemüñ
Câm-ı fenâyı 'âkıbetü'l-emr içer geçer
- 7 Gülzâr-ı câna su akıdur sanki Bâkıyâ
Dilden sinân-ı gamzeleri şöyle ter geçer

-135-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Safâ bezminde şol zerrîn-kadeh kim tolu sahbâdur
Kenâr-ı bâğ-ı işretde açılmış verd-i ra'nâdur
- 2 Nihâl-i nârven sahn-ı çemende salınur gûyâ
Miyân-ı îdgehde bir nigâr-ı serv-i bâlâdur
- 3 Misâl-i hûn-ı kurbândur şekâ'ik sahn-ı gülşende
Cihân pür-şûr u gavgâ şöyle beñzer 'îd-i edhâdur
- 4 Dizilmiş lâleler sahn-ı harîm-i bâga zeyn olmuş
Sarây-ı şâhda san kâse kâse h'ân-ı yağmâdur
- 5 Gül ü nergis yine altun beneklü câme geymişler
Libâsı lâlenüñ egninde bir dîbâ-yı zîbâdur
- 6 Ne reng ü bûya meftûn ol ne hây u hûya ey Bâkî
Bu fânîden bekâ itmez temannâ şol ki dânâdur
- 7 Eger dünyâ vü dîn emrinde nâfî' bir 'amel dirseñ
Du â-yı devlet-i sultân mu'izz-i dîn ü dünyâdur

-136-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Hûn-ı dil mey kâse-i ser anda bir peymânedür
'İşret-âbâd-ı mahabbet bir 'aceb mey-hânedür
- 2 Yanar od içre girür şem'-i ruhuñ şevkıyla dil
Yanmadan pervâsı yok her hidmete pervânedür
- 3 Çarhuñ ey dil umma bu sırça sarâyından sebât
Kim nice mîrâsa girmiş hâne-i vîrânedür

- 4 Ma nîde bir dūd peydâ kılmış âteşdür cihân
Sûretâ bir hûb kâşî kubbelü kâşânedür
- 5 Bâkıyâ baş egme dehr-i dūna çün rûy-ı niyâz
Âsîtân-i Hazret-i Sultan Süleymân Hânadur

-137-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Haber-i hecrüñ ile tende dil ü cân ditrer
Esicek bâd-ı hazân berg-i dırahtân ditrer
- 2 Gözlerüm segridügi bu ki hayâlün üzre
Göricek lerze tutar dîde-i giryân ditrer
- 3 Kûyuña karşı turup kible-nümâ mîli gibi
Ser-i peykân-ı gamuñda ten-i 'uryân ditrer
- 4 Teşne-dildür şu kadar hûn-ı müselmân üzre
Tîg-i kâfir gibi ol gamze-i bürrân ditrer
- 5 Var ise bûseñe sarkar senün ol zer mengûş
Ruhların üzre turup ey gül-i handân ditrer
- 6 Şâh u dervîşe ber-â-ber yitişür cezbe-i 'aşk
Hâsılı teb tutıcak her kişi yeksân ditrer
- 7 Bâkıyâ pîreheinin sanma o mâhuñ lerzân
Üstine pertev-i hûrşîd-i dırahşân ditrer

-138-

Mef' ulü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 'Âşık ki sûz-ı 'aşk ile 'uryân olup gezer
Abdâldur ki 'âlemi hayrân olup gezer
- 2 Eşküm döker sitâre gibi cevır ile o mâh
Hûrşîd gibi hurrem ü handân olup gezer
- 3 Dün togdı mâh-ı nev gibi ol şûh-ı meh-likâ
Şehr içre şimdi şöhre-i devrân olup gezer
- 4 Dil-ber beşikden öğrenür oldu salınmagı
Her tıfl-ı nâ-resîde hırâmân olup gezer

- 5 Sultâna kayd-ı saltanat-ı dehr pâ-y-bend
Dervîş kendü başına sultân olup gezer
- 6 Fasl-ı hazânı gör ki gelür ayagina zer
Ebr-i bahar âlemi giryân olup gezer
- 7 Evrâk-ı bâga n'eyledi bâd-ı hazânı gör
Bâkî gamuñda şöyle perişân olup gezer

-139-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Eser âhum yili kûyuñda cism-i nâ-tevân dıtrr
Çemen sahnında gûyâ bâddan berg-i hazân dıtrr
- 2 Göñül bir nâzük-endâmuñ visâli h^vânın özler kim
Teni pâluđe-i ter gibi degseñ bir zamân dıtrr
- 3 Kamer câmı bu eyvan üzre dâ'im sındugı bu kim
Sadâ-yı tûp-ı âhumdan zemîn ü âsmân dıtrr
- 4 Şu mâhî gibi kim hâk üzre düşmiş sudan ayrılmış
Zülâl-i tîg-i dil-berden cüdâ cismünde cân dıtrr
- 5 Mey-i dûşînedn Bâkî yine mahmûra beñzersin
Elüñde turmayup câm-ı şarâb-ı ergavân dıtrr

-140-

Fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

- 1 Sînesin tirüñe tutardı siper
Göbegin kesdüğinde âhenger
- 2 Başumuñ yazusını hep gördüm
Benem erbâb-ı aşka ser-defter
- 3 Yazdı sevdañı başumuzda kazâ
Kayd olındı rü'ûsa hükm-i kader
- 4 Tâbı gitmez o zülf-i şeb-rengüñ
Oldı hem-sâye-i meh-i enver
- 5 Gice sâkî delîl-i râh oldı
Âl fânûs elindeki sâgar

- 6 Bâkıyâ hem-dem ü hevâdârûñ
Câm-ı gül-reng ile habâb yiter
- 7 Biri hûrşîd gibi rûşen-dil
Biri Nâhid gibi pâk-nazar

-141-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Dil kayd-ı 'aklı selb ideli şâd olup gider
San tıfldur ki h'âceden âzâd olup gider
- 2 Ma'mûre-i derûnı harâb itdi gam velî
Mahrûsa-i mahabbetüñ âbâd olup gider
- 3 Kûyuñ yolında döne döne akdi göz yaşı
Seyl-âb-ı dîde Dicle-i Bagdâd olup gider
- 4 Erbâb-ı 'aşka sabr u tesellî tarîki yok
Varan harîm-i kûyuña nâ-şâd olup gider
- 5 Biz tâlib-i teveccüh-i ikbâl-i rûzgâr
Gül-berg-i bâg-ı 'ömr ise ber-bâd olup gider
- 6 Bîhûde yire cevri güzeller çoğ itmesün
Bâkî cefâ vü mihnete mu tâd olup gider

-142-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Hecr-i la'lüñle dem-â-dem göz yaşı mey-gûn olur
Dîde dilden dil hadeng-i gussadan pür-hûn olur
- 2 Ol melâhat Mısırınûñ Yûsuf-cemâli şevkine
Seyl-i eşküm Nîlveş günden güne efzûn olur
- 3 Âb-ı çeşmüm bahr ider hâmûnı tugyân eylese
Sarsar-ı âhum tokınsa taglar hâmûn olur
- 4 Pûte-i hicrân içinde sîm-tenler 'aşkına
Gerçi yanur yakılır 'aşık velî altun olur
- 5 Ehl-i 'aşkuñ nâlesin ney kâmetin çeng eyledüñ
Pâdişehsin itdüğüñ şimden girü kânûn olur

- 6 Gâh gâhî gûşe-i çeşmüñle kılmazsañ nigâh
Bâkî-i bî-çârenüñ ahvâli dîger-gûn olur

-143-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Göñül bir rind-i 'âlem-sûz şûh-ı şeh-levend ister
Ki 'aşk odına yakmaga dil ü cândan sipend ister
- 2 Belâ-yı bend-i zülfüñden halâs it cân-ı miskîni
Esîr-i mihnet-i 'aşkuñ ne bend ü ne kemend ister
- 3 Karâr itmez göñül mürgi bu bâguñ degme şâhında
Nihâl-i kadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister
- 4 Mezâkın zehr-i kahr-ı mihnet-i eyyâm telh itmiş
Lebûñden 'âşık-ı bî-sabr u dil bir pâre kand ister
- 5 Murâdı sîneye ol serv-i sîm-endâmı çekmekdür
Semend-i tab -ı Bâkî bir gümüñden sîne-bend ister

-144-

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 İşigüñ hâkine şer-çeşme-i hayvân dirler
Kapuña matla -ı hûrşîd-i dırahşân dirler
- 2 Zülfüñüñ dest-resin tuydı meger ruhlaruña
Bâgda sünbülüñ ahvâli perîşân dirler
- 3 Hañcer-i gamze-i hûn-rîzüñe tîg-i Hayder
Safha-i 'ârîzuña mushaf-ı Osmân dirler
- 4 Kimlerüñ rûşen ider menzilin âyâ bilsem
Giceler seyre çıkar ol meh-i tâbân dirler
- 5 La'l-gûn katreler akıtduğı demler çeşmüm
Ayaguñ toprağına kân-ı Bedahşân dirler
- 6 Gözlerüm yaşı fenâ viridi dile ey Bâkî
'Âlemi gark ider ol bahr-i fîrâvân dirler

-145-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Oldı bir tıfluñ kemend-i zülfine cânlar esîr
Gamzesinden kan tamar agzında ammâ bûy-ı şîr
- 2 Hey gice tıfl-ı belâ-engîz olur kim nicesin
Mihnet-i aşkı cevân olmazdan evvel itdi pîr
- 3 Zülf-i müşg-efşânı vasfın yazdugum bildi devât
Hâmenüñ saldı ayağı altına miskî harîr
- 4 Ârızuñ mir'âtına âb-ı zülâl olmaz şebîh
Dûstum âyîneye bak görmek isterseñ nazîr
- 5 Husrevâ Bâkî kuluñ nazm içre Selmân olmaga
Hep senüñ lutfuñ mu in olmışdur ihsânuñ zahîr

-146-

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Yârdan cevır ü cefâ lutf u kerem gibi gelür
Gayrdan mihr ü vefâ derd ü elem gibi gelür
- 2 Fûrkat-i yâr katı zâr u zebûn itdi beni
Döymeyem mihnet-i hicrâna ölem gibi gelür
- 3 Uydurup leşker-i uşşâkını ol şâh-ı cihân
Nâz ile salını salını âlem gibi gelür
- 4 Dil-i pür-hûn elem-i aşkuñ ile cûş ideli
Çeşme-i çeşmüñ akan suları dem gibi gelür
- 5 Bâkıyâ kankı göñül şehrine gelse şeh-i aşk
Bile endûh u belâ hayl u haşem gibi gelür

-147-

Mefâ ilün mefâ ilün fa ulün

- 1 Ruhuñ gül-berg-i bûstân-ı İremdür
Dehânuñ gonca-i bâğ-ı ademdür
- 2 Ayag elde tolu hûn-ı kebûter
Bî-hamdi'llah yine dem der-kademdür
- 3 O la l-i nâb içün hûn-âb akıtma
Mey-i gül-gûnı hoş gördüm bu demdür

- 4 Semendüñ na'li mir'ât-ı Sikender
Seg-i kûyuñ sıfali Câm-ı Cemdür
- 5 Meh-i hüsnüñ olupdur şöhre-i şehir
Bütün 'âlemde kaddüñ hod 'alemdür
- 6 Meger hurrem tutan gül-zâr-ı hüsnüñ
Nesîm-i lutf-ı sultân-ı keremdür
- 7 O hûrşîd-i sipihr-i saltanat kim
Öñinde kâmet-i eflâk hamdur
- 8 Dem-i tahrîr-i eltâfında 'âlem
Tufeyl-i hâme-i müşgîn-rakamdur
- 9 Beyâz-ı subh-dem bir levh-i sîmîn
Şu â'-i âfîâtâb altun kalemdür
- 10 Ko şî'ri Bâkıyâ dâ'im niyâz it
Du â'-i devlet-i sultân ehemdür

- 148 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 İllere mihr ü vefâsı hoş gelür
Bendeye cevır ü cefâsı hoş gelür
- 2 Almazın kühl-i cilâyı 'aynuma
Hâk-pâyüñ tûtiyâsı hoş gelür
- 3 Bir 'aceb dârü's-şifâdur kûy-i yâr
Haste varan mübtelâsı hoş gelür
- 4 Hûr u gılmân añma kim her 'âşıka
Kendü yâr-ı bî-vefâsı hoş gelür
- 5 Mülk-i gamda eşk ü âh egler beni
Ol yirüñ âb u hevâsı hoş gelür
- 6 Gayrı dermân istemez Bâkî kuluñ
Zahmına derdüñ devâsı hoş gelür

- 149 -

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Ne la'l-i kâna mâ'il 'aşk eri ne tâlib-i zerdür

- Sirişk-i âl ü rûy-ı zerd aña hoş zîb ü zîverdür
- 2 Gamuñdan nevbet-i âh u figân u zâra kudret yok
Çemende bülbül-i şûrîde şimdi başka mehterdür
- 3 Rakîb âzâr ider yâr ışiginde eylesem secde
Yüzüme yapışur gûyâ gubâr-ı kûy-ı dil-berdür
- 4 İzüñ tozına urmuş rûy-ı zerdin 'âşık-ı şeydâ
Fenâ ehli katında hâk ü zer ya nî ber-â-berdür
- 5 Şikest eyleser nâ-dân sözlerüñ gam çekme ey Bâkî
Yine ehl-i basîret tûtiyâ eyler bu cevherdür

-150-

- Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
- 1 Akar yaşum olıcak dîdeden nihân ülker
Diler ki göstere çeşm-i güher-feşân ülker
- 2 Fetîli şu le virür tâze dâglar yakdum
Murâdum ol ki ide sînede mekân ülker
- 3 Çü zülfi halkalarından görine ruhsârı
Şeb-i siyâhda gûyâ olur 'âyân ülker
- 4 Metâ'-ı hüsni bilürlerdi ne kumâş idügin
Sen olmasan eger ey şûh-ı dil-sitân ülker
- 5 'Îzâr-ı yâr 'araknâk olinca ey Bâkî
Görenler itdi sanur mâh ile kırân Ülker

-151-

- Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
- 1 Leşker-i fitne saña hayl-i hat u hâl yiter
Tîg lâzım degül ol gamze-i kattâl yiter
- 2 Fitneler kaynadup ey dûst n'ider hâl u hatuñ
Göñül almaga ruhuñ eyledügi âl yiter
- 3 Ayaguñ altına bak eyle nazar ben hâke
Şeh-süvârum yiter itdüñ beni pâ-mâl yiter
- 4 Garazuñ sayd ise ey dil o hümâ-pervâzı

Şâh-bâz-ı nazar-ı himmetüñi sal yiter

- 5 Ehl-i dil câme-i dîbâ ile zîbâlanmaz
Bâkıyâ 'ârif olan kimseye bir şâl yiter

- 152 -

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Sâkî zamân-ı 'ayş-ı mey-i hoş-güvârdur
Bir kaç piyâle nûş idelüm nev-bahârdur
- 2 Bûy-ı nesîm ü reng-i gül ü revnak-ı bahâr
Âsâr-ı fazl u rahmet-i Perverdgârdur
- 3 Gâfil geçürme fırsatı kim bâğ-ı 'âlemüñ
Gül devri gibi devleti nâ-pâyârdur
- 4 Eyyâm-ı zühd ü mevsim-i zerk u riyâ degül
Hengâm-ı 'ayş u işret ü geşt ü güzârdur
- 5 Zâyî' geçürme 'ömri bu dem künc-i gamda kim
Menzil kenâr-ı bâğ u leb-i cûybârdur
- 6 Dil zevrakını lücce-i gamdan hevâ-yı 'aşk
Elbette bir kenâra atar rûzgârdur
- 7 Bâkî nihâl-i ma' rifetün mîve-i teri
'Ârif katında bir gazel-i âbdârdur

-153-

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Kaşuñ añılsa gurre-i garrâ kulak çeker
Hakkâ budur ki hüsnüñe dünyâ kulak çeker
- 2 Mâh-ı 'âlem ki menzili evc-i hevâdadur
Refâtara gelse ol kad-i bâlâ kulak çeker
- 3 Sahn-ı çemende subh-dem açıldugı bu kim
Hüsnüñ güline gonca-i ra' nâ kulak çeker
- 4 Tâk-ı felekde hâle degüldür o mehveşüñ
Mîhr-i ruhına çarh-ı mu allâ kulak çeker
- 5 Şemşîr-i dest-i kahruña Cemşîd baş eger

- Na'l-i semend-i 'azmüñe Dârâ kulak çeker
- 6 Keştîde bâdbân u su içre sadef degül
Emvâc-ı bahr-i eşküme deryâ kulak çeker
- 7 Bâkî kayırmaz olsalar a'dâ zebân-dırâz
Aduñ añılsa cümle ehibbâ kulak çeker

-154-

- Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
- 1 Ebrûlaruñ gamını dil-i nâ-tevân çeker
Şol pehlevâna döndi ki iki kemân çeker
- 2 Çeksün livâ-yı saltanat-ı hüsnî kadd-i yâr
Ol kâmeti ne serv ü sanavber ne bân çeker
- 3 Gelmez vücûda nakd-i visâlün tasavvurı
'Aşkuñ metâ'ı h'âceleri çok ziyân çeker
- 4 Hakkâ bu kim berât-ı hümayûn-ı hüsnine
Ebrû-yı dil-firîbi ne garrâ nişân çeker
- 5 Sürdükçe nizelerle yanuñdan müjeñ dili
Kullâblarla turra-i anber-feşân çeker
- 6 Bâr-ı girân-ı gussayı çekmez şu kimse kim
Sahn-ı çemende gül gibi rıtl-ı girân çeker
- 7 Bâkî gamuñda hûn-ı ciger yutsa gûyiyâ
Bezm-i safâda câm-ı mey-i ergavân çeker

- 155-

- Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
- 1 İderken tîr-i müjgânuñ gibi hükmin revân hançer
Görüp şemşîr-i gamzeñ kendüden geçdi hemân hançer
- 2 'Adûñuñ tîg-i kâfir gibi lerzân itdi endâmın
Miyânına takındı husrev-i sâhib-kırân hançer
- 3 Çemende berg-i sûsen gökde mâh-ı nev degül peydâ
Çeker a'dâ-yı dîn üzre zemîn ü âsmân hançer
- 4 Şehâ bir dem ney-i hâmeñ cihân bezminde diñlensün

- İçürsün düşmene câm-ı fenâyı bir zamân hançer
- 5 ‘Adûnuñ kılsun endâmın ser-â-pâ kana müstagrak
Bitürsün bâg-ı nusretde nihâl-i ergavân hançer
- 6 Nisâr itdi gazâ yolına dergâh-ı şehenşâha
Murassa bir kemer gerdûn meh-i nev zer-nişân hançer
- 7 Tazarru demleri geldi Cenâb-ı Hakka ey Bâkî
İdüp Feth âyetin ezber dilin kılsun revân hançer

-156-

- Fe ilâtün mefâ ilün fe ilün
- 1 Sâkıyâ câm-ı mey ne hoş gül olur
Eline kim alursa bülbül olur
- 2 Dir gören tâze dâgı başumda
Ne güzel kırmızı karanfûl olur
- 3 Gam-ı zülfüñle dûd-ı âh-ı kebûd
Lâcüverdî latîf sünbül olur
- 4 Rişte-i mûy-ı dil-bere tolaşan
Beste-i bend-i zülf ü kâkûl olur
- 5 Bâkîye âb-ı vasluñ irmez ise
Âteş-i hecr ile yanur kül olur

- 1 5 7 -

- Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün
- 1 Var iken kûyuñ ki seyr-i bâg-ı ‘ukbâ bundadur
Cennet evsâfin kılur vâ iz temâşâ bundadur
- 2 Hûr u Kevserden mey ü mahbûb ise maksûd eger
‘Ayş u nûş esbabı hep hâzır müheyyâ bundadur
- 3 Mürdeye cânlar virür bîmâra sıhhat lebleri
Hikmet-i Lokmân u i câz-ı Mesîhâ bundadur
- 4 Zülfüñ el bir eyleyüp turrañla pinhân itdiler
Hâtem-i dil hâsılı ya andadur ya bundadur

- 5 'Âkıbet kim ser-fürû kılmaz gedâ vü şâhdan
Bârgâh-ı aşka kim a lâ vü ednâ bundadur
- 6 Hây u hûy-ı hânkâh u nâ re-i mestânededen
Hep visâlûñ küncidür maksûd gavgâ bundadur
- 7 İctinâb it sohbet-i ehl-i riyâdan Bâkıyâ
Kim rızâ-yı Hazret-i Bârî Te âlâ bundadur

- 158 -

Mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fa'ûlûn

- 1 Kühsârda olsa n'ola üftâde sanavber
Üftâde geçer sen boyı şimşâde sanavber
- 2 Dîvâne-sıfat böyle niçün taglara düşdi
Olmadı ise kaddüñe üftâde sanavber
- 3 Turmaz ayagın almaga kasd eyler anuñ âb
Ser-keşlik ider var ise tenhâda sanavber
- 4 Reftâr yolın göster eyâ nahl-i hırâmân
Varsun o sehî kaddüñe istâde sanavber
- 5 Bâkî o boyı serve hevâdâr geçermiş
Allâh nice beñzer dil-i nâ-şâde sanavber

-159-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Hecr-i la lûñle dem-â-dem dîde hûn-efşân olur
Gözlerüm sildükçe destüm pençe-i mercan olur
- 2 Şol gönül kim devr ider pîrâmen-i bâg-ı ruhuñ
Zülf-i müşgînüñ gibi yıllarca ser-gerdân olur
- 3 Agzumuz şîrîn ider bir nükte-i rengîn ile
La l-i nâbuñ ey yüzi gülşen ne nâzûk cân olur
- 4 Dökme yaşıñ katresin hercâyî dil-ber yolına
Yüzi açılmış güzel gül gibi ter-dâmân olur
- 5 Câm-ı işret nûş iden bir katresin dökmez yire
Ehl-i dil bir cür aya degmez aceb devrân olur

- 6 Pertevin bir gün salar mihr-i 'inâyet Bâkıyâ
Zerre-i nâcîzler hûrşîd-i nûr-efşân olur

-160-

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilû fâ' ilün

- 1 Fark-ı felekde zâhir olup tâc-ı zer-nigâr
Üsküflerin menârelerüñ kapdı rûzgâr
- 2 Meydân-ı 'îdgehde perî-çihreler gibi
Fâhir libâslar ile hırâm itdi nev-bahâr
- 3 Câ'm-ı şarâb-ı nâb ile rindân-ı meykede
Öz 'âleminde her biri bir şâh-ı tâcdâr
- 4 Sun bezm-i 'ayşa destüñi kim câ'm-ı mey gibi
Girmez elüñe bir gül-i ter bî-cefâ-yı hâr
- 5 Gül-gün olurdı çihre-i Bâkî şafak gibi
Devrân sunaydı destine bir câ'm-ı zer-nigâr

-161-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Dil-i hûnînüñ o tîr-i müje dem-sâzı geçer
Nîze-i gamzesinüñ 'âşıkına nâzı geçer
- 2 Kimse pervâz uramaz 'aşkı hevâsında anuñ
Gördüğüñ şûh-ı cihân Rûm ili şeh-bâzı geçer
- 3 Lebler ile nice zîbâ dirilür mürdeleri
Gerçi üftâdeleri gamze-i gammâzı geçer
- 4 Başına mûrg-i çemen gibi üşer nâlelerüm
Dûd-ı dil bâg-ı gamun serv-i ser-efrâzı geçer
- 5 Nice ağyar gibi agzı kara var gerçi
İtlerinüñ seg-i tâzî gibi mümtâzı geçer
- 6 Yâr Bâkîyle ne hem-hâne ne hem-râh-ı sefer
Dermendüñ bu recâlarla kış yazı geçer

-162-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Âsmân kim libâsı ezrakdur
Delk-pûşân-ı zerka mülhakdur
- 2 Çog olur güft u gûy-ı bî-hâsıl
Anı gûş eyle kim musaddakdur
- 3 N'eylesün kâbil olmayınca püser
'Akl-ı kül kim pederden eşfakdur
- 4 Yig bilür tab'-ı nükte-dânı hakîm
Ol ki hâl-i 'alîle evfakdur
- 5 Kalem-i sun'-ı Hakda sehv olmaz
Öyle idrâk idenler ahmakdur
- 6 Şu kadar var ki iktizâ-yı kazâ
Gâh mübrem gehî mu allakdur
- 7 Tâ'at u ma'siyet 'ibâde çıkar
Hak Te'âlâ Gânî-i Mutlakdur
- 8 Virdi hakk-ı edâyı ma'nâya
Kavl-i Bâkî ki mâ-bihi'l-hakdur

-163-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Kaşuñ kemânı kendüyi haylî gerer çeker
Korkum bu sîne tîr-i müjeñden zarar çeker
- 2 Hûrşîd esîr-i aşkuñ olupdur eşî'adan
Boynında tavk-ı şevk ile zencîr-i zer çeker
- 3 Mîhnet-sarây-ı dehre gelüp 'ayş u nûş iden
Bir dem hoş olsa bir nice gün derd-i ser çeker
- 4 Açılma câm-ı bâde-i gül-gûna goncavâr
Nâzüklük ile la'l-i lebûñden haber çeker
- 5 Bâkî hemîşe gör bu hum-ı nîl-gûnı kim
Dürd-i belâ vü derdini merd-i hüner çeker

-164-

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Çarh-ı gaddârda vefâ n'eyler
Kâse-i ser-nigûnda mâ n'eyler
- 2 Cevr-i ağyârdur belâyı iden
Yogsa yâr itdügi cefa n'eyler
- 3 Gelemez bezm-i 'ayşa vâ iz ü şeyh
Bunda nâ-sâz u nâ-sezâ n'eyler
- 4 Bî-riyâdur bisât-ı 'ayş u safâ
Sahn-ı cennetde bûriyâ n'eyler
- 5 Seni hüşyâr yazdılar beni mest
Kalem-i sun da hatâ n'eyler
- 6 Düşdi Bâkî belâlalara dimedüñ
'Aceb ol derde mübtelâ n'eyler

-165-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Göñül Yûsuf gibi çâh-ı zenahdânuñda kalmışdur
Halâs eyle benüm şâhum ki zindânuñda kalmışdur
- 2 Metâ'-ı vasluña cândan hırîdâr olmak ister dil
Hemân ey h'âce ancak şübhe hicrânuñda kalmışdur
- 3 Begüm merdümlik it kendü ciger-gûşeñ gibi besle
Yaşum tıfl-ı yetîmüñdür ki dâmânuñda kalmışdur
- 4 Benüm'çün acıyup aglar görenler zahm-ı şemşîrûñ
Baña itdüklerüñ ey hûnî hep yanuñda kalmışdur
- 5 Re'îs-i bahr-i nazm olduñ bu gün 'âlemde ey Bâkî
Gazel demek senüñ tab'-ı dür-efşânuñda kalmışdur

-166-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Kaçan kim nâz ile reftâr iderler serv-kâmetler
Kopar 'âşıklarüñ başına ol demde kıyâmetler
- 2 Benüm bilmezdi kimse 'âşık-ı şeydâlıgum hergiz
Tenümde tâze tâze yakmasam dâg-ı mahabbetler

- 3 Koyup nâmûs ile 'ârı düşüp kûy-ı harâbâta
Yürür çâk-i girîbân olup erbâb-ı melâmetler
- 4 Olur mıydum gehî giryân gehî sûzân gehî nâlân
Felek âyînesi göstermeyeydi dürlü sûretler
- 5 Birine beñzemez ben sevdüğüm dil-dâr hüsn ile
Cihân içinde çokdur Bâkıyâ gerçi ki âfetler

- 1 6 7 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ne sâkîdür lebûñ gam bezmine yaşum şarâb eyler
Ne âteşdür mahabbet odı kim bagrum kebâb eyler
- 2 Ne ser-keş servdür kaddûñ benüm ey nahl-i büstânım
Cemâlûñ nûrına zülf-i şebâsâsın hicâb eyler
- 3 Na'îm-i vuslat añsam dûzah-ı hecre şalar cânım
Baña bî-mûcib ol kaddi kıyâmet çok 'azâb eyler
- 4 Hisâb olmaz benüm yolında cânlar virdüğüm ammâ
Baña bir bûse virse kendü yüz kerre hisâb eyler
- 5 Yitişgil ölmedin ey cân tabîbi dest-gîr ol kim
Bedenden cân-ı Bâkî turmayuben ıztırâb eyler

- 1 6 8 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Kevkeb-i bahtum benüm bürc-i hilâl üstindedür
Âfitâb-ı tâlî'um her gün zevâl üstindedür
- 2 Mihnet ü züll ü belâ ehline vasl izhâr idüp
Derd ü gam şerhinde tab um kîl u kâl üstindedür
- 3 Devlete meyl eylemez dâna-yı mahmiyyü'l-cenâb
Kim bilür bir ândur ol da intikâl üstindedür
- 4 Mansıb-ı 'izz ü 'alâ'ikdan 'alâka kat'idin
Merd-i dânadur be-gâyet hüsn-i hâl üstindedür
- 5 Yire geçse yiridür ehl-i fazîlet çünki âh
'İzz ü câhuñ hâr u has deryâ-misâl üstindedür

- 6 ‘Unfuvân-ı sıhhate ey Bâkî magrûr olma kim
Lâ-cerem her hayy-i dâna irtihâl üstindedür

-169-

Mefâ’ilün fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün

- 1 İçilse bâde lebûñsüz harâreti yokdur
Şeker yinilse sözüñsüz halâveti yokdur
- 2 Egerçi ‘ar’ar-ı bâguñ bülend kâmeti var
Nihâl-i kaddüñe nisbet letâfeti yokdur
- 3 Hevâ-yı kâküli bir yaña bir yaña zülfi
Başumda derd ü belânuñ nihâyeti yokdur
- 4 Sipâh-ı gam n’ola ayaklar ise ‘uşşâkı
Ra’iyyetine o şâhuñ ri’âyeti yokdur
- 5 Çemende goncaya bakup dimiş bir ehl-i nazar
O yâruñ agzına nisbet tarâveti yokdur
- 6 Cihânda derd ü belâñı çeker gider Bâkî
Ölürse dünyede senden ferâgati yokdur

-170-

Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

- 1 Degül pehlû efendi cism-i pâküñ bir içim sudur
Miyânuñ havz-ı sîmîn içre düşmiş sanki bir mûdur
- 2 Degüldür la’l-i nâbuñda görinen sîm dendânuñ
Dizilmiş hokka-i yâkût-ı ahmer içre lû’lûdur
- 3 Siyeh zülfeynüñi sihr ile çeşmüñ gösterür su’bân
Ruhuñda hâlüñ âteşler saçar ol ‘ayn-i câdûdur
- 4 Didüm müşgîn saçuñ mıdur mu’attar iden âfâkı
Perişân eyleyüp kâküllerini didi kim budur
- 5 O şâhuñ dergeh-i pâkinde hidmet kılmada Bâkî
Gözi sakkâ yaşı âb-ı revân müjgânı cârûdur

-171-

Mef’ûlü mefâ’ilün mef’ûlü mefâ’ilün

- 1 Âlâyış-i dünyâdan el çekmege niyyet var
Yakında 'adem dirler bir şehre 'azîmet var
- 2 Uçdı bu fezâlardan mürğ-i dil-i nâlânım
Ârâm idemez oldum efkâr-ı seyâhat var
- 3 Nûş eylese bir 'âşık tâ haşre dek ayılmaz
Bezm-i feleküñ bilmem câmında ne hâlet var
- 4 Bu hâlet ile ey dil sag olmada 'âlemde
Derd ü gam-ı dil-ber ile ölmekde letâfet var
- 5 Gitdükçe harâb eyler mülk-i dil-i vîrânı
Dehrüñ bu cefâsından bir şâha şikâyet var
- 6 Ser terkine kâ'ildür dünyâya göñül virmez
Terk ehlinüñ ey Bâkî başında sa âdet var

-172-

Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün

- 1 Göñlümi bende çeken kâkül-i pür-tâb nedür
Cânuma hurde geçen gevher-i nâ-yâb nedür
- 2 Başuma 'ayn-i belâdur şeb-i hecrüñde gözüm
Ne görür rûz-ı visâlüñ ne bilür h'âb nedür
- 3 Seng-i cevrüñle ne dem dökse göñül şîşesini
Gözlerümden dökilür katre-i nâ-yâb nedür
- 4 Bahr-i 'aşk içre şinâver geçinenler ne bilür
Düşmese çâh-ı zenahdânuña gird-âb nedür
- 5 Nûr-ı Hakdur çü mezâhirdeki eşya Bâkî
Görinen arada bu sûret-i esbâb nedür

- 1 7 3 -

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

- 1 Gönül câm-ı lebüñle sâkıyâ âvâre düşmişdür
Görelen çeşm-i mestüñ hâne-i hammâre düşmişdür
- 2 Belâ 'âşıklara rûz-ı ezelde kismet oldukda
Tabîbüm derd-i hicrânüñ dil-i bîmâre düşmişdür

- 3 Benefşe kendüyi zülfüne teşbîh itse incinme
Ki ol bir şâhid-i kâşânedür bâzâre düşmişdür
- 4 Ser-i zülfüñle zencîrin sürer dîvânedür sünbül
Gam-ı hâlûñle yanup lâleler kühsâre düşmişdür
- 5 Meded Bâkîye ey pîr-i mugân bir cür'a himmet kıl
Elin alup ayaklandur ki ol bî-çâre düşmişdür

- 174 -

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Sevdüğüm kadd-i bülendin gösterür
Hûb olan elbette kendin gösterür
- 2 Dil-rübâlar mâ'il-i 'uşşâk olur
Bir birine derd-mendin gösterür
- 3 Âşık oldum bir sipâhî-zâdeye
Hışm idüp baña levendin gösterür
- 4 Yügrük atıñ kılıcuñ keskin didüm
Gâh tîgîn geh semendin gösterür
- 5 Bâkî Mecnûnuñ olupdurur didüm
Ol saçı Leylâ kemendin gösterür

-175-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Serv ile kâmetüñe kimse dimez hem-serdür
Müntehâ kâmetüñ andan dahı bâlâterdür
- 2 Gül dirin gülmez açılmaz baña ol gonca-dehen
Gâlibâ hep yüzine gül didüğüme terdür
- 3 Seyr-i deryâya ne hacet dem-i sahrâ geldi
Gûyiyâ sahn-ı çemen şimdi yem-i ahdardur
- 4 N'ola gül şevkine çalup çağurursa bülbül
Mutribâ ol dahı başka başına mehterdür
- 5 Şöyle şol kan olacağı bize sunsun Bâkî
Nev-bahâr irdi gedâlar içecek demlerdür

- 176 -

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Nâr-ı hecrüñle olan sînemde yir yir dâglar
Hâlüme rahm itdüğinden dem-be-dem kan aglar
- 2 Şöyle beñzer mübtelâdur bir perî dîdârına
Eşk-i âşık gibi aglayup akar ırmaglar
- 3 Düşeli şîrîn lebüñ sevdâsına cânâ gönül
Hoş gelür Ferhâdveş ben nâ-tevâne taglar
- 4 Gûyiyâ yir yir açılmış lâlelerdür hâkde
Sîne üstinde görinen tâze tâze dâglar
- 5 Başını alur giderdi Bâkî derdüñden senüñ
N'eylesün ey serv-kad ümmîd-i vasluñ baglar

-177-

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Ne revâdur ki müjeñle kaşuñ el bir ideler
Beni öldürmek için re'y ile tedbîr ideler
- 2 Müşg ü anber ezilürken göricek kâkülüñi
Yine anlar başuñ üstinde senüñ yir ideler
- 3 Zahm-ı tîr-i müjeñ ile ger ölem ey kaşı ya
Üstühânım alalar kavs ile zih-gîr ideler
- 4 Beni öldürmege gel ey püser ihmâl itme
Atalar dimediler hayr işi te'hîr ideler
- 5 Görse seyrinde seni bir gice nâ-geh Bâkî
Hep mu abbirler anı vuslata ta bîr ideler

- 178 -

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Başdan meclisde sâkîler karârum aldılar
Çekdiler evvel elümden ihtiyârum aldılar
- 2 Hâr-ı hecrüñde görüp hâlüm baña öykündiler
Bülbülân-ı bâg-ı âlem âh u zârum aldılar

- 3 Zâglar bir kebk-i ra' nâdan üşüp ayırdılar
Şâh-bâz-ı 'aşk iken elden şikârum aldılar
- 4 Saff-ı müjgânın görüp ol şâha dil virdüm hemân
Tûp-ı gabgabla beden gibi hisârum aldılar
- 5 Sîneme çeksem elifler dâglar yaksam n'ola
Bâkıyâ bir serv-kâmet gül-izârum aldılar

- 179 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün fa'ûlün

- 1 Hayâlün 'âşika eglence besdür
Visâlün istemek zâ'id hevesdür
- 2 Ucından zülfüñün çok baş kesildi
Meded 'ömrüm anı bir pâre kesdür
- 3 N'ola ger sohbetine tâlib olsak
Katı şevk ehlidür ehl-i nefesdür
- 4 'Îzârunda şehâ hâl-i siyâhuñ
Şeker üstine konmuş bir megesdür
- 5 Ser-i kûyuñdaki efgân-ı Bâkî
Hicâzuñ kâfilesinde ceresdür

-180-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'îlû fâ'ilün

- 1 Nat -ı zemîne at salıcak fâris-i bahâr
Düşdi şükûfeler hep öñine piyâdevâr
- 2 Sildi süpürdi sahn-ı çemende gubârı bâd
Yeldi yopurdi turmadı ferrâş-ı rûzgâr
- 3 Tâvûsvâr cilveler itmekde bâgda
Gûyâ ki nev- arûsa dönüpdür şükûfezâr
- 4 'Ayşuñ zamânı 'işretüñ eyyâmıdur diyü
'İşretgeh-i çemende salar ellerin çenâr
- 5 Sahn-ı çemende servi kenâr eylesem diyü
Dökilmede saçılmada etrâfa cûybâr

- 6 Sen hâr ile salınmada gülzâr-ı dehrde
Ben zâr olam reva mîdur ey serv-i gül-îzâr
- 7 Bâkî bu demde seyr-i gülistân idenlerüñ
Ayagina çemen zer ü gevher ider nisâr

-181-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Bahâr eyyâmı geldi tâze 'âşıklık zamânıdur
Sular cûş itdügi demdür bulanıklık zamânıdur
- 2 Çemende su gibi sûfî şarâb içmek gerek şimdi
Behey sûfî bu mevsimler ne ayıklık zamânıdur
- 3 Müdâm içen münâfıkdur dimiş minberde bir vâ'iz
Ne çâre hey müselmânlar münâfıklık zamânıdur
- 4 Açılson göñlümüz sâkî kadeh şun var ise bâkî
Temâşâ eyle âfâkı çü açıklık zamânıdur
- 5 Senüñ nazm-ı ciger-sûzuñ tutupdur dehri ey Bâkî
Gözin açsun kamu şâ ir uyanıklık zamânıdur

-182-

Fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

- 1 Oklaruñ kim tende zahm-ı hûn-feşâna girdiler
Öldürüp ben hasteyi yok yire kana girdiler
- 2 Gözlerüñ sabr u karâr u 'aklı târâc itdiler
râmîler gibi kim kârbâna girdiler
- 3 Cân evinden hân mânûm aldı düzd-i gamzeler
Olmadı hiç kimse vâkıf nâzûkâne girdiler
- 4 Sîm-tenler cûybâr-ı eşkümi akıtdılar
Der-kenâr olmag için âb-ı revâna girdiler
- 5 Halka-i zikre girüp 'âşıklar itdiler semâ'
Ehl-i diller aşk odına yana yana girdiler
- 6 Sîne-i pür-dâğ-ı Bâkîde gezer nâveklerüñ
Serv-kadler gonca-femler gülsitâne girdiler

Şol ha-

- 183 -

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Meclisünde şol ki dâ'im sâkıyâ sagar çeker
Hayl-i gam tâlânına her cür ası leşger çeker
- 2 Mâ'î câmen üzre şemşîrûñ takınsan nâz ile
San melekler âsmâne ey kamer ejder çeker
- 3 Gül-şen-i bâğ-ı mahabbetde diker taze nihâl
Her elif kim sîneme ol kâmeti 'ar ar çeker
- 4 Kâtib-i gam nâme-i a' mâl-i 'aşkum yazmaga
Tîg-i dil-ber şerhalardan sîneme mıstar çeker
- 5 Çarh bir sarrâfdur mihr ile meh mîzân aña
Çâr-sûy-ı dehr içinde gice gündüz zer çeker
- 6 Gülsitân-ı tende oldı çeşm-i pür-hûn bâğbân
Hâk-pâye tuhfe ey gonca gül-i ahmer çeker
- 7 Bâkıyâ gökde şihâb atılmadı Mirrîh-i çarh
Rûy-ı yâre öykünür diyü mehe hançer çeker

-184-

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Ehl-i diller şiken-i zülfüñe şebbû didiler
'Âlemi kıldı mu attar nice şeb bu didiler
- 2 Götürüp ayağı rindân-ı selef kesretden
Çekdiler câm-ı fenayı bize yâ Hû didiler
- 3 Nâfeye beñzedicek hâlûñi erbâb-ı nazar
Nergis-i mestüñi yâd eyleyüp âhû didiler
- 4 Ölmedin yoluña cân virmege 'ahd itmiş idüm
Şol zamân 'âlem-i ervâha ki mûtû didiler
- 5 Gördiler hançerüñüñ zahmı virür câna hayât
'Âşık-ı teşne-cigerler bir içim su didiler
- 6 İltifâtuñ göricek Bâkîye kapuñda şehâ
Hased ehli nice bir bunda gelür bu didiler

- 185 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Lebüñle çeşmüñe 'âlem bizi dil-dâdedür dirler
Su sorsak pür-humâr ancak su içsek bâdedür dirler
- 2 Nihâl-i serv-i bâlâñuñ görenler 'aksini suda
Ayaguñ öpmege düşmiş saña üftâdedür dirler
- 3 Sözüñ vasf-ı leb-i la'lüñle hem rengîn ü hem şîrîn
'Adûlar nükteyi fehm eylemezler sâdedür dirler
- 4 Kapuñda hâk-i râh olmak baña va'llâhi rif'atdûr
Egerçi kim beni düşkün sanup üftâdedür dirler
- 5 Ruhüñ vasfıyla Bâkîñüñ görüp güftâr-ı rengîn
Nazardan düşmesün lutf eyle merdüm-zâdedür dirler

-186-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Dil-i mahzûna vuslatdan firâk-ı dil-rübâ yigdür
Cihânda yâr-i hâdisden kadîmî âşînâ yigdür
- 2 Kapuñda kullara zulm ü cefâ itme vefâ eyle
Benüm şâh-i cihân-tâbum kerem eyle vefâ yigdür
- 3 Ayak basmak ne lâzım meclis-i 'uşşâka ey sûfî
Rakîb-i bed-likâ ile ırakdan merhabâ yigdür
- 4 Dilâ bir nev-cevânı sev vefası olsun olmasun
Cihânda 'aşksuz olmakdan ise mübtelâ yigdür
- 5 Güşâde olmaga dem-beste iken gonca-i hâtır
Elüñde gül gibi câm-ı şarâb-ı dil-güşâ yigdür
- 6 Şeb-i fûrkatde ey Bâkî tülû'-ı mihr-i enverden
Bu gönülüm hanesin rûşen iden ol meh-likâ yigdür

-187-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Öper meclisde la'l-i dil-beri peymâneler vardır
Sunar destin ser-i zülf-i nigâra şâneler vardır
- 2 Cihâna savt-ı zencîr-i cünûnı gulgule salmış

- Bu gün vîrânelerde ey perî dîvâneler vardır
- 3 Seg-i kûyuñ sıfâlin sâgar-ı Cemşîde virmezler
Hârâbat illerinde sâkin-i mey-hâneler vardır
- 4 Sevâd-ı çeşm-i havrâya değışmez âdem ey sûfî
Saçılmış hırmıñ-i hüsninde yâruñ dâneler vardır
- 5 Sipihruñ bu tokuz peymânesin bir demde ey Bâkî
Mahabbet meclisinde nûş ider mestâneler vardır

-188-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Mest olup 'âşık-ı rüsvâ yakasın çâk eyler
Düşüben kûy-ı harâbâta özin hâk eyler
- 2 Bilmezem nice göreyüm ben o mâhuñ yüzini
Bakıcak gün yüzine gözümi nemnâk eyler
- 3 Sûziş-i 'aşkuñ ile âh idicek ben her dem
Şerer-i âteş-i dil 'azmini eflâk eyler
- 4 Dil-i dîvâne senüñ görmeyeli zülf ü ruhuñ
Sanma cânâ giceden gündüzi idrâk eyler
- 5 Görüp agyâruñ elinde ayagın dildâruñ
Bâkî gamdan çeküben yakasını çâk eyler

-189-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Nazm-ı rengînüme kim vâsf-ı leb-i dil-berdür
Diyemez kimse nazîre katı rengînterdür
- 2 Gonca mecmû' asınuñ her varak-ı rengîni
Vâsf-ı la' l-i leb-i dildâruma bir defterdür
- 3 Görmedin dîde yüzün oldu gönül âşüfte
Göñlüme çeşm-i güher-bâr bu yüzden terdür
- 4 Sanki kûyuñda felek encüm-i seyyâre ile
Bir nice ahker ile tûde-i hâkisterdür
- 5 Bâkıyâ duhter-i rez girdi yine meydâne

Ayagın kim çekebilürse er oğlu erdür

-190-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Dehân-ı gonca-i hamrâda gûyâ jâleler yir yir
Olupdur lâ l-i dil-berde dilâ tebhâleler yir yir
- 2 Dilerlerse dūr-i dendân-ı lâ l-i dil-beri ey dil
Revâdur âşinâlar bahr-i aşka talalar yir yir
- 3 Görenler ruhlaruñda halka halka zülfüñi dirler
Meh-i bedr ile san kim cem' olupdur hâleler yir yir
- 4 Görinen cism-i zerdümde degüldür dâg-ı hûn-âlûd
Bitüpdür sahn-ı sahrâ-yı belâda lâleler yir yir
- 5 Kaçan mestâne gezsensin çâr-sûy-ı dehri ey Bâkî
Olur ol demde peydâ her taraftan nâleler yir yir

ZÂ'

-191-

Fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

- 1 Biz ki tab'-ı pâk ü kalb-i pür-safâya mâliküz
Gûyiyâ Âyîne-i âlem-nümâyâ mâliküz
- 2 Hân mânı n'eylerüz bu günbed-i mînâda biz
Âlemüñ sultânıyuz sırça sarâyâ mâliküz
- 3 Cismümüz şekl-i murakka' dur ser-â-ser dâgdan
Şimdilik âlemde bir kühne kabâyâ mâliküz
- 4 Yaşumuz deryâlara döndürdi cevri rüzgâr
Hâliyâ ey mâh-rû bahr-i belâyâ mâliküz
- 5 Yakdı yandurdu gamuñda dûstum düşmen beni
Didi kim biz dûzah-ı cevri ü cefâyâ mâliküz
- 6 Tîre-dildür lâle-i Nu' mânı arz itmeñ bize
Gül gibi câm-ı şarâb-ı dil-güşâyâ mâliküz
- 7 Ser-fîrâz olsak bu devri içre aceb mi Bâkıyâ
Biz sürâhîveş bu gün rengin edâyâ mâliküz

-192-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Fermân-ı aşka cân ile var inkıyâdumuz
Hükm-i kazâya zerre kadar yok inâdumuz
- 2 Baş egmezüz edânîye dünyâ-yı dün için
Allâhadur tevekkülümüz i timâdumuz
- 3 Biz müttekâ-yi zer-keş-i câha tayanmazuz
Hakkuñ kemâl-i lutfinadur istinâdumuz
- 4 Zühd u salâha eylemezüz ilticâ hele
Tutdı egerçi âlem-i kevni fesâdumuz
- 5 Meyden safâ-yı bâtın-ı humdur garaz hemân
Erbâb-ı zahir añlayamazlar murâdumuz
- 6 Minnet Hudâya devlet-i dünyâ fenâ bulur
Bâkî kalur sahîfe-i âlemde adumuz

-193-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Âlemde zerre deñlü degülken vücûdumuz
Müşkil budur ki zerreden artuk hasûdumuz
- 2 Evtâr-ı çeng-i bezm-i safâdur sanur gören
Künc-i belâda gözden akan iki rûdumuz
- 3 Tâc-ı zümürüdî görünür var ise meger
Bâlâ-yı serde illere dûd-ı kebûdumuz
- 4 Zer-beft câme geydi ser-â-ser sanur gören
İtse ihâta cismümüzi yanar odumuz
- 5 Bâkî metâ'-ı nazm ile bâzâr-ı dehrde
Cevr-i li'âm u mihnet-i eyyâm sûdumuz

-194-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Dehen-i goncada ol la'l-i şeker-bâr olmaz
Bülbül-i bâgda bu lezzet-i guftâr olmaz
- 2 Bulmadum cânâ gamuñ gibi muvâfık mahrem
Çok olur yâr velî yâr-ı vefâdâr olmaz
- 3 Nice pinhân ideyin sînede dâg-ı aşkuñ
Gül gibi zâhir olan nesneye inkâr olmaz
- 4 İde gör var ise lutfuñ beni söyler sanma
Gencdür nakd-i visâlüñ aña ikrâr olmaz
- 5 Şöyle nâz uyhusına varmış o yâr ey Bâkî
Ki cihân halkı figân eylese bî-dâr olmaz

-195-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Dilâ bezm-i cihânda kimse âhir pâydâr olmaz
Müdâm elden koma ayagı fırsat ber-karâr olmaz
- 2 Sakın Mecnûnı sanmañ ehl-i aşkuñ ihtiyâridur
Güzel sevmekde zîrâ kimseye hîç ihtiyâr olmaz
- 3 Kenâr itsem diyen ol gevheri ka'r-ı yem-i gamdan
Kenâra çıkmasun hergiz ki gevher der-kenâr olmaz
- 4 Ne kanlar agların hecrinde yâruñ derd-i fûrkatden
Aceb bir dem mi vardur çeşm-i pür-hûn eşk-bâr olmaz
- 5 Ol âhûyı saña sayd ola sanma iltiyâmından
Öñüñce kaçır ammâ Bâkıyâ âhir şikâr olmaz

-196-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Gören dil ân-ı hüsnin vâ de-i cânâne katlanmaz
Belî âşıkda sabr olmaz gönül ol âne katlanmaz
- 2 Hevâdan men' ider pendüñi muhkem sanma ey zâhid
Kırar zencîr-i pûlâdı dil-i dîvâne katlanmaz
- 3 Nasîhat diñlemez tâlib olunca şevk-i dil gâlib
Vücûdın şu le-i şem'a salar pervâne katlanmaz

- 4 Göñül çeng-i mahabbetde yine şabr itse mümkindür
Reg-i cân lîk zahm-i nâhun-ı hicrâne katlanmaz
- 5 Yiter hatt u ruh-ı sâkî bu bezme zînet ey Bâkî
Kadeh nûş it ki dil vakt-i gül ü reyhâne katlanmaz

-197-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Her nefes dûd-ı âha mensûbuz
Ya nî dûd-ı siyâha mensûbuz
- 2 Tûtiyâ-yı basar letâfetde
Yine bir hâk-i râha mensûbuz
- 3 Kevkeb-i bahtumuz sa'îd olmaz
Çünkü baht-ı siyâha mensûbuz
- 4 Gayra baş egmesek 'aceb midür
İşigi secdegâha mensûbuz
- 5 Yakamaz bedr-i âfitâb-ı sitem
Bir yüce bârgâha mensûbuz
- 6 Cünd-i gam şâhısın ne gam Bâkî
Bunca hayl ü sipâha mensûbuz

-198-

Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Bisât-ı 'ayşa kadem basdı nâz ile nev-rûz
Şükûfe perde-sarây-ı 'ademden itdi bürûz
- 2 Ne hûb-dem ne kıyâmet-zamân olur bu kim
Nücûm indi yire yir yüzine çıkdı künûz
- 3 Hemîşe hurrem ü handân elinde sâgar-ı zer
Felekde olmaya gün gibi rind-i âlem-sûz
- 4 Togarsa matla' -ı subh-ı safâdan ol meh-rû
Zehî sitâre-i ferhunde tâlî -i firûz
- 5 Henüz gonca murâkîb derûn-ı perdede gül
Ümîd bu ki ide 'an-karîb keşf-i rümûz
- 6 Cemâl-i yâre nazar kıl derûnuñ it rûşen
Ki nûr-bahşdur ol tal 'at-i cihân-efrûz

- 7 Derûna tâb-ı ruhi düşmeyince ey Bâkî
Ne câm-ı sâfda buldum safâ ne sâzda sûz

-199-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Eger biñ zahm ura gamzeñ ten-i curyâne incinmez
Ucından tek hemân bir hisse çıksun câne incinmez
- 2 Gam u gussa dil-i 'uşşâka yârân-ı safâdandur
Göñül hazz eyler anlardan kişi yârâne incinmez
- 3 Dil-i sad-çâk o mûy-ı müşg-bûnuñ bendine kalmaz
Çeker zülf-i dil-âvîzüñ cefâsın şâne incinmez
- 4 Döker 'âşık yoluñda dâne dâne gevher-i eşki
Yatur hâk-i mezelletde yine bir dâne incinmez
- 5 Zebân-ı ta' n-ı â dâdan perîşân olma ey Bâkî
Hezârân tîşe-i âzâr ururlar kâne incinmez

-200-

Fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

- 1 Dil teb-i hecr-i yâre katlanmaz
Kimse ihrâk-i nâre katlanmaz
- 2 Rind olan câm alur eline müdâm
Lâleveş nev-bahâre katlanmaz
- 3 Gül-i maksûd ele getürmez o kim
Zahmet-i zahm-ı hâre katlanmaz
- 4 Kullanur zevrak-ı meyi sâkî
Çekdürür rûzgâre katlanmaz
- 5 Tevbe âsân idi velî 'âşık
Bâde-i hoş-güvâre katlanmaz
- 6 Belki dil sabr ideydi ammâ 'ömr
Va'de-i vasl-ı yâre katlanmaz
- 7 Bir çakım kav olur gamuñda göñül
Tutışur bir şîrâre katlanmaz

- 8 Sözi vâ'iz dırâz ider 'ârif
Ol asıl yâdgâra katlanmaz
- 9 Neye dirlerse katlanur Bâkî
Mihnet-i intizâre katlanmaz

-201-

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

- 1 Feryâduma ol kâmeti şimşâd yitişmez
Beñzer ki anuñ gûşına feryâd yitişmez
- 2 Ser-menzile 'uşşâk irişür cümleden evvel
Ol mertebeye sa'y ile zühhâd yitişmez
- 3 Âhumdan öñürdi yitişür kapuña eşküm
Germiyyet ile şöyle gider bâd yitişmez
- 4 Yollarda kalur râh-rev-i Ka'be-i vasluñ
'Ömr âhir olur mevt irişür zâd yitişmez
- 5 Bu 'arsada Bâkî nice üstâda yitişdi
lemde bu gün aña bir üstâd yitişmez

'Â-

-202-

Müfte'ilün mefâ'ilün müfte'ilün mefâ'ilün

- 1 Gûş senüñ haberlerüñ almaga olsa çâremüz
Kâş kulagumuz kadar eyleyelerdi pâremüz
- 2 Çeşm-i sitâre gibi biz alçaga nâzır olmazuz
Himmetümüz bülenddür kaddüñedür nezâremüz
- 3 Nevbet-i iştiârumuz bâm-ı felekde çalınur
Gulgule saldı 'âleme velvele-i nekâremüz
- 4 Dilde hırâş-ı hâr-ı gam dîdede eşk dem-be-dem
'Arz olunur cenâbuña gizlümüz âşikâremüz
- 5 Dâg-ı siyâh-ı sinemüz örtile mevc-i eşk ile
Bir gün ola ki Bâkıyâ görmeye kimse karamuz

-203-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Gerçi dil turrañ elinden yakasın kurtaramaz
Ruhuña meyl idene zülf-i siyâh el karamaz
- 2 Âşıkı şürb-i müdâm eylese ma' zûr tutuñ
Gözine gelmiyecek sevdüğine yalvaramaz
- 3 Her perî-rûnuñ olur meyli rakîb-i dîve
Cân u dil virmek ile bunlara âdem yaramaz
- 4 Şânedan zahm irişür diyü dil-i mecrûha
Sakınur hâtır-ı âşüfteyi zülfin taramaz
- 5 Harem-i vuslatuña izn-i şerîf olmayıcak
İşigün Ka besine Bâkî-i bî-dil varamaz

-204-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Derd ü gam bezmine kaddüm gibi bir çeng olmaz
Nâylar nâlelerüm sâzına âheng olmaz
- 2 Kankı gündür ki senüñ seng-i gamuñ zahmından
Günbed-i çarh-ı felek başumuza teng olmaz
- 3 Olamaz meşreb-i rindâna muvâfık şol kim
Câmveş bâde-i gül-gûn ile hem-reng olmaz
- 4 İçeyin ' âleme rüsvây olayın n' olsa gerek
' Âşıkam ' âşık-ı bed-nâma gam-ı neng olmaz
- 5 Âl ile ruhlaruñ alsun dil-i Bâkîyi hemân
Aña ey şûh-ı cihân böyle güzel reng olmaz

-205-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Kızarur bâdeden ol nergis-i mestâne biraz
Mey-i nâb içse gözi mâ' il olur kana biraz
- 2 Çekemez kimse ayagum diyü lâf urma iñen
Sâkıyâ elleşelüm gel berü meydâne biraz
- 3 Câna kâr eylesün dârû-yı kattâl-i gamı
Mey-i gül-gûn içelüm bârî hakîmâne biraz

- 4 Behremend eyler idi bûs-ı lebûñden cânı
Dönmeşe tursa eger ‘ahdine peymâne biraz
- 5 Nice bir dagdaga-i bahs u cidâl ey Bâkî
Varalum ‘ayş idelüm meclis-i rindâne biraz

-206-

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

- 1 Var mı bir dîvâne kim geşt-i beyâbân istemez
‘Uzlet idüp halkdan bir beyt-i ahzân istemez
- 2 Fakr küncin ihtiyâr itdi şu kim kânî’ olur
Şem ‘ası şems olsa bakmaz tâk-ı eyvân istemez
- 3 Dûd-ı âhın serv idüp kanlu yaşın gülşen bilen
Eylemez serve nazar seyr-i gülistân istemez
- 4 Hoş gelür aña rebâb âvâzesi gavgâsı yok
Pâdişâh-ı ‘aşk olanlar kûs-ı hâkân istemez
- 5 Derd-i yâr ile şunuñ kim başı hoşdur Bâkıyâ
Ölmege cânlar virür derdine dermân istemez

-207-

Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Ancak rakîb cevri degül infi’âlümüz
Hat geldi la’l-i yâre odur bu melâlümüz
- 2 Bend-i belâdan olmaduk âzâd bir nefes
Zülfüñ hevâsı olalı dilde hayâlümüz
- 3 Gîsûlaruñ firâkı helâk eyledi bizi
Boynuña alma ey saçı Leylâ vebâlümüz
- 4 Vâsf ideli miyân u lebin ol perîveşüñ
Nâzûk hayâl ile añılur kîl ü kâlümüz
- 5 Geh şî’r ü geh gazel diyü dildâra Bâkıyâ
‘Arz iderüz nezâket ile hasb-i hâlümüz

SİN

-208-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Gel ey sâkî bulunmaz böyle 'âlî dil-güşâ meclis
Getür câm-ı musâffâyı kim olsun pür-safâ meclis
- 2 Piyâle 'aksi mir'ât-ı felekde âfitâb olsun
Fürûg-ı sâgar-ı sahbâdan olsun pür-ziyâ meclis
- 3 Şarâb Âb-ı hayât u câm-ı zerrîn âfitâb olsa
Cinân içre gerekmez baña cânân olmasa meclis
- 4 Kadeh kan aglayup def sîne döger ney figân eyler
Meger derd ü gam-ı 'aşka olupdur mübtelâ meclis
- 5 Kadeh fiskıyye mey su halka-i rindân anuñ havzı
Sarây-ı şevka şadırvan olupdur Bâkıyâ meclis

- 209 -

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'îlû Fâ'ilün

- 1 Zülf-i nigâre şâneveş olursa dest-res
Mikrâz gibi rişte-i peyvend-i gayrı kes
- 2 Kim gûş ururdu kavline meclisde def gibi
Nây olmayaydı nâle-i 'uşşâka hem-nefes
- 3 Guftâra kâdir olsa eger çalmasa dili
Tahrîr iderdi derd-i derûnum saña ceres
- 4 Bâzâr-ı dehr içinde gözüme tokınmadı
Hâl-i 'izâr-ı yâr gibi anberîn meges
- 5 Bâkî hevâ-yı 'aşk ne müşkil belâ imiş
Benden nasîhat ister iseñ eyleme heves

-210-

Fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ilün

- 1 Sînene 'aşk ile elifler kes
Bilsün ol servi sevdüğün her kes
- 2 N'ola dilden figân u zâr itsem
Dili ucından iñlemez mi ceres
- 3 Hâkümi kûy-ı yâre irgürdün
Turma ey bâd-ı subh olup esen es

- 4 Oda yandı hezâruñ âhından
Sanma zeyn oldu güller ile kafes
- 5 ‘Aşk yolında baş gide Bâkî
Başdan gitmeye hevâ vü heves

-211-

- Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün
- 1 Pür-hevâdur ney gibi ‘aşkuñla tab’-ı pür-heves
Derd-i dilden bâ-haber âlemde yok bir hem-nefes
- 2 Çâk çâk itsün beni şemşîr-i gamzeñ şâneveş
Zülfüne tek âkıbet olsun müyesser dest-res
- 3 ‘Aşkuñuñ deryâsına nisbet vücûd-ı kâ’inât
Mevc-i bahr-i bî-kerân üzre bir avuç hâr u has
- 4 ‘Âkil oldur gelmeye dünyâ metâ’ından gurûr
Müddet-i devr-i felek bir demdür âdem bir nefes
- 5 Devr elinden Bâkîyâ gam çekme âlem böyledür
Gül nasîb-i hâr u has bülbül giriftâr-ı kafes

-212-

- Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün
- 1 Hûn-ı kebûter ile pür olup yine kü’ûs
Devr-i piyâle göstere mi dîde-i hurûs
- 2 Meclisde câm-ı la’l-i lebûñ vasfın eyledüm
Tahsînler itdi cür’a bana kıldı hâk-bûs
- 3 Ruhsâr-ı şâf u pâki ham-ı zülf-i yârda
Âyînedür ki deste vü pervâzı âbnûs
- 4 Câm-ı cihân-nümâ-yı cemâlin göreydi ger
İtmezdi vaz’-ı âyine ferzend-i Fîlekûs
- 5 Ebrû-yı ‘anberîn ile mihrâb-ı dîndür
Ruhsâr-ı âteşîn ile ol kible-i Mecûs
- 6 Evsâf-ı la’lûñ ile pür-efsûndur sözüm

- K'eyler okınsa çihre-i a' dâyı senderûs
 7 Bâkî suhanda nevbet-i şâhî saña degüp
 Dehlûda gûş-ı Husreve irdi sadâ-yı kûs

ŞİN
-213-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
 1 Yazdı nakkâş-ı kazâ levh-i bahâristâne nakş
 Bagladı nev-rûzda bülbül bir üstâdâne nakş
 2 Bulmaya ol hadd-i gül-gûn üzre hattun hâletin
 Müşg-i terden yazsalar berg-i gül-i handâne nakş
 3 Âb-rûyuñdan irer âyîne-i hûrşîde tâb
 Tâb-ı zülfüñden düşer levh-i zamîr-i kâne nakş
 4 İşigün hün-âbe-i eşkümler reng-âmîz idi
 Yazmadın nakkâş-ı kudret bu bülend eyvâne nakş
 5 Peyker-i zerd ü nizârum var iken âkil midür
 Hey'et-i Mecnûn yazan sûretger-i dîvâne nakş
 6 Rûy-ı zerd ü eşk-i hünîñüñle ey Bâkî yûri
 Yaza gör hâk-i cenâb-ı Hazret-i Sultâne nakş
 7 Şeh Selîm ol kim gubâr-ı na'l-i şeb-rengi yazar
 Safha-i ruhsâre-i hûrşîd-i nûr-efşâne nakş

-214-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
 1 Sîne-i âşıkda sırr-ı la'l-i cânân gizlemiş
 Kân-ı ebdân içre ol kim cevher-i cân gizlemiş
 2 Dilde şol âşık ki sırr-ı aşkuñ itmişdür nihân
 Gûşe-i vîrânede genc-i firâvân gizlemiş
 3 Dilde mihr-i hâtem-i la'lün nihân itmiş rakîb
 Dîv işitdük bir zaman mühr-i Süleymân gizlemiş
 4 Sîne çok seyr itdük ey dil var ise ol sîm-ber
 Sihr ile koynında kurs-ı mâh-ı tâbân gizlemiş

- 5 Bir sade fdür dürr-i evsâfuñla dîvânum benüm
 ‘Ârif almış koynına mânend-i ‘ummân gizlemiş
- 6 Hattinuñ pîrûzesin buldı çıkardı bâd-ı subh
 Zîr-i dâmânında ol zülf-i perişân gizlemiş
- 7 Biñ hicâb-ı kibriyâ ardında göstermez yüzün
 Kendüyi gözlerden ol sultân-ı hûbân gizlemiş
- 8 Hep mezâhir üzre zâhir çeşm-i nâzırdan nihân
 Kendü envârında kendin mihr-i rahşân gizlemiş
- 9 Nükte-i lâle-i revân-bahş ile ey Bâkî yine
 Zulmet-âbâd-ı midâduñ Âb-ı hayvân gizlemiş

-215-

- Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün
- 1 Benem şol la’l-i mey-gûnuñ gamından eşki âl olmuş
 Hârâbât ehline göñli şikeste bir sifâl olmuş
- 2 Temâşâ kılmaga gülzâr-ı hüsn-i yâri bî-minnet
 Sevâd-ı dîde-i Mecnûn ruh-ı Leylâda hâl olmuş
- 3 Te’âla’llâh ne ebrûlardur ol hüsn âfitâbında
 Gamından kâmeti mâh-ı şeb-efrûzuñ hilâl olmuş
- 4 Yine ol gonca-leb bûlbüllerüñ kanına girmiştir
 Güzellik var bu gün gâyet kızarmış al al olmuş
- 5 Temennâ kılsa Bâkî sen şehüñ vaslın n’ola Hakdan
 Ne deñlüyse umar cândur tutalum kim muhâl olmuş

-216-

- Müstef’îlün fa’ûlün müstef’îlün fa’ûlün
- 1 Pâkîze-dil safâdan ruhsâr-ı yâre düşmüş
 Bir katre şeb-nem olmuş bir lâlezâre düşmüş
- 2 Eşküm götürdi gitdi kûyına cism-i zerdüm
 Berg-i hazâne beñzer bir cûybâre düşmüş
- 3 Bûs u kenârun özler ‘aşkuñ gamında diller
 Zevrakları bu bahruñ hep ol kenâre düşmüş
- 4 Hâk-i harîm-i kûyuñ bir lâlezâre dönmiş
 Hûn itdügüñ cigarler hep pâre pâre düşmüş

- 5 Bundan ziyâde ‘âşık ferhunde-fâl olur mı
Rûz-ı ezelde kur’a nakş-ı nigâre düşmüş
- 6 Kısmetde tîr-i ‘aşkun Bâkîye oldu rûzî
Sehm-i sa’âdet ol gün ol dil-figâre düşmüş
- 7 Reşk eylesün zamâne Sultân Murâd Hâna
Hep pertev-i sa’âdet ol kâmkâre düşmüş
- 8 Farkında ol siyeh per zıll-ı hümâyâ beñzer
Hakkâ bu kim yaraşmış ol tâcdâre düşmüş

-217-

- Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün
- 1 ‘Ârızuñ fîrdevs-i a’lâ kâmetüñ Tûbâ imiş
Bûse-i la’lün alan hoş mîve-i zîbâ imiş
 - 2 Ruhların teşbîh idersem n’ola cennet bâğına
Eksük olmaz tâze şeftâlûler anda yaz u kış
 - 3 Teşne-diller vâdî-i hicrânda sensüz yandılar
Hızrveş ey la’l-i nâbı Âb-ı hayvânım yetiş
 - 4 Geçdi şen serv-i semen-sîmâ tururken ser-fîrâz
Gördi ‘arar lâ-cerem bâd-ı sabâdan serzeniş
 - 5 Kâr-ı düşvâr olsa kıl azm-i cenâb-ı mey-fürûş
Himmet-i merdân ile âsân olur her müşkil iş
 - 6 Göz yaşın çok çok revân it cürm ü işyân üzre kim
Akduğı yerde komaz âb-ı fîrâvân gıll u gış
 - 7 Bir güherdür tab’-ı Bâkî kân-ı imkân içre kim
Âfitâb-ı lutf-ı sultân ile bulmuş perveriş

-218-

- Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün
- 1 Zülf-i siyâhı sâye-i perr-i hümâ imiş
İklîm-i hüsne anuñ içün pâdişâ imiş
 - 2 Bir secde ile kıldı ruh-ı âfitâbı zer
Hâk-i cenâb-ı dûst ‘aceb kîmyâ imiş
 - 3 Âvâzeyi bu ‘âleme Dâvûd gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş

- 4 Görmez cihânı gözlerümüz yâri görmese
Mir'ât-ı hüsnî var ise 'âlem-nümâ imiş
- 5 Zülfüñ esîri Bâkî-i bî-çâre dûstum
Bir mübtelâ-yı bend-i kemend-i belâ imiş

-219-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Göñül dâg-ı gamuñla sînede bir şem' uyandurmuş
Çerâg-ı aşka bir garrâ kızıl altını yandurmuş
- 2 Göñüller nakdin almış yâr girmiş halka-i zikre
Bir iki derdmend âvâreyi varmış tolandurmuş
- 3 Dimeñ Mecnûna gelmiş 'akıbet Leylâdan istignâ
Belâ-yı aşk o ser-gerdânı cânından usandurmuş
- 4 Bulup sakkâ-yı hicrân teşne-dil sahrada Mecnûnı
Ecel peymânesin şunmuş hayât âbına kandurmuş
- 5 Bu gün Bâkîye ol âfet visâlin va' deler kılmış
Yalanlar söylemiş miskîni gerçekden inandurmuş

SÂD

- 220-

Mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

- 1 'Avâm okur seni teshîr için hemîşe havâs
Bu muhlisüñ işi dâ'im mahabbet ü ihlâs
- 2 Olurdı pûte-i 'aşkuñda yanmaga râzî
Bulaydı şast-ı gamundan dil-i fikende halâs
- 3 Alındı 'aşkuña dil kaldı fikr-i bî-hâsıl
Sipâhî gibi ki tîmârını iderler hâs
- 4 O dürri vasf iderin karşı bahr-i nazmumda
Sözüm güherlerine ser-fürû ider gavnâs
- Elüñde hâtem-i fazl u belâgat ey Bâkî
'Adû-yı kec-nazar inkâr iderse gözine bas

DÂD

-221-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Âsitânuñ hâkidür firdevs-i a'lâdan garaz
Kâmetüñdür ravza-i cennetde Tûbâdan garaz
- 2 Mürdeler ihyâ ider enfâs-ı müşgînüñ senüñ
Nutm-ı cân-bahşuñdur i'câz-ı Mesîhâdan garaz
- 3 Sîm-i eşküñ yolına hârc eylemekden aglama
Yâ nedür ey âşık-ı şürîde dünyâdan garaz
- 4 Ârzû-yı cilve-i nahl-i revânuñdur senüñ
Bâgda seyr-i hırâm-ı serv-i bâlâdan garaz
- 5 Bâkıyâ dil mülkini dil-ber niçün târâc ider
Pâdişâh olan nedür şehrinî yagmâdan garaz

TÂ

-222-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Sahn-ı gülşen mülk-i Bagdâd oldu âb-ı cûy Şat
Yâsemenler su yüzinde seyr ider mânend-i bat
- 2 Sahn-ı bâğı tutdı encüm gibi nergis şöyle kim
Mestler fark eylemez yirden göği eyler galat
- 3 Bir Gülistân yazdı bir ay içre fasl-ı nev-bahâr
Lâle yir yir sürh olupdur sebze hat şeb-nem nukat
- 4 Aldılar ol şem'-i bezm-ârâyı agyâr ortaya
Zâhir oldu nükte-i lâ hayre illâ fî'l-vasat
- 5 Hatt-ı la'lin Bâkıyâ ol gonca-i nev-rüstenüñ
Seyr idenler didiler handânuñ olmakdur bu hat

ZÂ

-223-

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 N'ola gelse dil-i mecrûha derd-i dil-rübâdan haz
İder haste ne deñlü nâ-ümîd olsa devâdan haz
- 2 Gam-ı aşkuñ cihân mülkinde buldum şâdmân oldum
Kişi gurbet diyârında idermiş âşinâdan haz
- 3 Safâ-yı câm-ı la'lünden ne hâlet kesb ider sûfî

- Ki tab'-ı bî-mezâk itmez şarâb-ı dil-güşâdan haz
- 4 Be-her takdîr olur mâ'il güzeller âşık-ı zâra
Tabîb olanlar elbette iderler mübtelâdan haz
- 5 Çerâg-ı mâh-ı hüsnüñ karşu tutma çeşm-i agyâra
Gözüm nûrî ne deñlü eyleye a mâ ziyâdan haz
- 6 İlâhî tab'-ı Bâkîden rüsûm-ı gayrı mahv eyle
Ki aşla kalmaya kalbinde nakş-ı mâ-sivâdan haz

'AYN
-224-

- Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
- 1 Bahs itmesün 'izâruñ ile encümende şem'
Kanda çerâg-ı mâh-ı şeb-efrûz kanda şem'
- 2 Çün subh olinca bellü olur yüzi karası
Germ olmasun o hüsn ile ey mâh inende şem'
- 3 Bâd-ı hazân irişmedin ir sahn-ı bâga kim
Bezm-i bahâra nergis olupdur cemende şem'
- 4 Olsun çerâgı ruhlarñnuñ rûşen ey sanem
Yakdukça mihr ü mâh bu deyr-i kühende şem'
- 5 Bâkî 'aceb mi şî'r-i dil-efrûzun itseler
Erbâb-ı aşk cem' olıcak encümende şem'

-225-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Şem'-i hüsnüñdür viren halvet-sarây-ı câna lem'
Olamaz ol meclise hûrşîd-i âlem-tâb şem'
- 2 Almaga âvâze-i pâ-y-i semendün gûş-i cân
Kaldı yollarda nişân-ı na'l-i esbüñ gibi sem'
- 3 Yakdı nâr-ı fûrkat-i şehd-i lebüñ cân riştesin
Akıdursam tañ degül şem'-i şeb-ârâ gibi dem'
- 4 Tûp-ı âhumla ider hayl-i sirişküm âkıbet
Kal a-i hicrânı kal u leşger-i endûhı kâm
- 5 Gam şebinde Bâkıyâ besdür perişân-dillere
Hânkâh-ı aşk ara dâgum fetîli şem'-i cem'

GAYN

-226-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Feryâda geldi bûlbül-i destân-sarây-ı bâg
Ya nî zamân-ı 'ayşdur eyler salâ-yı bâg
- 2 'Ayş u safâya hâtırumuz turmayup çeker
Sünbüller oldu silsile-i müşgsâ-yı bâg
- 3 Gerd-i kederden âyine-i kalbi sâf u pâk
Gûyâ derûn-ı ehl-i safâdur fezâ-yı bâg
- 4 Saçıldı sahn-ı sebzeve nesrîn varakları
Sakf-ı sipihre beñzedi ferş-i sarây-ı bâg
- 5 Bâkî zamân-ı 'işret ü hengâm-ı 'ayşdur
Virmek gerek ne hâlet ise muktezâ-yı bâg

-227-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Sînesine yakmada şem'-i ruhun şevk ile dâg
Mâh-ı enver mihr-i âlem-tâbdan yakar çerâg
- 2 Bî-sütûnı gül-şen itmiş hûn-ı çeşm-i Kûh-ken
'Âşika sevdâ-yı vasl-ı yâr ile tag üsti bâg
- 3 Gül gibi ter-dâmene teşbîh iden kimdür seni
Yâsemen gibi cihânda alnuñ açuk yüzün ag
- 4 Mâh-ı çarh üzre nedür bilmek dilerseñ ol sevâd
Yakdı yâre sunmaga devrân turunç üstine dâg
- 5 Şem' veş sûz-ı derûnı 'arz ider Bâkî saña
Yana yana kalmadı bî-çârenün bagrında yag

FÂ'

-228-

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Ey dürr-i pâk agzuña nisbet senüñ sadeñ
Deryâ sevâhilinde yatur pâre-i hazef
- 2 Bahr-i muhît-i eşküme ger dil uzatmasa
Deryâ yüzine urmaz idi bâd-ı subh keñ
- 3 Hâk-i rehûñden irdi meger subh-dem nesîm
Bûy-ı 'abîr ü 'anber ile toldı bu taraf
- 4 Zahm-ı hadeng-i yâr sa'âdet nişânıdur
Sînem ideydi ol kaşı ya kâşkî hedef
- 5 Bir mâhdur ki çevresin almış sitâreler
Bezm-i şarâba gice 'aceb şevk virdi def
- 6 Eşküm gibi gamuñla kılup terk-i hân mân
İtdüm yoluñda varumı çeşmüm gibi telef
- 7 Esrâr keşfin itmek için sûfi Bâkıyâ
Başın murakkâ'ına çeker nitekim keşef

-229-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Müje haylin dizer ol gamze-i fettân saf saf
Gûyiyâ cenge turur nîze-güzârân saf saf
- 2 Seni seyr itmek için reh-güzer-i gülşende
İki cânibde turur serv-i hırâmân saf saf
- 3 Leşger-i eşk-i firâvân ile ceng itmek için
Gönderür mevclerin lücce-i 'ummân saf saf
- 4 Gökde efgân iderek sanma geçer hayl-i küleng
Çekilür kûyuna mûrgân-ı dil ü cân saf saf
- 5 Câmi' içre göre tâ kimlere hem-zânûsın
Şekl-i sakkâda gezer dîde-i giryân saf saf
- 6 Ehl-i dil derd ü gamun ni' metine müstagrak
Dizilürler keremüñ h'ânına mihmân saf saf
- 7 Vâsf-ı kaddüñle hırâm itse 'âlem gibi kalem
Leşger-i satrı çeker defter ü dîvân saf saf
- 8 Kûyuñ etrâfına 'uşşâk dizilmiş gûyâ
Harem-i Ka'bede her cânibe erkân saf saf

- 9 Kadrüñi seng-i musallâda bilüp ey Bâkî
Turup el bağlayalar karşıña yârân saf saf

-230-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ey aslı pâk nesli güzîn zübde-i halef
Virdüñ cihâna şems-i münevver gibi şeref
2 Cism-i latîfüñ oldı senüñ dürr-i şâhvâr
Hıfz itmek içün anı olupdur cihân sadev
3 Hak virdi saña devlet ü baht u sa'âdeti
Baglarsa n'ola karşıña ehl-i kemâl saf
4 Atduñ hadeng fazl u belâgat nişânına
Tîr-i murâduña ola her maksaduñ hedef
5 Bâkî kemâl-i vasfı ne mümkün du'âya gel
Hayrû'l-kelâmi muhtasarun didi çün selef

-231-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Bilini dikkat idüp fehm idemez mûy-şikâf
Deheni sırnı her kim ki bilürse insâf
2 Mün'akıs olmaz imiş anda hayâl-i ruh-ı dûst
Âb-ı sâfî olamaz ger turılup olmasa sâf
3 Kemerüm gibi miyânını kenâr ide diyü
Korkaram va de-i vaslına nigâr ide hılâf
4 'Aşkdur bu geçürür 'âşıkı başdan candan
'Âşıkun yoluña cân virdüğünü sanma güzâf
5 Bâkıyâ ister isen kalbe safâ virmek eger
Ka'be-i kûyna var döne döne eyle tavâf

KÂF

-232-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Şeb-i târîk görinür gözüme rûz-ı firâk
Dûd-ı âhumla meger toldı ser-â-ser âfâk
- 2 Yine bir kaşı hilâlüñ sitemi çarh gibi
Kaddümi kıldı kemer tâkatümi eyledi tâk
- 3 Tutdı ebruña yüzün mihr-i 'izâruñla göñül
Kıbleye karşı kılur sanki salât-ı işrâk
- 4 Merd iseñ dehr-i denî mekrine meftûn olma
Er odur kim vire bu pîre-zen-i dehre talâk
- 5 Bâkinüñ nâle vü zâriyle cihân toldı bu gün
Yine var ise 'adû eyledi yârine nifâk

-233-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Bakmadı bâga göñül yâr ile yâr olmayıcak
Akmadı su gibi gülzâre bahâr olmayıcak
- 2 Ey ki deryâ-yı gam-ı 'aşkuña yok hîç kenâr
Bûse lutf eyle hele bârî kenâr olmayıcak
- 3 Bî-hisâb itdi hatuñ 'âşıkâ cevri ammâ
Kimse da vâ idemez rûz-ı şümâr olmayıcak
- 4 Gül-şen-i kûyuna varmaga göñül yüz gerege
Gül-i ruhsâruna âşüfte hezâr olmayıcak
- 5 Bulmadı sa'y ile ser-menzil-i maksûda vüsûl
Himmet-i merd-i Hudâ sâlike yâr olmayıcak
- 6 Tal'at-i şâhid-i ikbâl nümâyân olmaz
Sîne-i ehl-i safâ âyinedâr olmayıcak
- 7 Olmaz ey Bâkî-i bî-dil ser-i a' dâ pâ-mâl
Yine sen tab' semendine süvâr olmayıcak

-234-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Mahabbet husrev-i fermân-dih-i şâh u gedâ ancak
Musahhar cümle 'âlem 'aşka bir sırr-ı Hudâ ancak
- 2 Şikâyet cevri-i dil-berden kadîmî resmdür ammâ
Hakikatde cefâ ehl-i vefâyâ bir safâ ancak
- 3 Nazarda merhametden yok eser ey şûh-ı sengîn-dil
Kıya bakışlarıñdan añlanur kalbün kaya ancak
- 4 Gözüme özge 'âlemler temâşâ itdürür sîneñ
Nice sîne bu hod Âyîne-i 'âlem-nümâ ancak
- 5 Kazâ-yı âsmânîden sakınmak sûdmend olmaz
Rızâdur çâresi 'aşkuñ görünmez bir belâ ancak
- 6 Cihân rûşen ziyâsından mahabbet ol Hudâ hakkı
Çerâg-efrûz-ı 'âlem nûr-ı pâk-i Mustafâ ancak
- 7 Zarûrî ser-fürû kıldı edâña düşmen ey Bâkî
Senün şemşîr-i tab un Zülfekâr-ı Murtazâ ancak

-235-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Geçdi 'âlem halkına hükm-i revân-ı tîr-i 'aşk
Kesdi hep da vâların şemşîr-i 'âlem-gîr-i 'aşk
- 2 Pend ile dîvâne-i 'aşka selâsil baglama
Bend ü zencîr eslemez zîrâ bilürsin şîr-i 'aşk
- 3 Kible-i ikbâl-i âlemdür cemâlün Ka'besi
Tâ irişdi âleme âvâze-i tekbîr-i 'aşk
- 4 İrmese hadd-i kemâle kalsa dil mânend-i mis
Gıll u gışdan sâf u pâk altun ider iksîr-i 'aşk
- 5 Şâh-ı kişverden dilâ gel çekme sancak minnetin
Kendü dîd-ı âhıdur zîrâ livâ-yı mîr-i 'aşk
- 6 Dil-rübâ dil-ber sever dirler helâk oldum meded
Cânuma kâr eyledi şimden girü te'sîr-i 'aşk
- 7 Bâkîyi zâr u zebûn itdün yigitlik bu mıdur
Sen tevânâ nev-cevân ol nâ-tevân bir pîr-i 'aşk

-236 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Degme nahcîrin şikâr itmez bu deştüñ şîr-i 'aşk
Şîr-merdân-ı dil-âverdür yine nahcîr-i 'aşk
- 2 Nâr-ı mihnet nerm ider 'âşık mülâyim-tab' olur
Âhen-i pûlâd ise altun ider iksîr-i 'aşk
- 3 Husrevâne penc nevbet çaldı heft iklîmde
Nüh kıbâbın yankulandurdı sipihrüñ mîr-i 'aşk
- 4 'Aklımı itdi perişân göñlümi kıldı harâb
Vaz -ı nâ-hemvâr-ı âlem kâr-ı bî-tedbîr-i 'aşk
- 5 Lerze virdi 'âleme saldı zemîne zelzele
Gulgul-i kûs u nefîr-i sît-i âlem-gîr-i 'aşk
- 6 Gerden-i mihre eşi' a takdı altun şilsile
Sîm-tenler ideli dîvâne-i zencîr-i 'aşk
- 8 Zahmumuz hûnı mey-i gül-gûnumuzdur giceler
Bezmümüzde şem -i rûşen şu le-i şemşîr-i 'aşk
- 9 Hânkahdan togru 'azm itse n'ola mey-hâneye
Bâkîyi çün böyle irşâd eylemişdür pîr-i 'aşk

-237-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Şâm-ı gamda hâsıl olsa göñlüme nâ-gâh şevk
Şu le-i âhumla tolar nîl-gûn hargâh şevk
- 2 Bir 'aceb hâlet-durur bu 'aşk olmaz müstemîr
Gâh mihnet gâh hasret gâh fûrkat gâh şevk
- 3 Pây-kûbân dest-efşân na' re-zen efgân-künân
'Azm-i kûy-ı dil-rübâ itdüm olup der-râh şevk
- 4 Dâne-i gendüm tahammül kıldugum eksem n'ola
Hirmen-i âlemde saymaz kûh-ı Kâfi kâh şevk
- 5 Bâkînüñ kârına yârân-ı safâ incinmesün
Gâh gâh anı özinden eylemez âgâh şevk

-238-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Hâl-i 'âlem ezelî böyle perîşân ancak
Kimi handân kimi giryân kimi nâlân ancak
- 2 Kimisi bûlbûl-i nâlân-ı gül-i ârız-ı yâr
Kimi pervâne-i şem'-i ruh-ı cânân ancak
- 3 Bu cihân kimine kasr-ı tarâb u ayş u safâ
Kiminüñ mihnet ile başına zindân ancak
- 4 Pây-mâl olmada âhir şütür-i gerdûna
Pâdişâh ile gedâsı hele yeksân ancak
- 5 Bâkıyâ hânkah-ı 'âlem-i hayretde hemân
Her gelen kimse bu esrâr ile hayrân ancak

-239-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Zâhidâ ibret gözin aç sûret-i zîbâya bak
Bir nazar âyîne-i sun -ı cihân-ârâyâ bak
- 2 Dildür ol bahr-i hakîkatden vücûdun mülkine
Şol derûnuñ 'âleminde mevc uran deryâyâ bak
- 3 Baht-ı bî-bünyâd içün renc-i talebden fârig ol
Bâri bir kaç gün huzûr-ı kalb ile dünyâyâ bak
- 4 Câmveş kimdür bu bezm içre ciger-hûn olmayan
Gonca-i gülzârı seyr it lâle-i hamrâyâ bak
- 5 Hâl-i zâr-ı Bâkî-i bî-dilden isterseñ nişân
Kâmet-i çeng-i dü-tâyâ rûy-ı zerd-i nâyâ bak

-240-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Seyr-i gülşende ne hâsıl bile yâr olmayıcak
Şâh-ı gülden ne biter tâze bahâr olmayıcak
- 2 Savt-ı mürgân-ı çemen 'âlemi tutdı gerçi
Mutribâ n'eyleyelüm nakş-ı nigâr olmayıcak
- 3 Menzilin bâg-ı bihişt eyleseñ itmez ârâm
Cânda sabr u dil-i şeydâda karâr olmayıcak
- 4 Her gazâluñ tek ü pü itmede ardınca göñül
Şâhlar eglenemez sayd u şikâr olmayıcak

- 5 Bâkıyâ şâhid-i maksûd olur çihre-nümâ
Sâf u pâk âyine-i dilde gubâr olmayıcak

-241-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Kasd eyler agzuñ öpmek için dâ'imâ kabak
Olur bogazı iplü degüldür şehâ kabak
- 2 Hoş şevk virdi meclise mihr-i münîrvâr
San kurs-ı âfitâbdur ey meh-likâ kabak
- 3 Bezm-i gamuñda sanma kabak minnetin çekem
Eşküm şarâb u dîdelerümdür baña kabak
- 4 Bezmünde gerçi sâgar-ı sahbâya baş eger
Bedr-i münîre dil uzadur dil-berâ kabak
- 5 'Âşık hadîs-i câm-ı lebüñ alsa agzına
Meclisde çok lakırdamasun sâkıyâ kabak
- 6 Ol vâsitayla la'l-i leb-i dil-beri oper
Câmuñ yüzine gülse n'ola Bâkıyâ kabak

-2 4 2-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Yazdı bahâr âyet-i hüsnüñ varak varak
Gül mushafından okudı bülbül sebak sebak
- 2 'Aşkuñ yolında bulmadı dil emn ü râhatı
Tâtâr-ı gamzeñ eyledi yagmâ konak konak
- 3 Yâd-ı lebüñle 'işret için büstânlara
Allâh çekildi bâde-i gül-gûn kabak kabak
- 4 Dün gice ol gazâli kaçurmuş rakîb-i seg
İtler gibi aradı bulınca yatak yatak
- 5 Kaddüñ nihâli ruhlaruñ alı gerek bize
Gül deste deste tâze fidanlar kucak kucak
- 6 Mesken tutalı ol ham-ı ebrûda çeşm-i yâr
Âşûb u fitne gizlenür oldu bucak bucak
- 7 Bâkî işigi hâkine düşmüş niyâz ider
Miskin fütâde 'âşık-ı bî-dil babak babak

-243-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Nev-bahâr açdı cemâlün mushafından bir varak
Ol varakdan başladı gülşende bülbüller sebak
- 2 Gül gül oldı bâde-i aşkıñla rûy-ı gülsitân
Tâb-ı meydendür cebîn-i gonca-i terde arak
- 3 Bezm-i şevkuñ içre devr eyler felek bir câmdur
Câmda bir cür adur aşkuñ şarâbından şafak
- 4 Nükte-i sırr-ı vücûdı şerh ider her berg-i ter
Ârif-i âgâha bu gülşende besdür bir varak
- 5 Hûbdur hüsn-i amel takvâ vü tâat gerçi kim
Mânî olmaz nesne ey Bâkî olunca feyz-i Hak

-244-

Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün

- 1 Sîne mecrûh-ı gam-ı gurbet ü efgâr-ı firâk
Dil esîr-i elem-i hecr ü giriftâr-ı firâk
- 2 Dîdeden kanlu yaşum aksa dem-â-dem ne aceb
Cigerüm pâreledi hançer-i âzâr-ı firâk
- 3 Gitdi mülk-i ademe kâfile-i sabr u sükûn
Karşu tutdı yolına meş ale-i nâr-ı firâk
- 4 Şöyle bî-kıymet olur âşık-ı mihnet-zede kim
Âkıbet hîçe satar hâce-i bâzâr-ı firâk
- 5 Teşne-leb iki gözi âb-ı visâlün gözedür
Pister-i gamda yatur Bâkî-i bîmâr-ı firâk

-245-

Mefâ ilün fe ilâtün mefâ ilün fe ilün

- 1 Kemâl u fazl ile âlemde iftihârum yok
Melâmet eylese aşkuñ cihâna ârum yok
- 2 Hezâr mertebe aşkuñda gâlibem Kaysa
Nihâyet ey sanem ol deñlü iştihârum yok
- 3 Huzûr-ı pîre yitişdüm egerçi her fende
Velî güzelleri sevmekde ihtiyârum yok

- 4 Çemende gonca-i dil neyle gülsün açılsun
Yanumda sencileyin şûh-ı gül-izârûm yok
- 5 ‘Adem diyârına çokdan giderdüm ey Bâkî
Şarâb-ı ‘aşk ile reftâra iktidârûm yok

-2 4 6-

Mefâ’îlün mefâ’îlün fa’ûlün

- 1 Kadehden gayrı bir la’lûñ öper yok
Kemerden gayn bilûñi kucar yok
- 2 Pür oldu dîdemüz hâk-i rehûñle
Eser yilden velîkin hîç eser yok
- 3 Gelürse bir yire nakkâş-ı ‘âlem
Bu resm ile seni tasvîr ider yok
- 4 Didüm var mı dehânuñla miyânun
Didi kim söyleme ortada var yok
- 5 Felek tâkındaki kandîl-i mâhı
Uyarmaz Bâkî âhum giceler yok

-247-

Mef’ûlû mefâ’îlû mefâ’îlû fa’ûlün

- 1 İsterse n’ola haste göñül yâre sarılmak
Mecrûh olıcak lâzım olur yara sarılmak
- 2 Olmadı müyesser baña bir serv-i revânuñ
La’lini öpüp biline bir pâre sarılmak
- 3 Öpdüm elini kucmaga bilin edeb itdüm
Gül di di bilmez dahı bî-çâre sarılmak
- 4 Dil-berlerüñ ey gonca-dehen ‘âdeti budur
Gül ruhlarını ara öpüp ara sarılmak
- 5 Zâyî’ ola mı bunca belâ dünyede Bâkî
Yâ Rabbi nasîb ola mı dildâra sarılmak

KÂF

-248-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Hat-ı ruhsâruña teşbîh idüp ey şûh senüñ
Bâgda gonca biraz rîşine güldi çemenüñ
- 2 Hat-ı nev-hâste kim 'ârızuñ üzre görünür
Döndi dendâneleri şekline sîn-i semenüñ
- 3 Bâgda dürr-i 'Aden gibi yine yâsemenüñ
Cigerin deldi bu gün şîve-i çâh-ı zekanuñ
- 4 Hele ey lâle-i sîr-âb-ı çemen-zâr-ı cefâ
Bagrumuz yakdı senüñ hasret-i hâl-i dehenüñ
- 5 Elüñ irişmedi ol serve diyü ey Bâkî
Ta n u teşnî i belâsın çekerüz irişenüñ

-249 -

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Hatt-ı la' liyle kaşı cânânuñ
Bir rubâ' îsidür Gülistânuñ
- 2 Bâde-i nâbdur leb-i la' lüñ
Sâgar-ı sîmdür zenahdânuñ
- 3 Göricek sîn-i miske beñzetdüm
Şâne-i zülf-i 'anber-efşânuñ
- 4 Bir belâdur salındı 'uşşâka
Dûstum kâmet-i hıramânuñ
- 5 Sünbülüñ revnakın şikest itdi
Şiken-i turra-i perîşânuñ
- 6 Degenek lâzım oldı agyâre
Olmag ister kapunda derbânuñ
- 7 Bâkî senden cefâ vü cevır ummaz
Eger olursa lutfuñ ihsânuñ

-250-

Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Gönüller aldugın inkâr ider meger zülfüñ
Elini mushafa urmış yemîn ider zülfüñ
- 2 'Araklar eyler ise bâg-ı 'ârızuñ gül-geşt
İñende olmasun andan efendi ter zülfüñ
- 3 Katuñda kanlar idüp oldu mu teber gamzeñ
Yanuñda yollara indi idindi yir zülfüñ
- 4 Ayaguñ öpmeden el çekmez ol virür başın
Koyupdur ey boyı şimşâd o yolda ser zülfüñ
- 5 Misâl-i hüsnüñe tâvûs kuyruğı çekeli
Cihânı hükmüñe ram itdi ser-be-ser zülfüñ
- 6 Yolında nâfe-sıfat kıldı terk-i ser Bâkî
Terahhum itmedi miskîne kıl kadar zülfüñ

-251-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Görüp tâb-ı 'izâruñ hâtırı nerm oldu Nâhîdüñ
İçüp aşkuñ şarâbın kellesi germ oldu hurşîdüñ
- 2 Şikest olduğına râzî degüldi revnak-ı 'işret
Anuñ'çün düşmedi bir dem elinden câm Cemşîdüñ
- 3 Peyâm-ı hançer-i ser-tîzin ol mâhuñ degürmişdür
Anuñ'çün ditrer endâmı çemende bâddan bîdüñ
- 4 'Alâ'ikdan mücerred ol ser-i kûyında mesken bul
Mesîhâveş mekânı âsmândur ehl-i tecrîdüñ
- 5 Gedâ-yı kûy-ı cânâne sakın öykünme ey Bâkî
Sefâhatdür bilürsin muktezâ-yı şâha taklîdüñ

-252-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Umaruz câm-ı la'lüñi emmek
Çok çekilmişdür ol ümîde emek
- 2 Katı eller dili ser-i zülfüñ
Dilek ey şûh-ı şîvekâr dilek
- 3 Na're-i mest-i 'aşka beñzedemez

Lâf çatlatmasun iñende tüfek

- 4 Bahs idüp bir dakîka hüsnüñden
Hâle mâh-ı sipihre asdı elek
- 5 Cûy-ı eşküm yeñilmez ey Bâkî
Çok döner dahı âsiyâb-ı felek

-253-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Fitneye âgâz idelden gamze-i câdûlaruñ
Geh görünür gâh görünmez hilâl ebrûlaruñ
- 2 Bakmasa yıllarca Nâhîdüñ yüzine gam yimez
Ayda bir kez hâl-i ruhsârın gören meh-rûlaruñ
- 3 Yüzleri böyle kararmazdı eger ey mâh-rû
Âfitâba tapmayaydı turra-i hindûlaruñ
- 4 Hurrem olsa gam degül eşk-i revânum görse yâr
Âdeti tefrîh-i rûh itmekdür akar sularuñ
- 5 Hurdeler geçmişdurur dendânuñ evsâfında kim
Hâme-i Bâkî delüpdür bagrını lû'lûlaruñ

-254-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Ey sabâ dil rahtın ol gîsûy-ı müşgîn-târe çek
Âşık-ı dîvâneysi zencîr-i zülf-i yâre çek
- 2 Ola kim bir pâre yaşın diñdürüp kanın kese
Hâk-pâyûñ tütüyâsın dîde-i hûnbâre çek
- 3 Câm-ı gül-gûn al ele nûş eyle bî-pervâ bu gün
Kuvvet-i bâzûñ ile bir dil-ber-i meh-pâre çek
- 4 Dür dişi vasfında ey dil bagla bir 'ıkd-ı güher
Lû'lû-yı lâla-yı nazmuñ rişte-i efkâre çek
- 5 Sîne bir eglenceden hâlî gerekmez Bâkıyâ
Yâre sen kâdir degülsin bârî miskîn yara çek

-255-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Sâkî elünde bülbüleyi bülbül eyleseñ
İçseñ şarâbı ruhlaruñı gül gül eyleseñ
- 2 Gül devri 'ayş mevsimidür mutribâ bu gün
Bülbül-sıfat çemende biraz gulgul eyleseñ
- 3 Söyletseñ ey surâhî sen erbâb-ı meclisi
Mutrib ferâgat eyleyicek kulkul eyleseñ
- 4 Sevdâ-yı hâl-i yâr ile ey dil 'aceb degül
Meyl-i karanfûl ârzû-yı fûlfûl eyleseñ
- 5 Destünde Zülfekâr-ı 'Alî nevk-i hâmedür
Bâkî semend-i tab' uñ olur Döldül eyleseñ

-2 5 6-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Subh-ı vasl-ı yârdur bezm-i şarâb itmek gerek
Sâgar-ı zerrîni reşk-i âfitâb itmek gerek
- 2 Çok direng itmez bize bu şîşe-i pîruze-reng
Sâkıyâ la l-i müzâbı sun şitâb itmek gerek
- 3 Devlet-i dünyâ hayâl-i h^vâba beñzer nesnedür
Baht-ı bî-dâr isteyenler terk-i h^vâb itmek gerek
- 4 Gün gibi rif'atde olmak isteyen gerdûn-sıfat
Bir mu'allâ bârgâha intisâb itmek gerek
- 5 Bâkıyâ mahsûl-i 'ömri vaktidür şimden girü
Akça döküp dîdeden bir bir hisâb itmek gerek

-257-

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Bahâr u bâg ise maksûd hüsn-i yâri görüñ
Garaz cinân ise kûy-ı nigâra varı görüñ
- 2 Meta'-ı zühd ü riyâ varmasun mı yagmâya
Çemen diyârına leşker çeken bahârı görüñ
- 3 Mey içdügün lebi yâdına bildi beñzümden
Ne reng virdi baña câm-ı hoş-güvârı görüñ
- 4 Güler bu güfte-i rengîni gûşvâr idinüp

Ruhına şevk viren la'l-i âbdârı görüñ

- 5 Piyâle devrini devrândan ögrenür Bâkî
Felekde gerdiş iden câm-ı zer-nigârı görüñ

-258-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Câ'm la'lüñdür senüñ âyîne rûy-ı enverüñ
Adı var Câ'm-ı Cem ü Âyîne-i İskenderüñ
2 Kâh-ı hüsn-i yâre bak seyr it ham-ı ebrûsını
Adın aña tâk-ı Kısra ile kasr-ı Kayserüñ
3 Nûş iden câ'm-ı lebüñ ölmekden asla gam yimez
Kim humârı olmaz ey sâkî şarâb-ı Kevserüñ
4 Nâr-ı âhumdan hazer kıl ey sipihr-i pîre-zen
Tutuşur bir gün sakın ol âsmânî çenberüñ
5 Bir içim su istedi hecrüñde Bâkî haste-dil
Virmedi kat â cevâb aña tayandı hançerüñ

-259-

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Dilâ cihânı şirişkümle pür-şarâb itdüñ
Behey harâb olası âlemi harâb itdüñ
2 Şarâb sohbetin illerle eyledüñ varduñ
Fırâkuñ âteşine bagrumı kebâb itdüñ
3 Ne sende mihr ü vefâ var ne ben de sabr u karâr
O yok bu yok ne âceb bizden ictinâb itdüñ
4 Şemîm-i nâfe-i hâlınden ey nesîm-i seher
Dimâg-ı âlemi pür-bûy-ı müşg-i nâb itdüñ
5 Saçı kelâmın o deñlü uzatdun ey Bâkî
İki sahîfe yiri başka bir kitâb itdüñ

-260-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Âyîne-i cemâl-i hakîkat-nümâ yüzüñ
Âb-ı zülâl-i çeşme-i sıdk u safâ sözüñ
2 Sen yüz virelden âyîne buldı bu ragbeti

- Hasret degüldi sûretine halk o yüzsüzüñ
- 3 Bâ'is cemâlüñ oldı cihânuñ zuhûrına
Hürşîddür bahâne vücûdına gündüzüñ
- 4 Şâhîn eline düşmişe döndi tezerv-i dil
İndi süzildi üstine iki kara gözüñ
- 5 Kimi ayaguñ öpmege sarkar kimi elüñ
Bâkîye besdür ey gül-i handân güler yüzüñ

-261-

- Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
- 1 Bir safâ-bahş kanı câm-ı musaffâdan yig
Bir tarab-sâz mı var sâgar-ı sahbâdan yig
- 2 Kanı bir câm-ı musaffâ gibi sâfî-meşreb
Safha-i sînesi mir'ât-ı mücellâdan yig
- 3 Câm-ı mey bezmde bir dil-ber-i râ'nâdur kim
Çihre-i nâzüki gül-berg-i mutarrâdan yig
- 4 Bir nefes hem-dem olup def'-i melâl eyleyecek
Bulmadum dünyede câm-ı mey-i hamrâdan yig
- 5 Bâkıyâ meykedenün ehl-i hârâbat içre
Hidmet-i hâk-i deri devlet-i Darâdan yig

-262-

- Mef'ûlü fâ'îlâtü mefâ'îlü fâ'îlün
- 1 Gönder efendi sîneme tîr-i belâlaruñ
Olsun siper belâlaruña mübtelâlaruñ
- 2 Mihr ü vefâlar itmez iseñ dûstum n'ola
Minnet degül mi cânuma cevır ü cefâlaruñ
- 3 Baş egmez oldı gûşe-i mihrâb-ı tâ'ate
Ebrûlarına secde kılan dil-rübâlaruñ
- 4 Rez duhterini sîneye çeksem 'aceb midür
Cevrinden özge nesnesi yok bî-vefâlaruñ
- 5 Şehr içre halk bir birine gösterür beni
Mihri hilâle beñzedeli meh-likâlaruñ
- 6 Bâkî-i haste-hâtırını inletme dûstum
Makbûl olur du'âsı sakın mübtelâlaruñ

-263-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Kaddümi çeng eşkümi rûd eyledüñ
Cismüm âteş cânımı 'ûd eyledüñ
- 2 Hâli sevdâsıyla âh itdüñ dilâ
Cân meşâmın 'anber-âlûd eyledüñ
- 3 Diñmese yaşum 'aceb mi ey göñül
Hânemi âh ile pür-dûd eyledüñ
- 4 Her şeb ey dil âh-ı âteşnâkden
Çarh-ı bed-mihrüñ yirin od eyledüñ
- 5 Kühl-i hâk-i pâ-yî yâri çeşmüñe
Sürmeden Bâkî 'aceb sûd eyledüñ

-264-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Şikâyet cevri-i dil-berden dil-i şeydâyı söyletseñ
Günâh andan yine ol şûh-ı bî-pervâyı söyletseñ
- 2 Firâk-ı câm-ı la'lüñle ne çekdi sâgar-ı gamdan
Ne kanlar yutdı görseñ gonca-i ra nâyı söyletseñ
- 3 Leb-i la'lüñle mey bahsinde gavgâ hadden aşmışdur
İşitseñ kîl ü kâli şîşe-i sahbâyı söyletseñ
- 4 Hadîş-i aşkı harf u lafz ile kılmaz edâ ammâ
Ne ra nâ söyler ol ma nâyı çeng ü âyı söyletseñ
- 5 Nebât-ı hatt u kand-i la' l-i nâbuñ düşmez agzından
Biraz gûş eyleseñ tûtî-i şekker-hâyı söyletseñ
- 6 Ne dillerden ne dürler dökdüğün deryâ-sıfat görseñ
Hurûş u cûş ile bir gün dil- i danâyı söyletseñ
- 7 Kelâm-ı 'aşk ey Bâkî ser-â-ser sırr-ı vahdetdür
Murâdı cümleñün birdür bütün dünyâyı söyletseñ

-265-

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Çerâg-ı hüsni ışıkdur o mehveşüñ girçek
Dehân-ı teng-i dil-âvîzi bir güzel kûçek
- 2 Hadeng-i âhumuñ eflâke seyr ider güzerin
Hicâbı şöyle çeker yirlere geçer nâvek
- 3 Piyâle düşmez elümden hemîşe lâle-sıfat
Şîrâr-i nâr-ı gamuñdan tutışdı yandı yürek
- 4 Rakîb yanını tenhâ komaz ol âhûnuñ
Geçer hemân oturur karşusunda âh o köpek
- 5 Sebât-ı dehre tayanmak olurdı ey Bâkî
Turaydı 'ahdine 'âlemde dönmeyeydi felek

-266-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Serv-kâmetler iki yanın alurlar yoluñ
Râh-ı gülzâre döner yolları İstanbûluñ
- 2 Ne 'aceb dâgларуñ işler ise ey dil-i zâr
Çürümiş nerd-i mahabbetde bir iki pûluñ
- 3 Devr-i gamzeñde senüñ kimseye hançer çekmez
Boynuma alurın ey şûh-ı dil-ârâ koluñ
- 4 Kad-i bâlâya göre şîve-i refât gerek
Ey sanavber bize 'arz itme iñende tûluñ
- 5 Añlamaz dehr-i denî merdüm-i dâna kadrin
Bâkıyâ minnetini çekmeyelüm her gûluñ

-267-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Dil-rübâlarla 'aceb kesreti var her yoluñ
Geçemez hûblarından göñül İstanbûluñ
- 2 Nic'olur dâgларуñ işler ise ey abdâl
Çürümiş râh-ı mahabbetde bir iki pûluñ
- 3 Dökilür katreleri 'âşık-ı mehcûr aglar
Yılduzı düşkün olur pâdişehüm ma zûluñ

- 4 Bend-i fûrkatde koma bendeñi âzâd eyle
Öldürürseñ de eger kaçmaz efendi kuluñ
- 5 Yoluña Bâkî-i dil-haste revân eyler idi
Tuhfe-i cân-ı hakîr olsa eger makbûlûñ

-268-

- Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün
- 1 Goncayı dil-teng ider la' l-i dür-efşânuñ senüñ
Lâleye hoş reng ider gül-berg-i handânuñ senüñ
- 2 Serv ü şîmşâdı yürütmez ta' n-ı bûlbûl bâgda
Seyr idelden cîlve-i nahl-i hırâmânuñ senüñ
- 3 Sâde-pehlû olmadum nâzûk-beden bir şûh ile
Basmayınca bagruma şemşîr-i bürrânuñ senüñ
- 4 Sâgar-ı la' l-i leb-i cân-bahş-ı dil-ber devridür
Döndi ey câm-ı mey-i gül-reng devrânuñ senüñ
- 5 Nükte-i rengîn ile elfâzuñ ey Bâkî revân
La' l-i dil-berdür meger ser-çeşme-i cânuñ senüñ

-269-

- Mef'ûlü mefâ' ilü mefâ' ilü fa' ûlün
- 1 Devrân ayagın şöyle şikest itdi şarâbuñ
Gûyâ ki mey-i nâba gözi degdi habâbuñ
- 2 Keyfiyyet-i esrâra dõşendi zurafâ hep
Yârân ayagın almada hayrân mey-i nâbuñ
- 3 Esbâb-ı tarab seyl-i mey-i nâb ile gitdi
Âvâzı bogıldı giderek çeng ü rebâbuñ
- 4 Peymâne şikest oldı yatur haylî zamândur
Yanup yakılır hâtırı mecrûh kebâbuñ
- 5 Bâkî yine saçıldı nemek bâde-i nâba
Bilsek 'acebâ aslı nedür bu şeker-âbuñ

-270-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Bir iki gün çekelüm cevır ü cefâsın kadehüñ
Sürevüz bir dem ola zevk u safâsın kadehüñ

- 2 Lâleveş bâg-ı safâda iñen açılduğı yok
Haylî demdür göremez kimse karasın kadehüñ
- 3 Câm-ı mey böyle şikest olaçağı bellü idi
Halk çokdan okunuşlardı du âsın kadehüñ
- 4 Haymeler kurdugı dem kanı habâbuñ ayşa
İ tidâl üzre görüp âb u hevâsın kadehüñ
- 5 Bâkıyâ dün gice meclisde gül-efşânlar ile
Mâh-tâb itmiş idük bezme ziyâsın kadehüñ

-271-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Şarâb-ı dil-güşâ olmaz o la'li-i cân-fezâdan yig
Müferrih hab bulunmaz hâl-i rûy-ı dil-rübâdan yig
- 2 Musaffâ la li ol şûhuñ safâda Câm-ı Cemden hoş
Mücellâ sînesi âyîne-i âlem-nümâdan yig
- 3 Mahabbet lezzetin idrâk iden mihnetden incinmez
Gelür derdüñ dil-i bîmâr-ı uşşâka devâdan yig
- 4 Seni cândan seven bî-dillerüñ lutf eyle kadrin bil
Bulınmaz bende-i mukbil muhibb-i bî-riyâdan yig
- 5 Güşâyış gerd-i râhuñdan yitişdi dîde-i câna
Safâ-yı hâk-i dergâhun cilâ-yı tûtiyâdan yig
- 6 Bülend-âvâze kıl sâz u nevâ-yı aşkı ey mutrib
Ki kalmaz kubbe-i gerduñda hergiz ol sadâdan yig
- 7 Umûruñ Hakka tevîz it tevekkül eyle ey Bakî
Ki cây-ı ilticâ olmaz cenâb-ı Kibriyâdan yig

-272-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Âşık-ı bî-dillere cevri-i firâvân eyledüñ
Müstedâm ol dûstum lutf itdüñ ihsân eyledüñ
- 2 Âsmân-ı mihrüñe âhum şîrâıdur nücûm
Şu le-i dâg-ı derûnum mâh-ı tâbân eyledüñ
- 3 Gamzeñ okın çeşm-i fettânuñ yine almış ele
Şöyle beñzer dûstum kâfir müselmân eyledüñ
- 4 Çıkmaz agzuñdan haber sırr-ı nihân-ı vasluña
Âşikuñ râzın derûn-ı canda pinhân eyledüñ

- 5 Bagrumı hûn eyledüñ şemşîr-i istignâ ile
N'eyledüñ hey âfet-i devrân yine kan eyledüñ
- 6 Bâkiyi gül gibi handan itdüñ evvel lutf ile
Soñra döndüñ mübtelâ-yı hâr-ı hicrân eyledüñ

-273-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Çeşm-i pür-hûnum yoluñda eşk-bâr itsem gerek
Ayaguñ tozına gevherler nisâr itsem gerek
- 2 Gül gibi pîrâhen-i nâmûsı sad-çâk eyleyüp
Lâleveş dâg-ı nihânum âşikâr itsem gerek
- 3 Kırma yazıyla rakîbuñ dişleri vasfın yazup
Nusha-i çeşmi sevâdın pür-gubâr itsem gerek
- 4 Eyleyüp zühdüñ binâ-yı süst-bünyâdın harâb
Hâne-i aşkuñ esâsın üstüvâr itsem gerek
- 5 Bezm-i kesretten çekildi câmvêş Bâkî göñül
Tekye-i vahdetde uzlet ihtiyâr itsem gerek

-274-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Devr-i la'lünde ümîdüm bu ki hakkâk-i felek
Gevherüñ nâmın ide safha-i âlemden hak
- 2 Dehenüñ var ise bir buse kıl ikrâr didüm
Nâz ile yok didi ol gonca-i handân gülerek
- 3 Telh-kâm itme beni dûstum acı söz ile
Lebüñ emdürmez isen tatlu dilim bârî gerek
- 4 Kimse hall eylemedi müşkil-i râz-ı felegi
Var ise ıkd-ı Süreyyâdur aña nokta-i şek
- 5 İltifat itme bu alçaklara sen ey Bâkî
Himmetüñ mürğ-i hümayûnı hümadan yüksek
- 6 Dest-gîrüñ yine şâhenşeh-i devrân yaraşur
Sâki-i devr-i felek câm sunarsa el çek
- 7 Ya'nî sultân-ı cevân-baht Mehemed Hân kim
Yirde meddâhı beşer gökde senâ-h'ânı melek

-275-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Elemin Kaysa kıys itme dil-i mahzûnuñ
Aklı yog idi ne derdi var idi Mecnûnuñ
 - 2 Ey ser-efrâz geçen kimse ne gaddâr idügin
Başuña tokunıcak anlayasın gerdûnuñ
 - 3 Zîr-i hâk olsa gerek menzilüñ âhir n'idelüm
Mâline mâlik imişsin tutalum Kârûnun
 - 4 Mey-i râhat dileyü çekme gam-ı devrânı
Câm-ı gül-reng yiter sana dil-i pür-hûnuñ
 - 5 Yâre 'arz eyleyemez çihre-i zerdin Bâkî
Virdügi rengi görüñ aña mey-i gül-gûnuñ

-276-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Giceler kâküli sevdâsı ile dildâruñ
Haddi pâyânı mı var dûr u dırâz efkâruñ
 - 2 'Âşıkuñ âh u enîn olsa 'aceb mi kârı
Nâle vü zâr olur eglenceleri bîmâruñ
 - 3 Nev-bahâr oldu yine geldi cünûn eyyâmı
Takdı zencîrlerin bâd-ı bahâr enhâruñ
 - 4 Gülşene nergis ü gül hayli letâfet virdi
Şimdi açıldı dahı yüzi gözi gülzâruñ
 - 5 Mâ'il olmaz gül ü şimşâd u çemen seyrine dil
Görelî gülşen-i hüsnünde kad u ruhsâruñ
 - 6 Jâleler tamlamag ister gül-i terden gûyâ
Görinen dürr-i bünâgüşı degüldür yâruñ
 - 7 Bâkıyâ söyle lebi yâdına rengîn gazeli
Demidür nûş-ı meyüñ mevsimidür eş âruñ

-277-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Goncalar içre nihân eyleme gül-berg-i terüñ
Ya nî seyr eyleyelüm sîneñi çöz dügmelerüñ

- 2 Revnâk-ı hüsne hâlel virmez o hatt-ı müşgîn
Arturur belki şeb-i târ şu â'ın kamerûñ
- 3 Kandasın biz de gel ey âfet-i devrân görelüm
Nice bir öpe kuca görîşe tavk u kemerûñ
- 4 'Âşıka kühl-i cilâ yâruñ ayagı tozıdur
Hâsılı bendesiyüz 'ârif-i sâhib-nazaruñ
- 5 Zâhidâ rind-i harâbâta ineñ ta'n itme
Var ise zerre kadar sırr-ı kazâdan haberûñ
- 6 Cümle tedbîr pes-i perdeden üstâduñdur
İhtiyarî mi sanursın harekâtın suverûñ
- 7 Şî'r-i Bâkîye kulak tutmasa zâhid ne 'aceb
Söz güherdür ne bilür kadrini nâ-dân güherûñ

-278-

- Mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fa'ûlûn
- 1 Görmez işigi Ka'besin ol kıble-i cânûñ
Çöp düşdi meger kim gözine kıble-nümânûñ
- 2 Dil-dâdelerûñ hakkına söz geçmedi hergiz
İnsâf 'aceb teng imiş ey gonca dehânûñ
- 3 Rez duhterini virmediler kimseye kaldı
Ağırlığını almadılar rıtl-ı girânûñ
- 4 Şol jâle düşen sûsen-i âzâdeveş ey dil
Dür dişlerinûñ vasfı gerek vird-i zebânûñ
- 5 Hançer-sıfat izhâr-ı safâ eyledi dilden
Nâzûklık ile göñlümüz almaga miyânun
- 6 Bâkî çemen-i cânda meger perveriş itdûñ
Bir âlemi var rûh ile ol serv-i revânûñ

-279-

- Mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn
- 1 Reh-i mey-hâneyi kat' itdi tîg-i kahrı sultânûñ
Şu gibi arasın kesdi Sitanbûl u Kalâtânûñ
- 2 Miyân-ı âb u âteş oldu cây-ı keştî-i sahbâ
Baturdı rûzgâr âyîn-i 'ayşın bezm-i rindânûñ

- 3 Yakan âb üzre âteş sanmañuz keştî-i sahbâyı
Şu â -i tîg-i kahrından tutışdı Şeh Süleymânuñ
- 4 Hilâlâsâ fûrûzân oldı bahr-i nîl-gûn üzre
Şafakdan dem urur âb-ı şarâb-âlûdı deryânun
- 5 Semâ -ı çeng ü nây u devr-i sâgar devleti döndi
Safâsın süre gör ey sûfî-i sâlûs devrânun
- 6 Şarâb-ı nâbdan humlar tehî hum-hâneler tenhâ
Aceb hâlîlîgin buldı riyâ ehli bu meydânun
- 7 Şu meclis içre kim dâ'im tokuz peymâne devr eyler
Ne deñlü ola ey Bâkî zamân-ı ayşî insânun

-280-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 İhsân u cûd u ma' delet oldıysa âdetün
Hûrşîd ü mâha fer vire necm-i sa' âdetün
- 2 Sît u sadâ-yı aşkun ile toldı kâ'inât
Âfâkı tutdı velvele-i kûs-ı şöhetün
- 3 Zinhâr uzatma destüni dînâr u dirheme
Sal mihr ü mâh tûpına çevgân-ı himmetün
- 4 Bir dilde meyl ü mihr ü mahabbet vatan tuta
Kalmaz karârı sabr u sükûn u selâmetün
- 5 Dilden giderdi hattı gamın aşk-ı hüsn-i yâr
Def itdi nâr u nûr hicâbını zulmetün
- 6 Geh şîve eyle bendeñe geh nâz u geh itâb
İrdi zamânı lutf u kerem kıl inâyetün
- 7 Ezmânı tâ muhît ola eltâf-ı Zi'1-celâl
Bâkî hemîşe izzet ü ikbâl ü devletün

-281-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ey reh-revân-ı aşk reh-i râstân tutun
Mürşîd gerekse dâmen-i pîr-i mugân tutun
- 2 Ey sâkinân-ı meykede tutmañ göñülde gam
Bezm-i safâda câm-ı mey-i ergavân tutun
- 3 Bâlâ-yı serde âteş-i âhum duhânını
Şâh-ı mahabbet üstine bir sâyebân tutun

- 4 Ey ‘âşıkân-ı gam-zede ‘ayş u safâyı koñ
Kûy-ı belâda her biriñüz bir mekân tutuñ
- 5 Dünyâ evinde olmayıcak bir huzûr-ı kalb
Fânî cihânı n’eyleyelüm câvidân tutuñ
- 6 Bâkî şarâb-ı ‘aşk ile rüsvây olup gezer
Anı gerekse yahşı gerekse yaman tutuñ

-282-

- Fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün
- 1 Hûbda çihre ile sîne gerek
Baña mahbûb böylesine gerek
- 2 Geçmege bahr-i gamdan ey sâkî
Zevrak-ı mey gibi sefîne gerek
- 3 Bûseyi eksük eylemez cânân
Bundan artuk baña dahı ne gerek
- 4 Mısr-ı hüsn içre ey şeh-i hûbân
Almaga vaslunı hazîne gerek
- 5 Künc-i gamda ko aglasun Bâkî
Yâr sevmek anuñ nesine gerek

-283-

- Fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün
- 1 Kim çeker yasını ey dil o kemân-ebrûnuñ
Kim görür ya tozını ol hat-ı ‘anber-bûnuñ
- 2 Gözüümüñ kañlu yaşı devlet-i ‘aşkuñda şehâ
‘Aynına almaz olupdur akışın Ceyhûnuñ
- 3 Ehl-i diller geçinür hâk-i mezelletde zelîl
Gün gibi evc-i felekde yiri her bir dûnuñ
- 4 Başdan mürğ-i ‘akıl uçmaz idi başından
Tıflar üstine taş atmasalar Mecnûnuñ
- 5 Döne döne anı zâr itmez idi âhum eger
Bâkî çarhına tokunmasa idi gerdûnuñ

LÂM

-284-

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

- 1 'Aşkuñla kılup kâmetini dâl karanfûl
Arz itdi saña mûy-ı sefid âl karanfûl
- 2 Farkında kılup yâsemeni dâgına penbe
'Aşkuñda geçer baş açuk abdâl karanfûl
- 3 Kad serv-i çemen yâre dehen gonca-i gülzâr
Hat müşg-i Hutun çihre semen hâl karanfûl
- 4 Maksûdı bu kim lâle-sıfat göstere pervâz
Ruhsârı hevâsında açar bâl karanfûl
- 5 Geh şîşe gehî kühne-sifâl ile kılur 'ayş
Bâkîveş olup işrete meyyâl karanfûl

-285-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Zülfüñi görsem 'izâruñ üzre ey hûr-i cemîl
Sanuram zencîr şeklin bağlamışdur Selsebîl
- 2 Secde-i hâk-i ser-i kûyunla mâh-ı çâr-deh
Çihre-i zerdin gubâr-âlûde kılmış bir zelîl
- 3 Câmi'-i 'aşkında yâruñ çarh bir kandîldür
Âfitâb-ı âlem-efrûz aña bir rûşen fetîl
- 4 Yollar itdi çihre-i zerdümde seyl-i eşk ile
Çeşm-i giryân beñzer ol sakkâya kim eyler sebîl
- 6 Muntazır olsa n'ola nergis gubâr-ı kûyına
Tûtîyâya Bâkîyâ muhtâc olur çeşm-i 'alîl

-286-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Yaluñuz bülbül degül mest-i şarâb-ı câm-ı gül
Başumuzda hâlet-i câm-ı sürûr-encâm-ı gül
- 2 Sâkıyâ sür câm-ı gül-rengi degül vakt-i direng
Gâyet-i evvel-bahâr u âhir-ı eyyâm-ı gül

- 3 Buldı zînet lü'lu-yı şehvâr-ı şeb-nemden yine
Tâc-ı lâ'li gonca vü taht-ı zümürüd-fâm-ı gül
- 4 Savt-ı mürğ u na're-i mestâne tutdı âlemi
Hâsılı hengâmeden hâlî degül hengâm-ı gül
- 5 Zikr-i hüsn ü vasf-ı ruhsâruñla herkes âşinâ
Yâda gelmez ruhlaruñ devrinde ammâ nâm-ı gül
- 6 Bezme gelse bir dem eglenmez gider ol gonca-leb
Az olur gülşende gâyet müddet-i ârâm-ı gül
- 7 Sâgar-ı gül-gün-ı işret vâye-i Kâvûs-ı hâr
Hançer-i hâr-ı melâmet behre-i Behrâm-ı gül
- 8 Bâkıyâ devrân sitemger çarh bî-rahm olmasa
Pister-i hâr üzre n'eyler nâzenîn endâm-ı gül

-287-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Devr-i gül irdi gonca- sıfat olma teng-dil
Azm eyle tarf-ı gülşene gül gibi gül açıl
- 2 İtdi nisâr âleme kef-i nesîm sîm
Gülşende şâh-ı gül gibi sen de dökil saçıl
- 3 Deryâ-yı ahdar oldı çemen mevc urup yatur
Rûy-ı zemîni fasl-ı bahâr itdi yem yeşil
- 4 Bahs eyleme izâr-ı arak-rîz-i yâr ile
Yüzüñ suyuyla ey gül-i ter yüri var açıl
- 5 Sahn-ı çemende nefha-i bâd-ı bahâr ile
Bâkî gül-âb u gâliye misk oldı âb u gîl

-288-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Kaddüñ nihâli hem-ser-i serv-i sehî degül
Tûbâyı alma sâyeñe ol kûtehi degül
- 2 Kevn ü mekânı şevk-i ruhuñ şöyle tutdı kim
Hûrşîdi kimse zerreye saymaz mehi degül
- 3 Sultân-ı çâr-bâliş-i iklîm-i dehre dil
Kemter gedânı beñzedemez sen şehi degül

- 4 Meclisde bûseñe tolaşur şöyle aňlaryn
Câmun efendi bir garazı var tehî degül
- 5 Bâkî peleng-i kulle-i kühsâr-ı aşkdur
Sâlûs u zerk bîşesinüñ rûbehi degül

-289-

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Gülzâra gel nesîm-i sabâ gibi hoş-dem ol
Açıl derûn-ı gonca gibi şâd u hurrem ol
- 2 Sahn-ı harîm-i vaşlına düşmek murâd ise
Evvel safâ-yı tab' ile mânend-i şeb-nem ol
- 3 Kesb-i letâfet eyle nesîm-i seher gibi
Andan derûn-ı perde-i esrâra mahrem ol
- 4 Akar su gibi irmege bir bahr-i kâmile
Seyr it basît-i hâkde seyyâh-ı âlem ol
- 5 Başuñ gerekse göklere irsün güneş gibi
Dervişlik dilerseñ eger zerreden kem ol
- 6 Hâk-i harîm-i hürmet-i kûyın makam idin
Erkân-ı Ka be gibi mu'azzez mükerrem ol
- 7 Bâkî hısâl-i merdüm-i nâkıs-vücûdı ko
İnsân-ı kâmil olmaga sa'y eyle âdem ol

-290-

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Cânlar fidâ mahabbet-i cânâne ser degül
Erbâb-ı aşka terk-i ser itmek hüner degül
- 2 Bâg-ı ümîd içinde dilâ mîve-i visâl
Bir mîve-i garîbdür olur biter degül
- 3 Pervânedür ki yakdı perin şem'-i âhuma
Fark-ı felekde münhasif olmuş kamer degül
- 4 Şemşîr-i hecr yaralarıdur elem viren
Zahm-ı hadeng-i kavs-ı kazâ ol kadar degül
- 5 İki cihâna virmedi bir yâr-i sâdeyi
Bâkî esîr-i kayd-ı nukûş u suver degül

-291-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Sahrâlara düşerse n'ola nâfe-i gazâl
Sevdâlara salupdur anı dil-berâ o hâl
- 2 Na'l-i süm-i semendüñe beñzetdiler diyü
Sakf-ı sipihre degdi küleh-gûşe-i hilâl
- 3 Şekl-i 'izâr-ı yâr gibi nakş-ı dil-fîrîb
Levh-i zamîre yazmadı sûretger-i hayâl
- 4 Yazıldı haddüñ üzre hatuñ zâhir olmadın
Dirsem 'aceb mi zülfüñe tigrâ-yı bî-misâl
- 5 Sâhib-cemâlün ehl-i kemâlün muhibbiyüz
Bâkî kul eyledi bizi ol hüsn-i ber-kemâl

-292-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Gitdi hecr irdi dem-i vasl u telâkî berü gel
Olalum bezm-i mahabbetde mülâkî berü gel
- 2 Sâkıyâ sâgarı sun hecr humârın yazalum
Nâmeden hakk idelüm nâm-ı firâkî berü gel
- 3 Zevk u şevkuñ yiridür raks uralum dest-efşân
Virelüm zelzeleye tâk u revâkî berü gel
- 4 Sunma la'l-i şeker-efşânunı bî-zevklere
Eyle şîrîn dehen-i ehl-i mezâkî berü gel
- 5 Hıttâ-i Rûmdadur 'ırk-ı nihâl-i ikbâl
Özleme hâk-i Horâsân u 'Irâkî berü gel
- 6 Çok tehî devr ide bu sâgar-ı mînâ bizden
Var iken şîşede bâkî hele sâkî berü gel
- 7 Umaruz himmet-i merdân-ı tarîkat yitişe
Nâ-gehân bir gün efendüm diye Bâkî berü gel

-293-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Saña teşbîh itmek olmaz ey meh-i sâhib-cemâl
Âfitâba ger hilâl ebrû vü Nâhîd olsa hâl

- 2 Rûy u mûy-ı yâre beñzer nesne dahı görmedüm
Gerçi gördüm bî-vefâ dünyâda nice mâh u sâl
- 3 Dikkat itdüm şol kadar vâsf-ı miyânuñ kılmaga
Bulmadum aña münâsib hîç bir nâzûk hayâl
- 4 Gördüm ol çeşm ü çerâğ-ı cânı şevkum var yine
Şem -i aşka yakmaga pervâneâsâ perr ü bâl
- 5 Bâkıyâ işrettedür aşkıyla yâruñ kâ inât
Nukl encüm mey şafak sâkî felek sâgar hilâl

-294-

- 1 Esb-i nâz ile beni yâr kılupdur pâ-mâl
Na ller şekli aña sînede olmışdur dâl
- 2 Hasret-i kaddüñ ile bâgda seyl-i eşküm
Takdı serv-i çemenüñ pâyine sîmîn halhâl
- 3 Nic'olur gördi safâ âyine-i hüsnüñde
Yirlere geçdi hayâdan utanup âb-ı zülâl
- 4 Ârzû eylemezsin saltanat-ı dünyâyı
Hidmet-i hâk-i der-i yâr yiter câh u celâl
- 5 Bâkıyâ baña gedâ-yı der-i yâr olmakdur
Mâye-i izz u şeref pây-e-i baht u ikbâl

-295-

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Ebr-i bahâr-ı işvedür ebrû degüldür ol
Bârân-ı hüsn riştesidür mû degüldür ol
- 2 Tâvûsdur ki ravzada cev lâna başlamış
Ruhsâruñ üzre zülf-i semen-bû degüldür ol
- 3 Jengâr sanduñ âyîñede nakş-ı hattıñı
Yañlış görişdüñ ey yüzi gül o degüldür ol
- 4 Zencîr-i zülf-i dil-bere dîvâne olmayan
Baglamaludur ey gönül uslu degüldür ol
- 5 Geşt itme deşt-i hasreti âhuñla Bâkıyâ
Sayd-ı kemend-i âh olur âhû degüldür ol

-296 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Yıldı bir açılup ancak şen olur bâgda gül
Kanı ol gonca-i handân gibi şûh u şengül
- 2 Nakşlar bağladı nev-rûz hevâsında çemen
Eylesün hûb edâlarla terennüm bülbül
- 3 Ruhlaruñdur gül-i ter gonca leb-i mey-gûnuñ
Saña meyl itdi göñül bana gerekmez gül ü mül
- 4 Kendü başında degül mi niçün ol meh bilmez
Dil-i miskîne ne bend eyledügin ol kâkül
- 5 Dûd-ı âhın yine Bâkî şerer-âlûd itdi
Yâre 'arz eyledi bir dâne zer-efşân sünbül

-297-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Her cefâ kim eyledüñ geldi vefâlar bilmiş ol
Rûha râhatdur gamuñ câna safâlar bilmiş ol
- 2 Gerçi ser-gerdân idüp salduñ belâ gird-âbına
Yüz çevürmezler kadîmî âşinâlar bilmiş ol
- 3 Yanuña kalur ne kılsañ pâdişehsin dûstum
Şânuna lâyük degül ammâ cefâlar bilmiş ol
- 4 Cûy-ı eşküm şöyle tугyân itdi kim bir gün hemân
Âsmânuñ âsiyâ-sengin yuvalar bilmiş ol
- 5 Rişte-i cânumda zülfüñ bir girih bend itdi kim
Halline kâdir degül müşkil-güşâlar bilmiş ol
- 6 Çok tolaşdı turra-i müşgînüñe âşüfte-dil
Çîn-i zülfüñ bend ider bir gün hatâlar bilmiş ol
- 7 Pister-i hicrânda dâ'im zâr u bîmâr olmada
Ölmege canlar virürler mübtelâlar bilmiş ol
- 8 İltifâtuñ Bâkiyi dünyâya mahsûd eyledi
Hep senüñdür çekdügi derd ü belâlar bilmiş ol

-298-

Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fa'ûlûn

- 1 Her tîr-i belâ kavş-i kazâdan k'ola nâzil
Sahrâ-yı dil-i ehl-i vefâdur aña menzil
- 2 Kaddüm gibi hâk-i kademüñ öpdî na'lçeñ
Meşhûrdur e'd-dâlû 'ale'l-hayri ke-fâ'il
- 3 Ağız bir idüp söylemek âsân idi yâre
Zahmuñla gelüp olsa eger hançeri yek-dil
- 4 Cân câna olurduk dem-i vuslatda senüñle
Sînem eger ey rûh-ı revân olmasa hâ'il
- 5 Bâkîyi kalem eyledi şemşîr-i firâkuñ
Bir kerre nasîb olmadı takbîl-i enâmîl

-299-

Fe'ilâtûn fe'ilâtûn fe'ilâtûn fe'ilûn

- 1 Fitne-i 'âlemi ol kâmet-i ra'nâdan bil
Her belâ kim yitişür 'âlem-i bâlâdan bil
- 2 Hâlet-i 'aşk iledür âdeme nûrâniyyet
Reng-i rûy-ı kadehi bâde-i hamrâdan bil
- 3 Dil-i dânyâya şeref pertev-i 'irfân iledür
Hüsn-i âyineyi 'aks-i ruh-ı zîbâdan bil
- 4 'İşve-i dehre göñül virmez o kim 'âkildür
Almadı behre begüm kimse bu dünyâdan bil
- 5 Devlet-i dâr-ı cihân devr-i zamân ey Bâkî
Pâydar olmadığın kıssa-i Dârâdan bil

-300-

Fâ'ilâtûn fâ'ilâtûn fâ'ilâtûn fâ'ilûn

- 1 Gül gibi olmak dilerseñ şâd u hurrem ey göñül
Lâleves elden düşürme câmı bir dem ey göñül
- 2 Devr elinden kâse kâse yutdugum kanlardur ol
Katre katre tamlayan gözden dem-â-dem ey göñül

- 3 Devlet-i dünyâ içün hergiz ne gam-gîn ol ne şâd
Ber-karâr olmaz bilürsin hâl-i âlem ey göñül
- 4 Gülşen-i kûyında me'vâ bulsa ol hûrîveşün
İhtiyâr eyler mi bâg-ı huldi âdem ey göñül
- 5 Devr ider Bâkî-sıfat hûrşîd o mâhuñ menzilin
'Aşk ser-gerdânıdur Allâhu a'lem ey göñül

-301-

- 1 Döndi bezm-i bâgda bir dil-ber-i tannâze gül
Cilve-i hüsn eyledi girdi libâs-ı nâze gül
- 2 Elden evrâkın salup bir bir uçurdu göklere
Beñzedi bir dil-ber-i şûh-ı kebûter-bâze gül
- 3 Sînesin çâk eyledi mest-i sabûhîler gibi
Subh-dem mürğ-i çemenden gûş idüp âvâze gül
- 4 Vâsf-ı hüsn-i yâr ile bir tâze divân baglasun
Târ-ı zülf-i hûrdan bend eylesün şîrâze gül
- 5 Bâg-ı hüsn-i şâha bak görmek dilerseñ Bâkîyâ Baht u devlet
nev-bahârında açılmış tâze gül

-302-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Subh-dem bülbül niyâz itdükçe geldi nâze gül
Râz-ı aşkı der-miyân itdi açıldı tâze gül
- 2 Oldı sahn-ı bâgda peydâ gül-efşânlar yine
Hâsılı döndi çemen bezminde âteş-bâze gül
- 3 Uymadı bir gün hevâ-yı bülbül-i şûrîdeye
Meyl ider dâ'im nesîm-i subh ile pervâze gül
- 4 Bir yire cem' eylemiş evrâk-ı nâz u şîveyi
Rişte-i cânından itmiş bülbülüñ şîrâze gül
- 5 Göklere ırgürdi Bâkî gulgul-i aşkuñ senüñ
Salmadın rûy-ı zemîne hüsn ile âvâze gül

-303-

Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Rahm eyle âb-ı dîde-i gevher-nisâre gel
Emvâc-ı bahr-i eşkümi seyr it kenâre gel

- 2 Zâhid ne lâzım ehl-i dile kîne-i şütür
Gir bezm-i 'ayş u işrete sen de kîtâre gel
- 3 Meydür mihekk-i tecrîbe-i pîr-i mey-fürûş
'Arz eyle nakd-i kalbünü sâhib- 'ayâre gel
- 4 Gördün kabâ-yı 'ömre bekâ yok bu bâgda
Gül gibi sen de pîreheni pâre pâre gel
- 5 Bâkî dem urma seyr-i makâmât-ı 'aşkdan
Geç âh u nâle nagmelerinden karâre gel

-304-

- Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün
- 1 Gül gülse dâ'im aglasa bülbül 'aceb degül
Zîrâ kimine agla dimişler kimine gül
 - 2 Pâkîze-tab' u sâf-dil ü pâk-meşrebüz
Hüsnün güline düşse n'ola jâleveş göñül
 - 3 Bezm-i safâ vü 'ayşa salâdur bilenlere
Şît u sadâ-yı bülbül ü berg ü nevâ-yı gül
 - 4 Hüsn-i ruhuñla lutf-ı lebünden haber virür
Hep âb u tâb-ı cevher-i câm u safâ-yı mül
 - 5 Bâkî 'acûz-ı dehre er olmaz zebûn olan
Merdân-ı râh-ı 'aşk dimezler aña racül

-305-

- Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün
- 1 Lü'lû-yı jâleden takınup gûşvâr gül
İtdi çemende nâz ile 'arz-ı 'izâr gül
 - 2 Gün togdı sanma penbe-i subh ile nev-bahâr
Urdı sipihr sakfına bir yâdgâr gül
 - 3 Bir dil-sitâne döndi bu gün şahn-ı gülsitân
Kad serv ü çeşm nergis-i şehlä 'izâr gül
 - 4 Dîdâr-ı dûst bâg u gül-istân yiter bana
Zülf-i nigâr sünbül ü ruhsâr-ı yâr gül
 - 5 Dürme yüzünü gonca-sıfat baña nâz idüp
Aç verd-i bâg-ı behçeti ey gül- 'izâr gül
 - 6 Çekmezdi hârhârını gülzâr-ı âlemün
İñletmeyeydi bülbülünü zâr zâr gül

- 7 Bâkî birinde görmedi haddüñ letâfetin
Gülzâr-ı dehre gerçi gelüpdür hezâr gül

-306-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Reşk-i ruhuñla olmasa ger dil-figâr gül
Dâg-ı nihânın itmez idi âşikâr gül
- 2 Gülzâre gel ki pâyüñe kasd-ı nisâr için
Dâmânın itdi pür-güher-i şâhvâr gül
- 3 Bezminde sürdi lâle murassa' piyâlesin
Oldı emîr-i meclis-i bâg u bahâr gül
- 4 Lutfuñ göziyle bir güle baksañ yiter baña
Bak sîne dâgın eyledüm ey gül-îzâr gül
- 5 Aldı seherden üsküfini bâz goncanuñ
İtdi çemende bülbül-i zârı şikâr gül
- 6 Rengîn varaklar aldı ele tâ ki eyleye
Tahrîr-i medh-i hâce-i sâhib-vekâr gül
- 7 Bâkîveş âhir eyledi 'aczin müşâhede
Evrâkın itdi defterinüñ târmâr gül

-307-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Ehl-i dil cânlara meyl it şeref ü 'izzet bul
Nazaruñ kânlara kıl gevher-i zî-kıymet bul
- 2 Gelme bî-nâm u nişân ehl-i hârâbat içre
Yüri var şehir-i melâmetde biraz şöhet bul
- 3 Koyalum sâgarı zâhid saña hem-reng olalum
Bize keyfiyyet-i sahbâ gibi bir hâlet bul
- 4 Meclis-i va'za oturmak katı alçaklıkdur
Sadr-ı mey-hâne-i 'irfana yitiş rif'at bul
- 5 Zâhid ol sıklet ile uçmaga hâzırlanma
Çıkar ol cübbe vü destârı biraz hıffet bul
- 6 Bî-riyâ merd-i Hudâsın bilürüz ey sûfî
Garazuñ rahmet-i Hakdur o kadar rahmet bul
- 7 Mey içüp mest-i müdâm olsa 'aceb mi Bâkî
Derd ü gamsuz güzerân eyleye bir sâ'at bul

-308-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Gülşende itdi nâz ile 'arz-ı cemâl gül
Kıldı belâlu bülbülü âşüfte-hâl gül
- 2 Geldi zuhûra çâh-ı 'ademden çıkup yine
Mîzâne girdi Yûsuf-ı Ken ân-misâl gül
- 3 Döndi safâda encümen-i Mustafâya bâg
Hayl-i şükûfe zümre-i ashâb u âl gül
- 4 Câm-ı şarâbı içmez elinde tutar turur
'Aşkuñ meyinden oldu meger bî-mecâl gül
- 5 Makbûl-i tab'-ı halk-ı cihân oldu nitekim
Dîvân-ı nazm-ı Husrev-i sâhib-kemâl gül
- 6 Bezm-i gam içre olmuş iken bâde göz yaşı
Bâg-ı belâda dâg-ı dil-i pür-melâl gül
- 7 Lutfuñdan irdi Bâkîye rengîn filoriler
Gûyâ saçıldı meclise bir dest-mâl gül
- 8 Açdukça gonca beççe-i bülbül gibi dehân
Aldukça jâle beyzâların zîr-i bâl gül
- 9 Bâg-ı cihânda gül gibi handân u hurrem ol
Bezm-i safâda ey şeh-i ferhunde-fâl gül

-309-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Ehl-i tecrîd ki kûyuñda yiri hâk degül
Pâye-i kadri Mesîhâ gibi eflâk degül
- 2 Pertev-i mihrüñ ile buldı kemâlin hûrşîd
Kameri n'eyleyelüm âyînesi pâk degül
- 3 Çok yanuçca salınur şimdi ser-efgendelerüñ
Şeh-süvârum saña kim beste-i fîtrâk degül
- 4 Mey içüp virmedüñ âyîne-i idrâke cilâ
Gider ey şeyh-i riyâ-pîşe bu idrâk degül
- 5 Varmaz erbâb-ı safâ meclisüñe ey vâ'iz
Aglamış sûretüñe kimse hevesnâk degül
- 6 Almadı bûy-ı mahabbetden eser şunlar kim
Goncaveş dilleri hûn sîneleri çâk degül

- 7 Bâkıyâ bâg-ı cihânda kanı bir nâzûk-tab'
Sînesi gül gibi âzürde-i hâşâk degül

-310-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Nakş-ı gül seyr it çemende savt-ı bülbül diñle gel
Şimdi savt u nakşdur 'ayş ehline sâlih 'amel
- 2 Başladı gülşende mürğ-i hoş-nevâ nev-rûzdan
Şâh-ı gül bezminde taksîm itdi bir garrâ gazel
- 3 Nazenîn ebrûlaruñ hakkâ ki kılmış kıl kalem
Hüsnüñi şol dem ki tasvîr itmiş üstâd-ı ezel
- 4 Nâfe-i müşğîn-i zülfinden haber sor Çîne var
Ey sabâ geşt ü güzâr it kâ'inâtı turma yil
- 5 Câm-ı mey sun sâkıyâ bir pâre gelsün cânumuz
Bî-mecâl olduk gam-ı dehr ile öldürdi kesel
- 6 Üstümüzden yil gibi geçsün sabânuñ himmeti
İstemezse irdügin ol serv-i sîm-endâma el
- 7 Bâkıyâ ser-levha-i eş'ârı tezhîb eyle kim
Müşkilüñ lutf-ı şehenşâh itdi altun gibi hal

-311-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Şîrîn lebüñ yanında olur şermsâr la'l
Rengîn sözüñ katında bulur inkisâr la'l
- 2 Hâl-i ruhuñ gedâsı bir âvâre müşğ-i Çîn
La'l-i lebüñ fütâdesi bir hâksâr la'l
- 3 Dürc-i dehânı var ise billûr hokkadur
Andan görünür iki latîf âbdâr la'l
- 4 Nâzûk nihâli ol leb ü ruhsâr-ı âl ile
Bir şâhdur ki olmuş aña berg ü bâr la'l
- 5 Degdi dehânı söyledi bir gün kulaguma
Gûyâ takıldı gûşuma bir gûşvâr la'l
- 6 Dirsem 'aceb mi hâtem-i Cem devr-i meclise
Elmâs câm-ı sâde mey-i hoş-güvâr la'l
- 7 Nûş itmeyince cür'a-i şâh-ı cihânı hâk
Kân içre hâsıl olmadı kâmil-ayâr la'l

- 8 Hûrşîd-i âsmân-ı sa'âdet Selîm Hân
Kim feyz-i câmı kâne bağışlar hezâr la'l
- 9 Bâg içre dökse cür'asın altun piyâlesi
Zer hokkalarla bitüre şâh-ı enâr la'l
- 10 Hem-vâre pâ-yi taht-ı şehenşâha Bâkıyâ
Rengîn sözüñden eyle firâvân nisâr la'l

-312-

- Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
- 1 Hakîkat sırrın ey zâhid dil-i bî-gıış u gılden bil
Rümûz-ı aşkı fehm eyle biraz sen de bu dilden bil
- 2 Çeker dil mihnet ü derdi mahabbet riştesin kırmaz
Kesilmek var ise ol dil-ber-i peymân-güsilden bil
- 3 Hat u hâl öldürür 'uşşâkı tâb-ı ârız incitmez
Zevâli bilmek isterseñ ziyâdan bilme zilden bil
- 4 Revâc-ı revnâk-ı hüsnüñ nesîm-i âhumuñdur hep
Safâ-yı nev-bahârı sen hevâ-yı mu tedilden bil
- 5 Vücûduñ hâkini ter tut gözüñ yaşıyla ey Bâkî
Gül-i gülzâr-ı ma nâ açılur bu âb u gilden bil

-3 1 3 -

- Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
- 1 Âlet-i hüsnî mükemmel kad-i dil-cû da güzel
Ol siyeh gözler ile hak bu ki ebrû da güzel
- 2 Hat-ı nev-hîzüm ile didi ne dirsın ruhumâ
Didüm ol rû da güzel hatt-ı semen-bû da güzel
- 3 Yalûñuz gerden-i zîbâsı degül hâlet-bahş
'Anber-âmîz o zülfeyn ile gîsû da güzel
- 4 Sahn-ı hammâmda dün gördüm o nâzûk bedeni
Sînede mûdan eser yok dahı pehlû da güzel
- 5 Eyledüm dikkat ile mûy miyânına nazar
Cümleten bî-bedel ü sâ id ü bâzû da güzel
- 6 Söylese lafz-ı dürrer-bârına söz yok Bâkî
Dürc-i la'lindeki her dâne-i lû lû da güzel

-314-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Yaraşur ey sipihr-i mâh-cemâl
Kamerî yaka olsa saña hilâl
- 2 Gösterür gülşen içre kâmetüñi
Barmag ile biri birine nihâl
- 3 Dir görenler dem-i gazabda seni
Bâreka'llâh zehî cemâl u celâl
- 4 Haymedür gözlerüm tınâb müjem
N'ola ger konsa aña şâh-ı hayâl
- 5 Öykünürmiş 'izâr-ı dil-dâra
Göricek Bâkiyâ güli ele al

MÎM**-315-**

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 N'ola dehr içre nişânum yog ise 'Ankâyem
Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryâyem
- 2 Göze göstermez ise tañ mı beni her ednâ
Ki nazar fark idecek mertebeden a lâyem
- 3 İltifât eylemezem zerre kadar nâ-dâne
Âsmân-ı hünere mihr-i cihân-ârâyem
- 4 Süretâ gerçi gedâ şeklin ırındum ammâ
Mesned-i memleket-i ma rifete Dârâyem
- 5 Bâkiyâ dîn-i Muhammed hak içün âlemde
Dem-i cân-bahş ile nazm içre bu gün 'İsâyem

-316-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 İrişdüm bahre cûyâsâ basît-i hâkden geçdüm
Bisât-ı kurba irdüm çenber-i eflâkden geçdüm
- 2 Şarâb-ı la'l-fâm u zevrâk-ı zerrîni terk itdüm
Ben ol keştî ile ol âb-ı âteşnâkden geçdüm

- 3 Gamuñ afyûnını tiryâk diyü baña 'arz itme
Yüri sag ol benüm ömrüm ben ol tiryâkden geçdüm
- 4 Beni âlûde-dâmen sanma vâ'iz mest gördünse
Senüñ bezmüñ gibi ben nice cây-ı pâkden geçdüm
- 5 Mugaylân-ı belâ tutmış tarîk-i Ka'be-i vasluñ
Efendi ben o râh-ı pür-has u hâşâkden geçdüm
- 6 Metâ'-ı dehr bir puldur akar şu 'ömr-i müsta'cel
Anuñ'çün Bâkıyâ esbâbdan emlâkden geçdüm

-3 17-

- Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
- 1 Mâ-sivâdan tama'-ı nusreti az eyleyelüm
Lutf u ihsânı çok Allâha niyâz eyleyelüm
- 2 Biñ günâh eylese bir kul yine rızkın kesmez
Şükr-i in'âm-ı şeh-i bende-nevâz eyleyelüm
- 3 Her tezervüñ nice bir saydı hevâsında yilüp
Dâ'imâ hırs u tama' çeşmini bâz eyleyelüm
- 4 Mâhdan mâhîye dek saldı cefâ kullâbın
Kıssa-i gussa-i zülfüñ ne dırâz eyleyelüm
- 5 Tualum şive-i rindân-ı kanâ'at-pîşe
Tâbe-key hâtıra-i ni met ü nâz eyleyelüm
- 6 Harem-i vasla reh-i râst mahabbet yolıdur
Râh-ı 'uşşâkdan âheng-i hicâz eyleyelüm
- 7 Cân u dilden sakın esrâr-ı gamın ey Bâkî
Dime bigâneleri mahrem-i râz eyleyelüm

-3 18-

- Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
- 1 'Âlem hayât-ı nev bulur cânlar bağışlar dem-be-dem
Enfâs-ı Rûhu'ullâhdur gûyâ nesîm-i subh-dem
- 2 Sahn-ı felekde cilveger tâvûs-ı zerrîn-bâl ü per
Bâg-ı cihân pür-nûr u fer 'âlem gülistân-ı İrem
- 3 Bezm-i safâ vü reşh-i câm bu zemzem olmuş ol makâm
Mey-hâneler Beytü'l-Harâm pîr-i mugân şeyhü'l-harem

- 4 Müşgîn-nesîm oldu hevâ ‘ anber-şemîm oldu sabâ
Gülzâra gelse gâlibâ urmaz Hutenden nâfe dem
- 5 Bâd-ı seherden hoş-nesîm hulk-ı hudâvend-i kerîm
Sultân-ı ‘âdil Hân Selîm şâhenşeh-i sâhib-kerem
- 6 Keyhusrev-i Cemşîd-fer Cemşîd-i Keyhusrev-güher
Dârâ-yı İskender-zafer İskender-i Dârâ-haşem
- 7 Hûrşîdveş pür-nûr u fer Nâhîd-veş rûşen-güher
Keyvân-sıfat ‘âlî-nazar şâhenşeh-i encüm-haşem
- 8 Şâhâ murassa ‘ câmdur sâkî-i sîm-endâmdur
Aş-ı mey-i gül-famdur râhat-resân-ı rûh-ı Cem
- 9 ‘Aş u tana’’ um vaktidür sâz u terennüm vaktidür
Bâkî tekellüm vaktidür güftâre sa’y it lâ-cerem
- 10 Hâmûşlık senden ‘aceb tab’uñ müsellemler tutdı hep
Sihr-âferînân-ı ‘Arab pâkîze-gûyân-ı ‘Acem

-319-

Mef’ûlû mefâ’îlû mefâ’îlû fa’ûlûn

- 1 La’lûñ göricek kana döner gözden akanum
Oynar yüregüm derd ile diñmez hafekânûm
- 2 Zerd oldu yüzüm derd ile san kim yerekândur
Lutf eyle begüm dökme benüm yok yire kanum
- 3 Âhum tolanur subha degin gökleri kat kat
Kûyuñ yörenür döne döne eşk-i revânûm
- 4 Cânâne giden nâmedeki mühr degüldür
Ardınca kalur reşk ile çeşm-i nigerânûm
- 5 Cânûm özenür kim komaya şîşede Bâkî
Meclisde didüm ben de görince koma cânûm

-320-

Mefâ’îlûn mefâ’îlûn mefâ’îlûn mefâ’îlûn

- 1 Cemâl-i âlem-ârâsından ol mâhuñ nikâb açdum
‘Aceb ferhunde geldi fal-i ahvâlüm kitâb açdum
- 2 Yakam çâk eyledüm ‘aşkuñ yolında dâg-ı sînemde
İçinden gene peydâ oldu bir künc-i harâb açdum
- 3 Letâîf söyledüm güldi açıldı hokka-i la’lî
Yine seyr eylesün yârâne dürc-i dürr-i nâb açdum

- 4 Hevâ-yı aşkuñ içre ben kaçurdum Kafa sîmurgı
Cenâh-ı himmeti ol dem ki mânend-i ukâb açdum
- 5 Salup şemşîr-i nazm-ı âbdârı dehre Bâkîveş
Belâgat kişverin ey pâdişâh-ı kâm-yâb açdum

-321-

- Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün
- 1 Rûşen ola tâ işigüñe varmaga râhum
Yıl mûmlarını yakdı gice şu le-i âhum
- 2 Hem-reng-i peleng itdi beni kûh-ı belâda
Cismümde ser-â-pâ görmen dâg-ı siyâhum
- 3 Lutf eyle ineñ kullarına cevri çoğ itme
Âh eylesün kimseye zulm eyleme şâhum
- 4 Dildür saña arz itmege ahvâlümü gûyâ
Kabrümdeki hâk üzre biten tâze giyâhum
- 5 Bâkî dilemez dehr-i denî saltanatın dil
Yâr işiginüñ hidmetidür devlet ü câhum

-322-

- Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
- 1 Mahabbet bahridür âhum yilinden mevc urur yaşum
Melâmet fülkidür ser aña lengerdür iki kaşum
- 2 Peleng-i aşk-ı yâruñ bîşesidür mûy-ı jülîdem
Diyâr-ı derd ü mihnet kûhsârıdur benüm başum
- 3 Ne meclis içre nûş-ı câm idersem yâd-ı la linle
O bezm ehlinde kalmaz cür'adan gayrı ayakdaşum
- 4 Bilürsin nûr-ı dîdem tûtiyâya katılur cevher
N'ola aglarsa hâk-i pâyüñe çeşm-i güher-pâşum
- 5 Ayırdı sihr idüp yâri sipihr-i pîre-zen benden
Ne lû b itdi baña gör bi'llâhi oynaşum

-323-

- Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün
- 1 Nev-bahâr oldı gelüñ azm-i gülistân idelüm
Açalum gonca-i kalbi gül-i handân idelüm

- 2 Komayup lâle gibi elden ayagı bir dem
Mest olup gonca-sıfat çâk-ı giribân idelüm
- 3 İçelüm la'î-i müzâbı saçalum cür'aları
Hâk-i gülzârı bu gün kân-ı Bedahşân idelüm
- 4 Menzil-i 'ayş u tarâb hurrem ü âbâd olsun
Yıkalum zerk u riyâ deyrini vîrân idelüm
- 5 Okusun vâsf-ı ruh-ı yâr ile Bâkî şî'rin
Bûlbûl-i gülşeni meclisde gazel-h'ân idelüm

-324-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Zevrak-ı sahbâyı sâkî sundı çün nûş eyledüm
İrdi bir hâlet ki deryâlar gibi cûş eyledüm
 - 2 'İşret-i bezm-i visâl-i yâr geldi yâduma
Gussa-i dehri gam-ı devri ferâmûş eyledüm
 - 3 Terk idüp tâc u kabâyı şevk-i şem'-i hüsnüñe
Kendümi pervâneâsâ bir nemed-pûş eyledüm
 - 4 Fûrkatünde bâga vardum hasret-i bâlân ile
Kalmadı sabrum görüp servi der-âgûş eyledüm
 - 5 Nâleler kıldum ser-i kûyında yâruñ Bâkıyâ
Bûlbûlân-ı gül-sitân-ı dehri hâmûş eyledüm

-325-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Kimseye aşkuñda izhâr itmedüm meftûnlugum
Bildiler hâl-i derûnum gördiler mahzûnlugum
 - 2 La'lüñe teslîm ider cân borcın inkâr itmezin
Kılmasun gamzeñ tekâzî çekmesün medyûnlugum
 - 3 'Âleme leylî saçuñ sevdâsın izhâr eylerin
Nev-bahâr eyyâmıdur bir gün tutar mecnûnlugum
 - 4 Vaz geldi câna dil-ber tîr-i müjgân urmadan
Anlamışdur ol peri-sûret meger vurgunlugum
 - 5 Olmadum Bâkî-sıfat mâlik metâ'-ı vâslına
Gitdi elden nakd-i cân âhir görüñ magbûnlugum

-326-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Agyâra kıldı hançer ile gamzesi hücûm
Küffâra çekdi tîgını san pâdişâh-ı Rüm
- 2 Ol kim livâ-yı feth ü zafer reh-berin çeker
Sahn-ı fezâ-yı çarhda ser- asker-i nücûm
- 3 Şemşîr-i tâbnâk u ziyâ-bahşı gûyiyâ
Âhendür oldı Hazret-i Dâvûd elinde mûm
- 4 Gelmez senüñle ma'rekeye hasm-ı kûr-baht
Olmaz hümâ-yı devlete hem-sâye bûm-ı şûm
- 5 Bâkî nisâr-ı hâk-i kadem kıl vücûduñı
Şol günde kim irişe gele müjde-i kudüm

-327-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Meclis-i aşka girüp ayagı evvel çekdüm
Mâ-sivâdan götüri âhir-ı kâr el çekdüm
- 2 Sînem üzre görinen kanlu elifler sanmañ
Safha-i derd ü gama sürh ile cedvel çekdüm
- 3 Alev-i âteş-i âhum degül eflâke çıkan
Ahter-i bahtuma bir tîg-i musaykal çekdüm
- 4 Nukra-i eşküm ile sîm-keş oldum şimdi
Müjemûñ aralarından bir iki tel çekdüm
- 5 Dâğlar na'1 ü eliflerle degül peyveste
Şafha-i sîneye bir hatt-ı müselsel çekdüm
- 6 Beden-i zerd ü nizârumla degül çihre-i zer
Aşk ser-nâmesine levha yazup hal çekdüm
- 7 Bâkîyâ hûn-ı dili dîde düketdi gördüm
Mey-i nâbı bedel-i mâ-yetehallel çekdüm

-328-

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Aşkî bülbül gibi beyân idelüm
Hâlümüz gül gibi ayân idelüm

- 2 Jâleveş bezme varumuz saçalum
Zeri gül gibi der-miyân idelüm
- 3 Çekelüm hükm-i aşka tigrâyı
Aklı bî-nâm u bî-nişân idelüm
- 4 Gül gibi câm-ı ayşî güldürelüm
Rûh-ı Cemşîdi şâdmân idelüm
- 5 Zer gibi kalbi sâf olan gelsün
Âteş-i meyde imtihân idelüm
- 6 Gelmesün bezm-i ayşâ nâ-mahrem
Nergis-i bâğı dîde-bân idelüm
- 7 Meclisün şûh-ı gül-izârların
Goncaveş mest-i ser-girân idelüm
- 8 Gül gül olsun ruh-ı semen-rûyân
Subh-dem seyr-i gülsitân idelüm
- 9 Hem-rikâb itdi idî husrev-i gül
Câm-ı gül-gûnı hem-inân idelüm
- 10 Akıdup halk-ı şîşeden mey-î nâb
Hûn-ı kurbân gibi revân idelüm
- 11 Hîç te'hîre yir yok ey Bâkî
Niyyet-i hayrdur hemân idelüm

-329-

- Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
- 1 Ol iki zülf-i müşg-i gâliye-fâm
Olmış ebrûlaruñ hilâline lâm
 - 2 Kaş râ kad elif dehân ise mîm
Kılduñ ey mâh halkı emrûñe râm
 - 3 Sîme beñzer diyenleruñ tenüñi
Hele ey dûst sözleri katı hâm
 - 4 Âbgîne içinde mey gibidür
Leb-i la'lüñ hayâli dilde müdâm
 - 5 Olmasañ ger cihânda bir dâne
Zülfüñ olmazdı cân mürgîna dâm
 - 6 Vuslatuñ idîna irersem eger
Bâde-i la'lüñ ile savmı sıyam

- 7 Kime vasf eylesem şehâ seni dir
Bâkıyâ oldum aña ben de gulâm

-330-

Fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün

- 1 Haste-i derd-i 'aşk-ı cânânem
Mübtelâ-yı belâ-yı hicrânem
2 Çeşm-i bîmârı gibi haste-dilem
Ser-i zülfi gibi perîşânem
3 Şem' veş subh olinca şevkumdan
Gâh handân u gâh giryânem
4 N'ola sabrum yakası çâk olsa
Mest ü medhûş-ı câm-ı hicrânem
5 Bunca cevır ü cefâ baña nice bir
Hây kâfir hele müselmânem
6 Bâkıyâ h'ân-ı vasla irmez isem
Gam tenûrında nice bir yanam

-331-

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Eyledi müjde-i gül bülbülü şâd u hurrem
Goncanuñ göñli açıldı güle düşdi şeb-nem
2 'Âlemüñ n'eyleyeyin bâg u bahârın sensüz
Baña sen ruhları gülzâr ile hoşdur 'âlem
3 Var ise tâzeledi bâg-ı nihâl-i emelin
Reşehât-ı kalem-i hazret-i sultân-ı kerem
4 Dâne-i hâline bak cennet-i ruhsârında
Nice sabr eylesün Allâhı severseñ âdem
5 Dil-i şûrideye kıl pend ü nasihat geh geh
Nefesün gelsün eyâ sûfî-i nâsih dem dem
6 Âbdâr olsa n'ola mîve-i şî'r-i Bâkî
Urmadı kimse bu bâg içre dahı böyle kalem

-332-

- 1 Levh-i hâtırda hatuñ nakşını yazmak 'amelüm
Künc-i halvetde senüñ fikr-i lebûndür emelüm

- 2 Yitişinceydi hemân derdine ben bîmâruñ
Mîve-i vaslına yâruñ n'ideyin irmez elüm
- 3 Bûlbûlün medh idüp ol şâh-ı gül-i ter didügi
Bir 'ömür dörpüsidür kaddüñe nisbet güzelüm
- 4 Benem ol şâh-ı nihâl-i çemen-i mihnet kim
Mîve-i ma rifet ü fazl u hüner бүkdі bilüm
- 5 Âdemün ehl-i riyâ sözleri kanın kurıdur
Sâkıyâ toldur'a şol kan olacagı içelüm
- 6 Bâde-i mihr ü vefâ sâgarıdur ey Bâkî
N'ola devr eyler ise bezm-i cihânı gazelüm

-333-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Tapuñdur Ka'be-i 'ulyâ-yı eshâb-ı safâ kıble
Kapuñdur Mescid-i Aksâ-yı erbâb-ı vefâ kıble
- 2 Harîm-i Beyt-i Ma'mûrundan a'lâ olmaya Ka'be
Degüldür şâh-ı Sidre kâmetünden muntehâ kıble
- 3 Hayâl-i hâl-i ruhsâruñ yog anuñ çünkü gönlinde
Ne basdı bagrına seng-i siyâhı Ka'be yâ kıble
- 4 Dil-i pür-iştîyâkı tek visâlün 'îdına ırgür
Eger kurbân dilerseñ yoluña canlar fidâ kıble
- 5 Eger kûy-ı habîbe secde kılmak câ'iz olmasa
Cihânda secdegâh olmazdı kûy-ı Mustafâ kıble
- 6 Bilürsin yüz sürerler âsitân-ı Ka'beye ben de
İşigüñe yüzüm sürsem n'ola a Ka'bem a kıble
- 7 Yüzün görüp n'ola vasluñ temennâ eylese Bâkî
Görinse Ka'be dirler müstecâb olur du â kıble

-334-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün

- 1 Âşüfte bend-i silsile-i zülfüñe nesîm
Mâ'il nihâl-i kâmetüñe tab'-ı müstakîm
- 2 Ayrıldı dil sadeğ gibi sen dürr-i pâkden
Şemşîr-i hecrün eyledi bî-çâreyi dü-nîm
- 3 Kadr ü şerefde sen güher-i kân-ı saltanat
Bahr içre dürr-i nâb gözi yaşlu bir yetîm

- 4 Sensüz cinâne kalmadı meylüm cihân degül
Kûyuñ riyâz-ı huld visâlûñ yiter na'îm
- 5 Bâkîye virdi müjde-i vasluñ hayât-ı nev
‘Ömrüñ mezîd pâdişehüm yarıcuñ Kadîm

-335-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Safâ gülzârıdur sînem gül-i bî-hârdur dâgum
Mahabbet gülşeninde açılan gül-nârdur dâgum
- 2 Der-i ümmîdi kıldum beste hûbânuñ vefâsından
Görinür sînede yir yir ser-i mismârdur dâgum
- 3 Beni müflis sanur gerçi görenler rûy-ı zerdümden
Velî ag akçadur eşküm kızıl dînârdur dâgum
- 4 Şîrâr-ı nâr-ı hırmen-sûz-ı gamdan sîne yanmışdur
Nişân-ı âteş-i endûh-ı aşk-ı yârdur dâgum
- 5 Kızardı göz gibi nâr-ı gam-ı fûrkatde ey Bâkî
Derûnum hâlin aglar dîde-i hûn-bârdur dâgum

-336-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Beter buldum dil-i dîvâneyi her çend pend itdüm
Saçuñla bend idüp âhir giriftâr-ı kemend itdüm
- 2 Hadîs-i târ-ı zülfüñden fakîhe bir sü'âl itdüm
Cevâba kâdir olmadı herîfî endbend itdüm
- 3 Fûrûg-ı şu'le-i dâgum güneşden tâbnâk oldu
Duhân-ı âteş-i ahum felekden ser-bülend itdüm
- 4 Gice şem'-i ruhuñ şevkinde bir kaç beyti yandurdum
‘Aceb hûb u dil-efrûz eyledüm hoş dil-pesend itdüm
- 5 Sözüüm Bâkî kemâlin buldı vâsf-ı nev-cevânumla
Özüüm lutf-ı suhanda hem-ser-i pîr-i Hocend itdüm

-337-

Mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

- 1 Çemende servi kad-i dil-sitâna beñzetdüm
Nihâli dil-ber-i nâzûk-miyâna beñzetdüm

- 2 Nihâl-i bân ile her yanı şöyle zeyn olmuş
Çemen vilâyetini şehr-i bâna beñzetsdüm
- 3 Diyâr-ı Rûma gülistânın eyledüm teşbîh
Benefşezârını Hindûsitâna beñzetsdüm
- 4 Gül ü şakâyıkuñ ol reng-i rûların gördüm
Hicâbı gâlib iki dil-sitâna beñzetsdüm
- 5 Sabâ ile harekâtın görüp nihâllerüñ
Tevazu' ehli birer nev-cevâna beñzetsdüm
- 6 Tedârük eyle bu çağlar geçer gider kalmaz
Zamân-ı fursatı seyl-i revâna beñzetsdüm
- 7 Cilâ-yı âyîne-i âb-ı cûyı seyr itdüm
Safâ-yı meşreb-i şâh-ı cihâna beñzetsdüm
- 8 Güli çemende serîr-i zümürredîn üzre
Selîm Hân-ı sipîhr-âsitâna beñzetsdüm
- 9 Kolında şâhid-i bahtı görince ol şâhı
Şikâra pençe uran arslana beñzetsdüm
- 10 Cemâl-i devleti gül gibi hurrem ü handân
Bisât-ı işretini gülsitâna beñzetsdüm
- 11 Edâ-yı Bâkîyi vâsfında Selsebîl sanup
Riyâz-ı bahtını bâg-ı cinâna benzetsdüm

-338-

- 1 Şeb-nem gibi saçılun koñ eşk-i firâvânım
Güller gibi açılun tek gonca-i handânım
- 2 Ben âb-ı revân itmek cân üzre gözüm yaşın
Tek meyl-i kenâr itsün ol serv-i hırâmânım
- 3 Yâd-ı ser-i zülfüñle gülzâr-ı dil ü cânda
Sünbüller ider peydâ efkâr-ı perişânım
- 4 Câm-ı mey-i işretdür aşkuñda dil-i pür-hûn
Şem'-i şeb-i vuslatdur dâg-ı dil-i süzânım
- 5 Sen gül gibi gülşende gülmekde açılmakda
İñler kafes-i tende mürğ-i dil-i nâlânım
- 6 Nâz uyhusına varmış âlemden olup fârig
Âdem mi görür şimdi ol gözleri mestânım
- 7 Döksün güher-i eşki Bâkî reh-i kûyuñda
Mahsûl-i dil ü dîde hep yoluña sultânım

-339-

Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün

- 1 Dün gice dil hânesin bi'1-cümle tenhâ eyledüm
Kapu yapdum gayra kesretten müberrâ eyledüm
- 2 Gözlerüm ebr-i bahârî gibi âb efşân idüp
Bâdveş sildüm anı pâk ü mücellâ eyledüm
- 3 Perde-i izzet çeküp yakdum mahabbet şem'ini
Sandal-ı rûhı buhûr idüp müheyyâ eyledüm
- 4 Bir ciger kalmışdı anı da kebâb itdüm hemân
Dâg-ı hûn-âlûdelerden câm-ı sahbâ eyledüm
- 5 Sohbet-i hâs eylemek maksûd idindüm Bâkıyâ
Cânı agâh itmedin cânânı peydâ eyledüm

-340-

Fe ilâtün mefâ ilün fe ilün

- 1 Arz-ı hüsn it niyâza başlayalum
Nagme-i aşka tâze başlayalum
- 2 Goncaveş dâg-ı sînemüz açalum
Gül gibi keşf-i râza başlayalum
- 3 Dil-i saht-ı nigârı nerm idelüm
Âh-ı âhen-güdâza başlayalum
- 4 Gam-ı zülfin çeküp ıraklardan'
Fikr-i dûr u dırâza başlayalum
- 5 Gitmesün sâgar elden ey Bâkî
San at-ı şîşe-bâza başlayalum

-341-

Mefâ ilün mefâ ilün mefâ ilün mefâ ilün

- 1 Dil-i pür-derd-i mecrûhı der-i cânâne tapşurdum
Varup dâru'ş-şifâya yine bir dîvâne tapşurdum
- 2 Ruhı gül-gûnına ol goncanuñ dil mürğını virdüm
Yine bir bülbül-i gûyâ gül-i handâne tapşurdum
- 3 Nigehbân eyledüm genc-i gama bir heft-ser ejder
Hayâl-i zülfini çün bu dil-i vîrâne tapşurdum

- 4 ‘Acûz u pîre-zen dehrûñ çü kasdı cân imiş bildüm
renler himmetinde anı ben merdâne tapşurdum
- 5 Ser-i zülfi ucında ‘âkıbet ser terkinî urdum
Girüp meydâne Bâkî tûpumu çevgâne tapşurdum

E-

-342-

Fe’îlâtün mefâ’îlün fe’îlün

- 1 Hâne-i kalbüm eylesün termîm
Ka’be yapmak dilerse İbrâhîm
- 2 Kühl idinmek gubâr-ı makdemüñi
Cümle a’yân içinde resm-i kadîm
- 3 Haber-i bûy-ı zülfüñ alınca
Ne hevâlarda yeldi bâd-ı nesîm
- 4 ‘Âlem-i vuslatuñ riyâz-ı bihişt
Mâtem-i fûrkatün ‘azâb-ı cahîm
- 5 Şi r-i Bâkî müsellemler olsa n’ola
Vasf-ı pâküñ ider bu tab’-ı selîm

-343-

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

- 1 Öpelden la’lüñi âl ile bâde câm u sâgar hem
Benüm’çün dem-be-dem aglar sürâhî şem’-i enver hem
- 2 Sen ol sultân-ı hûbân-ı cihânsın kim işigüñde
Kuluñdur nice Kul oğlu güzeller belki begler hem
- 3 Görüp bezmüñde sûzum hâl-i ruhsâruñ firâkıyla
Tutışdı odlara yandı benüm’çün ûd u micmer hem
- 4 ‘Aceb ey serv-i ser-keş sen ne nahl-i âlem-ârâsın
Ki kaddüñ dikmesidür gökde Tûbâ yirde ‘ar’ar hem
- 5 Görüp bu dürlü dürlü nazm-ı pâküm şermden Bâkî
Kızardı pençe-i mercân bozardı lû’lû-yı ter hem

-344-

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

- 1 Gülistân-ı cihânı bâda virmişdür dem-i serdüm
Sakın âhum yilinden ey nihâl-i nâz-perverdüm

- 2 Teb-i tâb-ı mahabbetden şu deñlü nâ-tevânem kim
Hayâtum gülşeninde za' ferân oldu ruh-ı zerdüm
- 3 Diyâr-ı gurbete düşdüm cüdâ oldum mekânımdan
Bu yirlerde garîbem yok-durur yanunca hem-derdüm
- 4 Mürîd-i 'aşk oldum ben tecerrüd ihtiyâr itdüm
Eger meyl eyler isem bir zen-i dünyâyâ nâ-merdüm
- 5 Tabîb-i şehre baş egmem güzellerden şifâ ummam
Oñulmaz yaradur yaram devâsuz derddür derdüm
- 6 Dil-i dermânde-i Bâkî gibi hem-râzum olsaydı
Belâ küncinde bir bir çekdügüm derdüm aña dirdüm

-345 -

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Bir haber vir ey sabâ n'oldı gülistânı benüm
Kimler ile salınur serv-i hırâmânı benüm
- 2 Bülbül-i müştâkuñuñ agladuğın yâr işidüp
Hârlarla açılır mı verd-i handânı benüm
- 3 Hîç bilür mi mey yirine dem-be-dem kan yutduğum
İşidür mi ney yirine âh u efgânı benüm
- 4 Sebzeler dil uzadup topraga sürerler yüzün
Kimseden incinmesün bu nahl-i bûstânı benüm
- 5 Bâkıyâ bir mürğdur gûyâ giriftâr-ı kafes
Kûy-ı yâri añıcak uçmak diler cânı benüm

NÛN

-346-

- Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün
- 1 Ne belâlar çekile zülf-i perîşânıñdan
Ne fiten kopsa gerek nergis-i fettânıñdan
- 2 Kâmetüñ nice kıyâmet koparup etrâfa
Ne haberler salına serv-i hırâmânıñdan
- 3 Bilmezin sîne midür sîmden âyîne midür
Yine yüz gösteren ol çâk-ı giribânından
- 4 'Âşık-ı teşne-ciger şerbet-i lâ'lüñ bulamaz
Hele agzı sulanur çâh-ı zenahdânıñdan

- 5 Görüp ol sâ'id-i sîmîni gümüşden bilüni
İştihâ keskin olur hançer-i bürrânuñdan
- 6 Şem'veş cân viricek başuñ ucında ey dil
Şu'le-i âhuñ ola sîne-i sûzânuñdan
- 7 Ser-i şemşîrûñ ile tograsalar hâme-sıfat
Baş kaldurmaya âşık hat-ı fermânuñdan
- 8 Dür-i fazl ile murassa' kılıcuñdur Bâkî
Anı dūr itme benüm pâdişehüm yanuñdan

-347-

- Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün
- 1 Dilâ teng olsañ ol şîrîn-dehenden teng-i şekkersin
Gam-ı la lin çeküp kanlar yudarsañ kân-ı gevhersin
- 2 Gör ey tûtî ne şekker-rîz olupdur hokka-i la'li
Egerçi dürre-i dürc-i fesâhat nükte-perversin
- 3 Senüñ kâruñ hevâyılıkdur ancak ey kebûter sen
Hevâ-yı aşk-ı dil-ber neydügin bilmezsin oynarsın
- 4 Çekilmiş kaddüñ eflâke dökilmiş sünbülüñ hâke
Letâfet gülşeninde bir nihâl-i sâye-güstersin
- 5 Letâfetde tenüñ bir sükkerî pâlûdedür dirsem
Hemân incinmek istersin ineñ nâzük ineñ tersin
- 6 Murassa' câmdur agzuñ leb-â-leb sükkerî şerbet
Mu'anber şem dur kaddüñ ki ser-tâ-pâ mu attarsın
- 7 İşüñ altun ider kâr-ı mahabbet rûy-ı zerd ile
Hezâr ahsent ey Bâkî bu gün fennüñde zer-gersin

-348-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Şimdi bildürdi cihâna gamzeñ âfet neydügin
Âleme gösterdi ol kâmet kıyâmet neydügin
- 2 Baña derdüñ evvelâ bildürmedi dünyâ nedür
Gerçi âkil bilmedi dünyâda râhat neydügin
- 3 Cân nisâr itmekdür evvel şart bezm-i aşkına
Mahrem olmaz bilmeyen âdâb-ı sohbet neydügin
- 4 Hasret-i câm-ı lebi çeşmüm tolu kan eyledi
Yâr bilmez mi tolu üstinde âdet neydügin

- 5 Zâhidâ olmaz riyâ mâni' nihânî 'işrete
Gûlsin gâyetde bilmezsın zarâfet neydügin
- 6 Gark ider 'âlemleri bir katre âb-ı magfîret
Var kıyâs it vüs'at-i deryâ-yı rahmet neydügin
- 7 Hakdan istersen na'îm-i câvidânı iste kim
Gördüñ işitdüñ bekâ-yı 'ömr ü devlet neydügin
- 8 Öldürür kattâl-i gamzeñ dirgürür la'l-i lebüñ
'Âşık-ı bîmârı bilmez kimse hikmet neydügin
- 9 Mâ-verâ-yı perde-i esrâra bulmaz kimse râh
Hazret-i Hakdur bilen ancak hakîkat neydügin
- 10 Şâh işiginden kıl istimdâd-ı himmet Bâkıyâ
Çarh dün-perverdür ol bilmez mürüvvet neydügin
- 11 Âsitânı hâkini mesken kılan kemter gedâ
Gösterür dârâlara dârât u şevket neydügin

-349-

Fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün fa'ûl

- 1 Olur sebzezâr-ı hüner hâk olan
Nem-i eşk ile hâki nemnâk olan
- 2 Olur kâbil-i feyz-i nûr-ı Kıdem
Güneş gibi âyînesi pâk olan
- 3 Nedür câna mir'ât-ı hüsn-i ezel
Güzel fehm ider sâhib-idrâk olan
- 4 Kaçan râh-ı vasluñdan eyler güzer
Bu seyl-âb-ı eşk üzre hâşâk olan
- 5 Bu râh-ı hatarnâkdan Bâkıyâ
Güzâr itmez illâ ki bî-bâk olan

- 350 -

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ele câm-ı musaffâ al derûnuñ pür-safâ olsun
Harîm-i bezmüñe tâb-ı mey-i rûşen ziyâ olsun
- 2 Ne yâd eyle geçen cevrin ne yaşıñdan dem ur hergiz
Ne fikr-i mâ-mezâ olsun ne zikr-i mâ-cerâ olsun
- 3 Gedâ gûş itse düşnâmuñ du'âlar eyler alkışlar
Bir iki sen de sög bârî du'â olsun senâ olsun

- 4 Keş-â-keşden elüñde câme-i cism ey dil-i şeydâ
Çeker çâk eylerin bir gün ne saña ne baña olsun
- 5 Nisâr itdümse hâk-i dergehinden gayra ey Bâkî
Cihânda lü'lû-yı mensûr-ı nazmum hep hebâ olsun

-351-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Nice bir mübtelâ-yı 'aşka hicrânı belâ olsun
Îlâhî kendü gibi bî-vefâyâ mübtelâ olsun
- 2 Hemân ol Yûsuf-ı sânî iner ancak terâzüdan
'Adîl olmaz gerekse iki 'âlem bir yana olsun
- 3 Çemende bülbül âvâzı nasihat diñledür mi gör
Bahâr irsün yine âfâk pür-sît u sadâ olsun
- 4 Tehî-dest olsañ ey rind-i gedâ gam çekme kim elde
Zer-i sürh olmasun gül-gün şarâb-ı dil-güşâ olsun
- 5 Yine Bâkî visâlûñ günlerin görsün gözüm nûrî
Gubâr-ı âsitânûñ çeşm-i câna tûtiyâ olsun

-352-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Şeb-i zülfüñ nihân eyle ruhuñ rûşen nehâr olsun
Gider ebr-i hatuñ yüzden cemâlûñ nev-bahâr olsun
- 2 Cemâlûñ pertevinden nûr-bahş ol mâh u hürşîde
Güneş âyîne-i hüsnüñ felek âyîne-dâr olsun
- 3 Der ü dergâhına sultân-ı 'aşkuñ ser-fürû eyler
Esîr-i tâcdâr olsun gedâ-yı hâksâr olsun
- 4 Ne deñlü telh-kâm eylerse nûş it zehr-i eyyâmı
Hayâl-i la'l-i nâbı tek şarâb-ı hoş-güvâr olsun
- 5 Bırakdı yok hisâbına felek ben zâr u bimârı
Hele gâhî gelür yoklar gam-ı dildâr var olsun
- 6 Çıkarsun keştî-i bâde kenâr-ı 'işret-âbâde
Dilâ sabr eyle bir kaç gün muvâfık rûzgâr olsun
- 7 Cenâb-ı şâha ey Bâkî nisâr it lü'lû-yı nazmuñ
Bu sandûk-ı sade fkârîde dürr-i şâhvâr olsun

-353-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Saçuñ zencîrine bend it dil-i âvâre eglensün
Mukayyed kıl biraz ol zülf-i müşgîn-târe eglensün
- 2 Dil ü cân nâleler kılsun reg ü pey virsün âvâze
Tek olsun yâr mâ'îl nagme-i evtâre eglensün
- 3 Dehânuñ teng-i sükker iki şekker-pâredür la'lüñ
Sun ey cân âşık-ı zâra hele bir pâre eglensün
- 4 Ruhuñ seyr itdür ey rûy-ı zemînuñ mâh-ı tâbânı
Biraz baksun felekden seb'a-i seyyâre eglensün
- 5 Leb-i şîrîni vasfında 'aceb rengîn gazel düşdi
Okun bu şi'ri tûtî-i şeker-güftâre eglensün
- 6 Şarâb-ı dil-güşâ egler dil-i mehcûrı ey Bâkî
İlet ol derdmendi hâne-i hammâre eglensün

-354-

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

- 1 Tende bir kühne kabâ elde biraz nân olsun
'Âşık-ı bî-ser ü pâ başına sultân olsun
- 2 Yüri ey bâd elüñ kendüñe çek zülfinden
Nice bir hâtır-ı uşşâk perîşân olsun
- 3 Ruhlaruñ şevkine matla' diyelüm kâfiyeler
Mâh-ı tâbân ile hûrşîd-i dırahşân olsun
- 4 Kâmetüñ yâdına bir âh ideyin kim dûdı
Gülşen-i aşkuña bir serv-i hırâmân olsun
- 5 Bâkıyâ söyle biraz lebleri esrârından
Ehl-i dil nazm-ı dil-avîzüñe hayrân olsun

-355-

Fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

- 1 Gün yüzün hem gösterür hem dir göze nem gelmesün
Çeşme-i çeşme nice eşk-i dem-â-dem gelmesün
- 2 Sâz-ı âhum baña bes bülbül gerekmez hem-nefes
Nây-i nâlem var iken bir dahı hem-dem gelmesün
- 3 Tâlib-i dîdâr iseñ mir'ât-ı kalbüñ sâf tut
Hâtırâ endîşe-i cennet cehennem gelmesün

- 4 Eşk-i sîm ü çihre-i zerdi yiter vech-i ma'âş
Bir cihetden âşîka dînâr u dirhem gelmesün
- 5 Gussamuz yâd eyleyüp yanında bârî dûstlar
Adumuz añañ mübârek hâtıra gam gelmesün
- 6 Na're-i mestânemi gûş eyleyüp dil-ber dimiş
Kûyuma bir dahı ol rûsvây-ı âlem gelmesün
- 7 Câm zehr-âlûd ise gelsün kefi dil-dârdan
Bâkıyâ agyâr elinden sâgar-ı Cem gelmesün

-356-

Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fa'ûlûn

- 1 Başlar kesilür zülf-i perîşânuñ ucından
Kanlar dökilür gamze-i bürrânuñ ucından
- 2 Peykân-ı belâ cânuma işler geçer oldu
Ey kaşları ya nâvek-i müjgânuñ ucından
- 3 Dil darbın urur kalbe firâkuñda dem-â-dem
Kan aglasa zahmum n'ola peykânuñ ucından
- 4 Yüz sürmek umar pâyüñe üftâdeler ammâ
Nevbet mi deger kimseye dâmânuñ ucından
- 5 Mürğ-i dil-i Bâkîyi görüñ fâhteâsâ
Efgân ider ol serv-i hırâmânuñ ucından

-357-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilû fâ'ilûn

- 1 İrdüm figân u zâr ile ol âsitâne ben
Çıkıdum kemend-i nâle ile âsmâne ben
- 2 Lü'lû dişüñ gamıyla şirişküm güherlerin
Dizdüm ümîd riştesine dâne dâne ben
- 3 Yâd-ı lebüñle cân-ı mey-i la'l-fâm için
Kûy-ı mugânı geşt iderin hâne hâne ben
- 4 Subh-ı visâlüñ irmedi pâyâne yitdi 'ömr
Şâm-ı gamunda şem gibi yana yana ben
- 5 Cevr ü cefâñı çekmege sevdi gönül seni
Derd ü belâyâ geldüm efendi cihâne ben
- 6 Bâkî musahhar oldu baña kişver-i suhan
Geçdüm serîr-i nazma bu gün husrevâne ben

-358-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Nagamât eylemege başladı sanma anı sen
Ehl-i sûzûñ sanemâ âteşin üfler ney-zen
- 2 Meclis-i 'aşkda ney-zen ne çalar yanumda
Gam-ı hecrüñle ser-âgâz idicek nâleye ben
- 3 Şem' lâzım degül ey sâkî yiter meclisde
Şu' le-i câm-ı şeb-efrûz çerâg-ı rûşen
- 4 Sahn-ı gül-zâra düşersek demidür jâle-sıfat
Nev-bahâr oldı gül açıldı güzellendi çemen
- 5 Goncalar dügmelerin çözdü bahâr oldı diyü
Sînesin açdı girfbânını çâk itdi semen
- 6 Bâkîye 'işret ü 'ayş itmege hecrüñde yiter
Nâle ney göz yaşı mey fikr-i visâlün gülşen

-359-

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

- 1 Çâk oldı yakam cevri-i firâvânuñ elinden
Sad-pâre iken dâmen-i dil anuñ elinden
- 2 Kaddüm бүkilüp derdüñ ile döndi kemâne
Kullâb-ı ser-i zülf-i perîşânuñ elinden
- 3 İl bezm-i vefâñ içre safâlarda velî ben
Kanlar yudarın sâkî-i hicrânuñ elinden
- 4 La' l-i leb-i dildâra özin nisbet idelden
Âzürde-dilem pençe-i mercânuñ elinden
- 5 Ey nice ser-efrâzlaruñ kellesi tûpı
Galtân ola bu 'arsada çevgânuñ elinden
- 6 Fâş itmez idi râz-ı dili Yûsuf-ı Ken'ân
Çâk olmasa dâmânı Züleyhânuñ elinden
- 7 Bâkî nice bir fâhteveş bâg-ı belâda
Nâlân olam ol serv-i hırâmânuñ elinden

-360-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Hayâl-i 'âlem-i vuslat halâs eyler dili gamdan
Ki aşk ehline vasl-ı yârdur maksûd 'âlemden
- 2 Hat-ı la'lünde bulmaz cây-ı engüşt i' tirâz ehli
'Aceb zâhirdür ey gonca dehânuñ farkı hâtemden
- 3 Nihânî işrete mâni degüldür kisvet ey zâhid
İçerler bunda 'ârifler toluyı tâc-ı Edhemden
- 4 Metâ'-ı dehr-i fâniden bu gün peymânedür varlık
Ne kaldı câmdan gayrı nişân-ı devlet-i Cemden
- 5 Cemâli şem'ine pervânedür Bâkî o mâhuñ kim
Yakar hüsn-i dil-efrûzı çerâgı nûr-ı a' zamdan

-361-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Tesellî virmez ey dil derdüñ ol cânâne söylersin
Açılmaz saña gûyâ gonca-i handâne söylersin
- 2 Varup Mecnûn gibi âhuñ kemendin salma sahrâya
Ol âhû saña sayd olmaz 'abes yâbâne söylersin
- 3 Koyup tesbîh-i mercânı seni kim dinler ey vâ'iz
Mufassal kıssa başlarsın garîb efsâne söylersin
- 4 Anuñ'çün gonca-i gül râzın açmaz saña ey bülbül
Hezârân hem-zebânuñ var çıkar yârâne söylersin
- 5 Yanup yakılmağ ister kimse yok yanuçca ey Bâkî
Hadîs-i aşk-ı âlem-sûz-ı yâri ya ne söylersin

-362-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'îlû fâ'ilün

- 1 Cânân odur ki meyl ide anı görince cân
Esbâb-ı hüsnî hûb ola ammâ be-şart-ı ân
- 2 Cânâ metâ'-ı mihrüñe dil müştêrî iken
Olmamış idi aşk iline kârvân revân
- 3 Mihmân olunca derd ü gamuñ dilde mâ-hazar
İki enâr dâneledi çeşm-i hûn-feşân

- 4 Ceng itmege sitâre-i bahtumla eyledüm
Bu âh-ı pür-şirârımı bir tîg-i zer-nişân
- 5 A' dâya baş egdüremez kimse Bâkıyâ
Şemşîr gibi olmayıcak ser-be-ser zebân

-363-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Ser-i kûyuñ sanemâ cennet-i a' lâ bilürin
Müntehâ kâmetüñi Sidre vü Tûbâ bilürin
- 2 Seni Yûsufîa güzellikde sorarlarsa baña
Yûsufî bilmezin ammâ seni ra' nâ bilürin
- 3 Zâ' il olmaz heves-i zülf-i siyâhım dilden
Hâsıl olmayacağın gerçi bu sevdâ bilürin
- 4 Bilmezin n' eyleye derd ü gam-ı cânâne baña
Ne müdârâya meded var ne müdâvâ bilürin
- 5 Bâkıyâ gülşen-i firdevsi baña ' arz itme
Asitânın ben anuñ menzil ü me' vâ bilürin

-364-

- Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün
- 1 Nâle-i dil ol ham-ı zülf-i hümmâ-pervâzdan
Şan figân-ı mürgdür ser-pençe-i şeh-bâzdan
- 2 Beydak-ı hâl-i ruhuñ zülfüñle mestûr eyleme
Almaga şâhum göñül ferzânesin açmazdan
- 3 Aglayu aglayu gözden çıkdum âhir katrevâr
Ayrı düşdüm çeşm-i hûn-bârum gibi dem-sâzdan
- 4 Muttasıl gamzeñ geçer bir lahza baksañ hâlûme
' Âciz olduk dûstum ve' l-hâsıl ol gammâzdan
- 5 Vâsf-ı nâz-ı nâzenînümdür bu şî' rüm Bâkıyâ
Mutrib-ı meclis ser-âgâz eylesün şeh-nâzdan

-365-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Cânâ görünse taraf-ı 'izâruñ nikâbdan
Halk âfitâb togdı sanurlar sehâbdan
- 2 La'lüñden itme tîg-i müjeñ birle cânı men'
Mümkin degüldür aña kesilmek şarâbdan
- 3 Kanmaz şarâb-ı nâba lebüñ ârzû iden
Sîr-âb olur mı teşne-i Kevser serâbdan
- 4 Sâkî-i devr minnet ile sunsa içmezin
Âb-ı hayâtı câm-ı zer-i âfitâbdan
- 5 Bezm-i belâda nâle vü âhuñla Bâkıyâ
Müstagnîyüz terâne-i çeng ü rebâbdan

-366-

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Cilâ vir çeşme ey sâkî mey-i sâf-ı muravvakdan
Kamaşdı gözlerüm câm-ı hilâl-i 'îda bakmakdan
- 2 Ne zîbâdur ol engüşt-i muhannâ pây-ı sâgarda
Sakın dûr itme ey sâkî o zer halhâli ayakdan
- 3 Çıkarsun lücce-i gamdan kenâre keştî-i bâde
Necât ümmîdin eylerseñ bir iki çek bu zevrakdan
- 4 Sakın mey dirsem ey zâhid mey-i engûrı fehm itme
Hüner esrâr-ı ma nâ anlamakdur lafz-ı muglakdan
- 5 Güzeller tıfl iken eyler kuculmaga heves şimdi
Sarılmak resm ü âyînin bilürler dahı kundakdan
- 6 Mukayyed olma ey Bâkî kemend-i keyd-i a'daya
'Înâyet Hazret-i Hakdan kerem Feyyâz-ı Mutlakdan

-367-

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Garaz yâr ile 'işretdür bu nüzhetgâh-ı hurremden
Mey ü mahbûbdan gayrı nedür maksûd bu 'âlemden
- 2 Bulınmaz cây-ı engüşt ol leb-i şekker-feşân üzre
Mezâk ehli bilürler şehd-i nâbuñ farkın ol femden

- 3 Mahabbet resm ü âyinin be sôfî ben mi vaz' itdüm
Mu'ayyen kışşadur sevmek sevilme mât-tekaddemden
- 4 Fûrûg-ı câm-ı 'işretten harîm-i cânı rûşen kıl
Ki envâr-ı sâ âdetdür çerâg-ı devlet-i Cemden
- 5 İşâret besdür ey Bâkî saña ser-mâye-i devlet
Hudâvend-i kader-kudret şehenşâh-ı mu'azzamdan

-368-

- Fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün fa'ûl
- 1 Saña kûyuñ içre olana karîn
Melek hem-nişîn ü felek şeh-nişîn
 - 2 Görüp çîn-i ebrû-yı müşgînüñi
Siyeh çeşmüñi sandum âhû-yı Çîn
 - 3 Sücüd itdi mihrâb-ı ebruña mâh
Anı bilmeyenler sanurlar cebîn
 - 4 İzüñ tozına yüzlerin sürmege
Dökildi saçıldı gül ü yâsemin
 - 5 Sorarsañ kapımda şehâ Bâkiyi
Gulâm-ı kemin bende-i kemterîn

-369-

- Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
- 1 Pervâne gibi şu'le-i şevkuñle yanmadın
'Âşık mahabbet adın añar mı utanmadın
 - 2 Pertev salardı sînedê dâg-ı mahabbetüñ
Sahn-ı felekde meş'ale-i mihr yanmadın
 - 3 Cânâ hayâlüñ egler idi hasta göñlümi
Subh-ı ezelde h'âb-ı 'ademden uyanmadın
 - 4 Hoş 'âdil idi sâkî-i bezm-i cihân eger
Câm-ı şarâb-ı vuslatı almasa kanmadın
 - 5 Kesb-i hevâ-yı 'aşk ide gör Bâkıyâ hemân
Dil hânesine revzen-i dîdeñ kapanmadın

-370-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Dil giriftâr-ı belâ dil-ber hevâyî n'eylesün
Dâme düşmez yirlere konmaz hümâyı n'eylesün
- 2 Kâ'inâtüñ seyr iden nakşın safâ-yı câmdan
Safha-i Âyîne-i âlem-nümâyı n'eylesün
- 3 Göñlin egler nâle-i zencîr ile mecnûn-ı aşk
Nagme-i ûd u sadâ-yı çeng ü nâyı n'eylesün
- 4 Mübtelâ-yı aşkuñuñ dermândan istignâsı var
Derdüñe mu tâd olan diller devâyı n'eylesün
- 5 Halk-ı âlem Bâkıyâ aşkında yâruñ haste-hâl
Bir tabîb andan bu deñlü mübtelâyı n'eylesün

-371-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Nâm u nişâne kalmadı fasl-ı bahârdan
Düşdi çemende berg-i dıraht itibârdan
- 2 Eşcâr-ı bâg hırka-i tecrîde girdiler
Bâd-ı hazân çemende el aldı çenârdan
- 3 Her yañadan ayagina altun akup gelür
Eşcâr-ı bâg himmet umar cüy-bârdan
- 4 Sahn-ı çemende turma salınsun sabâ ile
Âzâdedür nihâl bu gün berg ü bârdan
- 5 Bâkî çemende hayli perişan imiş varak
Beñzer ki bir şikâyeti var rüzgârdan

-372-

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Gam-ı hattıyla yâruñ nice bir dil pür-melâl olsun
Sür ey sâkî ayagı mûr-ı gussa pâ-y-mâl olsun
- 2 Visâlüñ bezmine tek mahrem eyle cân-ı mahrûmı
İçerlerse harâmî gözlerüñ kanum helâl olsun
- 3 Yiter sît u sadâ-yı cân-ı nâlânım bu gülzâra
Çemen bülbülleri şîmden girü hâmûş u lâl olsun
- 4 Ser-i kûyuñda ger gavgâ-yı uşşâk olmasun dirseñ
Rakîb-i kâfiri öldür ne ceng ü ne cidâl olsun

- 5 Dirîg eyler mi Bâkî câmî kurbân olduğum senden
Fidâ yoluña varı tek hemân 'îd-ı visâl olsun

-373-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Çihresinde görinen sanmañ o hûnînüñ dehân
'Âşıkın kurbân iderken sıçramış bir katre kan
2 Bâga sen serv-i revânı bir kadem bassun diyü
Hayli dökildi saçıldı yoluña berg-i hazân
3 Görinen encüm degül gûyâ hazân evrâkınıñ
'Aksidür âyîne-i eflâke düşmişdür 'ayân
4 Al ele câm-ı şarâb-ı la'l-fâmı lâlevâr
Eylesün derd-i hased rûy-ı 'adûyı za'ferân
5 Gelmeye sen gül-'izârı vasf ider bülbül-sıfat
Gülsitân-ı âleme Bâkî gibi bir nükte-dân

-374 -

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Yâd ider lebleri yanında nebâtuñ adın
Var ise bilmez o şîrîn-dehen agzı dadın
2 Zülfüñüñ kaldı göñül mürgi Kara Bağında
Ruhuñüñ görmege 'azm itmiş iken Bagdâdın
3 Beni öldürmedügin merhametinden sanmañ
Hōş olur gûş idicek hastaleruñ feryâdın
4 Cür'a-i câmın eger sunsa yitişdürmek olur
Pîr-i deyrüñ nice terk eyleyelüm irşâdın
5 Kesilüp sohbet-i eshâb-ı riyâdan Bâkî
Kesmedi pîr-i harâbâtdan istimdâdın

-375-

Mef'ûlü mefâ'ilün fa'ûlün

- 1 Ruhsâruña hatt-ı 'anber-efşân
'Abd-i Habeşîdür adı Reyhân
2 Ol hâl-i siyeh Bilâl ü lebler
Yâkût biri birisi mercân

- 3 Zülf-i siyehüñ mübârek olsun
Zî-hil'at-i 'anberîn-girîbân
- 4 İrüp şerefe sa'îd olurdu
Kul olsa eger o mâha Keyvân
- 5 Bâkî sözi gibi cevher itsün
Perverde iderse kân-ı imkân

-376-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Nice tûfân oldu peydâ dîde-i hûn-pâşdan
Nûh çeşmüm yanına gelse dem urmaz yaşdan
- 2 Tîr-i gamzeñ nice garrâ râstlar hayretdeyem
Kana müstagrâk ciger aslâ görünmez başdan
- 3 Jâle düşmiş berg-i sûsendür murassa' hançerüñ
Berkdür ey seng-dil ammâ demürden taşdan
- 4 Hânkâh-ı 'aşkuñuñ mihmânlarıdur cân u dil
Tekyedür hâlî degül evbâşdan kallâşdan
- 5 Bâkîyi gam öldürür 'aşkuñ yolında korkarın
Şimdi mi çekdi belâyı râh-rev yoldaşdan

- 377-

- Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
- 1 Rûşen gerekse hâne-i dil 'aks-i yârdan
Âyîne gibi sîneñi sâf it gubârdan
- 2 Devr-i piyâle devlet-i Cemden haber virür
Her bir habâbı remz ile bir tâcdârdan
- 3 'Ayş u safâ-yı 'ahd-i Cem ü devr-i câmı gör
Bahs itme rezm-i Rüstem ü İsfendiyârdan
- 4 Şol hoş haber ki andan ire bûy-ı vasl-ı yâr
Yigdür dimâg-ı 'aşîka bâd-ı bahârdan
- 5 Bâkî yitişdi gözlerüñ aydın nesîm-i subh
Hâk-i cenâb-ı sâye-i Perverdgârdan

-378-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Aksa gözden kad-i mevzûnı gamından iki 'ayn
İki mısra' döner kaşlarımız zü'l-bahreyn
- 2 İltifât eylese üftâdelere yâre ne 'âr
Hâkden pertev-i hûrşîd-i cihân-tâba ne şeyn
- 3 Şerer-âlûde görüp dūd-ı kebūd-ı âhum
Sandılar gök yüzidür encûm ile olmuş zeyn
- 4 Şöyle ra'nâlığı var nergis-i şehlânuñ kim
Çeşmüñe nisbet iderlerse ne gayr ola ne 'ayn
- 5 İrmedin rûz-ı firâk eyleyelüm cânı revân
Bâkıyâ çün dinilür ey güne katlanmaz deyn

-379-

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Sahrâlara döşendi bisât-ı zümürrüdîn
Devlet anuñ ki lâle-ruhı oldu hem-nişîn
- 2 Cârû-keş oldu sünbül-i ter bâga nitekim
Sahn-ı bihişte turra-i müşgîn-i hûr-ı 'în
- 3 Çîn içre yok saçuñ gibi bir müşk-i ter velî
Müşgîn saçunda bulmag olur sad hezâr çîn
- 4 Âb-ı revân-ı gülşen-i emn ü emân yiter
Tîg-i cihân-güşâ-yı şehenşâh-ı pâk-dîn
- 5 Bâkî işigi hâkine tutsun kimüñ ki var
Ahter gibi bülend-nazar çeşm-i dūr-bîn

- 380 -

- 1 Bir lebi gonça yüzi gül-zâr dirseñ işte sen
Hâr-ı gamda 'andelîb-i zâr dirseñ işte ben
- 2 Lebleri mül saçları sünbül yanagı berg-i gül
Bir semen-ber serv-i hoş-reftâr dirseñ işte sen
- 3 Pâyine yüzler sürer her serv-i dil-cünûn revân
Su gibi bir 'âşık-ı dîdâr dirseñ işte ben

- 4 Zülfi sâhir turrası tarrâr şuh-ı şîvekâr
Çeşmi câdû gamzesi mekkâr dirseñ işte sen
- 5 Fûrkatünde teşne-leb hâtır-perîşân haste-dil
Künc-i gamda bî-kes ü bîmâr dirseñ işte ben
- 6 Gözleri sabr u selâmet mülkini târâc ider
Bir amânsuz gamzesi Tâtâr dirseñ işte sen
- 7 Bâkîyâ Ferhâd ile Mecnûn-ı şeydâdan bedel
Âşık-ı bî-sabr u dil kim var dirseñ işte ben

-381-

- Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün
- 1 Mâh-rûlar bî-`aded `âşık-ı rüsvâyı ben
Yitmeye biñ pâre kılsam bu dil-i şeydâyı ben
- 2 `Aşkınun sevdâsına düşdüm yitürdüm kendümi
Kanda buldum bilmezin ol şûh-ı bî-pervâyı ben
- 3 Bir harâret bagladum tâb-ı teb-i `aşkuñla kim
Sûzumı def` eylemez nûş eylesem deryâyı ben
- 4 Hep senün`çündür benüm dünyâ cefâsın çekdügüm
Yogsa `ömrüm varı sensüz n`eylerin dünyâyı ben
- 5 La`l-i şîrînün ümîdin kılsa göñlüm `âkıbet
Pârelerdüm Kûh-ken gibi nice hârâyı ben
- 6 Âsitân-ı yârda mesken bulursam Bâkîyâ
Kâfda seyr itdürem Ankâya istignâyı ben

- 382 -

- Mef`ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün
- 1 Bildün mi sen de kendünî ey bî-vefâ nesin
Âşûb-ı dehr ü âfet-i devr-i zamânesin
- 2 Saña bahâ ne idi cefâ-pîşe olmasañ
Hakkâ budur ki bî-bedel ü bî-bahânesin
- 3 Kandîl gibi dîde pür-âb u dilümde tâb
Eflâke çekdüm âteş-i âhum zebânesin
- 4 Müşkil belâ degül mi vefâsuz güzel sevüp
Gussayla yata derd ü gam ile uyanasın

- 5 Gâhî cenâb-ı Leylîye mektûb uçurmaga
Urındı Kays başına mürğ âşiyânesin
- 6 Ey çarh gerçi cânuma geçdi cefâñ okı
Ammâ hadeng-i âhuma sen de nişânesin
- 7 Bâkî yolında döke saça harç idüp gözüm
Âhir düketdi nakd-i şirişküm hızânesin

-383-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Dil çeker ol târ-ı mûy-ı 'anberînüñ minnetin
İstemez 'âlemde zülf-i hûr-ı 'înüñ minnetin
- 2 Gerd-i râhın çihre-i agyâra kondurmuş sabâ
Yükledük ol gâve hep rûy-ı zemînüñ minnetin
- 3 Dûstum her seng-dil bilmez dehânuñ kıymetin
Câna baş ol hâtem-i gevher-nigînüñ minnetin
- 4 Hançer-i elmâs-ı gamzeñ var iken hûnî gözüñ
Çekmesün 'âlemde tîg-i âhenînüñ minnetin
- 5 Ârzû-yı hâl-i müşgînüñ alurduk nâfeden
Dil götürmez hâsılı âhû-yı Çînüñ minnetin
- 6 Câm-ı la' lûñ cür' asın lutf eyle dürdî-keşlere
Çekmesün erbâb-ı himmet her denînüñ minnetin
- 7 Silk-i gevher ma' nî-i bârîk ü nazm-ı ter yiter
Bâkıyâ çekmez gönül dürr-i semînüñ minnetin

-384-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Seyre çıksun ne temâşâ ola peydâ göresin
Bir iki gün hele sabr eyle temâşâ göresin
- 2 Leb-i cân-bahşı ile mürdeler ihyâ itsün
Nic' olur mu cize-i Hazret-i 'İsâ göresin
- 3 Çekinür silsile-i zülf-i siyehkâruña dil
Beni dîvâne kılur bir gün o sevdâ göresin
- 4 O mehûñ şevkına yir yir yakayın nice fetîl
Sînemüñ dâğların şekl-i Süreyyâ göresin

- 5 Sûret-i mihrine ey dil katı magrûr olma .
Bî-vefâdur felek-i âyine-sîmâ göresin
- 6 Seni bir sûret-i zîbâ ile aldar ammâ
‘Âkıbet saña ne yüz göstere dünyâ göresin
- 7 Bâkıyâ cilve kılur sûret-i ikbâl ol dem
Ki gönül âyînesin pâk ü mücellâ göresin

-385-

- Fe’ ilâtün fe’ ilâtün fe’ ilâtün fe’ ilün
- 1 Bâg pür-nakş u nigâr oldı bahârı severin
Mâ ilem nakşına gâyetde nigârı severin
- 2 Dâglarla bedenüm olsa n’ola nakş-ı peleng
Ben ol âhû-beçe-i şîr-şikârı severin
- 3 Yakma dâgum göricek sen de beni ey sûfî
Severin n'eyleyin ol lâle-’izârı severin
- 4 Bâde-i sâf-ı safâ-bahşda hayrânem ben
Ne küdürret götürür dil ne gubârı severin
- 5 ‘Âşıkun raksda hem-pâlarıdur dest-efşân
Bâkıyâ anuñ içün serv ü çenârı severin

-386-

- Mef’ûlü fâ’ ilâtü mefâ’ ilü fâ’ ilün
- 1 Hergiz ne kadr u câh u ne sîm ü zer isterin
Bir serv boylu dil-ber-i sîmîn-ber isterin
- 2 Bâg-ı bihişt-i kûyına yâruñ irem diyü
Hakdan hemîşe uçmaga bâl ü per isterin
- 3 Sahrâ vu kûhı geşt ü güzâr itdügüm bu kim
Dîvâne gönüm egleyecek bir yir isterin
- 4 Sîm-i şirişki harc iderin hâk-i pâyüñe
İksîr-î aşk tâlibiyin cevher isterin
- 5 Rûz-ı gamuñda gamzeñe meyl itdügüm bu kim
Kendüm helâke kasd iderin hançer isterin
- 6 Meylüm cihânda bâde-i gül-günâdur benüm
Ma cûn olursa bârî leb-i dil-ber isterin

- 7 Bâkî gedâ-yı meykede-i 'aşk olup yine
Bezm-i gamından ol sanemüñ sâgar isterin

-387-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Gülşende kurdılar yine taht-ı zümürüdîn
Sultân-ı 'îd güller ile oldu hem-nişîn
- 2 Bir zînet itdi 'âlemi nakkâş-ı sun' kim
Hayretde kaldı nakşına sûret-nigâr-ı Çîn
- 3 Bir tarh saldı safhâa-i dehr-i dü-reng kim
Eşkâl-i Cemle nakş görindi zamân zemîn
- 4 Şükr-i Hudâya başın açar lâle-i çemen
Rûy-ı niyâzı hâke sürer berg-i yâsemîn
- 5 Uyhu gözine girmez ider sûz-ı derd ile
Vakt-i seherde mürğ-i çemen nâle-i hazîn
- 6 Bir h'âb-ı gaflet içre hayâl-i muhalde
Geçdi nesîm-i subh gibi 'ömr-i nazenîn
- 7 Bûlbül edâ-yı medh-i gül ü gülsitân ider
Bâkî du â-yı devlet-i sultân-ı pâk-dîn

-388-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Geh cefâ kılsun niyâz ehline geh nâz eylesün
Nâz iderse 'âşıka ol şûh-ı tannâz eylesün
- 2 Nâle kılsun kâmetüñ yâdına mürğ-i hoş-nevâ
Râstdan bir nagme-i dil-keş ser-âgâz eylesün
- 3 Bûs-ı la'lin isteyen ol mutrıb-ı 'İsî-demüñ
Nâyveş kendin belâ bezmine dem-sâz eylesün
- 4 Pây-bûsın isteyen ol sâkî-i gül-çihrenüñ
Kendüyi nergis gibi mest-i ser-endâz eylesün
- 5 Mâ'il ol Bâkî-sıfat dâ'im hümâlar saydına
Şâh-bâz-ı himmetüñ göklerde pervâz eylesün

-389-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Havf ider sanma beni hançer-i bürrânuñdan
Degme nesneyle kesilmem şanemâ yanuñdan
- 2 Gül gibi pâreledüñ sînemüzi aşk ile lîk
Almaduk bûy-ı vefâ gonca-i handânuñdan
- 3 Niçün ol yâre rakîbâ didüñ îmânumsın
Göreyin aynlasın son demi îmânuñdan
- 4 Cezbe-i aşkuñ ile olmasa meczûb güneş
Her seher atmaz idi kendüyi eyvânuñdan
- 5 Husrev-i mülk-i suhân oldugum ey Bâkî
Fehm ider ehl-i nazar defter ü dîvânuñdan

-390-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Ergavânî câme geymiş ol gül-i gülzâr-ı cân
Bâg-ı hüsn içre nihâl-i ergavân olmuş hemân
- 2 Ergavânî câmeñi görüp n'ola kan aglasam
Yaraşur âb-ı revâna karşı zîrâ ergavân
- 3 Lâlezâr itmiş letâfet gülsitânın ser-te-ser
Ruhlaruñla ergavânî câmeñ ey nahl-i revân
- 4 Ergavânî câmeñ içre oldu cismüñ ey perî
Ergavânî cild ile gûyâ kitâb-ı Gülsitân
- 5 Serv-kadsin serve âdet sebz-pûş olmag iken
Ergavânî câmeye girmek neden ey nev-cevân
- 6 Kanına girmiş boyınca Bâkî-i dil-hastenüñ
Ergavânî câme geymiş sanmañ ol serv-i revân

-391-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Müheyyâ oldu meclis sâkıyâ peymâneler dönsün
Bu bezm-i rûh-bahşuñ şevkine mestâneler dönsün
- 2 Dilâ câm-ı şarâb-ı aşk-ı yâri şöyle nûş it kim
Felekler güm güm ötsün başuñ hum-hâneler dönsün
- 3 Hayâl-i şem'-i ruhsâruñ ko yansun hâne-i dilde
Perin ol şem a yakup şevk ile pervâneler dönsün

- 4 Sen agyâr ile devr itdür şehâ peymâneyi dâ'im
Ser-i kûyuñ tolaşup 'âşık-ı dîvâneler dönsün
- 5 Bu bezm-i dil-güşâyâ mahrem olmaz Bâkıyâ her kes
Di gelsün ehl-i diller gelmesün bîgâneler dönsün

-392-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Reşk-i fîrdevs-i berîn oldı yine rûy-ı zemîn
Âb-ı cû Kevser aña nergis ü gül hûr-ı 'în
- 2 Demidür bezm-i safâda açıla süfre-i gül
Yiridür nergis alursa ele câm-ı zerrîn
- 3 Lâleler kâselere döndi k'ola cevherdâr
Jâlelerle görünür gül sade-i dürr-i semîn
- 4 Sûretâ çîn görünür çihre-i gülde ammâ
Bir safâ var ki görenler sanur âyîne-i Çîn
- 5 Rûz-ı 'îd irdüğini tuydılar etfâl-i çemen
Subh-dem geydiler envâ -ı libâs-ı rengîn
- 6 Hân Mehmed şeh-i 'âdil ki zamân-ı 'adli
'îd u nev-rûz gibi kıldı cihânı tezyîn
- 7 'Âleme 'îd-i sa'îd ol yiter ey Bâkî kim
Ola pâyende sa'âdetde şehenşâh-ı güzîn

-393-

- Mefâ' ilün mefâ' ilün fa' ulün
- 1 Çeker göz göre gamzeñ tîg-i bürrân
Diler kim eyleye bir demde biñ kan
- 2 Urupdur lâleye mihr-i ruhuñ dâg
İdüpdür sünbüli zülfün perîşân
- 3 Yolında nûrdur gûyâ ki hürşîd
Kabâ-yı ezrak üzre rûy-ı cânân
- 4 N'ola nergis gibi beñzüm sararsa
Nazar kılmaz baña ol çeşm-i fettân
- 5 Nice aglayamam kim acıamaz yâr
İdersem yaşımı ey Bâkî 'umman

-394-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Çarha baş egme gönül hergiz dahı ac olmadan
Yigdür ölmek merd olan nâ-merde muhtâc olmadan
- 2 Pâdişehseñ terk-i tâc u kisvet itmekdür yoluñ
Pâdişâh olmaz kişi başında bir tâc olmadan
- 3 Zahm-ı tığından o mâhuñ sanma ten âzürdedür
Hazz ider cân tîr-i müjgânına âmâc olmadan
- 4 Var ise ol dil-ber-i serrâc sayd itmek diler
Müdde'înüñ sagrıdur maksudı serrâc olmadan
- 5 Pîre-zâl-i dehre Bâkî kimse muhtâc olmasun
Saklasun Hak kulların nâ-merde muhtâc olmadan

-395-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Söylemez küsmiş bana cânâne söyleñ söylesün
N'eyledüm ol yâr-ı âlî-şâne söyleñ söylesün
- 2 Nâz ile güftâre gelmezse helâk eyler beni
Ol cefâ vü cevri bî-pâyâne söyleñ söylesün
- 3 Derd-i aşkı gayrıdan sormañ ne bilsün çekmeyen
Anı yine âşık-ı nâlâne söyleñ söylesün
- 4 Hâr zahmından neler çekdüğümü gülzârda
Bâgbân-ı bülbül-i giryâne söyleñ söylesün
- 5 Bâkıyâ diñ durmasun güftâra tâkat var iken
Vaktidür ol husrev-i devrâne söyleñ söylesün

-396-

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Fenâya virdi bülbül zâr ile gülzârı tuymazsm
İşitmezsin hezâruñ zârın ey gül zârı tuymazsın
- 2 Görüp ben zârı dâmen-gîr olursın ey seg-i dil-ber
Gelür kûy-ı nigâra her gice agyârı tuymazsın
- 3 Tabîbüm eyle müstagnîsin ehl-i derd hâlinden
Ki kapuñda figân u zâr iden bîmârı tuymazsın

- 4 Ko cengi çeng-i 'aşkuñ n'eydügin bilmezsin ey vâ'iz
Ne râ'nâ söyler ol çeng ile musîkârı tuymazsın
- 5 Vefâ eyler sanursın Bâkıyâ handân görüp yâri
Ne kasd-ı cân ider ol gamze-i hûn-h'ârı tuymazsın

-397-

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Âhum göge boyandı göge gök boyanmadın
Yandum o şem şevkine pervâne yanmadın
- 2 Âşüfte olup ol göze hayrân u zâr idüm
Nergîs henûz h'âb-ı 'ademden uyanmadın
- 3 Hûnîn olup akardı yaşum ırmagı müdâm
Cûş u hurûş ile sular akup bulanmadın
- 4 Döne döne tolanur idüm kûyını anuñ
Çarha girüp felek dahı tokuz tolanmadın
- 5 Mihr ile raks iderdi tozum zerreveş benüm
Gırbâl ile bu hâk-i vücûdum elenmedin
- 6 Bâkî yanardı âteş-i 'aşk ile odlara
Tâk-ı felekde meş'ale-i mihr yanmadın

VÂV

-398-

Mefâ'ilün mefâ'ilün fâ'ülün

- 1 Kıyâm itdi çemende yâre karşı
Çenâr u 'ar ar u şimşâd kamu
- 2 Görüp zülfüñ 'izâruñ üzre bildüm
Mukarrer batmaz imiş suya câdû
- 3 Degül mi bezm-i vasl-ı yâr firdevs
Belâ-yı sohbet-i agyâr tamu
- 4 İdermiş zülfüñe perrini teşbîh
Katı alçak kaçır geh geh peristû
- 5 Takılur saña hançer gibi egri
Atılur ok gibi yâbâne togru
- 6 Yakardı tâb-ı ruhsârı cihânı
Güneşde olsa ger ol çeşm ü ebrû

- 7 Gelüp miskînlik itdi hâl-i yâre
Hatâdan nâfe-i müşgîn-i âhû
- 8 Sevâd-ı hatda nazm-ı âbdârum
Çemenzâr içre olmışdur akar su
- 9 Ya hod bir nev-hat a' lâ dil-rübâdur
İki mısra' olupdur aña ebrû
- 10 Cihân enfâs-ı müşgînüñle toldı
Saña Hakdan 'atâdur Bâkıyâ bu

-399-

- Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün
- 1 İtdürür zühhâda ol mihrâb-ı ebrû ser-fürû
Kıldurur 'uşşâka ol hâk-i ser-i kû ser-fürû
- 2 'Ârız-ı gül-gûnuñuñ dâ'im hat-ı fermânına
H^vâh u nâ-h^vâh eyler ol zülf-i semen-bû ser-fürû
- 3 Bûy-ı zülfüñ şemmesin irgürse dest-i Çine bād
Eylemezdi sünbül-i müşgîne âhû ser-fürû
- 4 Bâga gel âyîne-i âb üzre gâhî cilve kıl
Eylesün ol kâmete her serv-i dil-cû ser-fürû
- 5 Dürr-i nazmuñ Bâkıyâ baş egdürür tâliblere
Kim zarûrî itdürür gavvâsa lû'lû ser-fürû

-400-

- Mef'ûlû fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün
- 1 Cânâ şafakda şanma tülû' itdi mâh-ı nev
Yakdı cihânı aşkuñ odı çıkdı bir alev
- 2 Destâr-ı h^vâce hırka-i sûfî ridâ-yı şeyh
Devr-i lebüñde meykedelerde yatur girev
- 3 Tutdı çemende nâle-i bülbül cihânı lîk
Gülde ne çâre olmasa gûş-ı suhân-şinev
- 4 Öykündüğü' çün işigüñe ey şeh-i cihân
Dahı ne kulplar taka eflâke mâh-ı nev
- 5 Bâkî çek imdi câm-ı gam-ı bezm-i fûrkatin
Kim didi saña yâr gibi bî-vefâyı sev

- 401 -

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ol âfitâb-tal ata kim dirse mâh-rû
Olsun cihânda meh gibi dâ'im siyâh-rû
- 2 Sandum kenâr-ı bâmda ol mâh-ı tâmdur
Hûrşîd ufukda göstericek subhgâh rû
- 3 Ruhsâr-ı zerdi hâke bulaşmış benüm gibi
Beñzer ayagı toprakına sürdi mâh rû
- 4 Bürc-i şerefde ahter-i bahtum tülû' ider
Gösterse yâr manzaradan gâh gâh rû
- 5 Kûyuñ yolında Bâkî-i üftâde var iken
Hayfâ o keff-i pâye süre hâk-râh rû

- 402 -

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Cihânuñ göñlin aldı evc-i istignâda bir meh-rû
'Aceb mi çıksa her yirden sipihre na're-i yâ Hû
- 2 Mu'attar zülf ü hâlûñ seyr idenler ey gözi âhû
Dimişlerdür hakîkat misk odur 'âlemde 'anber bu
- 3 Kapuñda çok revân oldu dahı çok seyl olur yaşum
Meseldür akduğı yirde dimişler yine akar su
- 4 Garîb ahşama karşı zâr u ser-gerdân olur gâyet
Perîşan oldugı oldur göñül hep zülfüñe karşı
- 5 Hayâli her dem ey Bâkî gezer nice ser ü sîne
Hezârân kûh u deşti geşt ider bir demde bir âhû

HÂ

-403-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 İrdi nesîm nefha-i 'anber-şemîm ile
Etrâf-ı bâg u râg pûr oldu nesîm ile
- 2 Yaklaşdı ol ki bâd ola enfâs-ı İsevî
Şâh-ı gül ide bahs dıraht-ı Kelîm ile

- 3 ‘Âkil odur ki şimdi koyup pend-i nâsihi
‘Ayş u tana’’ um eyleye kavî-i hakîm ile
- 4 Urmañ gedâ-yı kûy-ı harâbâta seng-i ta’ n
Koñ anı kendü hâline Rabb-i Rahîm ile
- 5 Devrân nihâl-i servi saña beñzedem diyü
Besler kenâr-ı cûyda nâz u na’îm ile
- 6 Hüsnuñ kemâle irdügin isbât ider hatuñ
Âyât-ı beyyinât-ı Kelâm-ı Kadîm ile
- 7 Toldurdı gerçi cûd u sehâ gösterüp felek
Ceyb-i cibâl ü dâmen-i sahrâyı sîm ile
- 8 Bakî velîk biz felek-i dûn-nevâzdan
Müstagnîyüz mürüvvet-i şâh-ı kerîm ile
- 9 Minnet Hudâya baht müsâ’id sitâre yâr
İkbâl-i Hân Murâd-ı sa’âdet-nedîm ile

-404-

Müfte’ ilün mefâ’ ilün müfte’ ilün mefâ’ ilün

- 1 Müşkîl imiş ki dil-rübâ tıfl ola dil-sitân ola
‘Âşık-ı zâr u mübtelâ pîr ola nâ-tevân ola
- 2 Yaşuma bakmaz ol perî bilmedi kadr-i gevheri
Tâlib ola bu demleri bulmaya bir zamân ola
- 3 Gûş tutup münâfika cevri ko yâr-ı sâdıkâ
Dil-ber odur ki âşıkâ müşfik ü mihrbân ola
- 4 Hayl-i şîrâr-ı nâr-ı dil cünd-i nücûma muttasıl
Böyle kalursa şöyle bil gökde nice kıran ola
- 5 Bakîye sâkıyâ ferâh vir ki fenâ bula terah
Şol meyi sun ki bir kadeh pîr içe nev-cevân ola

-405-

Mef’ûlü mefâ’ ilü mefâ’ ilü fa’ûlün

- 1 Sabr eyle dilâ derdüñi cânâne tuyurma
Cân içre nihân eyle velî câna tuyurma
- 2 Zinhâr sakın mey yirine kanuñ içerler
Keyfiyyetüñ ol gözleri mestâne tuyurma

- 3 Esrâruñî keşf eyleme tahsîl-i mizâc it
Nûş eyle mey-i nâbî hakîmâne tuyurma
- 4 Sûfî gelicek açma sakın 'aşk hadîsin
Dânâ-dil iseñ sırruñî nâ-dâne tuyurma
- 5 Ya kûb-sıfat Bâkîyi ol Yûsuf-ı sâni
Hüzn içre komaz kıssayı ihvâne tuyurma

-406-

- Fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün fa'ûlün
- 1 Cihân cevri ider derd-i 'aşkunla câna
Seni sevmek oldı bahâne cihâna
 - 2 Cihânuñ fenâsın bilen rind-i 'ârif
Mukayyed gerekmez bahâr u hazâna
 - 3 Mey-i lâle-reng elde meclis müheyyâ
Ne hâcet zamân-ı gül ü gülsitâna
 - 4 Ruh-ı dil-ber ü câm-ı sâki nazarda
Ne minnet bahâr u gül ü ergavâna
 - 5 Demüñ 'ayşa sarf eyle Bâkî niyâzuñ
Cevân-baht sultân-ı sâhib-kırâna

-407-

- Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
- 1 Âferîn ol rûzgâruñ Hayder-i Kerrârına
Zülfekâr olmaz mu âdil tîg-i cevherdârına
 - 2 La'l ü yâkût eyledi elmâs tîgından revân
Halk tahsîn itdiler şemşîr-i gevher-bârına
 - 3 Hûn-ı düşmenden mi rengîn oldı ol yalıñ kılıç
'Aks-i âteş düşdi ya âyîne-i ruhsârına
 - 4 Âteş-i rezm içre ya âhendür oldı âl reng
Ceng âl ister belî kâr-ı zafer-kirdârına
 - 5 Ceng meydânında yâ hod kırmızı dîbâ geyer
Rezmgâhuñ tâ mehâbet göstere küffârına
 - 6 Tîgı resmin ehl-i dil mânend-i şekl-i Zülfekâr
Hânkâh-ı âlemüñ nakş eylesün dîvârına

- 7 Dâ'im ey Bâkî budur şâhuñ yüzi ag oldugı
Ak güldür tal'at-ı hûbı cihân gülzârına

-408 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Hûblar mâ'ildür elbet 'âşık-ı şeydâsına
Dil-ber-i âlî-cenâbuñ bakma istignâsına
2 Bakmaz ammâ sendedür gül gibi gûşı n'eylesün
Kühl-i istignâ çekilmiş nergis-i ra nâsına
3 Pertev-i mihr-i melâhat saldılar subh-ı ezel
Safha-i âyîne-i ruhsâr-ı meh-sîmâsına
4 İşigüñ taşıyla başı hoş gedâ-yı kûyuñuñ
Ser-fürû kılmaz sipihrüñ günbed-i mînâsına
5 Vaktine mâlik olan dervîşdür sultân-ı vakt
'İzz u câh-ı saltanat degmez cihân gavgâsına
6 Geç otur sedd-i Sikender gibi künc-i 'uzlete
Başuñ egme dehr-i dûnuñ efser-i Dârâsına
7 Kul olursañ Bâkıyâ ol şâh-ı âlî-şâne ol
Kim virilmiş 'izz u devlet dînine dünyâsına
8 Hân Murâd ol pâdişâh-ı suret ü ma'nâ k'anuñ
Saltanat hakkâ kabâ-yı râstdur bâlâsına
9 Dürr-i yek-tâ-yı sa'âdet zîb ü zîver tâcına
Gevher-i vâlâ-yı nusret hançer-i elmâsına

-409-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Gör ne hil'atdur nazar kıl sünbül-i ra'n'âsına
'Âlem-i bâlâdan inmiş kâmet-i zîbâsına
2 Haslet ü hûy-ı melâ'ik yaraşur merdümlere
Uymasun dîv-i rakîbüñi ol perî igvâsına
3 Gerçi âlemden ganîdür hüsn-i bî-hem-tâ ile
Sad hezârân âferîn ammâ ki istignâsına
4 Şem'-i ruhsârüñ komaz ragbet sipihrüñ zerrece
Mihr-i âlem-tâbına mâh-ı cihân-ârâsına
5 Bâkıyâ tîg-i cefâdan sîne kim sad-çâk ola
Kâdir olmaz aşk eri derd-i dilüñ ihfâsına

- 410 -

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Meded öldürdi beni derd ü gam-ı cânâne
Kâbil olmaz dil-i dîvâne ise dermâne
- 2 Kaldum ayakda ser-i zülf-i perîşânı gibi
Dil viren böyle m' olur dil-ber-i 'âlî-şâne
- 3 Rûzgâruñ sitemin gör düşürüp gîsûña
Yine dil zevrakını saldı Firengistâne
- 4 Düşmesin silsile-i zülf-i perîşânuna dil
'Aklını başına cem' eylesün ol dîvâne
- 5 'İd yaklaştı salıncaga binüp salına mı
Yine ol Yûsuf-ı sâni gire mi mîzâne
- 6 Yazmadı defterine 'âşık-ı Mecnûn-sıfatı
Hâsılı sığmadı bir deftere bir dîvâne
- 7 Bâkıyâ çün ezelî başuña yazu bu imiş
Ser-fürû eyle kalem gibi hat-ı fermâne

-411-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Nice demdür sabr ider ol tîg-i bürrân zahmına
Şimdi katlanmaz göñül şemşîr-i hicrân zahmına
- 2 Bî-günâh öldürmede gamzeñ ne kâfir nesnedür
Nice mazlum uğradı ol nâ-müselmân zahmına
- 3 Kimse râh-ı Ka'be-i vasluñda cân kurtarmadı
Zahm-ı gamzeñ beñzemez hâr-ı mugaylân zahmına
4. Goncalarla zeyn olinmış nahle döndi kâmetüm
Şöyle gark itdi hadeng-i yâr peykân zahmına
- 5 Sîne-i mecrûh-ı mehcûrun oñulmaz yarası
Merhem-i vasluñ olur olursa dermân zahmına
- 6 Bâkiyi söyletmez olduñ la'lüñ alsa agzına
Döymez ol nâzûk-lebüñ beñzer ki dendân zahmına

-412-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Şebângeh mâh-ı nev gösterdi câm-ı zer-nigâr elde
Ki ya nî subh-dem hoşdur şarâb-ı hoş-güvâr elde
- 2 Salındı 'idgehde serv-kadler mest-i nâz olmuş
İderdük biz de ayak seyrin olsa dest-i yâr elde
- 3 Ne mümkün mürğ-i dil vasluñ hevâsından güzâr itmek
Tutar sayyâd-ı gamzeñ şâh-bâz-ı cân-şikâr elde
- 4 Koyup ol zülf-i şeb-dîzi gönül geçmek diler gâhi
Velî görsem yine kalmaz cinân-ı ihtiyâr elde
- 5 Nisâr it bezmine Bâki bu dürr-i pâki seyr itsün
Murassa' câmı tutdukça o şâh-ı tâcdâr elde

-413-

Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fa'ûlün

- 1 Cây itmiş idi Leylîye Mecnûn dil içinde
Bir sûret idi cilve kılan mahmil içinde
- 2 Derdümle ölüp h'âb-ı 'adem içre yatandur
Âsâyış ider var ise bu menzil içinde
- 3 Meydân-ı gama çıkmaga Mecnûna ber-â-ber
Bir merd bulunmaz bu kadar 'âkil içinde
- 4 Bu cism-i dü-tâ içre figânı reg-i cânuñ
Şol çengdeki nagmeye beñzer kıl içinde
- 5 Göz yaşını şol deñlü revân eyledi Bâkî
Kaldı reh-i aşkuñda ayagı gil içinde

-414-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Tagıdup her yaña zülfın 'anber-efşân itmede
Âh kim bî-dillerin hâtır-perîşân itmede
- 2 Turrarlar boynın burup hüsnin temâşâlanmada
Zülfî tâvûsı İrem bâğında cevân itmede
- 3 Kendü güller gibi handân lîk çeşm-i 'aşıkı
Dem-be-dem ebr-i bahârî gibi giryân itmede

- 4 Deşt-i gamda her yaña tenler getürdi seyl-i hûn
Turmayup Tâtâr-ı gamzeñ tîr-bârân itmede
- 5 Bakmaz ol sultân-ı Mısr-ı hüsn hergiz hâlûme
Nîlveş cûy-ı sirişküm turma tugyân itmede
- 6 Göñlümüz ma' mûresin ol husrev-i bî-dâdger
Mülk-i Îrân sandı beñzer turma vîrân itmede
- 7 Derd-i 'aşk artar ilâç itdükçe Bâkî şöyle bil
'Âciz olmışdur etibbâ aña dermân itmede

-415-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Fûrkatüñde göñlüm eglerdüm gül-i gülzâr ile
Gül de gitdi yaluñuz kaldum gamuñda zâr ile
- 2 Devlet anuñ kim hayâl-i yâr ola eglencesi
Hurrem ol dem kim geçer endîşe-i dildâr ile
- 3 H'ân-ı ihsân-ı firâvân çekdi şîrîn sözlerüñ
Ni metu'llâhîlere ol la l-i şekker-bâr ile
- 4 Rûşen itdi gün gibi âsâr-ı hüsn-i tal'atuñ
Nûr-bahşîler çerâgın pertev-i envâr ile
- 5 Kılmaz ey Bâkî hevâ-yı bâg u meyl-i bûstân
Gülşen-i firdevs olan hâtır hayâl-i yâr ile

-416-

Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 İrdi bahâr müjde-i vasl-ı nigâr ile
'Âlem mu' attar oldu nesîm-i bahâr ile
- 2 Çeşm-i ümîdi eyledi rûşen nesîm-i subh
Hâk-i cenâb-ı sâye-i Perverdgâr ile
- 3 Âhir peyâm-ı vasl ile gül-berg-i ter gibi
İrdi huçeste nâmeleri rûzgâr ile
- 4 Etvâr-ı 'aşkı itmedi çün ihtiyâr 'akl
Andan ferâgat eyleyelüm ihtiyâr ile
- 5 Biñ mübtelâyı 'aşkuñ ider her birini zâr
Gül gibi kim mu âmele eyler hezâr ile

- 6 Pâ-bûsuñ özler oldı görelden izüñ tozın
Bâkî 'aceb hayâle döşendi gubâr ile

-417-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ne 'îde beñzedür rûz-ı visâlün dil ne nev-rûze
Şeb-i Kadre ilişenler irer ol rûz-ı firûze
- 2 Temâşâ bunda kim fasl-ı bahâr eyyâm-ı 'îd oldı
Dahı künc-i riyâzetde tutarlar ehl-i dil rûze
- 3 Bihişt-i câvidânîdür cemâlün ol dehen gûyâ
Leb-â-leb âb-ı Kevserle tolu bir la'lden kûze
- 4 Ne hâlet hâsıl itmişdür kim oldı böyle kan hayrân
Gözini dikdi kaldı zahmum ol tîr-i ciger-dûze
- 5 Cihâna tâ ebed zînet vire bu gevher ey Bâkî
Aña kıymet olur mı devlet-i dünyâ-yı deh-rûze
- 6 Niçün mahrûm ola sâ'iller ey şâh-ı Sikender-der
Revâdur kâhuña Dârâ gelüp eylerse deryûze
- 7 Olur atun örünce âsmân peyk-i cihân-peymâ
Aña hûrşîd tâc-ı zer hilâl-i çarh ser-mûze
- 8 Cihânda 'arşa-i ikbâl ü bahtun şeh-süvârisin
Virür na'l-i semendün şu'le mihr-i 'âlem-efrûze
- 9 Mu'allâ bârgâhuña güneş bir şemse-i zerrîn
Murassa' pâ-yi tahtuñda felek bir dâne pîrûze

-418-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'îlû fâ'ilün

- 1 Sâkî-i pâk-meşreb ü pâkîze-zât ile
Sa'y it safâya bâde-i sâfî-sıfat ile
- 2 Şekker dökerdi bâga mükerrer şitâda berf
Ebr-i bahâr geldi pûr itdi nebât ile
- 3 Kılma 'alâka 'âleme rûh-ı mücerred ol
Ya'nî mukayyed olma kuyûd-ı cihât ile
- 4 Şeş-hâne-i zamâne degül çünki sâzkâr
Bezm-i cihâna kılma nazar iltifât ile

- 5 La lûñden alsa lezzeti milh-i ücâc-i bahr
Bahs eyler idi çeşme-i 'azb-i furât ile
6 Bâkî edâ-yı hûb ile vasf itse leblerüñ
Kand-i nebât hall ider Âb-ı hayât ile

-419-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Nevâ-yı dil hevâ-yı vasl-ı yâr-i dil-sitân üzre
Sadâ-yı savt-ı bülbül nakş-ı bâg u bûstân üzre
2 Harîm-i gülsitân reşk-i Nigâristân-ı Çîn oldı
Zemîn nakşın gören tercîh ider şimdi zamân üzre
3 Basît-i hâke bir garrâ bisât-ı nev salup âzer
Girihler bagladı bâd-ı sabâ âb-ı revân üzre
4 Gül ü gonca yine rumî hatâyı resm idüp sûsen
Ser-â-pâ çekdi hançer berg-i levh-i gülsitân üzre
5 Murassa' sâye-bânından dökildi ebr-i nîsânuñ
Dür ü yâkût-ı rummânî nihâl-i ergavân üzre
6 Ser-âgâz itdi nev-rûz-ı 'Acemden bülbül-i şeydâ
Kılup bir savt peydâ feth-i Âzerbâyecân üzre
7 Göñül bâg-ı cihândan ârzû-yı berg-i 'ayş eyler
Felek mahz-ı hayât-ı bî-sebâta imtinân üzre
8 Du'â-yı devlet-i sultân-ı 'âdil bizden ey Bâkî
Himâyet ol nige hdâr-ı zemîn ü âsmân üzre
9 Bahâr oldı yine yüzler süre geldi gül ü lâle
Gubâr-ı âsitân-ı husrev-i kişver-sitân üzre

-420-

Mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

- 1 Göster ruhuñ ki nûr-ı tecellî zuhûr ide
Hûrşîd gibi âyîneler feyz-i nûr ide
2 Ol gün togar mı başa ki subh-ı visâl irüp
Hüsnüñ ziyâsı zulmet-i hicrânı dûr ide
3 Tâvûs gibi cilve kılup bâg-ı 'ayşumuz
Reşk-i cinân u ravzâ-i Rıdvân u hûr ide

- 4 Râhat yüzini h^vâbda görmez şu kimse kim
Meyl-i huzûr-ı menzil-i dârü'l-gurûr ide
- 5 Devr-i zamâne cünbişi nâ-dânlık üzredür
Nâ-dân komaz ki merdüm-i dâna huzûr ide
- 6 Bâtıl hemîşe bâtil u bîhûdedür velî
Müşkil budur ki sûret-i Hakdan zuhûr ide
- 7 Bâkî 'aceb mi seng-i belâ irse pâ yine
Her kim bu reh-güzâr-ı fenâdan mürûr ide
- 8 Hem-vâre tâ ki zevrak-ı zerrîn-i mâh-ı nev
Deryâ-yı nîl-gûn-ı felekden 'ubûr ide
- 9 Deryâ-yı tab'-ı pâk-i güher-rîz-i şâhdan
Lü'lû-yı fazl u dürr-i kerâmet sudûr ide

-421-

- Fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilâtün fâ ilün
- 1 Ol şeh-i hüsnüñ gözi üzre bakanlar kaşına
Sâye-i perr-i hüma düşmiş sanurlar başına
- 2 Gayrıdan hâlî anuñ 'çün eyledüm dil hânesin
Tâ senüñ raht-ı gam-ı aşkuñ içine taşına
- 3 Sûret-i zîbâya meyl itsem baña ta'n eyleme
Var sü'âl it böyle dil-keş nakş iden nakkâşına
- 4 Bâde-i 'aşka vücûdı câmesin rehn itdi Kays
Âferînler ol melâmet bezminüñ kallâşına
- 5 Şöyle aglar merdüm-i çeşmüm ki gark itdi özin
Gûyiyâ bir tıfıdur ol şimdi girdi yaşına
- 6 Meclis-i cânâneye sâkî çog alsun bâdeyi
Başka bir desti gerek zîrâ rakîbuñ başına
- 7 Nakş-ı hüsnüñ kimse Bâkî gibi tasvîr itmeye
Safha-i eş ârda anca kalemler âşına

-422-

- Fe ilâtün fe ilâtün fe ilâtün fe ilün
- 1 Tatalum mihri görem tal'at-i dil-ber yirine
Kime dil bağlayam ol zülf-i mu'anber yirine

- 2 Giceler sanma sipihr üzre kamerdür görmen
Cânumuz 'aksi geçer mihr-i münevver yirine
- 3 Görmese yâr gazabnâk olıcak agyârı
Hışm idüp 'âşıkın âzârlar itler yirine
- 4 Yâr ışiginde rakîbüñ yirin umma sûfî
Baglamaz kimse seni ol kapuda har yirine
- 5 Isınurdum yirüme nâr-ı firâka nisbet
Ben olaydum eger âteşde semender yirine
- 6 Kafes-i gamda n'ola kaldum ise tûtivâr
Vasf-ı la lûñ hele agzumda ya şekker yirine
- 7 İşigüñ taşı ile hâk-i harîmüñ besdür
Bâkî-i haste-dile bâliş ü bister yirine

-423-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Elüm irmez n'ideyin âh o boyı şımşâda
İdeyin minneti yirden göke dek feryâda
 - 2 Yazmada nakş-ı 'izâruñ müje-i hûn-âlûd
Katı çok renk virüpdür kalem-i Bih-zâda
 - 3 Nâle beñzer tenümüñ didi gören tasvîrin
Âferîn anı kalemden çıkaran üstâda
 - 4 Sâkıyâ câm-ı şarâb u felek-i bî-encâm
Şîşelerdür biri pür-bâd u biri pür-bâde
 - 5 Mey-i nâb ile şarâb olsun iki kâfiyesi
Bir gazel söyleyeyin la lüne harf-i bâda
 - 6 Rûz-ı şek irdi yakîn geldi meh-i rûze yine
Bâdeden reng-pezîr olsa gerek seccâde
 - 7 Mey içüp mest-i müdâm olmayıcak ey Bâkî
Ne gönül baglasun âdem bu harâb-âbâda

-424-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Tıfl iken dâyesi kucagında
Gül idi kopmaduk budagında
- 2 Leb-i cânâne gibi gonca-i ter
Kopmadı dahı dehr bâgında
- 3 Ruhunuñ lâle baş açuk delüsi
Hâli sevdası var dimâgında
- 4 Sadâkat u zekât-ı çeşmüñdür
Sîm ü zer nergisüñ çerâgında
- 5 Bâde haylî alındı meclisde
Öpdiler sâkiyi dudagında
- 6 Sâkî rez duhterinüñ ol engüş
Sîm halhâlidür ayagında
- 7 İki hançer takınmış ey Bâkî
Hasta çeşmi solında sagında

-425-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Bî-tekellûf yüz sürer her şeb ruh-ı rengînüñe
Böyle niçün yüz virürsin dûstum bâlînüñe
- 2 'Âşık-ı bî-dil ruh-ı zerd ile yasdansun koluñ
Yaraşur zerrîn hamâ' il sâ'id-i sîmînüñe
- 3 'Ârızuñ turmaz öper zülf-i siyeh-rû göz göre
Hîç yüz virmezsin ammâ 'âşık-ı miskînüñe
- 4 Ey nihâl-i bâg-ı hüsn andan ne dadı dalı var
La l-i nâbı beñzedürlermiş leb-i şîrînüñe
- 5 Ey felek ol gözleri şehlâ gamından hâk olan
Nergis-i kabrin değışmez hûşe-i Pervînüñe
- 6 Cilvegâh-ı şâhid-i ma' nâ olaldan Bâkıyâ
Reşk ider âyîneler tab -ı safâ-âyînüne

-426-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Gelüñüz yüz tatalum bârgeh-i Gaffâra
Cân u dilden geledüm tevbe vü istigfâra
 - 2 Tatalum Ka' be-i tevfik-i İlâhî yolını
Bu beyâbânda ' abes gezmeyelüm âvâre
 - 3 Çarh-ı kec-revde kalur ' akl-ı mühendis hayrân
Bir yirin uyduramaz cedvele vü pergâra
 - 4 Mülk-i bâkî dir iken bâg-ı İremden çıkdı
Yine magrûr olur âdem bu fenâ gülzâra
 - 5 ' Aceb ol tâ' at u takvâ diyü zu' m itdügümüz
Varıcak n' olsa gerekdür nazar-ı Cebbâra
 - 6 Zulmet-i cehlde cevher diyü cem' itdügümüz
Korkum oldur çıka ol rûzda seng-i hâra
 - 7 Bu tasavvurlar eger bâtıl olursa nic' olur
Katı hayret yiridür bir gözüñ aç bî-çâre
 - 8 Katı el virdi hevâ gâyet açılduk gâyet
İşümüz kaldı kemâl-i kerem-i Settâra
 - 9 Bâkîyi lezzet-i vasluñ tama' ı söyletdi
Tûtiyi şevk-i şekerdür getüren güftâra

-427-

- Mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fa' ulün
- 1 Âyîne-sıfat sâf gerek safha-i sîne
Gün gibi ziyâ-güster ola rûy-ı zemîne
 - 2 ' Uşşâk idemez ol kad-i mevzûnı der-âgûş
Açılmayıcak hayme gibi nice hazîne
 - 3 İnsâf budur kim çıkarup misk-i gazâli
İzüñ tozını tolduralar nâfe-i Çîne
 - 4 Âyîne gibi her keşe yüz virmesün ol mâh
Bir bagrı yanuk ' âşikuñ ugrar nefesine
 - 5 Pürdür güher-i pâk ile mecmû' a-i Bâkî
Deryâ dil-i dânadur aña sîne sefine

-428-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Mestâne düşmişin bu gice sâgar üstine
Sâkî-i bezm didi yüzün güller üstine
- 2 Peykân-ı dûst kala diyü zahm-ı sînede
Görseñ nihâl-i târi nice dîtrer üstine
- 3 Turrañdan indi gamzeñe cân-bâz-ı dil yine
Çenberden atdı kendüsini hançer üstine
- 4 Lâyık budur ki vasf-ı ruhuñ mihr-i âsmân
Altun kalemle yaza meh-i enver üstine
- 5 Nûşîn lebinde hattını kim görse Bâkıyâ
Şîrînlik yazıldı sanur şekker üstine

-429-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Peykânûñ açdı zahmumı cism-i harâbda
Güller bitürdi katre-i bârân türâbda
- 2 Dürdi bisât-ı 'ayşî kodı yâdgâr gül
Rengin şarâb-ı nâbda bûyın gül-âbda
- 3 Kan içmek ola bâde-i gül-gûn içilmeye
Mollâ-yı 'asr böyle mi görmiş kitâbda
- 4 Cism-i hakîr hâk-i mezelletde pâ-y-mâl
Hâtır hevâ-yı dil-ber-i 'âlî-cenâbda
- 5 Bâkî kim ola dirse o şâh-ı felek-cenâb
Kemter kemîne südde-i devlet-me'âbda

-430-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Câme-h'âb ol âfeti aldukça tenhâ koynına
Sanuram ebrûñ girür mâh-ı şeb-ârâ koynına
- 2 Subh-dem ey fâhte bîhûde efgân eyleme
Çün girürsin her gice bir serv-i bâlâ koynına
- 3 Niçün aglarsın felekden bilsem ey şeb-nem seni
Çün girürsin her zamân bir verd-i râ nâ koynına

- 4 Dür dişüñ vasfında şî rüm defterin gördi meger
Kim sade'f mecmû' asını saldı deryâ koynına
- 5 Ruhlaruñ şevkıyla pür-dâg itdi Bâkî sînesin
Bir avuç berg-i gül-i ter koydı gûya koynına

-431-

- Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün
- 1 'Ârızuñ kılmış kazâ hem-reng o hadd-i mehveşe
Gör ne yüzden imtizâc itdürmiş âb u âteşe
- 2 Gûşına takmış iki la' l-i musaffâ leblerüñ
Hep budur revnak viren câ'm-ı şarâb-ı bî-gışa
- 3 Sen güzellik tahtınuñ sultân-ı 'âlî-şânısın
Mihr ü mâh iki kuluñ girmiş kabâ-yı zer-keşe
- 4 Üstüne düşmez ne deñlü mest olursa zâhidâ
Böyle istignâ virilmiş 'âşık-ı dürdî-keşe
- 5 Ma' nî-i pâkîze ey Bâkî edâ-yı hâb ile
Sîm-ten dildâra beñzer kim libâsı yaraşa

-432-

- Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün
- 1 Kalupdur eşk-i çeşmüm gerçi kim hâk-i mezelletde
Bi-hamdi' llâh hele âh u figânım evc-i rif' atda
- 2 Kesildüm sîh-i mihnetden çekildüm câ'm-ı 'işretten
Kebâbum dil şarâbum eşk-i çeşmüm künc-i 'uzletde
- 3 Der-i dildârdan dûram diyâr-ı gamda mehcûram
Müselmânlar esirgeñ hasta kaldum dâr-ı gurbetde
- 4 Hayâl-i hâl u hattuñdan beni hâlî olur sanma
Göñülde çıkmaz ol endişeler vahdetde kesretde
- 5 Eger Bâkînuñ ahvâlinden istifsâr iderlerse
Gam-ı dildâra hem-dem vakti hoş devletde 'izzetde

-433-

- Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün
- 1 Dili al ey büt-i Çîn hayruña bir deyr eyle
Saña bir bûseye satduk yûri var hayr eyle

- 2 Bahr-i sîm-âb yaşum zevrak-ı la' lîn çeşmüm
Gel deniz yüzlerin ol zevrak ile seyr eyle
- 3 Nefesüñ rûh virüp tâ ola mürğ-i bâmuñ
Ey Mesîhâ-dem ölürsem gülümü tayr eyle
- 4 Cânı def' eyle dilâ gelse hayâl-i cânân
Sohbet-i hâs idelüm hâneyi bî-gayr eyle
- 5 Hayra gir dilde yir it diñle sözün Bâkîñüñ
Dili al ey büt-i Çin hayrıma bir deyr eyle

-434-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Korkum oldur göz dege hâk-i der-i cânânuma
Yogsa kühlâsâ çekerdüm çeşm-i hûn-efşânuma
- 2 Bâgda dûlâbı çok çekdi çevürdi bâgbân
Öykünür diyü gamuñda nâle vü efgânuma
- 3 Çeşm ü ebrû hâl-i Hindû zülf-i câdû bulsa ger
Öykünürdi âfitâb ol âfet-i devrânuma
- 4 Düşmese agzumdan ol şîrîn-dehânuñ lebleri
Vasf-ı la'lin turmasam zikr eylesem yârânuma
- 5 Yâr defterden yine Bâkî kazınmak var dimiş
Yañlış añlatmış adûlar ben kulın sultânuma

-435-

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Sîneye çekmege bir şerv-i dil-ârâm olsa
Ser-keş olmasa iñen âşıkına râm olsa
- 2 Biz dahı kâ'ilüz insâfa dilâ bûs u kenâr
Her gün olmasa hele bâri her ahşam olsa
- 3 Mevsim-i gülde n'olur medrese vü mescidden
Leb-i cûy u leb-i cânân u leb-i câm olsa
- 4 Künc-i mey-hâne ile gûşe-i gülşen birdür
Sâkî-i lâle-izâr u mey-i gül-fâm olsa
- 5 Terk iderdi mey ü mahbûb hevâsın Bâkî
Cânda sabr u dil-i âvârede ârâm olsa

-436-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Mübtelâ oldı göñül câm-ı şarâb-ı nâba
Âh kim zevrak-ı dil düşdi yine gird-âba
- 2 Ser-i zülfünde iken çeşmüne meyl itse göñül
Beñzer ol tıfla varur evvel-i şebden h'âba
- 3 Ser-i zülfiyle çeker kendüye ser-keşleri yâr
Ne kadar saht kemân olsa urur kullâba
- 4 Kûyuña gayrıları çekse rakîb-i har-tab'
Seyl-i eşkümle döner kadd-i dü-tâ dülâba
- 5 Tâk-ı ebrû-yı nigârı görelî ey Bâkî
Ser-fürû kılmadı aşk ehli dahı mihrâba

-437-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Lebûñi âl ile öpmiş ola mı peymâne
İçeyin ölmez isem kanını kana kana
- 2 Nûş-ı câm eyler iken meclis-i mestân içre
Lebûñ ol hâlet ile girmemek olmaz kana
- 3 Bezm-i meydür güzelüm kan ola şâyed arada
Çekmesün hançerini gamzelerün mestâne
- 4 Râzumı nâle ile âleme fâş itdi göñül
Bizi rüsvây-ı cihân eyledi bir dîvâne
- 5 'Ays u 'işret demidür çekme gam-ı devrânı
Bâkîyâ gel berü sâgar çekelüm rindâne

-438-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Düşse zülfünden 'arak ruhsâr-ı cânân üstine
Gûyiyâ şeb-nem düşer gül-berg-i handân üstine
- 2 Bulmaz ol ruhsâr ile ol kadd-i zîbâ hâletin
Baglasañ bir deste gül serv-i hırâmân üstine

- 3 Kâküli sanmañ görinen tâ'ir-i devlet hümâ
Sâye salmışdur o şâhenşâh-ı hûbân üstine
- 4 Niçün ol hûrşîd-i 'âlem-tâba öykündüñn diyü
Mâh-ı nev hançer çeker mihr-i dırahşân üstine
- 5 Zîr-i zülfünde görenler hattunı ebr-i bahâr
Sâye salmış sandılar sahn-ı gülistân üstine
- 6 Gam degül gelse dile Bâkî pey-â-pey derd ü gam
Eksük olmaz tekyedür mihmân mihmân üstine

-439-

Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Düşse göñlüm n'ola ol hançer-i hûn-efşâna
Müjen oklarınıñ eylükleri batdı câna
- 2 Zülfî zencîrine âşüfte göñül bende geçer
Kendüsin lâyıık-ı hıdmet sanur ol dîvâne
- 3 Bir Kul oğlunuñ esîr oldu kapusunda göñül
İntisâb itdi gedâ bârgeh-i sultâna
- 4 Zer devâtın takınup çıksa evinden seherî
Âfitâb aña ber-â-ber gelemes meydâna
- 5 Cân nisâr eyledi Bâkî bilini kuçmak için
Der-miyân itdi bu gün varını dervişâne

-440-

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Karşu tutdum sîne-i sad-çâki senden cânibe
Gönder ey kaşı kemânum tîri benden cânibe
- 2 Defterin bâd-ı sabâ lü'lû-yı lâlânuñ dürer
İlter olsa dişlerüñ vasfın Adenden cânibe
- 3 Görmesün kimse sakın diyü lebin dişler baña
Bakdugumca ol büt-i şekker-şikenden cânibe

- 4 Seyr idelden gülşen-i hüsnüñde kadd ü haddüñi
Çekmez oldı hâtırum serv ü çemenden cânibe
- 5 Husrevâ yıllar-durur yoluñda Ferhâduñ geçer
Mâ il ol gel Bâkî-i şîrîn-suhanden cânibe

-441-

Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ten pâ-y-mâl ü serde gam-ı 'aşk-ı yâr ise
Ayakda kaldum elde degül ihtiyâr ise
- 2 Mahbûb u mey mülâzemetinden kaçardı dil
Geldi yitişdi bir yañadan nev-bahâr ise
- 3 Hâtır kenâre mâ il iken bahr-i 'aşkda
Gird-âba saldı fülk-i dili rüzgâr ise
- 4 Cevr ü cefâlar itmede hod başdan aşdı çarh
Turmaz 'itâb u nâz ider ol şîvekâr ise
- 5 Bâkî cihânda reşm-i vefâdan nişâne yok
Yâr adın añma 'akluñ eger saña yâr ise

-442 -

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Dâne dâne ol 'araklar turra-i pür-tâbda
Katre katre jâlelerdür sünbül-i sîr-âbda
- 2 Rûy-ı zerdi göz yaşı gerd-i riyâdan sâf ider
Zer bilürsin gıll u gışdan pâk olur tîz-âbda
- 3 Gör visâlûñ gicesi şevk-ı derûnın 'âşikuñ
Seyr-i deryâ hûb olur cânâ şeb-i meh-tâbda
- 4 Jâlelerdür lâle-i sir-âba düşmiş gûyiyâ
Dürr-i dendânuñ hayâli çeşm-i pür-hûn-âbda
- 5 Çün teb-i caşkıyla yâruñ Bâkîyâ sûzân degül
Bu harâretler nedür hürşîd-i âlem-tâbda

-443-

Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Nergis-i mest bezm-i gülşende
Çeşmüne bende-i ser-efgende
- 2 Zülfünün boynı baglu kulları çok
Geçmedük kimse kalmadı bende
- 3 Hüner ehli zamânede gülmez
Âkil itmez abes yire hande
- 4 Terkin urdum asâ ile tâcun
Geyeli pîr-i aşkdan jende
- 5 Bulamaz dest-res bu dâ' ireye
Bâkıyâ şimdi degme gûyende

-444-

Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Metâ' -ı bâde-i gül-reng şimdi ayakda
Kumâş-ı zühd ü riyâ turmayup satılmakda
- 2 Kenâr-ı ayş u safâya geçilse tolmış ile
Yine pür olsa mey-i hoş-güvâr zevrakda
- 3 Şarâbı zevrak ile içmenün zamânı degül
Efendi keştîyi kâğıdda suyu bardakda
- 4 Bihişt şevkına şâdîlig eyleyüp vâ' iz
Miyân-ı meclise atıldı yek mu allakda
- 5 Semend-i tab' a süvâr oldu azm ider Bâkî
Belâgat ehline yâ Hû gönüller alçakda

-445-

Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Nesîm-i subh eser cân-bahş olup âheste âheste
Cihânda böyle cân virmiş degüldür dahı bir haste

- 2 Ayagı elde ‘ayş eyler çemende baş kaldurmaz
Sunılmış sâgar-ı işret ezelden nergis-i meste
- 3 Tolaşmakdan degül fârig kemend-i kâküli dâ’im
Ulaşmakdan degül hâlî kemân ebrûsı peyveste
- 4 Temâşâgâh-ı hüsnüñde cihânı hayret almışdur
Ganînüñ gözleri hayrân fakirüñ çeşmi dem-beste
- 5 Bir elde Bâkıyâ gül gibi sâgar var iken geldi
Hayâl-i kâkül-i müşgîni sünbül sundı bir deste

-446-

Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Dergâh-ı Hakka derd ile ‘âşık niyâzda
Bâtıl tasavvur itmede zâhid namâzda
- 2 ‘Uşşâkvâr şevk ile huccâc raks ider
Âheng-i âh u nâlelerümden Hicâzda
- 3 ‘Aşkuñla Zühre çarhda gerdûn semâ’da
Hûrşîd ü mâh şevk ile sûz u güdâzda
- 4 Üftâdeler şikeste vü mecrûh u pâ-y-mâl
Hûbân semend-i nâza binüp türktâzda
- 5 Bâkî karîn-i fûrkatüñ olmak revâ mîdur
Akrân içinde böyle iken imtiyâzda

-447-

Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

- 1 Yazmış debîr-i hikmet ezel safha-i güle
Bülbül dem-â-dem aglaya her-bâr gül güle
- 2 Şol deñlü itdi güllere bülbül şetâreti
Düşdi çemende katre-i şeb-nem güle güle
- 3 Müşgîn saçuñda ey yüzi gül cân-ı nâ-tevân
Ol riştedür ki baglana bir deste sünbüle
- 4 Sînemde zahmuñ içre olan penbe-i fetîl
Ol yasemîne döndi ki korlar karanfüle

- 5 Bâkî çemende şîşe-i mey kulkul eylese
Bülbül terâne başlayıcak uysa bülbüle

-448-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Gümüşden pâlehang ol nahl-i bâlânun miyânında
Görinür mâh-ı tâbândur nihâl-i serv yanında
- 2 Takınsun pâlehangin şeh-süvârum aylandursın
Cihâna nûr u fer vîrsün güzellik âsmânında
- 3 Meger h^vân-ı melâhatde gümüşden bir tabakdur ol
Açılmış ak güldür yâ letâfet gülsitânında
- 4 Düşer fülk-i dil-i ehl-i mahabbet aña kurtılmaz
Cemâli bahrinün gird-âba dönmişdür miyânında
- 5 Görenler ol kemerde Bâkıyâ tâk-ı melâhatde
Yazılmış şemsedür dirler güzellik hân mânında

-449-

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Dilâ bülbül sanurdum ben hemân gülşende dil-dâde
Belâ bu güllerün ruhsârına şeb-nem de üftâde
- 2 Nümûne gonca-i gülşen leb-i rengîn-i Şîrîne
Nişâne lâle-i sahrâ dil-i hûnîn-i Ferhâda
- 3 Disem bir bûse vir cânâ dir ihsân itdi mi Leylâ
Cemâli bâgınuñ şeftâlûsından Kays-ı nâ-şâda
- 4 İşitdük âhiretde hûr u Kevser var imiş ammâ
Nazîr olur mı hey sofî mey ü mahbûba dünyâda
- 5 Sözüm diñle mugannî nagmesin gûş eyle ey Bâkî
Garaz sana nasîhatdur kulak tut kavl-i üstâda

-450-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Sâkıyâ şevk-i ruhuñ câm-ı şarâb-ı nâbda
Aks-i mâh-ı âlem-ârâdur miyân-ı âbda
- 2 Agzuñ içre ey letâfet gülsitânı ol zebân
Kırmızı gül yapragıdur gonca-i sır-âbda
- 3 Kaşuñ üzre târ-ı müyuñla cebînüñ gördiler
Nûrdan kandîl asılmış sandılar mihrâbda
- 4 Berk-i âh-ı sûznâk içre şirâr-ı nâr-ı dil
Zer-nişân hatdur görünür tîg-i âteş-tâbda
- 5 İhtiyârı yok kapuñda âh u efgân itmege
Pâdişahum Bâkîyi ma zûr tut ol bâbda

- 451-

- 1 Eltâf u hüsn ü hulk u melâhat kemâlde
Endâm u şekl ü kâmet ü kadd i tidâlde
- 2 Muzmer hayâl-i la'l-i lebüñ her latîfede
Müdgam miyân-ı bî-bedelüñ her hayâlde
- 3 Biñ meşk iderse safha-i çarh üzre mâh-ı nev
Ebrû-yı yâre öykünebilmez misâlde
- 4 Dil mübtelâ-yı künc-i gam-ı fûrkat ü henûz
Hâtır hayâl-i işret-i bezm-i visâlde
- 5 Eshâb-ı zühd bezm-i füsûn u fesânede
Erbâb-ı aşk arsa-i ceng ü cidâlde
- 6 Bâkî letâfet-i gazel-i âbdâruñı
Hakkâ budur ki görmedük âb-ı zülâlde

-452-

- 1 Açılrsa gonca mânend-i leb-i la'l-i nigâr olsa
Saçılrsa hurde-i pîrûze sahrâ sebzâr olsa
- 2 Getürsem pendini bir bir yirine vâ'iz-i şehrüñ
Bahâr olsa nigâr olsa şarâb-ı hoş-güvâr olsa

- 3 Elinden sâkî-i dehrüñ ne kanlar yutdugum görseñ
Açılsa lâleveş dâg-ı nihânum âşikâr olsa
- 4 N'olur bî-rahm u sengîn-dil cefâ-hû tünd ü ser-keşden
Göñüller iñlese şûh olsa dil-ber şîvekâr olsa
- 5 Piyâle dönse ey Bâkî yine gül devrini görsek
Kenâr-ı cûdâ 'ayş itdükçe dil-ber der-kenâr olsa

-453-

- 1 Geçüp güller serîr-i 'izz u nâza
Seherden geldi bülbüller niyâza
- 2 Makâmın âsitân-ı yâr idenler
Koyup gitmez Sıfâhân u Hicâza
- 3 Tururlar kible-i kûyına karşı
Çemende servler saf saf namâza
- 4 Hakikat sırrına vâkıf degülsin
Alâkañ var ise aşk-ı mecaza
- 5 Yakarlar Bâkîyi nâlân iderler
Güzeller mâ'il olur sûz ü sâza

-454-

- 1 Nem-i eşkümle göñül dâgı dem-â-dem tâze
Gül-i ruhsâruñ ile gül-şen-i 'âlem tâze
- 2 Tâzeler derd-i dili mihnet-i eyyâm-ı firak
Dâgın abdâluñ ider mâh-ı Muharrem tâze
- 3 Rûz-ı hecrinde güler dâne-i eşküm göricek
Berg-i güldür ki tutar katre-i şeb-nem tâze
- 4 Sîneden kan bulaşık penbe-i dâgum kopıcak
Şimdi kopmuş gül-i rengîne döner tam tâze
- 5 Olıcak hûb göñül virmege 'irfân ehli
Şî'r-i Bâkî gibi hem şûh gerek hem tâze

-455-

- 1 Devr-i gül eyyâm-ı 'ayş u nûş-ı sahbâdur yine
Mevsim-i gül-geşt-i bâg u seyr-i sahrâdur yine
- 2 Turra-i müşgîni sünbül ârız-ı rengîni gül
Subh-dem ruhsâr-ı âlem şöyle zîbâdur yine
- 3 Günbed-i eflâke çıkdı gulgul-i mürgân-ı bâg
Dem-be-dem başında servüñ şûr u gavgâdur yine
- 4 Gösterür sahn-ı gülistân çarh-ı mînâdan nişân
Şâh-ı nergis bâgda şekl-i Süreyyâdur yine
- 5 Kayd-ı âlemden halâs ol câm-ı mey nûş eyle kim
Niceler nâ-bûd olur dünyâ bu dünyâdur yine
- 6 Leblerüñ vasfında şekker-rîz olup güftâr ider
Bâkî-i şîrîn-suhan tûtî-i gûyâdur yine

-456-

- 1 Geyer gülşende la'îlîn tâc lâle
Elinde nergisün altun piyâle
- 2 Çemende 'ayşa gelmiş gonca-i ter
Biraz gül bağlamış bir dest-mâle
- 3 Felek cevân ider bâg-ı cihânda
Düm-i tâvûs nakşın virdi hâle
- 4 Cihân pür-bûy-ı müşg-i nâfe-i Çîn
Hamel burcında seyr eyler gazâle
- 5 Çemen pür-mevc bir deryâ sadef gül
İçinde lü'lû-yı şehvâr jâle
- 6 Kıl ey Bâkî seher bülbüleriyle
Hezârân hamd-i pâk ol Lâ-yezâle

-457 -

- 1 Sancagın dikmezden evvel mâh çarhuñ bâmına
Sikke-i şâhî yürürdi mîr-i aşkuñ nâmına
- 2 Emrine râm oldılar sultân-ı aşkuñ kâ'inât
Kaşlaruñ tevki' u tigrâ çekdiler ahkâmına

- 3 Öykünür sen serv-i sîm-endâma beñzer serv-i bâg
Yâsemenler dikdiler tolaşdılar endâmına
- 4 ‘Âkıbet bî-hûş olur tâkat getürmez âdemî
Sâkî-i devrûñ tokuz câm-ı zümür-rüd-fâmına
- 5 Tevbe meyden Bâkıyâ âsândur ammâ korkarın
Döymeyem sâkî-i sîmîn-sâ’ idüñ ibrâmına

-458-

- 1 Göñül akdî gözüm yaşı gibi ol kadd-i dil-cûya
Niçün meyl itmez ol serv-i hırâmânım akar suya
- 2 Baña devlet yüzün göstermeyen baht-ı siyâhumdur
Kara zülfüñ ki çekmiş perde ol ruhsâr-ı nîkûya
- 3 Şu ‘âşık kim senüñ ‘aşkun belâsından helâk oldu
San ol bîmârdur sıhhat yitişdi vardı uyhuya
- 4 Felekde ay u gün sen şehryâruñ şehir-i ‘aşkında
Kesilmiş başlardur kim dikildi burc u bârûya
- 5 Yine cisminde Bâkî hançerüñle yaralar çizdi
Sanasın sâde-rû bir dil-rübâyı çekdi pehlûya

-459-

- 1 Dilâ meyl itme vasl-ı dil-rübâyâ
Hevâ-yı saltanat düşmez gedâyâ
- 2 Hümâ-yı evc-i istignâdur ol mâh
Anuñ ‘çün böyle mâ’ ildür hevâyâ
- 3 ‘İzâruñ yâdı bir rengîn latîfe
Dehânuñ zikri bir şîrîn hikâyê
- 4 Olur la’l-i musaffâ dil-keş ammâ
Nazîr olmaz şarâb-ı dil-güşâyâ
- 5 Ferâmûş it gam-ı ferdâyı Bâkî
Bu gün sıhhatdeyüz minnet Hudâyâ

- 460 -

- 1 Devlet el virse yüzün gördüğüm eyyâm olsa
Merhabâ eylesem ol şûh ile bayram olsa
- 2 Olicak yâr gibi dil-ber-i şîrîn-harekât
Teni pâlûde-i ter gözleri bâdâm olsa

- 3 Gül gibi bâde-i rengîne ne ibrâm gerek
Zâhidüñ kanın içerdüm eger ibrâm olsa
- 4 Hasret-i kaddüñ ile kanlu elifler çeksem
Sînede her biri bir serv-i gül-endâm olsa
- 5 Bâkıyâ 'ayş-ı bahâr eyler idük meclisde
Sâkî-i lâle- izâr u mey-i gül-fâm olsa

-461 -

- 1 Şu 'le-i tîg-i cihân-tâbuñ kaçan kim berk ide
Âlemi bir lahzâda bârân-ı eşküm gark ide
- 2 Matla'ından subh-dem gün togdı sanurlar kaçan
Âfitâb-ı hüsne pîrâhen yakasın şark ide
- 3 Dâne-i tesbîhüñ ey zâhid aldanmaz göñül
Mürg-i zîrek sanma hergiz meyl-i dâm-ı zerk ide
- 4 İrmese bir dem eger mevc-i sirişküm her yaña
Şu 'le-i âhum zemîn ü âsmânı hark ide
- 5 Bâkıyâ ehl-i nazar oldur ki kûy-ı yârda
Sûret-i dîvârdan cism-i nizârum fark ide

- 462-

- 1 Hâk-i kademüñ kühli gelürse gözüm üzre
Kûyuñ yolınuñ hidmeti başum yüzüm üzre
- 2 Rûşen kılalı meş' ale-i âh-ı derûnum
Gâlib görünür gicelerüm gündüzüm üzre
- 3 Güller bitüre gülşen ola hâk-i mezârum
Peykânüñ eger su sepelerse tozum üzre
- 4 Gözden sakınur hâk-i derin beñzer o mâhuñ
Âhum dütüni perde çeker yılduzum üzre
- 5 Bâkî gibi nazm eyler iken dür dişi vasfın
Dâmân-ı müjem dökdi cevâhir sözüm üzre

-463-

- 1 Ol perî-rû güzelüñ oldı mukâbil yüzine
Yine âyînenüñ ey dil görünür var gözine
- 2 Hat degüldür görinen âb-ı 'izârında velî
Bî-vefâlık o mehüñ kir getirüpdür yüzine
- 3 Nagme-i nâleme dem-sâz geçinmezdi benüm
Mutrıbâ 'ûduñ eger uymasa iller sözine
- 4 Kâmet-i nahl-i hırâmânuña öykünmez idi
Himmeti haylî bülend olmasa servüñ özine
- 5 Göremez külhan-ı sînemde olan âteşümi
Bâkıyâ girsem eger menkal-i nâruñ gözine

-464-

- 1 Çıkar eflâke derûnum şereri döne döne
Dökilür hâke yaşum katreleri döne döne
- 2 'Âşık-ı haste-dilüñ niteki fânûs-ı hayâl
Nâr-ı 'aşkuñla yanupdur cigeri döne döne
- 3 Pister-i gamda gözüm giceler uyhu görmez
İderin subha degin nâleleri döne döne
- 4 Zevrak-âsâ gam-ı 'aşkuñla yaşum gird-âbı
Gark idüpdür sanemâ çeşm-i teri döne döne
- 5 'İdgâhuñ göreyin iñlesün ol dülâbı
İle seyr itdürür ol sîm-beri döne döne
- 6 Dîde-i encüme kühl olmag için eflâke
Gird-bâd ile çıkar hâk-i deri döne döne
- 7 Tolaşaldan ruhı şem'ine dil-i ser-geşte
Yakdı pervâne-sıfat bâl ü peri döne döne
- 8 Katre-i eşkine öykündi diyü Bâkînüñ
Çarh-i hakkâk yonupdur güheri döne döne

-465-

- 1 Diller revâne oldılar ol meh-likâyıla
Etfâl-i şehir sanki segirdürler ay ile
- 2 Ey kâş tavg-ı Ka be-i kûy-ı nigâr için
Hem-râh olaydı hâk-i vücûdum sabâyıla

- 3 Hecrûñ gamıyla dîde ne demler geçürdüğün
Fûrkat şebinde ben bilürin bir Hudâyıla
- 4 Ey çarh nice cevır idüp agladasın beni
İller yüzine gülüci bir bî-vefâyıla
- 5 Bana ‘adû yanında cefalar ider o serv
Nâ-gâh yolda rast gelürse kazâyıla
- 6 Şekl-i dehânuñ eyledi levh-i kalemde mîm
Cânâ ol iki ‘aynı yazan iki yâyıla
- 7 Bir kerre bûseñ alımaduk hattun irmedin
Âhir müyesser oldu hele bin belâyıla
- 8 Dâğ üzre dâğ urındı felek ‘aşk-ı yâr ile
Mîhr-i sipihre sanma küsûf irdi ayıla
- 9 Ümmîd-i vasl-ı yârdan el çekme Bâkıyâ
Şâyed ki dest-gîr ola bir merhabâyıla

-466 -

- 1 Jâlelerden takınur tâcına gevher lâle
Şâh olupdur çemen iklîmine beñzer lâle
- 2 Saltanat bârgehin kurdı yine fasl-ı bahâr
Taht-ı Cemşîd çemen tâc-ı Sikender lâle
- 3 Bûy-ı müşğîn-i bahâr irdi dimâg-ı dehre
Yakalı dâmen-i kühsârda micmer lâle
- 4 Âl fânûs ile geldi giceden gül-zâra
Virdi sahn-ı çemenüñ yollarına fer lâle
- 5 Ergavânlar tutuşup hırmen-i gül yanmag içün
Gülsitân milkine âteş kodı yir yir lâle
- 6 Dâğ-ı hicrân elemin kılmaga dilden bîrûn
Sahn-ı gülşende tutar gül gibi sâgar lâle
- 7 Jâle nakdin kadehe koydı çemen bezminde
Cem ‘idüp saklamadı gonca gibi zer lâle
- 8 Şol kadar togradı şemşîr-i firâkuñ ki gören
Dil-i hûnini hayâl eyledi katmer lâle
- 9 Zînet-i gülşen-i ikbâle yiter ey Bâkî
Çihre-i baht-ı şehensâh-ı muzaffer lâle

-467-

- 1 Kâmeti vafını ‘arz eylediler Tûbâya
Ser-fürû eyledi ol serv-i sehî-bâlâya
- 2 Var ise turra-i müşgînüñüñ âşüftesidür
Bî-sebeb düşmedi âhû-yı Hutun sahrâya
- 3 ‘Anberîn hattun anuñ sâyesidür haddüñde
Kim göñül baglamaz ol turra-i ‘anbersâya
- 4 Nâzenînâ dahı sen tıfl iken Allâh bilür
Seni emzürmege ne canlar eritdi dâye
- 5 Pençe-i mihri burarsa n’ola hüsniyle o mâh
Beñzer engüşti hilâle kefi desti aya
- 6 Hâk-i pâyn sakın ey bâd-ı sabâ nergisden
Hayfdur kühl-i cilâ dîde-i nâ-bînâya
- 7 Kemer eylerdi kolın ince bilüñe Bâkî
Girmese hançer-i hûn-rîzüñ eger araya

-468-

- 1 Kanâ at kıl göñül pâ-bûs-ı yâre
Elinden bûse alınmaz ne çâre
- 2 Saña tasvîr-i mâhı beñzedince
Ne gözler nûrını dökdi sitâre
- 3 Miyân-ı bahr-i istignâdan âhir
Gelürsin rûzgâr ile kenâra
- 4 Yıkar bünyâd-ı çarhı bâd-ı âhum
Efendi nesne döymez rûzgâra
- 5 Belâdur gel bu sevdâdan geç ey dil
Tolaşma halka-i zülf-i nigâra
- 6 Kiyâmı kâmet-i bâlâña eyler
Anuñ çün mescide girmez menâre
- 7 Saña açmaz efendi gerçi Bâkî
Gamuñdan gögsin itdi pâre pâre

-469-

- 1 Yokdur sebât çünki cihân-ı harâbda
Birdür hezâr-sâl ile yek-dem hisâbda
- 2 Devr-i gül irdi tâze cevândur cihân yine
Sa'y eyle 'ayş u 'işrete 'ahd-i şebâbda
- 3 İnkâr itme sûfî şarâbuñ menâfî'in
Üstâd-ı hikmet öyle buyurmuş kitâbda
- 4 Rûyında la'li üzre hat-ı müşğ-bâr-ı yâr
Şîrînlik yazar şeref-i âfîtâbda
- 5 Kapuñda nâle kılmamaga ihtiyâr yok
Va'llâhi bî-günâhın efendi bu bâbda
- 6 Bâkî şafakda mihr-i münevver sanur gören
'Aks-i 'izâr-i sâkîyi câm-ı şarâbda

-470-

- 1 Açdı gülüñ nikâbın bâd irdi gülsitâne
Gösterdi rûy-ı bahtı âyîne-i zamâne
- 2 Şâh-ı şükûfe döndi bir sîm-ten nigâra
Her bir nihâl-i mevzûn bir serv-kad cevâna
- 3 Bûlbülde savt-ı rengîn güllerde sûret-i Çîn
Fasl-ı bahâr Mânî gülşen Nigâr-hâne
- 4 Fâhir libâsa koydı eşcâr-ı bâgı devrân
Bâdâm-nakşî kemhâ geydürdi ergavâna
- 5 Mektûbın elde tutmuş zanbak reh-i çemende
Arz ide tâ ki hâlin sultân-ı kâmkâra
- 6 Ya'nî o şâh-ı mukbil ol nükte-dân-ı kâmil
Sâhib-kırân-ı âdil Sultân Selîm Hâna
- 7 Zât-ı kerîmi vasfın Bâkî ne gûne kılsun
Melhûz olan mâ'ânî mümkün degül beyâna

-471-

- 1 Gülşen isterseñ işte mey-hâne
Gül-i handân gerekse peymâne
- 2 Tâlib-i şem'-i vasl olunca kişi
Oda yanmakdan aña pervâ ne
- 3 Kîşden çok çıkarduñ ey kaşı ya
Ok gibi bâr atma yâbâna
- 4 Hâk-i râh oldugum görüp ayagın
Yirlere basmaz oldu cânâne
- 5 Süm-i esbine ruh süren o şehüñ
Arsa-i dehrde oldu ferzâne
- 6 Sûz-ı aşkuñla bir şeb âh idicek
Korkaram oda yanar kâşâne
- 7 Bâkıyâ tarz-ı şî'r böyle gerek
Hem zarîfâne hem levendâne

-472 -

- 1 Var ise geldi şarâb-ı la'l-i nâbuñ aynına
Kim görünmez bâde-i gül-gûn habâbuñ aynına
- 2 Kanlu yaşlar dökdüğü meyden cüdâlık derdidür
Yohsa gelmez âteş-i sûzân kebâbuñ aynına
- 3 Hâk-i râh-ı yâre tutmuş mîl-i zerrîn şihâb
Kühl içün her ahter-i gerdûn-cenâbuñ aynına
- 4 Katre-i bârân degül dürler dökerdi çekseler
Hâk-i pâyuñ tûtiyâsından sehâbuñ aynına
- 5 Devr-i la'lünde ne zevkin buldı bilsem şekkerün
Var ise şîrîn görünmişdür zübâbuñ aynına
- 6 Nev-bahâr eyyâmıdır yaz uyhusından Bâkıyâ
Döndi nergis merdüm-i mahmûr-ı h'âbuñ aynına

-473-

- 1 Lebüñden lezzet-i şekker şikeste
Sözüñden kıymet-i gevher şikeste
- 2 O çeşm-i nâ-tevân u zülf elinden

Göñüller haste hâtırlar şikeste

- 3 Ruh-ı zîbâsı bir genc-i güşâde
Kemend-i zülfî mâr-ı ser-şikeste
- 4 Gamuñdan sûret-i Erjeng bi-hûş
Firâkuñdan büt-i Âzer şikeste
- 5 Olur ‘aşk içre hûn-ı dîde rîzân
Dil-i ‘uşşâk-ı gam-perver şikeste
- 6 Belî bezm ehli bî-hûş olsa Bâkî
Olur mey rîhte sâgar şikeste

-474-

- 1 Bend-i kabâ çözülmeye tâ câme çıkmaya
Nakd-i visâl ‘âşık-ı nâ-kâma çıkmaya
- 2 Berr-i Hicâza şemme-i zülfüñ yitürse bâd
Huccâc kala bâdiyede Şâma çıkmaya
- 3 Vâ’iz çıkarsa kürsîye her cum’a gam degül
Ammâ bolayki lutf ide bayrama çıkmaya
- 4 Bâmuñda pâsbânlıguñ itmezse mâh-ı nev
Şâma irişmeye dilerin bâma çıkmaya
- 5 Kaldı hayâl-i hançeri sad-pâre sînede
Mâhîye beñzer ol ki düşe dâma çıkmaya
- 6 Dâ’im revâ mı gayra çıka tîg u hançerüñ
Bir hisse dahı ‘âşık-ı nâ-kâma çıkmaya
- 7 Bâkî harîr-i zülfî gibi şöyle añlaram
Sâ’ir kumâş o serv-i gül-endâma çıkmaya

-475-

- 1 Baña cevır ile cefâ eyleme ihsân eyle

- Gayrıya mihr ü vefâ eyleme ihsân eyle
- 2 Sunuben h^vân-ı visâlünü rakîbe her dem
Gamunu bâña gıdâ eyleme ihsân eyle
- 3 İllere lutf u kerem eyleyicek sultânım
Cevr ile kahır bâña eyleme ihsân eyle
- 4 Ok gibi togruyam atma beni yâbâna şehâ
Kâmetüm hecr ile ya eyleme ihsân eyle
- 5 Bâkî-i haste-dili derd ile dermânde koyup
Gayrı derdine devâ eyleme ihsân eyle

-476 -

- 1 Haddün ey meh şol hat-ı reyhânda
Sûre-i Ve's-Şemsdür Kur ânda
- 2 Hokka-i la lünde dendânuñ senün
Jâle sandum gonca-i handânda
- 3 Dem-be-dem dil üzredür biz âşıka
Tîzlik var hançer-i cânânda
- 4 Âlem-i vuslatdadur her dem rakîb
Âh kim âşıklarun hicrânda
- 5 Seyl-i eşküm içre çeşm-i dür-feşân
Bâkıyâ gûyâ sadev ummânda

-477-

- 1 Gül gibi işret olmaz ise berg ü sâz ile
Sünbül gibi geçinmek olur bir piyâz ile
- 2 Saf saf çemende serv dizilsün selâmuña
Sen sahn-ı gülşen içre şalın izz ü nâz ile
- 3 Gamzeñ gamuñda dil varakın şöyle togradı
Efşân-per olsa gül kesemez böyle kâz ile
- 4 Âşk ehline hâdeng-i belâ nâ-gehân irer
Tîr-i kazâdan umma halâs ihtirâz ile
- 5 Bâkî safâ-yı Ka'be-i vuslat murâd ise
Sa'y it hemîşe sa'y iden irdi menâzile

-478-

- 1 Olmasa sûz-ı aşkuñ dilde eger ziyâde
Hâkister olmaz idüm yanup bu ben fütâde
- 2 Cem komadı elinden içdi müdâm câmı
Aks-i lebûñ görelden câm-ı cihân-nümâda
- 3 Yâ terk-i nâm u neng it yâ aşkı ko gönül gel
Neng ile nâm sığmaz aşk ile bir arada
- 4 Gir bir nemed içine âyîne gibi sâf ol
Sultân-ı âlem ol var gez sûret-i gedâda
- 5 Vasl-ı nigâra irüp olmadı ber-murâd ol
Agla gözüm yan ey dil Bâkî-i nâ-murâda

-479-

- 1 Güvleyüp düşdi sabâ bâgda âb-ı cûya
Beñzemiş aks-i ruhuñ gördi bir içim suya
- 2 Âh ider dil bakup ol turra-i müşgîn-bûya
Eşer itmez n'idelüm âh o gözi âhûya
- 3 Acebâ bâd-ı suhân-çîn ne hatâ gördi geçer
Dil-i âşüfteyi ol turra-i müşgîn-bûya
- 4 Asdı hallâc-sıfat aşk u mahabbet yayın
Atılup penbe gibi dil o kemân-ebrûya
- 5 Ne aceb meyl-i kenâr eylemez ol serv-i revân
Cûy-ı dil turmaz akar hod o kad-i dil-cûya
- 6 Bir devâ sor dil-i bîmâra lebinden Bakî
Hele sabr eyle biraz varsun o yâr uyhuya

-480-

- 1 İrmedi hiç pâye-i kasr-ı zümür-rüd-fâmına
Na'elerle âhlar çıkdı felekler bâmına
- 2 Arz idince şîve-i reftârını bâd-ı sabâ
Lerze düşdi serv-i bâguñ cümle-i endâmına
- 3 Ârzû-yı dâne-i hâl-i ruhuñla âkıbet
Düşdi hayfâ mürğ-i dil sayyâd-ı zülfüñ dâmına
- 4 Bezm-i gamda câm-ı aşkuñ nûş ide âvâreler
Bâde-i nâbuñ yazuk câm-ı sürûr-encâmına

- 5 Bâkî-i dil-hasteye cevır ü cefâlar eylemek
Ol güzeller pâdişâhının düşer mi şânına

-481-

- 1 Zülfüne bend eyle ben mecnûnı didüm dil-bere
Didi kayd itdüm seni dîvâne geçdün deftere
2 Bâgda âb-ı revân üzre dökilür berg-i bîd
Cûylar dîdârûnuñ reşkiyle düşdi hançere
3 Dil lebün yâkûtına iksîr ile vasl olmadı
Nakd-i 'ömrin harc idüp varın çüritdi cevhere
4 Âh kim ol serv-i bâlânun irişmez gûşına
Gerçi kûyında olan feryâdum irdi göklere
5 Sûret itdün şî rûnı girdün nigârûn gönline
Bâkıyâ bu nakş ile sen nûkte kazdun mermere

-482-

- 1 Gül gam-ı hattunla düşmiş hançer-i hâr üstine
Gelmiş efgân eyler anun bülbül-i zâr üstine
2 Kaşun ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
Kıl kalemle safha-i hüsnünde ruhsâr üstine
3 Pençe-i mâhı sanasın kapladı ebr-i sefid
Çihre-i tâbânunun kim indi destâr üstine
4 Olduğı'çün na'î-i esb-i dil-bere kaşum şebîh
İtdi anı merdüm-i çeşmüm güher-bâr üstine
5 Ayagun altında hâk olduğı'çün ey meh zemîn
Eşk-i Bâkî kıldı anun la'î îşâr üstine

YÂ

-483-

- 1 Müstedâm ola fenâ kûyının evbâşları
Kim olur bir biri yolında fidâ başları
2 'Arşa-i 'aşkda gör Hazret-i Mevlânâyı
Turmayup dahı döner üstine yoldaşları
3 Dehri bir âh-ı sehergehleri ber-bâd eyler

- ‘Âlemi seyle virür gözlerinüñ yaşları
 4 Sanma şeb-dîz ile bir âh-ı sehergâhların
 Mey-i gül-gûn olur olursa ayakdaşları
 5 Gözüme hâk ile yeksân görünür dürr ü güher
 Hâke yaş dökse kaçan çeşm-i güher-pâşları
 6 Cür’a saçdıkları yir kân-ı Bedahşâna deger
 La l ü yâkûtı n’ider meykede kallâşları
 7 Garazı bu ki fenâ meykedesinde Bâkî
 Kıla müjgânını cârûb ola ferrâşları

-484 -

- 1 Belürmez hüsnüñe karşı çerâg-ı subh-dem nûr
 Ne deñlü fer vire hûrşîd öñinde şem’-i kafûr
 2 Rahîk-i câm-ı la lünden alur bir cür’a cemşîdi
 Şarâb-ı bezm-i aşkuñdan yıkar bir kâse Fagfûr
 3 Hezârân özr-i leng eyler kaçır meydâna gelmezdi
 Eger Tâtâr-ı gamzeñ da vet itse cenge Tîmûr
 4 Gice kan oldu meclisde bulındı bu diyü mutrıb
 Bir iki tâziyâneyle bu gün söyletdi tanbûr
 5 Kemend-endâz-ı dehrûñ kimse bendinden halâs olmaz
 Zamâne gösterür Behrâm olursañ âkıbet gûnı
 6 Añarlar devlet-i şâh-ı cihânda nâmuñ ey Bâkî
 Süleymân yâd olındukça bile mezkûr olur mûr
 7 Hudâvend-i atâ-bahş u kerem-güster ki devrinde
 Gedâ-yı bî-ser ü pâlar geyer sincâb u semmûr

-485-

- 1 Kanı bir şîrîn-suhan la l-i şeker-bâruñ gibi
 Kanda gördi tûtî bir âyîne ruhsâruñ gibi
 2 Göñlümüz alur ele zülf-i dil-âvîzüñ hele
 Vechden hâric degül hatt-ı siyehkâruñ gibi
 3 Sîm-sîmâ serv-bâlâ meh-likâlar çok velî
 Kimsede yokdur senüñ evzâ’ u etvâruñ gibi
 4 Sen semen-ber serv-i sîm-endâma bir kez sarılañ

- Başa iletirdi işin ‘âlemde destâruñ gibi
 5 Ögmesün ‘âşıklara vâ’iz riyâz-ı cenneti
 Bâg-ı hurrem olmaz ehl-i aşka dîdâruñ gibi
 6 Karşu tut şem’-i ruhuñ bi’llâhi ben dil-hasteye
 Künc-i târîk içre kaldum çeşm-i bîmâruñ gibi
 7 Nükte-i mihr ü mahabbetdür ser-â-ser Bâkıyâ
 Bulmaya aşk ehli bir eglence eş âruñ gibi -

-486-

- 1 Cism-i za’îf ü zârı görüp yâr bilmedi
 Geçdi handeng-i gamze-i dil-dûzı ilmedi
 2 Zülfüñ gibi yanuçca salınmak diler göñül
 Tîg-i cefâ vü cevır ile senden kesilmedi
 3 Nakd-i revânı almada bî-iẖtiyâr iken
 Eşküm güherlerini o ayyâr silmedi
 4 Meydân-ı aşka derd ile hasmâne girdi dil
 Hâsıl şu deñlü men’ide gördüm yeñilmedi
 5 Ebrûlaruñ gamıyla kemân oldu kâmeti
 Bakî cefâ vü cevruñ elinden çekilmedi

- 4 8 7 -

- 1 Berfüñ eritdi bâd-ı sabâ bagrı yagını
 Yakdı çemende nergisüñ altun çerâgını
 2 Gülşende lâle sanma ‘arahnâk olup çemen
 Bir al dest-mâl ile sildi yañagını
 3 Odlar yakardı başına mürguñ çemende gül
 Şeb-nem suvarmayaydı seherden kulagını
 4 Bâg-ı ruhuñda hattüñ irişse benefşenüñ
 ‘Âlemde kimse almazdı mankıra bâgını
 5 Hâlüñ haberleriyle mu attar kılur nesîm
 Deşt-i Hutende nâfe-i misküñ dimâgını
 6 Yıllar-durur ki şem’-i ruhuñ reşkine mehüñ
 Hakkâk-i dehr çarha dutar şeb-çerâgını
 7 Rez duhterinüñ adı çekilse ‘aceb degül

Hinnâlar oldu illere karşı ayagını

- 8 Mestâne soydı o mehi Bâkî geçen gice
Nâzûkluk ile çözdü mukaddem kuşagını

-488-

- 1 Baña ebrû-yı rûy-ı cânânî
Bülbüle gûşe-i gülistânî
2 Menzil-i mâhdur ham-ı zülfi
Matla'-ı mihrdür giribânî
3 Sîbdür gabgabı ruhi nârenc
Leb-i rengîni la'l-i rummânî
4 Göz karardur düşerdi hâk-i rehin
Görse ger sürme-i Şîfâhânî
5 Ah kim düşdi nâ-gehân gönlüm
Göricek ol çeh-i zenahdânî
6 Sâkinân-ı harîm-i kûy-ı habîb
Dilemezler riyâz-ı Rıdvânî
7 Mâ'il ol 'ayş u nûşa ey Bâkî
Bî-vefâdur çü 'âlem-i fânî

-489-

- 1 Bu gice leşker-i h'âb ile hayli ceng oldu
Fezâ-yı dîde sipâh-ı sirişke teng oldu
2 Gamuñla farkuma bir tâze na'l kesmiş idüm
Başumda ala boyanmış per-i küleng oldu
3 Karardı mühre-i dâgum kızardı şerhâlarum
Bu cism-i zerd baña câme-i se-reng oldu
4 Sarardı beñzi hasedden benümle yâri görüp
Rakîb-i rû-siyehe bir garîb reng oldu
5 Yüzün eline alup geldi meclise sûfi
Bu gice rişte-i tesbîhi târ-ı çeng oldu
6 Mahabbet içre giriftâr-ı hecr olan 'âşık

Deñizlere düşüben tu' me-i neheng oldı

- 7 Figânum ile felek çıñ çıñ ötdi ey Bâkî
Berîd-i âhuma gûy-ı sipihr zeng oldı

-490-

- 1 Zülfüñe dil vormeyen hâtır-perîşân olmadı
Pâyüñe yüz sürmeyen hâk ile yeksân olmadı
2 Gonca-i ümmîd-i bâg-ı 'ömri handân görmedi
Dîde kim ebr-i bahârî gibi giryân olmadı
3 Togmadı hûrşîd-i 'âlem-tâb-ı devlet 'âşıka
Dil-rübâ kim 'âlem-i vuslatda uryân olmadı
4 Bir cevâb itdüm temennâ ol dehân-ı tengden
Hâsılı söz geçmedi güftâra imkân olmadı
5 Derdine dil zahminuñ lutf eyle dermân ol didüm
Şol kadar minnetler itdüm yâre dermân olmadı
6 Bâkıyâ germ oldı gerçi mihr-i 'âlem-sûz-ı 'aşk
Mîve-i bâg-ı ümîd-i vasl-ı cânân olmadı

-491-

- 1 'Aklumı gamze-i câdûları meftûn itdi
Göñlümi silsile-i mûları mecnûn itdi
2 Sâkıyâ ölmedin irgür mey-i rûh-efzâyı
Hâlümü derd ü gam-ı 'aşk diger-gûn itdi
3 Eksük olmaz ten-i sad-pâreden işler yara
Baña bu işleri hep tâlî -i vârun itdi
4 Rûz-ı fûrkatde hücûm eyleyüp eşk-i gül-gûn
Sipeh-i sabr u sükûn üzre şebîhüñ itdi
5 Nîle gark itdi tenüm seng-i cefâ zahmından
Yaşumı cevri-i firâvân ile Ceyhûn itdi
6 Ruhına mâ' il iken sevdi 'izârını göñül
Âh kim derdümi günden güne efzûn itdi
7 Bâkıyâ şâdîlık eylerse 'aceb mi agyâr
Çarh anuñ tâlî ini gör nice meymûn itdi

-492-

- 1 Halk-ı âlem gül seveydi kâşkî bülbül gibi
Ol lebi gonca baña tenhâ kalurdu gül gibi
- 2 Zülf-i anber-bûyuñuñ sevdâlarıdur dûstum
Âşikuñ hâlin perîşân eyleyen sünbül gibi
- 3 Eksük olmaz şînedен gül gibi tâze dâglar
Nâleler kılssa aceb mi mûrg-i dil bülbül gibi
- 4 Kâkülüñ sevdâlarından düşdi göñlüm zülfüñe
Bir belâ dahı ol oldu başuma kâkül gibi
- 5 Çeşmüm üzre görinen hûn-âbe sanma Bâkıyâ
Gözüme geldi şarâb-ı aşk-ı dil-ber mül gibi

-493-

- 1 Çeng çün nâleme dem-sâz oldu
Sâzlar içre ser-efrâz oldu
- 2 Mâhdan çihre-i zîbâ-yı nigâr
Çeşm ü ebrû ile mümtâz oldu
- 3 Kimse bilmezdi derûnum râzın
Âh kim göz yaşı gammâz oldu
- 4 Dil giriftâr-ı ser-i zülfüñ olup
Sayd-ı ser-pençe-i şeh-bâz oldu
- 5 Bâkıyâ mihr ü vefâsın o mehûñ
Çok tama eyler idük az oldu

-494-

- 1 Bahâr-ı âlem-i vuslatda ol sultân-ı hûbânı
Temâşâ itdügüm gündür bana nev-rûz-ı sultânî
- 2 Bahâr oldu dem-i seyr ü temâşâdur hudâvendâ
Semend-i azmüñ itsün arsa-i âlemde cevânı
- 3 Yûri Rûm illerin seyr it hırâmân eyle yanuçca
Âlem gibi sehî-kâmet nigâr-ı pâk-dâmânı

- 4 Nihâl-i serv-i bâg-âsâ nesîm-i feth ü nusretten
Salınsun nâz ile nîzeñ hırâmânî hırâmânî
- 5 Cihânuñ hâr u hâşâkin götürsün ab-ı şemsînin
Gül-istân eylesün rûy-ı zemîni düşmenüñ kanı
- 6 Felekden seyr idüp rezmüñ disün Behrâm-ı hasm-efgen
Hezâr ahsent ey rûz-ı vegânuñ merd-i meydânı
- 7 Du âmuz oldur ey Bâki hatâdan saklasun Bârî
Hudâvend-i cihân sultân-ı âdil Şeh Süleymânı

-495-

- 1 Var iken hançerinüñ âşka dil-dârlığı
Gam degül eylese peykânı dil-âzârlığı
- 2 Dili dil-ber yapar agyâr yıkılsun gitsün
Gelmesün görmeyelüm kendüye mi mârlığı
- 3 ‘Aşka Mansûr eger olmasa fermân-berdâr
İhtiyâr itmez idi kendüye ber-dârlığı
- 4 Hâl u hat milket-i Rûm üstine leşger çekdi
Virdiler kâkûl-i müşgînüñe ser-dârlığı
- 5 Virelüm cânı dilâ bûs-ı dehân-ı yâre
‘Âkıbet yoklığa tebdîl iderüz varlığı
- 6 Kâseler sun bize meclisde gınâ virmez ayak
Sâkıyâ hâtırı teng eyledi el tarlığı
- 7 Zer-ger-i kâmilidür san’at-ı şî rûñ Bâkî
Nic’olur gel berü seyr eyle kalem-kârlığı

-496-

- 1 Olmayaydum âleme aşkuñla rüsvâ kâşkî
Gülmeyeydi hâlüme hecrüñde a dâ kâşkî
- 2 Zâhide aşkuñ gamın hem-hâl sandum söyledüm
Kılmayaydum derdümi bî-derde ifşâ kâşkî
- 3 Bend-i zülfüñden ne mihnet çekdüğün bilsen gönül
Başuñ kâkûl gibi düşse bu sevdâ kâşkî
- 4 Gam çeken mâl ü metâ’-ı dehr-i bî-bünyâd için
Neydüğün bilse me’âl-i hâl-i dünyâ kâşkî

- 5 'Aşk ile ser-mest olan bilmez dü 'âlemden haber
Aña hergiz olmasa dünyâ vü 'ukbâ kâşkî
- 6 Câm-ı 'aşkuñ cür'asın kılsañ bu bezm ehline feyz
Sulha münce olsa bu bîhûde gavgâ kâşkî
- 7 Mahrem-i esrâr-ı ma'nâ hem-zebân-ı hâl yok
'Aşk sırrın kılmasañ Bâkî hüveydâ kâşkî

-497-

- 1 Esirgemek gerege 'âşık-ı dil-efgân
'Ale'l-husûs ki bir bî-vefâ ola yâri
- 2 Göñüllerini cihân halkınuñ senüñ 'aşkuñ
Akıtdı kendüye deryâ niteki enhârı
- 3 Ne derd-i 'aşkı bilürsin ne mihnet-i hecri
Hey âfet-i dil ü cân kadr-i hüsnî bil bârî
- 4 Çemende jâle-durur sanma bülbül-i şeydâ
Suladı eşk ile sahn-ı sarây-ı gül-zârı
- 5 Hemîşe kâmet-i bâlânı vasf ider Bâkî
Bülend-mertebe olsa 'aceb mı eş'ârı

-498-

- 1 Göñül şevk-i ruhuñla yana geldi
Cemâlüñ şem'ine pervâne geldi
- 2 Ham-ı zülfüñ ki devr eyler yanagun
İrem tâvûsıdur cevâne geldi
- 3 Gelüp kâfir saçuñ ruhsârıñ üzre
Yüzüñ nûrın görüp îmâne geldi
- 4 Dil-i pür-hûn bana bezm-i ezelden
Leb-â-leb bir tolu peymâne geldi
- 5 Zebûn olmaz 'acûz-ı dehre Bâkî
Bu meydâne begüm merdâne geldi

-499-

- 1 Tutsa câm-ı bâde-i gül-gûnı verd-i ter gibi
Sâ'id-i sâkî olur şâh-ı gül-i ahmer gibi

- 2 Sâkıyâ 'aks-i 'izâruñdan fûrûg-ı câm-ı mey
Rûşen eyler bezmi hürşîd-i ziyâ-güster gibi
- 3 Mûrg-i cânı şöyle beñzer itmek isterler şikâr
Ol kara gözler süzildi iki şahinler gibi
- 4 Cûy-bâr-ı eşküm içre çihre-i zerdüm benüm
Görinür âb-ı revân içinde nîlüfer gibi
- 5 Sad hezârân nev-bahâr olsa bu fânî bâgda
Bir gül-i bî-hâr açılmaz Bâkıyâ sâgar gibi

-500-

- 1 Sitem ol husrev-i hûbâne geldi
Kerem sultân-ı âlî-şâne geldi
- 2 Kaçup dil tâb-ı hürşîd-i sitemden
Penâh-ı sâye-i Yezdâne geldi
- 3 Kapuñda dâd umar ey şâh-ı âdil
Dil-i mecnûnı gör dîvâne geldi
- 4 Cihanda 'adl u dâd u fazl u ihsân
Şeh-i âdil Süleymân Hâne geldi
- 5 Diler kim dâd ola Bâkî felekden
Cenâb-ı Hazret-i Sultâne geldi

-501-

- 1 Sîne gencînesini hançer-i cânân deldi
Bu gün ol şûh-ı dil-ârâ yine bir kân deldi
- 2 Müje-i dîde-i pür-nem gibi ter-dest olmaz
Yine bir demde nice la'î-i Bedahşân deldi
- 3 Cân gam-ı gamzeñ ile mahbes-i tenden çıkdı
Sanki bir merdüm-i mahbûs idi zindân deldi
- 4 Tîrünüñ ey kaşı ya mankıra geçmez sa'yı
Sînemüñ dâgını ol hançer-i bürrân deldi
- 5 Bâkıyâ bezm-i belâda neye döndük görseñ
Nây-veş bagrumuzı nâle vü efgân deldi

-502 -

- 1 ‘Aşkuñuñ zahmeti hod cânuma rahmetler idi
Dōstum cev̄r ü cefâlar da ne zahmetler idi
- 2 Kâşkî cânı saçuñ dârına ber-dâr itseñ
Hâkden ref̄ idi bî-çâreye rif̄atler idi
- 3 Âşinâ olmasun agyâr ile dirdüm olduñ
Çekdügüm derd ü belâlar hep o gayretler idi
- 4 Gelse ol şûh-ı cefâ-pîşe dil-i vîrânı
Tîşe-i cev̄r ile bir pâre meremmetler idi
- 5 Ten-i Bâkîyi ser-â-pâ kılıcım pârelese
Şöyle va’llâhi begüm cânına minnetler idi

-503-

- 1 ‘Aşkuñ hevâsı esdi nesîm-i seher gibi
Eşküm dökildi pâyüñe gül-berg-i ter gibi
- 2 Bend-i belâ-yı zülfüñ ile künc-i gamda dil
Zencîrlerle baglu yatur şîr-i ner gibi
- 3 Hatt-ı ‘ışarı geh görinür gah olur nihân
Çıkmaz beyaza bahs-i kaza vü kader gibi
- 4 Ser-rişte-i visâl dahı girmedi ele
Bagrum delindi hecr ile dürr ü güher gibi
- 5 Bâkî ‘acûz-ı dehre zebûn olma key sakın
Merdâne baş ayaguñı meydâne er gibi

-504-

- 1 Beñzetdiler o mâha diyü mihr-i enveri
Biri birine koydı figânum felekleri
- 2 Çekdi çevürdi sâkî-i meclis piyâleyi
Âl ile öpdı diyü leb-i lâ l-i dil-beri
- 3 ‘Âşık güşâde-meşreb olur câm-ı mey gibi
Hem-dem idinse kendüsine tañ mı sâgarı

- 4 Yanın rakîbi gibi iti görmedüm dahı
Olmaya gerçi eşk-i revânım gibi çeri
- 5 Bâkî sarîr-i kılîk-i bedâyî' -nigârdur
Şeh-bâz-ı dest-i fikretümün şîr-i şeh-peri

-505-

- 1 Çerâg-ı bezm-i vasl olmaga bir şeb 'ârızı nûr
Kefîli boynıdur ol meh-likânun şem -i kâfûr
- 2 Takılup yanına her gün bile salındugı yitmez
Ayagın öpmege sarkar nigârûn şâh destûr
- 3 Güvâhî zûr-ı bâzûsın getürmiş Kûh-ken 'aşka
Bu devr içre kabûl itmezler ammâ şâhid-i zûr
- 4 Fenâsın bildi dünyânun çekildi dâr-ı 'ukbâya
Sa'âdet mülkine Bârî muzaffer kıldı Mansûr
- 5 Virildi câna ey Bâkî nigârûn mansıb-ı 'aşkı
Elifler na'ıllerdür sînede tigrâ-yı menşûr

-506-

- 1 Getürür başuma ferdâları dünyâ gamını
Nice 'âkildür o kim çekmeye ferdâ gamını
- 2 Sâkıyâ cür'a-i câm-i leb-i cân-bahşuñı sun
Çekmesün ehl-i safa bâde-i hamrâ gamını
- 3 Alayın başuma ol kâkül-i müşgîn elemin
Çekeyin her ne belâ ise o bâlâ gamını
- 4 Dil olup derd-i derûnum sana takrîr itse
Hançerûn söylese görsen dil-i şeydâ gamını
- 5 Kâkülün bend-i belâdan beni âzâd itsün
Alayın boynuma ol zûlf-i semen-sâ gamını
- 6 Bu şikâyet nedür insâf idelüm ey Bâkî
Sen şafasın süresin il mi çeker ya gamını

-507-

- 1 Aglayup inlemeden derd ile dölâb gibi
Oldı çihremde yaşum yolları mîzâb gibi
- 2 Aglamakdan gam-ı hicrân ile bî-hûş oldum
‘Aklumı kanlu yaşum aldı mey-i nâb gibi
- 3 Başumı kesdüğine râzıyem ol hûnînüñ
Ayagın bassa yüzüm üstine kassâb gibi
- 4 Göñlümi rûşen ider şu le-i dâg-ı ‘aşkun
Pertev-i meş ale-i mihr-i cihân-tâb gibi
- 5 Bâd gîsûların açdukça görünür rûh-ı yâr
Bâg-ı cennetde açılmış gül-i sîr-âb gibi
- 6 Şâyed ol servi kenâre getürem ey Bâkî
Varayın yüz süreyin ayagina âb gibi

-508 -

- 1 Hôş geldi bana mey-gedenüñ âb u hevâsı
Va’llâhi güzel yirde yapılmış yıkılası
- 2 Men’ eyler imiş mes’ele-i ‘aşkı müderris
Ey h^vâce anuñ var ise yaklaştı kazâsı
- 3 Gitmez o mehüñ râ gibi hançer kemerinden
Üftâdelerin öldürür âh işte burası
- 4 Zîbâ yaraşur hil’at-i nâz o boyı serve
İki kolumı kılsam aña bil tolaması
- 5 Dikkatler ile seyr iderüz yâri ser-â-pâ
Görmez mi idük biz de eger olsa vefâsı
- 6 Dünyâ deger ol mâh-likâ dil-ber-i garrâ
Yûsufda dahı yokdur anuñ hüsn ü bahâsı
- 7 Meddâh olalı çeşm-i gazâlâneñne Bâkî
Ögrendi gazel tarzını Rûmun şu arâsı

-509-

- 1 Ârzû eyler kemend-i kâkül-i cânâneyi
Baglasan zencîrler tutmaz dil-i dîvâneyi

- 2 Gerdiş-i câm-ı meyi görsün sürâhî üstine
Şem'-i bezmi devr iderken görmeyen pervâneyi
- 3 Medh iderdüñ lebleri devrinde ey pîr-i mugân
Akıbet îmânuña döndürdiler peymâneyi
- 4 Tâzeler ol sünbül-i müşgîni beñzer yâsemin
Eylemiş peydâ gümüş dendânelü bir şâneyi
- 5 H'âb-ı gaflet nice bir ey tâlib-i dünyâ-yı dün
Var ise râhat yiri sandun bu mihnet-hâneyi
- 6 Zâhidâ aşk içre te'sîr eylemez Bâkîye pend
Mest-i lâ-ya kil bilürsin diñlemez efsâneyi

- 5 1 0 -

- 1 Reftâre gelüp nâz ile mestâne salındı
Âyâ ne belâdur ki yine câne salındı
- 2 Eglendi biraz kaddi hevâsiyle çemende
Dil mürgi konup serv-i hırâmâne salındı
- 3 Şemşîri ki bu sîne-i pür-dâga salupdur
Bir âb-ı revândur ki gül-istâne salındı
- 4 Kûyında revân eyledüğüm eşk-i mahabbet
Kevser suyıdur ravza-i Rıdvâne salındı
- 5 Salındı yürek za'f ile sînemde kaçan kim
Gûşındaki ol gevher-i yek-dâne salındı
- 6 Allâh oñara düşmeye gird-âb-ı belâya
Aşkunda gönül zevrakı ummâne salındı
- 7 Bâkî görelüm n'ola gerek dest-i kazâdan
Şeh-bâz-ı dil ol kebk-i hırâmâne salındı

-5 1 1-

- 1 Riyâz-ı cennetüñ ey reşk-i hûrî
Bulınur kûyuña nisbet kusûrî
- 2 Deger bir kez yüzün görmek o mâhuñ
Güneş kursı gibi yüz bin filori
- 3 Hezârân mülk ü mâl ü câhdan yig
Cihânda bir nefes kalbüñ huzûrî

- 4 Düşürdi efser-i ikbâli serden
İçüp bî-hûş olan câm-ı gurûr
- 5 Cihân mülkinden ey Bâkî ne hasıl
Bilürsin behre-i Behrâm-ı Gûr

-512-

- 1 Çıksa eflâke n'ola âteş-i âhum şereri
Çarhdur encûm-i seyyârenüñ ey mâh yiri
- 2 Şem'-dan süfresidür hâle degüldür görinen
Kodılar encümen-i aşka çerâg-ı kameri
- 3 Gerçi şevk ehli geçer şem'-i şeb-efrûz ammâ
Şevk pervânededür k'oda yakar bâl ü peri
- 4 Gözüme âlemi göstermez idüm nergis-vâr
Sahn-ı gül-şende alaydum elüme câm-ı zeri
- 5 Lebine öykünür ol husrev-i şîrîn-dehenüñ
Bâkıyâ halk aceb mi mezelense şekeri

- 5 1 3-

- 1 Âşık öldürmekdür ol mâhuñ tamâm endîşesi
Yolına cân virmedür eksüklünüñ kem pîşesi
- 2 Ben şarâbuñ incesin câmuñ tolusın gözlerin
Fıkr-i la lûñle leb-â-leb olalı dil şîşesi
- 3 Her şîrârın ahter-i devlet bilürdi Kûh-ken
Sîne-i hârâdan âteşler çıkarsa tîşesi
- 4 Cism-i pür-dâg u ten-i zerd ile merd-i aşkdan
Ser-be-ser şîr ü peleng olmuş mahabbet bîşesi
- 5 Tâze dil-ber sevdi Bâkî şimdi fikr-i vasl ider
Bir güzel eglencesi var bir latîf endîşesi

-514-

- 1 Çemende lâle geydi efser-i Key
Elinde tâc u taht-ı Behmen-i dey
- 2 Aceb mi şekl-i tûmâr olsa gonca
İder hüsn-i ruhuñ gül defterin tay

- 3 Harâretten dilinde lâlenüñ dâg
Hacâletden yüzinde güllerüñ hay
- 4 Gül-istân-ı gamuñdur sahn-ı sîne
Açılmış ak güldür penbe-i key
- 5 Göñül virdük bu fânî mülke Bâkî
‘Aceb gafletde kalduk hey meded hey

- 515-

- 1 Yâr olup agyâra âdemler beğenmez ol perî
Kendüye hem-râz idindi ya ni bizden yigleri
- 2 İtlerüñden gayriyi görmez rakîbuñ gözleri
Böyle hōd-bîn eyleyen hep sensin anı ey perî
- 3 Şâm-ı gamda meskenüm bir künc-i zulmetdür velî
Şû le-i âhum yakar her subh şem -i hâveri
- 4 Bezm-i meyde bûse-i la’l-i nigâra kasd ider
Gögsine ursa n’ola câmuñ surâhî hançeri
- 5 Almaz oldum Bâkıyâ kühl-i cilâyı ‘aynuma
Tûtiyâ-yı çeşm idelden hâk-pây-ı dil-beri

-516-

- 1 Görinmez dâgdan cismüm ser-â-pây
Beni yakmaga cânâ kalmadı cây
- 2 Göñül sâfî cevâb ister lebinden
Dilin çeyner o tûtî-i şeker-hây
- 3 Hazân beñzüm zemistân âh-ı serdüm
Yüzüñ evvel bahâr olmuş kaşuñ yay
- 4 Virür zevk ehline şevki dem-â-dem
Şeb-i ‘işretde bir yıl mûmıdur nây
- 5 Nişân itsün dil-i Bâkîyi gamzeñ
Önine hep müjeñ oklarını yay

- 517 -

- 1 Cevr ile terk ider mi kişi şehir-i yârını
Lâyık mıdur ki terk ide kul şehir-iyârını
- 2 Şâyed terahhüm ide görüp hâk-sârını
Ömrüm geçince bekleyeyin reh-güzârını
- 3 Sarf itdi dîde sîm-i şirişkin vefâñ içün
Bilmezlik ile yok yire harc itdi varını
- 4 Hâric vecihden ey sanem-i dil-rübâ hatuñ
Yazmış kitâb-ı hüsnüñ egerçi kenârını
- 5 Cân virdi şevk-i hüsnüñe Bâkî-i haste-dil
Pür-nûr ide Hudâ-yı Te âlâ mezârını

-518-

- 1 Sîne dâgın görüp ol gonca-dehen lâle gibi
Bir avuç kanuma girmek diledi jâle gibi
- 2 Za'fdan şöyle gam-ı aşk ile nâ-peydâyem
Ki hemân şît u sadâm işidilür nâle gibi
- 3 Seg rakîbe nic'olur göstereyin ölmez isem
Dehen-i yâre uyuzlanmagı tebhâle gibi
- 4 Umarın kevkeb-i bahtum ire burc-i şerefe
Sîneye ol meh-i tâbânı çekem hâle gibi
- 5 Dil-i Bâkîyi ser-i zülfüñ elinden cânâ
Çeküben hışm ile çeşm-i siyehüñ ala gibi

- 519 -

- 1 Komaz ser-keşlign bu nefis-i hōd-rây
Müdârâ eyleseñ vay itmesen vay
- 2 Felek bir ejdehâ-yı heft-serdür
Tolanmış genc-i dünyâyı ser-â-pây
- 3 Halâs eyler mi şol canı kimesne
Ki ana halka-i ejder ola cây
- 4 Gedâya kismet-i rûz-ı ezelden
Leked-kûl-ı melâmetdür degen pây

- 5 'Atâ kıl Bâkîye lutfuñ İlâhî
Sana muhtâc eger yohsul eger bay

-520-

- 1 Oldı dil bir büt-i şîrîn-dehenüñ Ferhâdı
Ana lâla geçinür Husrev ü Şîrîn dadı
- 2 Bi'llah ey nahl-i ter ol şîve-i reftâr nedür
Serv-i âzâduña kul eyledün'a şimşâdı
- 3 Ey sabâ zülf-i dil-âvîzini tahrîk itdüñ
Bu kadar fîtna vü âşûba sen oldun bâdî
- 4 Hem-demümdür şeb-i fûrkatde diyü haste gönül
Ögerek göge çıkardı bu gice feryâdı
- 5 Çevre katlanmak olurdı n'idelüm ey Bâkî
Ahd-i hûbân gibi yok sabrumuzuñ bünyâdı

-521-

- 1 Gül-şende kûyun işideli serv oturmadı
Zencîrlerle bağladılar âb turmadı
- 2 Öykündi gerçi çeşmüme çok çeşme lûlesi
Ammâ kulagın iller anuñ az burmadı
- 3 Cem' oldı eşkiyâ ile bir gün rakîb-i har
Ehl-i şekâdan üstine kimse oturmadı
- 4 Bir dil mi var ki zülfîne dîvâne kılmayup
Dârü's-şifâ-yı aşkda zencîre urmadı
- 5 Bâkî lebinden oldı bize hayf o zâlimüñ
Ammâ ne çâre n'eyleyelüm kimse sormadı

-522-

- 1 Kıymet gerekse kavluñe dürr-i Necef gibi
Bîhûde yire açma dehânuñ sadef gibi
- 2 Gûş eyle râzı perde-i sâz u terânedan
Her yana tut kulagunı meclisde def gibi

- 3 Şol dil ki câm gibi el üzre tutardı Cem
Dest-i zamâne yirlere çaldı hazef gibi
- 4 Dilde hayâl-i hâl-i ruh-ı yâr der-miyân
Sevdâ-yı hattı gerçi biraz ber-taraf gibi
- 5 Vâsf-ı cemâl-i yâr ile Bâkî gazellerin
Biri birine sundı güzeller tuhaf gibi

-523-

- 1 Şarâb-ı bezm-i gam zevkın ne mîr ü ne vezîr itdi
Anuñ keyfiyyetin benden sü'âl eyleñ fakîr itdi
- 2 Saçıldı cür'a-i câm-ı mahabbet bâg-ı Rıdvâna
Suyın Kevser nebâtın ney-şeker hâkin abîr itdi
- 3 Binâ-yı aşka tûfân-ı havâdis kâr-ger olmaz
Esâsın gûyiyâ bennâ-yı Kudret kâr-gîr itdi
- 4 Cevânlık âlemi gitdi ne vaktin togrılam yâ Rab
Egildüm bâr-ı aşk-ı yâr kaddüm bükdi pîr itdi
- 5 Cihânda başuma sultân iken âzâde vü fârig
Beni zencîr-i aşkun boynı baglu bir esîr itdi
- 6 Ne gam endîşe-i zilletden ey Bâkî bu menzilde
Hidâyet reh-beri lutfın aña kim dest-gîr itdi

-524-

- 1 Etrâf-ı çemen-zârı yine âb tolandı
Gül-zâra girüp her yana salındı bulandı
- 2 Beñzetdi dehânuñda olan habb-i nebâta
Şeb-nem göricek gonca hemân agzı sulandı
- 3 Baglarsan eger deste-i reyhân ile turmaz
Tâ rişte-i cân turrası târına ulandı
- 4 Ârâm-geh-i mûrg idi dirler ser-i Mecnûn
Meydân-ı mahabbetde ne başlar yuvalandı
- 5 Bâkîyi mey-i nâba yemîn itdi dimişler
Gül gibi ele sâgar alup içmez ol andı

- 5 2 5 -

- 1 Sâkıyâ kalmaz imiş çünki bu sohbet bâkî
Mey-i gül-gûn içelüm bâde-i cennet bâkî
- 2 H^vâbda almış idüm bûs-ı leb-i cânânı
Cân dimagında dahı şimdi o lezzet bâkî
- 3 Beni öldürdi firâkuñ meded ey dōst yitiş
Hele bir pâre dahı tende harâret bâkî
- 4 Aglamazdum bu kadar zâr u zebûn olduguma
Kalsa bir pâre gamuñ çekmege tâkat bâkî
- 5 Bâkî ölsün yoluna pâdişehüm sen sag ol
Baht pâyende Hudâ yâr sa âdet bâkî

- 5 2 6 -

- 1 Terk itdi ben za'âfîni gitdi revân gibi
Gelmek müyesser olmadı bir dahı cân gibi
- 2 Ser-keşlik eylemezse o servüñ ayagına
Yüzler süriyü varâyın âb-ı revân gibi
- 3 Devr içre gerçi sen de ser-âmedsin ey güneş
Olmayasın ol âfet-i devr-i zamân gibi
- 4 Ey âh mâhuñ irişemezsin kulagina
Başuñ gerekse göklere irsün figân gibi
- 5 Tîr-i gamuñ nişânesidür diyü Bâkîyi
Allâh ki halk çekdi çevürdi kemân gibi

-527-

- 1 Dil-i pâk ol 'izâr-ı âle düşdi
Gül-i rengine gûyâ jâle düşdi
- 2 Ruh-ı rengînüñ âb-ı 'arızuñda
Gören dir suya 'aks-i lâle düşdi

- 3 Siyâh atlas gibi zülfüñ yaraşdı
İzâr-ı âl-i müşgîn-hâle düşdi
- 4 Hümâyün-bâl açup şeh-bâz-ı zülfüñ
Tezerv-i 'aklı nâ-geh ala düşdi
- 5 Saçuñ bendinde dil derdin sorarsañn
Garîb üftâde müşkil hâle düşdi
- 6 Ezelde kur'a-i mihr ü mahabbet
Dil-i firûz-ı ferruh-fâle düşdi
- 7 Kemâle mâ'il oldı tab'-ı Bâkî
Mahabbet halk içinde mâle düşdi

-528-

- 1 Derd ü belâ vü gam bana 'ayş u safâ sana didi
Şol ki ezelde derdüñe kâ'il olup belâ didi
- 2 Derd ü mahabbet ehlini 'aşkuña da'vet eyleyen
Gel berü ma'şer-i belâ derd ü gama salâ didi
- 3 Dil bir içim su istedi çeşme-i la'l-i yârdan
Âb-ı zülâl-i hançerin gösterüp işte mâ didi
- 4 La'l-i lebünle tal'atun ravza-i Cennetü'n-na'îm
Kaddüñe Cebre'îl-i 'akl Sidre-i müntehâ didi
- 5 Nükteleründe Bâkıyâ 'âlem-i 'aşkı seyr iden
Meşreb-i sâf ü pâküñe Câm-ı cihân-nümâ didi

-529-

- 1 Çeşmümden akan hûn ile sâgar tola yazdı
Meclisde geçen gice yine kan ola yazdı
- 2 Pend eylemiş ol sâde-ruha zâhid-i nâ-dân
'Aşk ehli hüçüm eyledi rîşin yola yazdı
- 3 Bir pâre yaşum tâzeledi vâdî-i derdi
Mecnûn gideli lâle-i mihnet sola yazdı
- 4 Yolunda delîl oldı dü-tâ kılmaga kaddüm
Her dâl ki na'l-i süm-i esbüñ yola yazdı
- 5 Hâsiyyet ile yâre yakîn itmek içündür
Bâkî ki biraz kanlu elifler kola yazdı

-530-

- 1 Mu 'attâr kıldı âfâkı nesîm-i bâd-ı nev-rûzî
Fürûzân oldı hûrşîdüñ çerâg-ı âlem-efrûzı
- 2 Dil-i mecnûna şimdi yig gelür leyli nehârından
Olaldan âsitân-bûsuñ şeb-i târîkde rûzî
- 3 Hakîm-i feylesof oldı velî pîr-i hîred olmaz
Mu allim-hâne-i aşkuñ dahı tıfl-ı nev-âmûzı
- 4 Bize esrârını açmaz meye ta'ñ itmeden geçmez
Gel ey sâkî geçür bundan bu 'akl-ı dâniş-endûzı
- 5 Gözümün katresinden şîşeler toldı derûnumda
Mahabbet tâkini tâ kim diküpdür tîr-i dil-dûzı
- 6 Şu 'âşık kim visâlûñ mîvesinden ârzû eyler
Nihâl-i kâmet-i nîzen gerek zihninde merkûzî
- 7 Sabâ hâk-i rehin bûs itdi mugber oldun ey 'âşık
Gubâr-ı hatt-ı müşgîni belürsin göresin tozı
- 8 Derûna şu 'le saldı tîg-i âteş-tâbı gûyâ kim
Hudâvend-i cihânuñ berk-i şemşîr-i cihân-sûzı
- 9 Diler Bâkî Hudâdan ol hudâvend-i cihân-dâna
Bekâ-yı baht-ı bih-rûzı devâm-ı feth-i fîrûzı
- 10 Nizâm-ı devletüñ dâ'im hıyâm-ı rif'atüñ kâ'im
Cihâna sâye saldukça bu 'âlî çetr-i zer-dûzî

-531-

- 1 Hattum hisâbın bil didüñ gavgâlara salduñ beni
Zülfüm hayâlin kıl didüñ sevdâlara salduñ beni
- 2 Geh âb-veş giryân idüp geh bâd-veş püyân idüp
Mecnûn-ı ser-gerdân idüp sahrâlara salduñ beni
- 3 Vaslum dilersin çün didüñ lutf idüben olsun didüñ
Yarın didün bir gün didüñ ferdâlara salduñ beni
- 4 Yûsuf gibi 'izzetde sen Ya'kûb-veş mihnetde ben
Dil sâkin-i Beytü'l-hazen tenhâlara salduñ beni
- 5 Bâkî-sıfat virdüñ elem itdün gözüm yaşını yem
Kılduñ garîk-i bahr-i gam deryâlara salduñ beni

-532-

- 1 Allar geymiş hırâm eyler nihâl-i gül gibi
Günde 'uşşâkuñ hezârın zâr ider bülbül gibi
- 2 Kâkül-i müşgîni sevdâsıyla yansam dūd-ı dil
Gûşe-i destârdan peydâ olur sünbül gibi
- 3 Âteşîn ruhsârı üzre hâli vasfında sözüm
'Âşık-ı bî-dillerüñ agzın yakar fülful gibi
- 4 Vâsf-ı hüsninde ser-âgâz itdi dil nev-rûzda
Bülbül-i şûrîdenüñ itdükleri gulgul gibi
- 5 Tab'-ı Bâkî ol şeh-i Hayder-şeca'ât şevkine
'Arsa-i kevn ü mekânı geşt ider Döldül gibi

-533-

- 1 Gitdi Kayser kasrınıñ tâk u revâkı kalmadı
Nice Kistrâ geçdi tâk u tumturâkı kalmadı
- 2 Bezm-i kesretten biz en evvel götürdük ayagı
Meclis âhir oldu gitdi bâde sâkî kalmadı
- 3 Şevk u zevk ehli çekildi biz dahı yâ Hû didük
Zevki gitdi 'âlemüñ ehl-i mezâkı kalmadı
- 4 Tolu urmuş tarlaya döndürdi devrân sohbeti
Câm sınımış mey dökilmiş dest-i sâkî kalmadı
- 5 Gam degül Bâkî bekâ semtine kılsa irtihâl
Nice şehir bu fenâ mülkinde bâkî kalmadı

-534-

- 1 Âh kim sevdüm yine bir dil-ber-i ra'nâcuğı
Şimdiden bin var yanında 'âşık-ı şeydâcuğı
- 2 Nice şîrîn olmasun kim süd yerine anası
Sükker ile beslemiş ol tûtî-i gûyâcuğı
- 3 Takınur göz degmesün diyü hamâ'il boynına
Sakınur yavuz nazardan n'eylesün anacığı

- 4 Yaluñuz nev-rüstedür seyr itmege korkar dahı
Kanda gitse bilesince Salınur lâlâcugı
- 5 Dünyede öldüğüme hîç gam yimezdüm Bâkıyâ
Bir gice pehlûya çeksem ol melek-sîmâcugı

-535-

- 1 Kûyında göñül dâmen-i dil-dâre sarıldı
Hâcî gibi kim Ka'bede estâre sarıldı
- 2 'Arz itdüm aña nâme ile lû'lû-yı eşküm
Cân riştesi mektûb-ı dürer-bâre sarıldı
- 3 Zahm urdı velî yaralarum sarmadı ol yâr
Agyar işidüp tâ dimcye yâre sarıldı
- 4 Göklerde gören gice sanur kâh-keşândur
Âhum dûtünü günbed-i devvâre sarıldı
- 5 Bâkî görüp ol pîreheni yâre sarılmış
Sandum ki semen kadd-i sefîdâre sarıldı

-536-

- 1 Gördiler ol bî-vefâyı terk ider her dem beni
Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni
- 2 Bûy-ı 'aşk ile sarıldum nâfe gibi posta
Bir kılına asmadı ol kâkûl-i pür-ham beni
- 3 Varayın kan aglayayın âsitân-ı yârda
Fûrkatinde kana yudı dîde-i pür-nem beni
- 4 Benden öğren gel hakîkat yolını ey yâr kim
İtmezem terk günde biñ kez öldürürken gam beni
- 5 Bûy-ı zülfinden sabâ geldi dem urdı cânuma
'Âşık-ı âşüfte itdi Bâkıyâ ol dem beni

-537-

- 1 'Âlemi tâze bahâr itdi ruh-ı zîbâsı
Virdi âfâka ziya tal'at-i meh-sîmâsı

- 2 Batdı sâl-ı kühenüñ şît u sadâsı şimdi
Çıkdı mürğ-i çemenüñ nagme-i nev-peydâsı
- 3 Yine âyîne-i nev-rüzda peydâ oldı
Nev-bahâruñ seheri hüsn-i cihân-ârâsı
- 4 Açdı ol gonca-i ra' nâyı libâs-ı gül-gûn
Düşdi ruhsârına zülfî başuma sevdâsı
- 5 İltifât ile bulur mürdeleri gerçi hayât
‘Âşk-ı haste-dili öldürür istignâsı
- 6 ‘İdden rûz-ı visâli bilürüz a' lâdur
Kutlu gündür o gün ammâ katı çok ferdâsı
- 7 Bâkıyâ şâh-ı cevân-baht-ı cihân sag olsun
Gayra minnet komadı himmet-i bî-hem-tâsı
- 8 Câm-ı hürşîd-i cihân-tâba ziyâ feyz eyler
Hâtem-i devletinüñ şa şa a-i elmâsı

-538-

- 1 Saçuñ sevdâsı şeydâ ideli ben zâr u mahzûnı
Unutdı halk-ı âlem kıssa-i Leylâ vü Mecnûnı
- 2 Olupdur çâr-pâre ney gibi âh itmeden bagrum
Meger kim bezm-i aşkuñ sâkıyâ bu oldı kânûnı
- 3 Turuncî gabgabuşa el suna diyü rakîb ey mâh
Günüm eyvâ ile geçdi vü beñzüm oldı leymünî
- 4 İkinüñ dahı bir benden özge vârisi yokdur
Cihânda ben var iken kim anar Ferhâd u Mecnûnı
- 5 Cemâlüñ mushafını dil-berâ gördükçe bu Bâkî
Okur Ve'ş-şems yüzüne kaşuñ sûre-i Nûnı

-539-

- 1 Derd-i çeşmün gördüğümce derd-nâk eyler beni
Gözlerüñ derdi senüñ bir gün helâk eyler beni
- 2 Kanlu bâglar gibi dil-ber baglamış hûnî gözin
Gark-ı hûn âhir o çeşm-i hışm-nâk eyler beni
- 3 Dehre-i dehr-i denî bâg-ı belâda yaşımı
Katre katre akıdur mânend-i tâk eyler beni
- 4 Turra-i müşgînüne olmazsa rûzî dest-res
Şâne-veş minşâr-ı mihnet çâk çâk eyler beni

- 5 Zikrũni dilden düşürmez sebze-i hâküm kaçan
Dâne-veş dihkân-ı devrân zîr-i hâk eyler beni
- 6 Pertev-i hüsnîyle rûşen mülk-i âlem Bâkıyâ
Râh-ı aşka mühtedî ol nûr-ı pâk eyler beni

-540-

- 1 İrdi vakt-i sabâh ey sâkî
Bize sun var ise mey-i bâkî
- 2 Kilk-i âhum yazarsa sûz-ı dili
Dutışur nûh sipihrûn evrâkî
- 3 Hâk-i râh olduğın görüp cânân
Katı ayaklar oldu uşşâkî
- 4 Haste çeşmi nigâr beste kılup
Göze göstermez oldu âfâkî
- 5 Bâkıyâ gör harâb ider âhir
Seyl-i eşküm bu nîl-gün takı

-541-

- 1 Câm gibi diler isen k'ola kalbũñ sâfî
Çeke gör sōfî safâ ile şarâb-ı sâfî
- 2 Lebũñũñ şâfiyesi vire diyü sâfî cevâb
Bu gönũl hastesinũñ virdi dürer yâ Şâfî
- 3 Toludur dil kafesi genc-i mahabbetle bu gün
Aşk bâzârının ey h'âce benem sarrâfî
- 4 N'ola zeyn olsa yine meclisümüz güller ile
Gözümüñ kanlu yaşı eyledi pür etrâfî
- 5 Kim ide vâsf-ı cemâlũñ senũñ âyîne-sıfat
Bâkî-i tab gibi olmaya hiç vassâfî

-542-

- 1 Ey gönũl a'yân-ı devlet içre himmet kalmadı
Kimden umarsın kerem ehl-i mürüvvet kalmadı
- 2 Nefse nefsi oldu âlem her kişi hayrettedür
Kimseden hiç kimseye dermâna tâkat kalmadı

- 3 Ey dirîgâ lutf u ihsânuñ kapusın yapıdılar
Zikri hayr olsun dinür sâhib-sa'âdet kalmadı
- 4 Gel zuhûr it kandasın ey Mehdî-i sâhib-kırân
Kim cihânda zâhir olmaduk 'alâmet kalmadı
- 5 Câhil ü nâ-dân oh gör ister isen mertebe
Kim kemâl ehline Bâkî şimdi ragbet kalmadı

-5 4 3-

- 1 Elinden geldügince râz-ı aşkuñ dil nihân itdi
Akup cûy-ı sirişk ol sırrı hayfâ kim 'ayân itdi
- 2 Tonatdı dâg ile bâzûlarmı ol gül-endâmuñ
Açınca kolların etrâfı gûyâ gül-sitân itdi
- 3 Lebin agyâr-ı bed-h^vâhuñ virüp agzına dişletdi
Dirîgâ dōstlar meclisde ol meh yine kan itdi
- 4 Gelüp konmuşken ey kaşı kemânım dilde peykânıñ
Göñülden geçdi âhir cân evin vardı mekân itdi
- 5 Kadüñ servine göz dikmişdi ey serv-i revân amma
Bu gün Bâkî yine gamzeñ okın hâtır-nişân itdi

-544-

- 1 Dilâ nûş it ciger kanın mey-i gül-gûn ise gitdi
Yüri zehr-i belâya kânî' ol afyōn ise gitdi
- 2 Leb-i la'lini emmek mey gibi kânûn idi ammâ
Anı def eylediler şer' ile kânûn ise gitdi
- 3 Gubâr-ı hatt-ı rûyıyla meger hayrân ola göñlüm
Dirig elden leb-i dil-ber gibi ma'cûn ise gitdi
- 4 O Leylî-veş gamından n'ola olsam pâdişâh-ı gam
Cünûn mülkin bana ısmarladı Mecnûn ise gitdi
- 5 Dil-i mahzûn bulurdı kahve vü berş ile Bâkî zevk
Dirigâ aradan zevk-i dil-i mahzûn ise gitdi

-545-

- 1 Gel bâga temâşâ ide gör âb-ı revânı
Seyr eyle nedür sür'at-i 'ömr-i güzerânı
- 2 N'eyler seni bildüñ mi hevâ 'âkıbet-i kâr
Gör bâd-ı vezân üzre giden berg-i hazânı
- 3 Bir cây-ı hatar olmasa 'âlemde nedendür
Ebrun bu gözi yaşı vü berkun hafekânı
- 4 Bilmez bu kazâ reh-güzer-i seyl-i fenâdur
Pâyende sanan kasr-ı dil-efrûz-ı cihânı
- 5 Bâkî gider endîşe-i dünyâyı gönülden
Degmez bu kadar ragbete bu menzil-i fânî

-546-

- 1 Bi-hamdi'llâh ki yâri kıldı ferr-i baht-ı sultânî
Müyesser eyledi Bârî Te'âlâ feth-i Şîrvânî
- 2 İrişdi nev-be-nev nusret o mansûr oldı her nevbet
Muzaffer eyledi şâh-ı cihânı fazl-ı Rabbânî
- 3 Şehenşâh-ı felek-mesned şeh ü şeh-zâde ced-ber-ced
Murâd ibni Selîm ibni Süleymân Hân-ı 'Osmânî
- 4 Buyur kem-ter kulun şâhum iriştün Çîn ü Mâçîne
Açup iklim-i Türk-istânı alsun taht-ı Hâkânı
- 5 Tırâş itdi ser-i a'dâyı bir bir tîg-i bürrânı
Atañ feth itdi kürsiyy-i bilâd-ı Berber-istânı
- 6 Gubâr-ı na'l-i esbin dîde-i a'dâya kühl itdi
Ne Tebrîzin kodı ceddüñ ne Kazvîn ü Sıfâhânı
- 7 Esâs-ı mülki muhkem kıl kıbâb-ı kadri müstahkem
Binâ-yı bahtuña lâzımdur alsunlar Horâsanı
- 8 Du'âsı Bâkî-i üftâdenüñ ol kim kıyâm itsün
Felekler sakfı turdukça binâ-yı 'ömrün erkânı
- 9 Çerâg-ı kevkeb-i bahtuñ güneşden tâb-nâk olmuş
Felekden ser-fîrâz olsun sarây-ı kadrüñ eyvânı

-547-

- 1 Hatundur şâm-ı zulmet gerdenündür şem -i kâfurî
Fürûzân olmaga gül-nâr haddüñden alur nûn
- 2 Beyâz-ı safha-i ruhsâra ol hatt-ı cemâlüñle
Muhakkak hatt-ı Nûrî mi ki yazmış âyet-i Nûn
- 3 Egerçi kahvenüñ bir gûne vardır âlemi amma
İki kâse mey içre seyr iderler Çîn ü Fagfûn
- 4 O gonca-leb yanında hōş gör ey dil hâr-ı agyârı
‘Asel cem’ eyleyen nûş eyler ekser nîş-i zenbûrî
- 5 Gubâr-ı der-geh-i şâha sürer yüz yirde yüz Bâkî
Süleymâna mukârin olmag ister seyr idüñ mûrî

-548-

- 1 Nice yıldur deşt-i gamdur cân-ı mahzûnuñ yiri
Ey saçı Leylâ virildi bana Mecnûnuñ yiri
- 2 Kâmetün ‘aksi düşerse tañ mı eşk-i çeşmüme
Bâgda âb-ı revândur serv-i dil-cûnuñ yiri
- 3 Kûyına varsa ‘aceb mi dil-berün gâhî rakîb
Cennet idi bir zamân İblîs-i mel’ûnuñ yiri
- 4 Bir huzûrum var-durur kûyunda olmakdan şehâ
‘Arz olınsa almazam bana Feridûnuñ yiri
- 5 Dirhem-i eşküm dükenmez nice demdür Bâkıyâ
Hâk-i cismümdür meger kim mâl-i Kârûnuñ yiri

KIT’ALAR

-1-

- 1 Ey şehenşâh-ı kerem-güster ü dâniş-perver
Sâye-i lutf-i Hudâ pertev-i envâr-ı ezel
- 2 H’âce-i rûy-ı zemîn pâdişeh-i devr-i zamân
Husrev-i Cem- azamet dâver-i Cemşîd-mahal
- 3 Kef-i dest-i keremüñ ebr-i bahâr-ı ihsân
Nem-i cûdunla ter ü tâze gül-istân-ı emel

- 4 Hâk-i pâyüñle olur çeşm-i cihân-bîn rûşen
Gerd-i râhuñla bulur âyîne-i can saykal
- 5 Eyledi keşf ile izhâr-ı kerâmet keremüñ
İtdi müşkillerümüz h'âce-i ihsânuñ hal
- 6 Kime kim reh-ber ola bedraka-i ihsânuñ
Yolına karşı tutar şem'-i hidâyet meş'al
- 7 Gerçi kâmillere 'âlemde nihâyet yokdur
Minnet Allâha seni cümleden itmiş ekmel
- 8 Der-geh-i Hakka niyâz eyleyelüm ey Bâkî
Cümleden der-geh-i sultâna du âdur efdal
- 9 Nitekim levh-i zer-efşânına çarhuñ çekile
Subh-dem şa şa a-i mihirden altun cedvel
- 10 Ola vasfuñla müzeyyen safahât-ı eyyâm
Tola medhüñle kütüb-hâne-i edyân u milel
- 11 Hâris-i memleket ü devlet ü ikbâlîm ola
Mâlikü'l-mülk Hudâvend-i cihân 'azze ve cel

-2-

Der-vasf-ı Şitâ

- 1 Kalmayup ferri düşdi destinden
Hançer-i âb-gûnı Behrâmuñ
- 2 Bilmeyen anı sandı kim yahdur
İlişüpdür kenârına bâmuñ

-3-

- 1 Âfâkı şehâ ma'deletüñ nûrı pür itsün
Hürşîd gibi encümen-i dehre çerâg ol
- 2 Geh nâfe gibi eyle der ü deşti mu'attar
Geh gonca gibi gül-şene gel zînet-i bâg ol
- 3 Dârâ-yı cihân eylesün 'âlemi sensüz
Her kanda isen pâdişehüm dünyede sag ol

- 4-

- 1 Ne yana 'azm-i hümayûn iderseñ ola şehâ
Nesîm-i subh-ı sa'âdet yoluñda ferrâşuñ

- 2 Öñünce peyk-i hidâyet delîl ü reh-ber ola
Yanuñca Hızr ‘aleyhi’s-selâm yoldaşuñ

-5-

- 1 Kûh-sâra irse şu le-i şemşlr-i heybeti
Deryalara atardı özin havfdan peleng
2 Deryaya düşse sâye-i tîg-i mehâbeti
Pertâb iderdi kendüyi sahrâlara neheng

-6-

Mu’ammâ be-ism-i Sührâb

- 1 Gamzelerden tîg u hançer çekse kasd-ı âşıkâ
Rüstem irmez Kahramân-ı çeşmüne rûz-ı mesâf
2 Tîrûñe ey sîm-ten olsun nişân âşüfte-dil
Hôş yaşur ol miyâne hançer-i zerrîn-gılâf

-7-

- 1 Tab’uñ ki genc-i gevher-i nazm oldı Bâkıyâ
İrmez senüñ hayâlûñe bir iki bengiler
2 Başdan bu fahr sana yiter kim şeh-i cihân
Hil at geyürdi nazmuña garrâ firengiler

-8-

- 1 Tab’-ı sâhîr-pîşene Bâkî gönüller meyl ider
Şekker-i şîr-i dil-âvîzüñ meger efsûnludur
2 Derme çatma geydürür iller libâsı şîrine
Hil at-i nazm-ı cihân-girüñ senüñ altunludur

-9-

- 1 Söz degül dürr ü güher nazm itsem
Kadr ü kıymet bilenüñ bendesiyüz

- 2 Hak-şinâs ehl-i nazar yârânuñ
Ayagı tozı ser-efgendesiyüz

-10-

- 1 Şîr-dilsin Bâkıyâ âzürde-hâtır olma sen
Ta n u teşnî itseler bir nice âk-ı bî-hüner
2 Görme misin itlerüñ gavgâsını bâzârda
İltifât itmez güzâr eyler hırâmân şîr-i ner

-11-

- 1 Şâ'ir olup kîşî söz söylemege ey Emrî
Bizdeki tab gerek sencileyin gûl olmaz
2 Dâd-ı Hakdur bu sühan her kîşinün Bâkî-vâr
Tarz-ı eş-ârı pesendîde vü makbûl olmaz
3 Yürî var buldugun agaca kaşınma miskîn
Sen anun'çün götürü yırtar iseñ ol olmaz

-12-

- 1 Geydügüñ eski püski şol kapamañ
Kotan mı bilmezin yâ hod bogası
2 Geyicek Emriyâ olursm anı
Boynuzı egri bir geyik bogası

-13-

- 1 Emrînüñ iñen avreti hîç evde oturmaz
Ol bilüp ider hidmetini kendü eliyle
2 Oglancuğı yestehliyicek kalkar o miskîn
Kendüsi siler bokını saçı sakalıyla

-14-

- 1 Yâr bir meclîs kurar mı k'anda bu gamgîn gönül
Devr elinden tâs tâs aguyı bir dem içmeye
2 Bir mübârek 'îd olur mı kim bu hayyât-ı felek
Egnüme hil at diyü mihnet libâsın biçmeye

-15-

- 1 Kaldı bucakda eskidi dîvânũ Emriyâ
Söz yok egerçi bî-bedel ü bî-nazîrdür
- 2 Anı Delü Musannife bağışla sen hemân
Varsun götini silsün o da bir fakîrdür

-16-

- 1 ‘Ömrüm oldukça güzel sevmeyeyin dirdüm lîk
N’ideyin bu dil-i şeydâ beni yalan itdi
- 2 Yine bir şûh-ı cefâ-pîşe güzel cânânũ
Ugrın ugrın bakışı gönlünü tâlân itdi

-17-

- 1 Lutf idüp ol şeh-i firişte-hısâl
Kuzılar eylemiş kulına ‘atâ
- 2 Dâ’imâ kıl du âyî ey Bâkî
Kuzıların bağışlasun Mevlâ

-18-

- 1 Yaşum dökilür âh idicek dîde-i terden
Berg-i gül-i bâdâm gibi bâd-ı seherden
- 2 Geh la lûne şekker ezilür gâh mey-i nâb
Feryâd mey-i nâbdan u dâd şekerden

-19-

- 1 Nice yıllar ‘izz u ikbâl ile olduñ kâm-rân
Ser-figende emrüne me’mür idi halk-ı cihân
- 2 Gamm-ı dil tagyîr-i vaz’itse eger devr-i zamân
Her kişi dünyâda geh mahzûn olur geh şâd-mân

-2 0-

- 1 'Âkil odur kim cihânda yâd idüp 'isyânını
Dûd-ı âhından dem-â-dem gözlerin nem-nâk ide
- 2 Künc-i 'uzlet ihtiyâr idüp varup bir gûşede
Hâk bilüp kendüzin ölmezden evvel hâk ide

TARİH**-21-**

- 1 'Adem iklîmine 'azm eyledi çünkim Süleymân Hân
İlâhi kabrine revzenler aç firdevs-i â lâdan
- 2 İşitdüm fevtin ol Sultân-ı 'âlî-şânuñ ey Bâkî
Didüm târihin 'azm itdi bekâya dâr-ı dünyâdan = 974

MATLA'LAR**-1-**

Kaysı cennet mîvesi la l-i şeker-bârıca bar
Yâ gül-istân sebzesi ol hatt-ı jengârıca bar

-2-

Kesb ider derd ü gamuñ dil çeşm-i giryân harcanur
Cem ider deryâ-yı 'umman ebr-i bârân harcanur

-3-

Hayliden kaldı göñül hâk-i der-i cânânedür
Mübtelâ-yı derd ü gam bir 'âciz ü dermânedür

-4-

Her derd ü her sekâmete hâzık tabîb olur
İllâ marîz-i 'aşka bulunmaz devâ bilür

-5-

Tâze tâze dâglarla kanlu kanlu şerhâlar
Hırka-i Hindûya döndürdi ten-i sad-çâkimüz

-6-

Bûseyle mürde dilleri ihyâya başladıñ
İhyâ-yı mu cizât-ı Mesîhâya başladıñ

-7-

Teninde şerhaları âşık-ı dil-efgâruñ
Hırâş-ı pençesidür şîr-i aşk-ı hûn-h^vâruñ

-8-

Kıymaduñ sâkin-i kûyuñ olana peykânuñ
Bir içim su ile ağırlamaduñ mihmânuñ

-9-

Kesdi ırkın Karga-zâdedür diyen düşmenlerüñ
Zâglanmış bir kılıçdur Bâkîyâ şî rüñ senüñ

-10-

Dâ'im olmaz devr-i gül devrân ise bâkî degül
Gel begüm dönsün kadeh bundan yig olmaz devr-i gül

-11-

Tutdı gül-şende yine bülbül-i hōş-h^vân menzil
Başlasun devre kadeh oldu müzeyyen mahfil

-12-

Meşrebi âşık-ı mey-h^vâre-sıfat sâf degül
Da vî-i sıdk u safâ sōfiye insâf degül

-13-

Bu devr içinde benem pâdişâh-ı mülk-i suhan
Bana sunuldı kasîde bana virildi gazel

-14-

Zahm-ı şemşîrûñ vefâ resmin gidermez sîneden
Âb nakş-ı sûreti mahv eylemez âyîneden

-15-

Bâkîye hōş bulındı bu kaht-ı keremde gam
Ol derd-mend şimdi ne yir olmasaydı gam

-16-

Hattuñ hadüñ yüzini tutmuş nitekim ey cân
Ebr-i siyâh içinde gizlendi mâh-ı tâbân

-17-

Öykünürmiş serv-i hōş-reftâre nahl-i büstân
Kâşkî alsa yürüyü virse ey serv-i revân

-18-

Ellerin dil-ber yüzine tutdı sanmañ nâzdan
‘Âşıka bu vech ile yüz gösterür açmazdan

-19-

N’ola mûdan eser olmasa hîç ol serv-kâmetde
Şeb olmaz hep ser-â-ser rûz olur dirler kıyâmetde

-20-

Gam-ı hâlûñle ser-gerdân benefşe
Gehî tōp oldu geh çevgân benefşe

-21-

Şimşâd u serv yüz yire korlar niyâz ile
Sen kim çemende salmasın ‘izz u nâz ile

-22-

Mihr-i ruhsârını vasf it o mehûñ matla’da
Ser-i a’ dâyı nihâyet añasın makta’da

-23-

Ne gam 'azl-i ebed nefy-i beled oldunsa ey Bâkî
Cihânuñ mansıb u câhı degüldür kimseye bâkî

-24-

Mu'ammâ be-ism-i Behmen

Sahn-ı bâguñ havzınuñ her cânibi şerv-i sehî
Yâri girmiş suya sandum göricek 'aks-i mehi

-25-

Nihân olmaz mahabbet gizlü kalmaz 'âşıkun şûrı
Ne mümkindür gele bir araya mestî vü mestûrî

-26-

Nâ-geh görince pertev-i ruhsâr-ı Ahmedî
Bî-ihtiyâr zâhidüñ îmânı gevredi

-27-

Halvetde enîs eyleyüp ol şûh-ı cihânı
'Âlemde müyesser ola mı 'ayş-ı nihânı

-28-

Câm-ı nazmı sunıcak bezm-i ezelde sâkî
Cür'a-veş kalmış idi anda kelâmı bâkî

-29-

Ruh-ı mâh-ı şeb-ârâdan 'izâr-ı yâr zîbâdur
Kamer a lâ ise mihr-i münîr a lâdan a lâdur

-30-

Medh eyledüm nigân bir a lâ gazel didüm
Garrâ latîf ü dil-keş ü gâyet güzel didüm

-31-

Özün hâl-i 'izâr-ı yâre beñzetmişsin ey ahter
Ne bilsünler karañuda anuñ göz kıpdugın iller